

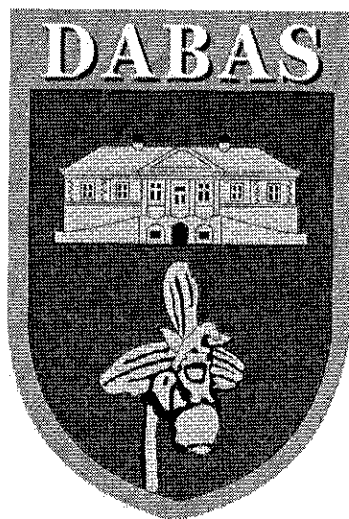
FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

2021-2027

II. kötet

Stratégiai munkarész

VÉLEMÉNYEZÉSRE BOCSÁJTHATÓ VERZIÓ

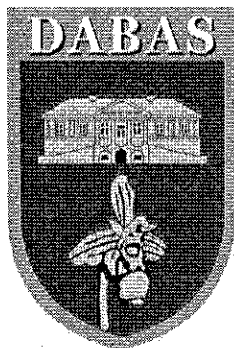
2022. AUGUSZTUS

Készítette: Projekt Expert Kft.

Közreműködők Dabas Város Önkormányzata részéről:

- Kőszegi Zoltán polgármester
- Rigóné dr. Roicsik Renáta jegyző
- Feldman László önkormányzati képviselő

TARTALOM

Ábrajegyzék	6
Táblázatok jegyzéke	7
Bevezetés	10
1 A partnerségi folyamat ismertetése az FVS tervezés időszakára vonatkozóan	12
1.1 Partnerek definiálása	12
1.2 Partnerségi akciók és azok tartalma	12
1.3 Partnerségi akciók ütemezése a tervezési folyamatban	16
2 Megalapozó munkarész: Helyzetfeltárás és helyzetértékelés	17
2.1 Helyzetfeltárás	17
2.2 Területi lehatárolás	17
2.2.1 A várostérség lehatárolása, bemutatása	17
2.3 Helyzetértékelés, szintézis	25
2.3.1 Prosperáló város	25
2.3.2 Zöldülő város	27
2.3.3 Digitális város	30
2.3.4 Megtartó város	32
2.3.5 Kiszolgáló város	35
2.4 A város irányítási és működési modellje	41
2.4.1 Irányítási modell	41
2.4.2 Működési modell	44
2.4.3 Várostérségi koordináció	50
2.5 Kockázatok és lehetőségek értékelése	51
2.5.1 Prosperáló város	51
2.5.2 Zöldülő város	57
2.5.3 Digitális város	61
2.5.4 Megtartó város	66
2.5.5 Kiszolgáló város	69
3 Stratégiai munkarész	75
3.1 Foratókönyv elemzés	75
3.2 Jövőkép	81
3.3 A stratégia célrendszere	82
3.4 A reziliens város a stratégiai célrendszerben	87

3.4.1	Prosperáló város	87
3.4.2	Zöldülő város	90
3.4.3	Digitális város	96
3.4.4	Megtartó város	102
3.4.5	Kiszolgáló város	104
3.5	A stratégia összhangja más stratégiákkal	110
3.5.1	Pest Megye Területfejlesztési Konceptiója és Programja	110
3.5.2	Pest Megyei Integrált Területi Program (ITP)	128
3.5.3	Pest Megyei Klímastratégia	128
3.5.4	HAZAI ÁGAZATI STRATÉGIÁK	132
3.5.5	A VÁROSTÉRSÉG TELEPÜLÉSEINEK FEJLESZTÉSI PROGRAMJAI	134
4	Monitoring, kontrollig, indikátorok	136
4.1	FVS monitoring rendszere, nyomon követés a tervezés és végrehajtás során	136
4.2	Az FVS-hez kapcsolódó indikátorok és azok mérési módszertana	138
4.3	A beavatkozásokra vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének helyi módszertana 144	
5	Az irányítási és működési modell	145
5.1	A városirányítási modell indokolt módosításai	145
5.1.1	Az átfogó városirányítási rendszer változásai	145
5.1.2	A térségi koordináció mechanizmusainak változásai	146
5.1.3	Részvételi akciók a stratégiai ciklus végrehajtási szakaszában	146
5.2	A városi működési modellt érintő tervezett változtatások	147
6	Cselekvési terv	149
6.1	Intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése	149
6.2	Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása	159
6.3	Városi szintű beavatkozási területek részletezése	162
6.3.1	Stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások	162
6.3.2	Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások	175
6.3.3	Stratégiai célkitűzéseket támogató, átfogó szervezeti rendszerként működő stratégiai keretrendszerek (hálózatos, vonalas fejlesztések)	178
6.4	Várostérségi szintű beavatkozási területek részletezése	186
6.4.1	Stratégiai célkitűzésekkel rendelkező térségi bevonással megvalósítható egyedi projektek	187

6.5	Stratégia együttműködési menetrendek (zöld és digitális átállást elősegítő célok és intézkedések, opcionálisan innovációs menetrend)	192
6.5.1	Zöld átállás menetrend	192
6.5.2	Digitális átállás menetrend	204
7	Finanszírozási terv	212
7.1	Elérhető és bevonható források számbavétele	212
7.1.1	Aktorok, meghatározó szereplők	213
7.1.2	Kitekintés	214
7.1.3	Egyéb kööttségek és lehetőségek	216
7.2	Az üzleti modell bemutatása	217
7.2.1	Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése dimenzióként összegezve ..	217
7.2.2	A finanszírozási terv összefoglalója	228
7.3	Fenntartható üzemeltetés	255
7.4	Projektcsatorna fejlesztés intézményesítése	255
7.4.1	Ellátandó funkciók	255
7.4.2	Kulcsszereplők nevesítése	257
7.4.3	Intézményi modell bemutatása	257
8	Mellékletek	259
8.1	Antiszegregációs Terv	259
8.1.1	Helyzetelemzés és értékelés	259
8.1.2	Antiszegregációs terv	266
8.2	Finanszírozási terv beavatkozásoként	283
8.3	Működési térkép	283

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Reziliens város öt dimenziója	10
2. ábra: Partnerség az egyes fázisokban	13
3. ábra Dabasi és Gyáli járás	18
4. ábra: A Ferihegyi Gazdasági Övezet települései (narancssárga színnel jelölve)	20
5. ábra: A Dabasi Polgármesteri Hivatal szervezeti felépítése	42
6. ábra: A városfejlesztési stratégiai ciklus	44
7. ábra: Dabas Város Önkormányzata érdekeltségében lévő gazdasági társaságok	45
8. ábra: Az FVS célrendszere	83
9. ábra: Az FVS célrendszerének logikai vázlata	149
10. ábra: Dabas FVS stratégiai célrendszere	150
11. ábra: Fenntartható városfejlesztéssel érintett városok Pest megyében	215
12. ábra: Dabas szegregációs térképe	262

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat: A várostérség lehatárolás szempontjai.....	21
2. táblázat: Helyzetértékelés - Prosperáló város.....	25
3. táblázat: Helyzetértékelés - Zöldülő város.....	27
4. táblázat: Helyzetértékelés - Digitális város.....	30
5. táblázat: Helyzetértékelés - Megtartó város.....	32
6. táblázat: Helyzetértékelés - Kiszolgáló város.....	35
7. táblázat: Városi szolgáltatások.....	46
8. táblázat: Kockázatok és lehetőségek - Prosperáló város.....	51
9. táblázat: Kockázatok és lehetőségek - Zöldülő város.....	57
10. táblázat: Kockázatok és lehetőségek - Digitális város.....	61
11. táblázat: Kockázatok és lehetőségek - Megtartó város.....	66
12. táblázat: Kockázatok és lehetőségek - Kiszolgáló város.....	69
13. táblázat: A külső hatások és a vizsgálandó kockázati tényezők.....	75
14. táblázat: A kitettségi mátrix szerkezete.....	79
15. táblázat: Városi felkészültségi mátrix szerkezete.....	80
16. táblázat: Az FVS stratégiai célmátrix.....	84
17. táblázat: FVS területi célmátrix - városrészi és várostérségi összefüggések.....	86
18. táblázat: Prosperáló város Dabas stratégiai célrendszerében.....	88
19. táblázat: Zöldülő város Dabas stratégiai célrendszerében.....	90
20. táblázat: A zöldülő város tervezési-fejlesztési dimenzió kapcsolódása és hozzájárulása az FVS stratégiai részcélokhoz.....	92
21. táblázat: Digitális város Dabas stratégiai célrendszerében.....	96
22. táblázat: A digitális város tervezési-fejlesztési dimenzió kapcsolódása és hozzájárulása az FVS stratégiai részcélokhoz.....	99
23. táblázat: Megtartó város Dabas stratégiai célrendszerében.....	102
24. táblázat: Kiszolgáló város Dabas stratégiai célrendszerében.....	104
25. táblázat: A Kiszolgáló város tervezési-fejlesztési dimenzió kapcsolódása és hozzájárulása az FVS stratégiai részcélokhoz.....	106
26. táblázat: Pest Megye Területfejlesztési Konceptiójának kapcsolódása az FVS stratégiai célokhoz.....	111
27. táblázat: Pest Megye Területfejlesztési Programjának kapcsolódása az FVS stratégiai célokhoz.....	116
28. táblázat: Pest Megyei Klímastratégia kapcsolódása az FVS stratégiai célokhoz.....	128
29. táblázat: Partnerség a stratégia megvalósítása alatt - GANTT diagram.....	147
30. táblázat: Célok és beavatkozások rendszerezése.....	151
31. táblázat: Akcióterületek összefoglaló táblázata.....	160
32. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek I.....	162
33. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek II.....	164
34. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek III.....	165
35. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek IV.....	166
36. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek V.....	167
37. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek VI.....	168
38. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek VII.....	168

39. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek VIII.....	169
40. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek IX.....	170
41. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek X.....	171
42. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek XI.....	172
43. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek XII.....	172
44. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek XIII.....	173
45. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek XIV.....	174
46. táblázat: Városi akcióterületi fejlesztés I.....	175
47. táblázat: Városi akcióterületi fejlesztés II.....	176
48. táblázat: Városi akcióterületi fejlesztés III.....	177
49. táblázat: Városi akcióterületi fejlesztés IV.....	178
50. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás I.....	178
51. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás II.....	179
52. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás III.....	180
53. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás IV.....	181
54. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás V.....	182
55. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás VI.....	182
56. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás VII.....	183
57. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás VIII.....	184
58. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás IX.....	185
59. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás X.....	186
60. táblázat: Térségi stratégiai beavatkozás I.....	187
61. táblázat: Térségi stratégiai beavatkozás II.....	188
62. táblázat: Térségi stratégiai beavatkozás III.....	189
63. táblázat: Térségi stratégiai beavatkozás IV.....	191
64. táblázat: A zöld átállási menetrend megalapozását szolgáló, Dabas jelenlegi zöld állapotát összefoglaló táblázat.....	194
65. táblázat: A zöld átállás menetrend előzetes célrendszere és beavatkozási irányjai, tématerületei.....	199
66. táblázat: A zöld átállás menetrend előzetes beavatkozási területei.....	202
67. táblázat: A digitális átállás menetrend beavatkozási területei és célrendszere.....	209
68. táblázat: A 7. Finanszírozási terv c. fejezet készütsége és ütemezése.....	212
69. táblázat: Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése – Prosperáló város.....	218
70. táblázat: Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése – Zöldülő város.....	220
71. táblázat: Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése – Digitális város.....	222
72. táblázat: Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése – Megtartó város.....	224
73. táblázat: Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése – Kiszolgáló város.....	226
74. táblázat: Összesítő pénzügyi tábla.....	228
75. táblázat: Városi stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások finanszírozási terve.....	229
76. táblázat: Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások finanszírozási terve.....	240
77. táblázat: Városi stratégiai célkitűzéseket támogató, átfogó szervezeti rendszerként működő stratégiai keretrendszerek (hálózatos, vonalas fejlesztések) finanszírozási terve.....	243
78. táblázat: Városterületi szintű beavatkozások finanszírozási terve.....	252

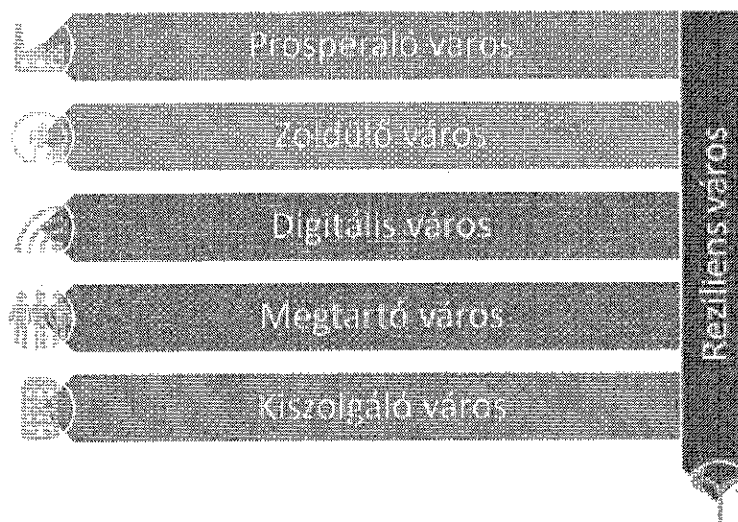
79. táblázat: Projekt-előkészítés és -lebonyolítás intézményi modellje	258
80. táblázat: Az 1. sz. szegregációval veszélyeztetett terület adatai	262
81. táblázat: A 2. sz. szegregációval veszélyeztetett terület adatai	264
82. táblázat: Horizontális antiszegregációs célok és beavatkozások	267
83. táblázat: Területi fókuszú antiszegregációs célok és beavatkozások.....	270
84. táblázat: Akciók és beavatkozások ütemezése	276

BEVEZETÉS

Dabas Város Önkormányzata a TOP_Plusz keretében mintegy **négy milliárd forinttal** gazdálkodhat a számára elkülönített indikatív fenntartható város forrásnak köszönhetően, Pest Megye Előzetes Integrált Területi Programja szerint. A támogatás felhasználásának elsődleges feltétele a **Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS) elkészítése**, mely az igényfelmérésekre támaszkodóan, a város szükségleteit kielégítő középtávú fejlesztési elképzeléseit tartalmazza. Fontos megemlíteni, hogy a dokumentum **teljes tervezéssel készül**, vagyis 2021-2027 között megvalósítani tervezett összes fejlesztési igényt tartalmazza forrásallokációtól függetlenül, ezáltal a stratégiaalkotás időpontjában több mint 41,92 milliárd forint értékű városfejlesztési csomag került összeállításra.

Az FVS az alábbi öt dimenzió mentén készült:

1. ábra: Reziliens város öt dimenziója

Forrás: FVS Módszertani Kézikönyv 2021-2027

Az FVS széleskörű partnerségi egyeztetéssel készült, mely a III. kötetben kerül bemutatásra. Az FVS készítésekor számos „magasabb szintű”/ a városfejlesztési elképzelések megvalósítását befolyásoló dokumentum, pályázati felhívás nem, vagy csak társadalmasításra bocsátott verzióban érhető el.

Az FVS az alábbi kötetekből áll:

- I. kötet Helyzetfeltárás, célrendszer
- II. kötet Stratégiai munkarész
- III. kötet Partnerségi eljárás alátámasztó dokumentumai.

Az elkészült stratégia felülvizsgálata 2024-ben tervezett.

1 A PARTNERSÉGI FOLYAMAT ISMERTETÉSE AZ FVS TERVEZÉS IDŐSZAKÁRA VONATKOZÓAN

1.1 PARTNEREK DEFINIÁLÁSA

Dabas Város Önkormányzata bár rendelkezik hatályos partnerségi rendelettel, ugyanakkor mivel az FVS készítésekor a 314/2012. (XI.8.) korm. rendelet előírásait nem szükséges figyelembe venni, így a településen eddig bevált, leghatékonyabb partnerségi eszközök kerültek alkalmazásra.

Tekintettel arra, hogy az FVS teljes tervezéssel készül, célunk a stakeholderek legszélesebb körű bevonása. Továbbá az FVS elkészítésének elsődleges célja, hogy a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz 2021-2027 a települési önkormányzatok számára biztosítandó európai uniós forrás lehívását megalapozza. E két szempont figyelembevételével határoztuk meg a partnerségi szereplőket és a partnerségi akciókat.

Partnerségi akciók az FVS készítésekor és az abban megfogalmazott célok megvalósítása során is elengedhetetlen.

A partnerség jelen esetben nagyobb részt informális szerveződési formában tervezett.

Partnerségi folyamatban bevonandó szereplők:

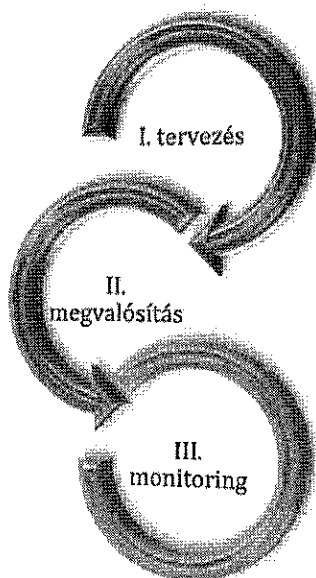
- lakosság
- civil szervezetek
- gazdasági szereplők
- intézményi háttér
- egyházak
- városfejlesztésben releváns döntéshozók
- Pest Megyei Önkormányzat, mint véleményező területi szereplő.

1.2 PARTNERSÉGI AKCIÓK ÉS AZOK TARTALMA

A partnerség a stratégiai ciklus több fázisában is jelen van, alkalmazása elengedhetetlen a sikeres projekt megvalósítás érdekében. Partnerségi akciók meghatározása jelen dokumentum készítésére vonatkozik, vagyis az I. tervezési fázisra készül. Természetesen az FVS cselekvési tervében meghatározott fejlesztési elképzelések megvalósításakor szerepet kapnak a partnerek, melynek eszközenszere az adott projekt keretében kerül meghatározásra. A partnerség a megvalósítást követő fenntartási időszakra is kiterjed. Jelentősége, hogy a további tervezési lépésekhez visszacsatolást biztosít.

2. ábra: Partnerség az egyes fázisokban

forrás: saját szerkesztés

Partnerségi akciók tervezésekor kiemelt szempont volt a COVID-19 világjárvány hatása a közösségi együttműködésekre, a lakosság aktivitásának szintje, valamint a veszélyhelyzet idejére hozott speciális szabályok figyelembevétele.

Az alábbi partnerségi eszközök tervezettek, melyek összefoglaló eredményei a III. kötet Partnerségi eljárás alátámasztó dokumentumai c. anyagban találhatóak.

1 Online tájékoztató:

- a www.dabas.hu honlapon a tervezési fázis legelején lakossági tájékoztatás az FVS készítésének céljairól, a vélemények megosztásának lehetőségéről, elérhetőségekről. Továbbá az FVS készítésének fő mérföldköveinél, várhatóan a véleményezésre bocsájtható változat és az elfogadásra kerülő, végleges dokumentum kerül közzétételre. A honlapon a kérdőív kitöltési lehetősége is felkerül.
- a közösségi médiában, a város facebook oldalán a releváns információk megosztása tervezett. A pandémia miatt jelentősen megnőtt a közösségi média használók száma, gyors és közvetlen elérését biztosít a lakossághoz, ezért kiemelten a kérdőív kitöltésével kapcsolatos információk

2 Mélyinterjú

A tervezési fázis elején a városfejlesztési kérdésekben jártas döntéshozók (3 fő) véleményének megismerése érdekében 120-180 perc között tervezett mélyinterjú megtartása tervezett.

Az interjú az alábbi kérdések, témakörök mentén zajlik:

- Melyek voltak a 2014-2020 időszak legfontosabb városfejlesztései?
- Mely tervezett fejlesztések nem tudtak megvalósulni, miért?

- 2021-2027-es időszakban melyek a település prioritált fő fejlesztési irányai?
- Lát-e lehetőséget okos város megoldások kialakításra? Van-e már a településen valamilyen smart megoldás?

3 Fókuszcsoporthoz interjú:

A kutatás célja

A kutatás célja, annak feltérképezése, hogy a város jelenében és jövőjében kulcsfontosságú szerepet játszó személyek véleménye milyen fő prioritásokat jelöl meg a város társadalmi és gazdasági fejlődésének fenntarthatóságát illetően. További cél olyan, esetlegesen tapasztalható véleménykülönbségek vagy hasonlóságok feltárása, amely egy hosszú távú fejlesztési irányvonal meghatározását segítheti.

Módszertan

A fókuszcsoporthoz interjú a vélemények mélyebb megismerésére alkalmas módszer egyfajta csoportos beszélgetés, ahol a vizsgált téma szakértői, érintettjei vesznek részt. A beszélgetést moderátor vezeti, gyakorlott kutató, szociológus diplomával rendelkezik.

A csoport a moderátor irányítása mellett kötetlen, félig-irányított beszélgetés során vitatja meg a téma különböző aspektusait. A csoportvezetésben jártas kutató (moderátor) egy interjúvázlat (részletesen kidolgozott guide) alapján strukturálatlan interjút készít a megkérdezettekkel és megpróbálja feltárni a résztvevők véleményét, gondolatait, nem csak a felszínen, hanem mintegy mögé látva az elsődleges válaszoknak. A moderátor akár el is térhet a Guide-től, illetve esetenként el is kell térnie, mert menet közben olyan (új) szempontok merülhetnek fel, melyek bár nagyon fontosak, de a Guide nem tartalmazza. A moderátornak nem feltétlenül kell minden (a Guide-ban szereplő) kérdést feltenni, de a vizsgálat végén válaszolnia kell tudni minden kérdésre.

Az adott koncepció elfogadásának vagy elutasításának mögöttes okait is vizsgálhatjuk e módon, így a 'miért' kérdésekre is választ tudunk adni, nem csak a 'mit' és 'hogyan' jellegűekre. A fókuszcsoporthoz beszélgetés kötetlen légkörében a résztvevőknek spontán módon nyílik lehetősége a kutatási témák, hipotézisek véleményezésére, miközben önkéntelenül is feltárják viselkedésük mozgatórugóit, motivációikat, attitűdjeiket, emocionális hátterüket. Olyan gondolatok, vélemények, affektív megnyilvánulások is felszínre hozhatók így, melyek különben rejtve maradnának a kutató előtt.

A kutatás során 1 heterogén csoporttal (önkormányzat, civil szervezetek, vállalkozók, intézményvezetők) történt az interjú, kutató-moderátori vezetéssel.

A fókuszcsoporthoz fő kérdéskörei

1. Hogyan értékeli a 2014-2020-as időszakot a pályázatok és a megvalósult fejlesztések szempontból?
2. Melyek a város főbb funkciói a járásban? Ön szerint hogyan kell alakítani a jövőben a város-, településtársaság kapcsolatokat?
3. Melyik az a három legfontosabb tényező, ami a település értékeként kiemelendő?
4. Melyik az a három terület, ami fejlesztésre szorul, ami a város "gyenge pontja", nehézséget vagy akadályt jelent a város fejlődésében?
5. 2021-2027-es időszakban melyek a város prioritált fő fejlesztési irányai (legfeljebb 5 db)?

6. Milyen fejlesztésekre van szükség Önök szerint ahhoz, hogy a település élhetőbb város legyen (településkép, zöldfelületek, helyi termékek, turisztika, infrastruktúra fejlesztés, gazdaságfejlesztés)?
7. Tervezik-e társadalmi és gazdasági célú szoft típusú programok megvalósítását, mint pl. szemléletformálás, társadalmi bevonás, a partnerség erősítése, befektetésösztönzés, marketing.
8. Milyen okos város megoldásokra látnak lehetőséget?
9. Milyen hatása van a veszélyhelyzetnek a település életére, az önkormányzati gazdálkodására?
10. Cégekhez, intézményvezetőkhez: melyek a középtávú fejlesztési elképzeléseik a szervezet vonatkozásában

4 KÖZMEGHALLGATÁS, LAKOSSÁGI FÓRUM

A pandémia miatt közmeghallgatás és lakossági fórum megtartására nem volt lehetőség az előző években, így a már lehetőségként mutatkozó közmeghallgatás megfelelő eszköz az FVS készítésével kapcsolatos lakossági tájékoztató megtartására.

5 Kérdőívezés:

- lakossági kérdőív kitöltésére 2021. november 4. és 2022. január 31. között volt lehetőség online módon vagy papír alapon.
<https://forms.gle/c12EyN7gLL1cU2qoZ6>
- intézményi/szervezeti kérdőív kitöltésére ugyancsak 2021. november 4. és 2022. január 31. között volt lehetőség kizárólag online módon, az önkormányzat által kiértékelendő intézmények számára.
<https://forms.gle/6nnBE9BCfbB2b5fu5>

A kérdőív kiértékelése a III. kötet Partnerségi eljárás alátámasztó dokumentumai c. anyagban található.

6 Munkacsoport egyeztetések

Az önkormányzati szakértők az egyes munkafázisokban, az elkészült dokumentum véleményezésében részt vesznek. Célja az egyeztetéseken résztvevők véleményének részletes megismerése, valamint helyspecifikus információk begyűjtése, problémák feltárása.

7 Képviselő-testületi ülés

A döntéshozatal szintje, a nyilvános testületi ülés anyagai elérhetőek, mely által a partnerek tájékoztatása megtörténhet. Dönt a képviselő-testület a célrendszerrel és a helyzetfeltárásról, valamint a FVS teljes anyagáról.

1.3 PARTNERSÉGI AKCIÓK ÜTEMEZÉSE A TERVEZÉSI FOLYAMATBAN

mélyinterjú	információgyűjtés	online	2021.11.10.
fókuszcsoportos interjú	információgyűjtés	személyes	2021. 11. 25.
lakossági kérdőívzés	információgyűjtés	online, személyes	2021.11.04.- 2022.01.31.
intézményi/szervezeti kérdőívzés	információgyűjtés	online	2021.11.04.- 2022.01.31.
közmeghallgatás	tájékoztatás	személyes	2021.11.04.
online tájékoztató (honlap, közösségi média)	tájékoztatás	online	folyamatos
munkacsoport egyeztetések	véleményeztetés	személyes/online	folyamatos
KT ülés	döntéshozatal	személyes	2022. I. és II. félév

2 MEGALAPOZÓ MUNKARÉSZ: HELYZETFELTÁRÁS ÉS HELYZETÉRTÉKELÉS

2.1 HELYZETFELTÁRÁS

A Helyzetfeltárás a terjedelme miatt külön dokumentumként képezi a FVS mellékletét.

2.2 TERÜLETI LEHATÁROLÁS

A fővárostól való távolsága és térkapcsolatai alapján Dabas Magyarország legnépesebb és legnagyobb agglomerációs térségéhez csatlakozó vidéki kistelepülésként azonosítható. Budapest gazdaságához még így is több szállal kapcsolódik, a szuburbanizációnak ugyanis ez a település is még célterülete. A fővároshoz közel eső agglomerációs településeknél (pl. a megyei területfejlesztési program szerinti Keleti-agglomeráció) viszont jobban érvényesül központi szerepe és lokális vonzereje a vele szomszédos települések irányából közigazgatási (járásközpont) és funkcionális szempontból is.

2.2.1 A VÁROSTÉRSÉG LEHATÁROLÁSA, BEMUTATÁSA

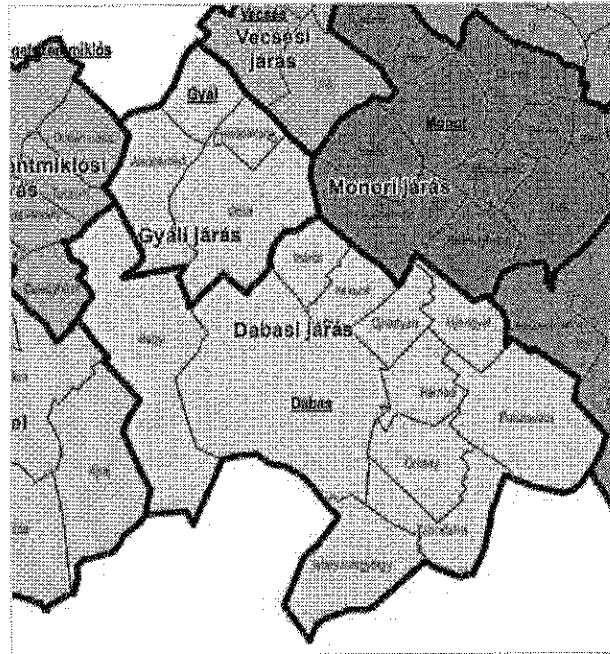
Dabasnál a várostérség lehatárolásában alábbi tényezőket vehetjük számításba:

1. Közigazgatási szerepkör
2. Városkörnyéki lakóhely választás
3. Munkavégzési célú mobilitás, ingázás, foglalkoztatási vonzáskörzet
4. Alap- és középszintű köz- és piaci szolgáltatások igénybevétele, elérhetősége
5. Gazdasági célú együttműködések
6. Hálózatos infrastruktúrák közös fejlesztése és működtetése

Közigazgatási szerepkör

Dabas közigazgatási szempontból járásközpont település, a dabasi járás településeinek száma 11. A településen a járási kormányhivatal működik. Közigazgatási jelentősége a járás határain kívülre is kiterjed három ügy tekintetében. A dabasi kormányhivatalban ugyanis van a NÉBIH-nek, az NFSZ-nek és az NNK-nak a járásilag illetékes osztálya, amelyeknek az illetékességi területe a Gyáli járásra is kiterjed. Állandó kormányablak csak Dabason található, a többi településen mobilizált kormányablakok vannak jelen időszakosan. Települési ügysegédek minden járási településen jelen vannak, többnyire hetente egyszer biztosítanak ügyfélfogadást.

3. ábra Dabasi és Gyáli járás

Forrás: KSH

Városkörnyéki lakóhely-választás

Dabas kívül esik a KSH által definiált Budapest agglomerációból. Az agglomeráción kívül eső településként is a központi szerepet tölti be: a megyei ITP-ben definiált Délnyugat-Pest megyei terület három, központi szerepkörrel bíró városa között van jelen. Ez a megyei települési hierarchiának ez a második szintjét jelenti. A szuburbanizációnak így is céltelepülése, amit mutat a lakosságszám folyamatos emelkedése 2011 óta. Ebben fő szerepet játszik a település szolgáltatás-ellátottsága, több agglomeráció-közeli településhez képest kiterjedtebb oktatási, kulturális és egészségügyi szolgáltatási portfólióval bír. Az agglomerációs jelleg a közlekedési kapcsolatokban is megjelenik: a Volánbusz Dél-Pesti agglomerációs zónába sorolja Dabast, a Budapest – Dabas - Lajosmizse – Kecskemét vonalon napi 20 járat közlekedik a főváros irányába.

Munkavégzési célú mobilitás, ingázás, foglalkoztatási vonzáskörzet

Adminisztratíván a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat területi illetékessége alapján Dabas és a Dabasi járás a Gyáli járással közösen alkot foglalkoztatási térséget. Az ingázás célterületei között Budapest mellett az Keleti agglomerációs térség, a járás más települései (Bugyi, Újhartyán), továbbá Kecskemét is megjelenik. A település gazdaság szervező ereje még a járáson belül is gyengébbnek számít, az ipari parkok fejletlenek.

Alap- és középszintű köz- és piaci szolgáltatások igénybevétele, elérhetősége

Szervezett keretek között működő térségi szolgáltató az Ország Közepe Többcélú Kistérségi Társulás és annak intézményei, melyek szociális funkciókat látnak el 10 település révén a

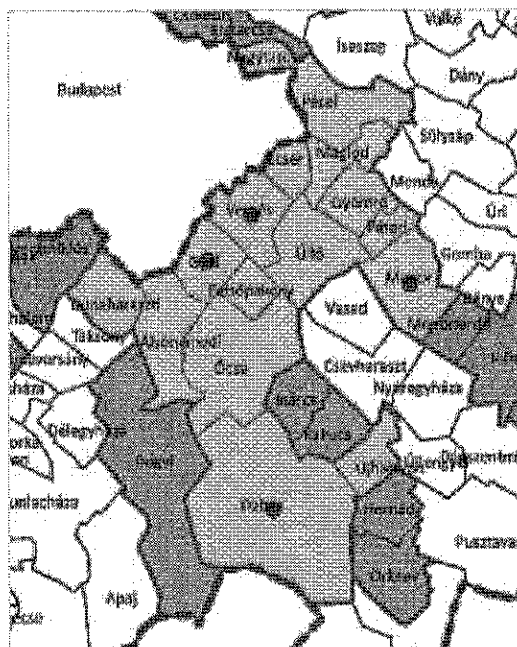
fogyatékosok ellátásában, hátrányos helyzetűek, idősek segítésében, illetve család- és gyermekjóléti szolgáltatások ellátásában. További, térségi szervezőerővel rendelkező szolgáltatások:

- Szociális ellátás: A településnek két, egyházi működtetésű idősotthona van, amelyek Bács-Kiskun megye járással határos településeihez legközelebb lévő otthonoknak számítanak.
- Egészségügy: Dr. Halász Géza Szakorvosi Rendelőintézet 32 különböző ellátást nyújt a járóbeteg-ellátás területén, egynapos sebészettel. Ellátási területe a járás határain túlra is kiterjed.
- Oktatás: Dabas a KLIK Monori tankerületi központjába és Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálatába tartozik. Négy általános iskolája van, ebből egy egyházi fenntartású. A középfokú oktatást három intézmény biztosítja, ebből két gimnázium van, egyben esti munkarend szerinti oktatással. Továbbá a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal (NSZFH) Érdi Szakképzési Centrumának tagintézménye van jelen a városban, ami felnőttképzéseket is nyújt. A középfokú oktatási portfólió révén intézményeknek térségi vonzereje van.

Gazdasági célú együttműködések

Kiemelkedik a helyi gazdaságban a mezőgazdaság hosszú évszázadokra visszavezethető, ma is jelen lévő hangsúlya. Az ágazatban tevékenykedő vállalkozások jelenléte többszöröse a megyei átlagnak. Ezek köré élelmiszeripari vállalkozások is települtek. Ezeknek a ellátási láncában a városon kívüli, térségi kiterjedtség is jelen van. Habár van jelen ipari park, térségi vonzereje a helyi gazdaságnak kevésbé jelentkezik, viszont ebben mutatkozhat fejlődés két tényező révén. Egyrészt a település vállalkozásainak száma 3 év alatt negyedével nőtt. Másrészt az ITP szerinti, üzleti infrastruktúra fejlesztésére alkalmas területek között megjelenik Dabas a vele szomszédos településekkel együtt, ami összehangolt térségi gazdaságfejlesztési tevékenységet irányoz elő. Ennek egyik térségi kontextusa a Ferihegyi Gazdasági Övezet, amelybe Dabas és Újlengyel került meghatározásra a Pest megyei Területfejlesztési Programban. Erre egy komplex térség- és gazdaságfejlesztési program létrehozását indítványozta a program. Szükséges még kitérni a turizmusra, ami önmagában nem jelent számottevő vonzerőt a városban, a meglévő látnivalóknak a környező településekkel való, turisztikai csomagokban történő megjelenése nyújthat fejlődési lehetőséget – ezért a turizmusban való érvényesülés térségi együttműködést kíván meg.

4. ábra: A Ferihegyi Gazdasági Övezet települései (narancssárga színnel jelölve)

Forrás: Pest Megyei Területfejlesztési Program 2021-2027

Hálózatos infrastruktúrák közös fejlesztése és működtetése

A térségi hálózatos infrastruktúrák közül kiemelkedő a víziközművek összehangoltsága. DAKÖV Dabas és Környéke Vízügyi Kft. ellátási területe 61 településre terjed ki. Ebből a Dabasi Üzemigazgatósághoz 13 település tartozik. Ezek között a járással szomszédos, de azon kívüli, Nyugati-agglomerációhoz tartozó települések is megjelennek. A víziközművekkel való kapcsolódása miatt szükséges kitérni a belvízvédelemre, mivel 12 településsel együtt a belvízzel veszélyeztetettek közé tartozó Dabasnak a kockázatok mérséklésében szükséges térségi szinten együttműködnie a hálózatban érintett településekkel. A Homokhátság részeként Magyarország klímaváltozással leginkább veszélyeztetett területeihez tartozik. Ennek a kezelése térségi összehangolt fejlesztéseket igényel, így fejlesztési cél alapon Dabas és a térség települései funkcionálisan egységes térségként kezelendők.

Összefoglalás

Az előbbiekben bemutatott, várostérségek lehatárolásában szerepet játszó tényezőket a következőképpen foglalhatjuk össze

1. táblázat: A városi térség lehatárolás szempontjai

Tényező	Város szerepe	Települések köre	Települések száma	és/vagy felsorolása
A.) Közfűtő				
közigazgatási egység	megyeszékhely	megye települései		nem releváns
	járásközpont	járási települései		Dabasi járás 11 települése
körjegyzőség léte	körjegyzőségi központ	a körjegyzőségéhez tartozó települések		nem releváns
B.) Rugalmas				
agglomerárlódás	agglomerációs központ	azon települések köre, ahová a városból jellemzően kiköltöznek a helyi lakosok, akik munkavégzés és szolgáltatások igénybevétele céljából továbbra is a városhoz kötődnek		nem releváns
foglalkoztatás	vonzásközpont ¹	az adott városba irányuló munkavégzési célú ingázás kibocsátó településeinek köre		NFSZ: Bugyi, Dabas, Hernád, Inárcs, Kaktucs, Örkény, Pusztavacs, Táborfalva, Tatárszentgyörgy, Újharthyán, Újjenygel, Alsónémedi, Felsőpakony, Gyál, Ócsa

¹ Javasolt forrás: KSH Munkaerőpiaci körzetek Magyarországon c. tanulmány (2017)

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Tényező	Város szerepe	Települések köre	Települések száma és/vagy felsorolása
funkcionális	szolgáltató központ	a város által nyújtott alap, és közép-szintű köz- és piaci szolgáltatásokat napi szinten igénybe vevő térségi lakosok települései	Bugyi, Hernád, Inárcs, Kakucs, Örkény, Pusztavacs, Táborfalva, Tatárszentgyörgy, Újhartyán, Újlengyel

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Tényező	Város szerepe	Települések köre	Települések száma és/vagy felsorolása
szolgáltatói központok (nem hálózati)	szükségszerűen)	bizonyos térségi szinten szervezett (köz) szolgáltatásokban résztvevő települések köre (társulások pl. szociális gondozás, idősellátás, családszolgálat, orvosi ügyelet stb.)	OKTK: Dabas, Hemád, Inárcs, Kákucs, Örkény, Pustavacs, Táborfalva, Tatárszentgyörgy, Újhartyán, Újlengyel
			NINK, NÉBIH: Bugyi, Dabas, Hemád, Inárcs, Kákucs, Örkény, Pustavacs, Táborfalva, Tatárszentgyörgy, Újhartyán, Újlengyel, Alsónémedi, Felsőpakony, Gyál, Ócsa
			NSZFH: Érd, Szigetszentmiklós, Kiskunlacháza, Dabas, Százhalombatta
			KLIK: Alsónémedi, Bénye, Bugyi, Csévharaszt, Dabas, Ecsér, Felsőpakony, Gyömör, Hemád, Inárcs, Kákucs, Maglód, Monor, Monoriardó, Nyáregyháza, Ócsa, Örkény, Pánd, Péteri, Pilis, Pustavacs, Táborfalva, Újlengyel, Üllő, Vasad, Vecsés

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Tényező	Város szerepe	Települések köre	Települések száma és/vagy felsorolása
fejlesztési cél alapon	a térségi fejlesztéseket koordináló önkormányzat (nem feltétlen, hiszen ágazatonként eltérő lehet a központ pl. szennyvízkezelés)	közmű, turisztikai fejlesztések és szolgáltatások, beszállítói hálózatok (jellemzően csak az agráriumban, hiszen ágazatonként eltérő lehet a központ pl. szennyvízkezelés)	DAKÖV: Dabas, Alsónémedi, Bugyi, Kakucs, Örkény, Tatárszentgyörgy, Újlengyel, Pusztavacs, Hernád, Újharthyán, Táborfalva, Páty
			Ferihegyi Gazdasági Övezet: 15 település

2.3 HELYZETÉRTÉKELÉS, SZINTÉZIS

2.3.1 PROSPERÁLÓ VÁROS

2. táblázat: Helyzetértékelés - Prosperáló város

Szakági területek	Értékelési szempontok
A VÁROS, VÁROSTÉRSÉG GAZDASÁGA	<p>P1: Térségi gazdasági és innovációs ökoszisztéma jellemzői</p> <p>Dabas gazdasági ökoszisztémáját determinálja a kedvező földrajzi elhelyezkedése: Budapest és Kecskemét között helyezkedik el. A város az M5 autópálya mellett fekszik, az 5. számú főút keresztülhalad a településen. Vállalkozási szerkezetét bővülő számú, de jellemzően kisebb vállalkozások alkotják: a 100 lakosra jutó vállalkozások száma folyamatosan emelkedik, meghaladja az országost, ezzel együtt az országosnál és a Pest megyeinél valamelyest nagyobb arányban vannak jelen az 50 fő feletti cégek. Az iparűzési adó a törvényi maximumon került megállapításra. Az innováció és a versenyképesség szempontjából hátrányban van a város, tekintettel arra, hogy a tudásintenzív gazdasági ágazatok súlya és a lakosság képzettsége is alacsony, a vállalkozások tőkehiányosak, és felsőoktatás a település közelében nem működik.</p>
	<p>P2: A humán erőforrás jellemzői</p> <p>Dabas népessége növekvő, lakosságszáma nem éri el Pest megyei járásközpontok átlagát, népsűrűsége egy földrajzi kiterjedéséből adódóan kimondottan alacsony. A népességnövekedés a pozitív vándorlási egyenlegnek köszönhető: a fővárosból történő kivándorlás jellemző folyamat. A nyugati társadalmakra jellemző elöregedés Dabason is végbemegy. Az elmúlt években jelentősen emelkedett a városban a 14 év alatti lakosok száma. A lakosság iskolai végzettsége Pest megyei és országos viszonylatban is alacsonynak számít. A képzettséghez hasonlóan alakul a munkanélküliség is: a munkanélküliségi mutatók Dabason inkább az országos átlag felé tendálnak, és a Pest megyei kedvező adatoktól elmaradnak. Az ingázók fő célpontjai a környező Bugyi és Újhartyán, Budapest és Kecskemét.</p>
	<p>P3: Gazdasági igényeken alapuló humán infrastruktúra, oktatási-nevelési intézményrendszer jelenléte</p> <p>A humán szolgáltatások többnyire helyben biztosítottak, és részben lefedik a különálló településrészeket. Az egészségügyi alapellátások mellett</p>

számos kihelyezett szakrendelés érhető el a „Dr. Halász Géza” Szakorvosi Rendelőintézetben. Az önkormányzati fenntartású bölcsődei ellátás 4 intézményben történik, ezt családi bölcsődék egészítik ki, de a férőhelyek száma még mindig alacsony a növekvő igényekhez képest. Az óvodai ellátás 7 intézményben, hiányos férőhely-kapacitással működik, indokolt lehet új férőhelyek létesítése. A városban négy általános iskolájában az oktatás csökkenő pedagóguslétszám mellett biztosított. A város méretéhez képest széles képzési kínálatot biztosít Dabas három középfokú oktatási intézménye.

P4: Gazdasági szereplők tőkeereje

A vállalkozások tőkeerejét meghatározza, hogy a gazdasági ökoszisztémát zömében kis vállalkozásméret és belföldi tulajdon és belföldi piacra termelés jellemzi. Az egy lakosra jutó jegyzett tőke stagnál, az országos szinttől jócskán elmarad. A saját forrásaik kiegészítése érdekében a vállalkozások aktívan hívnak le uniós pályázati forrásokat.

P5: A helyi gazdaság ágazati szerkezete

Dabas fejlődésének fő mozgatórugója a mezőgazdaság volt, hagyományosan az országos átlagot meghaladó az agrárium súlya a gazdaságban, amire feldolgozóipar is települt. Megyei viszonylatban is magas a szállítás és raktározás nemzetgazdasági ágban tevékenykedő vállalkozások részaránya. Dabas bővelkedik épített kulturális értékekben (kúriák), és az aktív turizmus is kitörési pont lehet a város számára, ehhez képest azonban alacsony a szálláshely-szolgáltatók és vendéglátóhelyek száma.

P6: A helyi gazdasági infrastruktúra helyzete

A város északi és keleti részén nagy kiterjedésben kijelölt ipari terület áll a betelepülni kívánó vállalkozások rendelkezésére, ezek közművesítése és utakkal történő feltárása még megoldandó feladat. Az önkormányzat hozta létre a Dabas Ipari Parkot, ahol közművesített telkek, kiépült infrastruktúra és jogi, műszaki, valamint pénzügyi és üzletviteli tanácsadás várja a betelepülni kívánó vállalkozásokat. Emellett a város jelenleg készülő új szabályozási tervében több újabb gazdasági terület került kijelölésre a településen működő gazdasági szereplőkkel folytatott konzultációk és a területi adottságok figyelembevételével.

P7: A helyi gazdaságot kiszolgáló szolgáltatási mix jelenléte

A P3 értékelési szempontnál a bölcsődei és óvodai ellátás bemutatásra került, a munkavállalók gyermekei számára mindkettő magas színvonalon

Szakági területek	Értékelési szempontok
SZOLGÁLTATÁSI MIXE	<p>áll rendelkezésre, a bölcsődei férőhelyek viszont bővítésre, az óvodák korszerűsítésre szorulnak. Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenységet végző vállalkozások az országos átlagot meghaladó arányban működnek a városban.</p>
AZ ÖNKORMÁNYZA T GAZDÁLKODÁS A	<p>P8: Önkormányzat településfejlesztési forrásainak összetétele, s az elmúlt 5 év tendenciái a saját forrás és a támogatások megoszlását is vizsgálva</p> <p>Dabas Város Önkormányzata költségvetése stabil, az elmúlt éveket maradvánnyal zárta. Az önkormányzati bevételeken belül viszonylag kis részarányt (20%) képviselnek közhatalmi tevékenységből származó bevételek, ez valamelyest mérsékli a koronavírus-járvány hatását az önkormányzati költségvetésre. A fejlesztések megvalósításához az önkormányzat aktívan von be külső forrásokat: uniós és hazai pályázatok, támogatások formájában.</p> <p>P9: Önkormányzati település- és gazdaságfejlesztési együttműködések bemutatása</p> <p>Dabas több önkormányzati társulás tagja, melyek lehetővé teszi a térség önkormányzatai közötti rendszeres egyeztetést, egyes témákban a formális és szoros együttműködést.</p>

2.3.2 ZÖLDÜLŐ VÁROS

3. táblázat: Helyzetértékelés - Zöldülő város

Szakági területek	Értékelési szempontok
A VÁROS, VÁROSTÉRSÉG SZOLGÁLTATÁSI MIXE	<p>Z1: Zöld hálózatok és zöld szolgáltatások térségi kiterjedése: energiatermelés és tárolás kiépítettsége, körforgásos gazdaság jelenléte, a városban elérhető éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodást ösztönző tevékenységek bemutatása</p> <p>Helyi energiatermelés még nem jelentős, az 5202. sz. útnál és az 5-ös számú főút mentén Szőlőhegy településrész határában kiépült naperőmű, illetve az ingatlanokra telepített napelemes rendszerek révén van jelen. Elsősorban a fotovoltaikus rendszerekre épülő energiahasznosításnak vannak megfelelő feltételei a településen. A helyi építési szabályzat 2008-as módosítása és az arra épülő, jelenleg előkészítés alatt álló új szabályzat ösztönzi az ilyen típusú beruházásokat a városban. Sáriban geotermikus energia potenciál is jelentkezik, kitermelés gazdaságossága jelen technológiákkal kétséges. Bár biomassza-biogáz előállítás még alternatíva</p>

Szakági területek Értékelési szempontok

lehet, de csak abban az esetben célszerű felvállalni, ha a környezetterhelése nem növeli a város jelenlegi terhelési szintjét és a klímavédelmi célokat ezzel együtt is képes teljesíteni a település.

A hőenergia ellátás így továbbra is gázalapú a településen. A település a klímaváltozásnak fokozottan kitett Homokhátság része, ezért a zöldfelületek, zöldterületek kezelése is tudatos tervezést és fokozott figyelmet követel meg. A település elmúlt években megvalósult zöldfelületi fejlesztései és kezelése során már figyelembe veszik az őshonos, klímaturó fajok telepítését.

Z2: Városi és várostérségi gazdasági vállalkozások környezetre gyakorolt hatásai (légszennyezés, talajszennyezés, zaj, szag, teherforgalom stb.) Egyes elemek környezeti terhelési értéke, környezetvédelmi intézkedések

A VÁROS, VÁROSTÉRSÉG GAZDASÁGA A helyi és várostérségi vállalkozások esetében sem azonosítható számottevő környezeti hatás. Két olyan cég van a városban, ami vegyi anyagok előállításával, illetve jelentősebb mennyiség tárolásával foglalkozik, az üzembiztonsági dokumentációjuk nyilvános. Számottevő zajhatást és környezetterhelést az 5. sz. főút Sárínál belépő, Budapest felől bevezető, Inárcsi útig tartó szakasza okoz, ami addig lakóépületek között halad el.

Z3: Az önkormányzat és intézményeinek energiagazdálkodása (Önkormányzati ingatlan állomány energia tanúsítványa, megvalósult energetikai fejlesztések), Településüzemeltetés: energiahatékonyságot támogató intézkedések bemutatása

AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA Az elmúlt években számos közintézményt és középületet felújított az önkormányzat, elsősorban uniós támogatásokból. Kisebb léptékű energetikai, fogyasztás-csökkentést eredményező beruházásokat saját erőből is végrehajtott az ingatlanokon (pl. világítótestek cseréje, szigetelések, nyílászáró-cserék). A településüzemeltetéssel összefüggő energiahatékonysági intézkedések között az eszközállomány, géppark korszerűsítésével együtt járó fejlesztések vehetőek számításba, amely a korábbiakhoz képes alacsonyabb üzemanyag- és villamosenergia fogyasztást eredményez (pl. külterületi utakhoz eszközvásárlás, jármű vásárlás és egyéb zöldfelület karbantartó motoros, elektromos eszközök).

Z4. Közműhálózat: Energiaközművek – megújuló energia jelenléte, aránya, és csapadékvíz hasznosítása, vízgazdálkodás, szennyvízkezelés rendszere

VÁROSI VÁROSTÉRSÉGI KÖZMŰVEK Megújuló energia jelen van a településen, de még nem elég elterjedt. A gázfogyasztók száma csökken, de ennek az okai között még nem mutatható ki, hogy ez a környezetbarátabb fűtési módokra való áttérésből fakad-e vagy a fa- és egyéb tüzelés növekedéséből (ezt a zöld átállás

Szakági területek Értékelési szempontok

menetrendben és kapcsolódó háttér tanulmányaiban szükséges részletezni, a SECAP elkészítése során pedig elvárt is). A csapadékvíz-hálózat hiányos, a csapadékvíz-gazdálkodási problémák kezelése stratégiai prioritás az önkormányzat részéről. A szennyvíztisztítás és a közcsatorna hálózat fejlesztésre szorul, a szennyvíztisztító telep esetében aktuális feladat a telep kapacitásbővítése és esetleges áthelyezése.

Z5. Jellemző közösségi közlekedési módok szolgáltatási oldalon

VÁROSI
VÁROSTÉRSÉGI
KÖZLEKEDÉS

ÉS A helyközi és agglomerációs tömegközlekedés járatvonalai révén van a lakosoknak a településen belül tömegközlekedést igénybe venni. A közösségi közlekedés elsősorban a Budapest felé történő mobilizáció kiszolgálását segíti, ebben a busz mellett a vasúti közlekedés is jelen van.

Z6. Zöldfelületi ellátottság

Az egy lakosra jutó zöldfelület nagysága alig negyede a megyei és járási, illetve kevesebb, mint tizede az országos átlagnak. A kedvezőtlen szám a település szerkezete alapján nem okoz nagyobb problémát, mivel a lakóterületek körül van elegendő zöldfelület. Az egységes zöldfelületi karakter így is hiányosságot jelent, a szigetszerű elemek összekapcsolása utcafásítással, zöldfelületek rendszerbe kapcsolásával potenciálisan az egyik meghatározó, jelentősnek számító településfejlesztési feladata a városnak.

KÖRNYEZET ÉS
TERMÉSZETVÉDELE
M

Z7. Természeti ökoszisztémák helyzete

Dabas belterületét NATURA 2000 területek veszik körül, területének közel 60%-át természetvédelem alatt. Helyi védettségű terület ezek mellett kevesebb van. A NATURA 2000 és ökológiai folyosó területek kijelölése nem vette figyelembe a települési területfelhasználást, övezeteket, így több ellentmondás is van az országos előírások és a helyi rendezési terv között. Megszüntetését szükséges tisztázni a településnek az illetékes szervekkel. Tájhasználati konfliktusok funkcionális és esztétikai szempontból jelentkeznek. A védelem alatt álló területeknél megjelennek figyelmeztető, tiltó táblák az értékek megóvása és a szennyezések, környezetkárosítás megakadályozása érdekében.

2.3.3 DIGITÁLIS VÁROS

4. táblázat: Helyzetértékelés - Digitális város

Szakági területek	Értékelési szempontok
	<p>D1: Digitális technológia-szolgáltatók helyi jelenléte</p> <p>A Vodafone és a Telekom vannak jelen szélessávú vezetékes internet és kábel tv szolgáltatóként. A mobiltelefonszolgáltatók 4G hálózati lefedettsége teljes, a Digi hálózata egyelőre Sári és Gyón térségét fedi le. A Vodafone 5G hálózatai által már lefedettek a Dabassal határos települések (Ócsa, Örkény, Hernád), így a településen is hamarosan megjelenhet az 5G hálózat.</p>
A VÁROS, VÁROSTÉRSÉG	<p>D2: Digitális technológiát alkalmazó cégek jelenléte (közszolgáltatók (beléptető, kamera, irányítórendszerek stb.), Ipar 4.0, szolgáltató szektor)</p>
GAZDASÁGA	<p>A településen van kiépült térfigyelő kamerarendszer. A főbb közintézmények esetében vannak kiépült biztonsági rendszerek, egyes esetekben beléptetőrendszerek is. A helyi gazdaságban több olyan ipari cég is működik, amelyek már aktívan működtetik vagy belevágtak ipar 4.0 megoldásokat alkalmazó fejlesztésekbe. A szolgáltató szektorban a digitális technológiák közül a leggyakoribbnak az online kereskedelmi megoldások számítanak. Emellett a közösségi médián keresztüli kommunikáció, egyes esetekben üzleti alkalmazások használata a leginkább jellemző digitális megoldások.</p>
	<p>D3: A lakosság digitális eszköz ellátottsága, kompetenciák, felhasználói szokások (szolgáltatói adatokra és felmérésre alapozva)</p>
A VÁROS, VÁROSTÉRSÉG	<p>A városban az internet előfizetések száma két év alatt közel megkétszereződött. A lakosság szinte egésze rendelkezik okostelefonnal és napi szinten használja is azt. A számítógép-ellátottság is teljesnek mondható, a napi használat viszont jóval ritkább az okostelefonhoz képest. Az internetet elsősorban kommunikációra és információszerezésre használják a lakosok, de emellett ügyintézés is megjelenik a leggyakoribb használati célok között.</p>
TÁRSADALMA	
	<p>D4: A digitális átállást lehetővé tevő infrastruktúra mennyiségi és minőségi jellemzői a humán erőforrás digitális felkészültsége a közszolgáltatásokat végző helyi intézményeknél</p>
A VÁROS, VÁROSTÉRSÉG	
SZOLGÁLTATÁSI MIXE	<p>A közszolgáltatások ellátásában meglévő IKT infrastruktúra többnyire elavult, fejlesztésre szorul, amely fejlesztések megvalósításában a forráshiány akadályt jelent. A kérdőívezés eredményei alapján köztisztviselők, közalkalmazottak, közintézményekben dolgozók informatikai tudásukat átlagosnak értékelik. A közintézményekben a belső</p>

Szakági területek Értékelési szempontok

kommunikációban a személyes mód mellett a digitális megoldások közül chatet és a belső üzenőfalakat is működtetnek.

D5: Digitális ügyintézési lehetőségek a (köz)szolgáltatások területén, digitális felkészültségi állapot (ügyintézésre koncentrálván: infrastruktúra és HR felkészültség)

ASP rendszerrel rendelkezik a település, az e-önkormányzati funkciók jelen vannak. Az ASP és a Microsoft alkalmazásait használják leggyakrabban a közszolgáltatásban dolgozók munkavégzésük során, kiegészülve a köz- és államigazgatásban működő szakmai alkalmazásokkal (pl. építésügyi, jogi). Az egyes közműszolgáltatókkal (vízmű, gáz, áram) a lakosok többsége már online vagy mobilalkalmazáson keresztül intézik ügyeiket. A közintézmények külső kommunikációjában az e-mail és a telefon még mindig a leggyakoribb módszer, de már kollaborációs és chat alkalmazások használata is egyre jobban terjed. Weboldalaikat többnyire egyoldalú információközlésre használják, jellemzően a közösségi média bevonásával fejlesztik a digitális térben a kétoldalú kommunikációt.

D6: Digitális (adat alapú) feladatszerzés helyzete a közfeladat ellátásban (egészségügy, szociális ellátás, hulladékkezelés stb.)

Az egységes központi rendszerek (pl. EESZT az egészségügyben és egyéb járóbeteg-ellátási szoftverek), használatán túl egyéb megoldások alkalmazása nem jellemző. A szociális ellátásban digitális feladatszerzésként a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás működtetése jelenik meg.

Az adat alapú döntéshozatal főleg a pénzügyi-gazdálkodási területeken jelenik meg, alapját az ASP és táblázat-kezelő alkalmazások jelentik.

D7: Digitális adatbázisok és adatfeldolgozás az önkormányzati tulajdonú, fenntartású épület-infrastruktúrák esetében, digitális épületüzemeltetés

Az épületek energiaszolgáltatóin keresztül fér hozzá az önkormányzat az épületek üzemeltetési paramétereire a digitálisan érkező fogyasztási adatok révén. Az üzemeltetéssel járó egyéb adatok, mint pl. a karbantartás, takarítás, amortizáció adatai többnyire a pénzügyi elszámolások révén keletkeznek. Ezért az infrastruktúrák digitális, adat alapú üzemeltetése elsősorban a pénzügyi-kiadási adatokra és a fogyasztási adatokra támaszkodik, a szolgáltatók által és beruházások során elhelyezett mérőeszközökkel kiegészülve.

AZ
ÖNKORMÁNYZAT
GAZDÁLKODÁSA

KÖRNYEZETVÉDELME,
VÁROSI KLÍMA

D8: Környezeti szenzorok fajtái, egyéb jellemzői, kapcsolódó

Szakági területek   **Értékelési szempontok**

adatmenedzsment

Az Országos Meteorológiai Szolgálat és az Országos Vízügyi Főigazgatóság által közös érdekelttségébe tartozó, országos hidrometeorológia monitoring hálózat részének számító automata meteorológiai állomás jelen van a településen.

VÁROSI
VÁROSTÉRSÉGI
KÖZLEKEDÉS

D9: Digitális megoldások a helyi közösségi és közúti közlekedésben (lakossági applikációk, forgalomirányítás, parkolást támogató megoldások stb.)

A közösségi közlekedés digitális megoldásai elsősorban a helyközi közlekedést érintik, a lakosok az országos mobilapplikációkat (pl. menetrendek, mobiljegy alkalmazás) használják.

VÁROSI
VÁROSTÉRSÉGI
KÖZMŰVEK

D10: Közmű-működtetés szenzoros követése

A gázszolgáltatással, áramszolgáltatással, vízművek üzemeltetésével rendelkező szervek meglévő rendszereikkel és háttérinfrastruktúrájukkal Ésvégeznek méréseket a városi közmű-rendszerben.

D11: Lakossági digitális megoldások (applikációk, közterületi okos megoldások stb.)

A közmű-szolgáltatók online ügyintézési lehetőségei és mobilapplikáció jelentik jelenleg a legfejlettebbnek számító lakossági digitális megoldásokat. Ezek mindegyik helyi közmű szolgáltatónál elérhetőek.

2.3.4 MEGTARTÓ VÁROS

5. táblázat: Helyzetértékelés - Megtartó város

Szakági területek   **Értékelési szempontok**

M1: Demográfiai helyzet

A VÁROS,
VÁROSTÉRSÉG
TÁRSADALMA

Dabas város 17 ezer főt meghaladó lakosságával a megye kevésbé népes járásszékhelyeinek egyike, szokatlanul alacsony népsűrűsége területi kiterjedésével magyarázható. Az elmúlt két évtizedben pozitív demográfiai folyamatok jellemzik a város. A lakosságszám emelkedése a pozitív vándorlási egyenlegről és a magas születésszámból adódik. A társadalom korszerkezete országosan egyre inkább az idősök irányába tolódik el, Dabason is jelentős a 60 év feletti korosztály lélekszáma az elmúlt években részarányát és létszámát tekintve is, de ezzel párhuzamosan folyamatosan emelkedik a 14 év alattiak száma is.

Szakági területek   **Értékelési szempontok**

A lakosság iskolai végzettségi mutatói az országosnál és a Pest megyeinél is kedvezőtlenebbek, részben ebből is adódik a viszonylag magas munkanélküliség, mely a nőket nagyobb arányban érinti. A lakosok jövedelmi szintje összességében az országoshoz hasonló.

M2: Helyi identitást meghatározó tényezők és szerepük a helyi /térségi közösség alakításában

Dabas város négy, eltérő hagyományokkal rendelkező község összeolvadásával jött létre, az így megalapozott sokszínű történelmi és kulturális örökség a helyi társadalom egyik fő összetartó ereje. Fejlődését nagyban meghatározták a mezőgazdasági hagyományai. A 18. századi nemesi kúriák napjainkban is a város épített örökségének szerves részét képezik. Az önkormányzat aktív szereplője a helyi identitás erősítésének. Intézményei, például a különálló városrészekben megtalálható közösségi épületek, a Városi Könyvtár helyet biztosítanak a programoknak és az önszerveződő kezdeményezéseknek.

M3: Térségi mobilitási trendek

Az ingázási hajlandóság magas, az elsődleges ingázási célpont Budapest, de sokan járnak át a járás más településeire, például Bugyira vagy Újhartyánba dolgozni. Az elmúlt években jellemző a kecskeméti Mercedes-gyárban történő munkavégzés is. A pozitív belföldi vándorlást egyenlegesen belül jelentős tényező a fővárosból történő kivándorlás, mely a fővárosi ingatlanárak emelkedése miatt felerősödött, és a COVID hatására tovább bővíülhet.

M4: Társadalmi rétegződés, konfliktusok

A KSH a 2011. évi népszámlálás adatai alapján Dabason szegregált terület nem található, a város déli peremén és a Dabas Szőlők területén viszont megfigyelhető az alacsonyabb státuszú lakosság térbeli koncentrációja. Dabas Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programja (2018-2023) is megerősíti, hogy a város peremén egyes utcákban szegregációs folyamatok figyelhetők meg.

M5: Civil tevékenység jelenléte, szerepvállalása a közfeladatok ellátásában – térségi (tematikus) civil hálózatok jellemzői

A dabasi civil kezdeményezések, szervezetek a városi élet legtöbb területét lefedik működésükkel. Szerepük a helyi identitás erősítésében jelentősebb, a közfeladatok ellátásában kevésbé működnek közre, egyes civil szervezetek tevékenységükkel kiegészítik, támogatják az önkormányzat által ellátandó feladatok megvalósítását például az

VÁROS ÉS TÉRSÉGE
HUMÁN
INFRASTRUKTÚRÁJA

Szakági területek

Értékelési szempontok

időskori gondoskodás vagy a fogyatékkal élők esélyegyenlősége kapcsán.

M6: Esélyegyenlőség biztosítása és a humán közszolgáltatások elérhetősége területén (pl. szociális bérlakás rendelet)

Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében Dabas Város Önkormányzata elfogadta és rendszeresen felülvizsgálja Helyi Esélyegyenlőségi Programját. A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális és közművelődési szolgáltatások jelenleg már akadálymentesített formában érhetőek el, a jövőben tervezett a közterületek akadálymentesítése is. Az önkormányzat rendelkezik szociális alapon bérbbe adható lakásállománnyal, amely azonban a jelentkező igényektől jelentősen elmarad.

M7: A leszakadó / veszélyeztetett társadalmi csoportok felzárkózást biztosító városi és térségi akciók, projektek, szervezetek

A város nem valósított meg kimondottan antiszegregációs célú programot a 2014-2020-as időszakban. Az önkormányzat közművelődési intézménye, a Kossuth Művelődési Központ és Halász Boldizsár Városi Könyvtár valósította meg az „Együtt a jövőért” projektet, melynek célja a korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a korai iskolaelhagyás megelőzése, valamint a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés előmozdítása volt.

M8: A szolgáltatások elérhetőségének elemzése a lakossági hozzáférés oldaláról, elégedettség (elégedettségi és /vagy igény felmérés)

A város szolgáltatásokkal összességében jól ellátott, bár lefedettségbeli és infrastrukturális különbségek mutatkoznak az egyes településrészek között. A humán szolgáltatások oldaláról már részben bemutatásra került a P3 értékelési szempontnál. Szociális alapszolgáltatások és család- és gyermekjóléti szolgáltatások a városban biztosítottak, bentlakásos idősok otthona is rendelkezésre áll. A település vendéglátó- és szórakozóhelyek kínálata bővítendő. A városban rendelkezésre állnak rekreációs közterületek, zöldfelületek, melyek fejlesztése az önkormányzat fontos feladata a népesség megtartása érdekében. A kérdőívezés eredményeként elmondható, hogy a lakosság elégedettsége az elérhető humán közszolgáltatásokkal vegyes, legjobban az óvodai nevelés működik, míg a bölcsőde ellátás megítélése kedvezőtlenebb. Ennek oka lehet a kapacitáshiány, azaz, hogy a lakossági felmérés időpontjában a város új 56 férőhelyes bölcsődéje még nem készült el, illetve további bölcsődei fejlesztések

A VÁROS,
VÁROSTÉRSÉG
SZOLGÁLTATÁSI
MIXE

Szakági területek	Értékelési szempontok
	előkészítése zajlott, amelyek azóta már megvalósítás alatt álló beruházásokká váltak. A szociális szolgáltatások adnak igényelnek leginkább fejlesztést. A közbiztonsággal, a zöldfelületekkel, kerékpárutakkal a megkérdezettek elégedettek, míg a közlekedés egyéb feltételeit (utak, járdák, parkolás) inkább javításra szorulónak ítéli.
A VÁROS, VÁROSTÉRSÉG GAZDASÁGA	<p>M9: Társadalmi vállalkozások helyzete (tevékenység, munkaerő vonzáskörzet, piac)</p> <p>Dabason működő társadalmi vállalkozás nem ismert. Az önkormányzatnál valósul meg társadalmi célú foglalkoztatás: Dabason is megtalálható foglalkoztatási forma a közfoglalkoztatás, amely jelenleg egyre inkább visszaszorulóban van.</p>

2.3.5 KISZOLGÁLÓ VÁROS

6. táblázat: Helyzetértékelés - Kiszolgáló város

Szakági területek	Értékelési szempontok
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ÉS RENDEZÉSI TERVI ÖSSZEFÜGGÉSEK	<p>K1: A magasabb szintű területfejlesztési dokumentumokkal való tervezési összhang a településhálózatban elfoglalt szerepe, város és várostérség fejlesztését érintő területspecifikus célok alapján</p> <p>Az OTFK szerinti országos térszerkezetben a közvetlen budapesti agglomeráción kívüli, Budapest körüli rekreációs zónához, illetve Budapest-Kecskemét-Szeged irányú gazdasági-technológiai területhez tartozó város. A fővárostól való távolságát és az agglomerációhoz való laza kapcsolódását erősít vidéki karaktere. Magyarországnak a környezeti meghatározottságú, természetközeli gazdálkodási területébe sorolt település, valamint a Homokhátság része és tanyás térségként definiált. Ezáltal kiemelt fejlesztési célterületként vehető számításba. A megyei területfejlesztési dokumentumok feltörekvő térségként veszik számításba Dabast és járási településeit. Ehhez kapcsolódóan külön kiemelt átfogó területi célként, valamint programprioritásként jelenik meg a járás gazdasági-társadalmi felzárkóztatása. A város potenciális térségi vállalkozási és foglalkoztatási központként jelenik meg a megyei fejlesztésekben, továbbá az építőanyag-ipar fejlesztési célterületeinek egyike.</p> <p>K2: A várost és várostérséget érintő területfelhasználási kategóriák és a műszaki infrastruktúra hálózatok főbb elemeinek bemutatása</p>

Szakági területek

Értékelési szempontok

Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási területek veszi körül a települést, az országos közúti főútvonal és gyorsforgalmi hálózatok, továbbá vasúti törzshálózatok által egyaránt érintett. Országos jelentőségű csatornák, illetve hálózati távvezetékek a település északi részén haladnak el. A település több ökológiai hálózat, jó termőhelyi adottságú, illetve természeti és környezeti védelmi terület övezetének a része. Ezek okán is területhasználati korlátozás alá esik, nyugati és Dél-nyugati területei sajátos területfelhasználású térségek, a területhasználat komplex megközelítést és nagyobb odafigyelést igényel a fenntarthatóságnak való megfelelésben. A klímaváltozásnak fokozottan kitett területnek számít.

K3: Városi és városkörnyéki települések településfejlesztési és rendezési tervi összhangja a településhatáron érintkező beruházások terén kiemelten

A Dabassal határos területeken jelenleg nem azonosíthatók konfliktust eredményező területrendezési és fejlesztési megállapítások.

K4: Társadalmi konfliktusok által érintett városrészek műszaki-infrastrukturális érintettsége

A VÁROS,
VÁROSTÉRSÉG
TÁRSADALMA

Déli városrészek, valamint Sári-Besnyő és Dabas-Szőlők egyes alacsony beépítettségű területei szegregációval veszélyeztetettek. Itt az alacsony státuszú, gazdasági marginalizációval veszélyeztetett lakosság térbeli koncentrációja jelentkezik, ehhez társul a városi átlagnál kedvezőtlenebb állapotú, hiányos és infrastruktúra és ingatlanállomány. Az elmúlt évek önkormányzati fejlesztései ezen a területen sokat javítottak Dabasi-szőlő esetében, ahol az infrastruktúra fejlesztésen túl egyre több a helyben elérhető önkormányzati alapszolgáltatások száma és jelentősen javult az infrastrukturális háttér fejlesztésével azok minősége.

Ezeken a településrészek nagy távolságban találhatóak a városközponttól ezért a fejlesztések célja az is, hogy önálló településrészi alközpontok alakuljanak ki, vagy erősödjenek tovább.

K5: A városi/várostérségi közmű szolgáltatási lefedettsége, infrastrukturális háttere

A VÁROS,
VÁROSTÉRSÉG
SZOLGÁLTATÁSI MIXE

A közüzemi ivóvízvezeték hálózat lefedettsége elmarad az országos és megyei átlagtól, viszont öt éve folyamatosan emelkedik. Az alacsonyabb lefedettségnek egyik oka a házi kutak jelentős száma. A vízhálózati rendszer kialakítása révén több olyan meghibásodási kockázatot is magában rejt, ami miatt meghibásodáskor egész utcák maradhatnak vízellátás nélkül. A közcsatorna hálózatba becsatlakozó

Szakági területek	Értékelési szempontok
-------------------	-----------------------

ingatlanok aránya csökken, legnagyobb mértékben Gyón településrészen vannak hálózatra nem csatlakozó ingatlanok – ennek az elmúlt években megnövekedett építkezések is az okai, mivel az ingatlanok számának növekedésével nem járt együtt a hálózati csatlakozás emelkedése. Ennek ellenére szennyvíztisztító telep kapacitása már így is bővítést igényel. A csapadék elvezető rendszer hiányos, belvíz-kockázat az átlagosnál magasabb. A hírközlési és energia infrastruktúra lefedettsége teljes.

K6: Városi hősziget jelenség a városban vagy térségében, a városi klíma kialakulásában és hatásainak mérséklésében meghatározó építészeti-műszaki megoldások

Hősziget jelenség kevésbé azonosítható a településen belül. Leginkább a felmelegedés, valamint a szélsőséges időjárási változások kockázata magasabb. A zöld infrastruktúra hálózat gyenge fejlettségű, az egy lakosra jutó belterületi zöldfelület nagysága alacsony, bár a város összterületét figyelembe véve jelentős a település belterületét határoló zöldterület nagysága. A növelés a beépítettségi, településszerkezeti adottságok miatt csak korlátozott keretek közt lehetséges, ami nagyon megnehezíti a megyei és járási átlaghoz való felzárkózást, hiszen alig több, mint negyede csak az egy főre jutó zöldfelület nagysága a járási és megyei átlaghoz képest is. Ebben az esetben a mennyiségi növelés mellett nagyobb hangsúly tevődik az adaptációs készség javítására, így a növényállomány felülvizsgálata, a burkolt területek esetében a zöldfelületekkel való kiváltás megvizsgálása, majd azok fenntartható használatát eredményező fejlesztése. A zöldterület eddigi növekedése kedvező tényező, ezt a folyamatos szükséges megtartani az önkormányzatnak. A klímaváltozás által viszont fokozottan veszélyeztetett területek között jelenik meg Dabas és területe. A hatásmérséklés megkívánja a teljes település vízellátás, így a csapadékvíz-gazdálkodás, illetve a vízhálózat fejlesztését és a vízbázisok védelmét.

K7: Gazdasági területek fekvése, kihasználtsága, közlekedési kapcsolatai, ingatlanpiaci viszonyok alakulása (kereslet-kínálat vizsgálata)

A VÁROS,
VÁROSTÉRSÉG
GAZDASÁGA

A közlekedési kapcsolatokban az M5 autópálya, továbbá az 5 sz. főút jelent helyzeti előnyt. A város északi részén, az 5-ös számú főút mentén helyezkedik el az önkormányzati alapítású ipari park. A közlekedési feltételekhez alkalmazkodva az 5. sz. út és az M5 felhajtója felé vezető út valamint a Budapest-Lajosmizse-Kecskemét vasútvonal mentén, a település belterületén és annak keleti határában is jelentős ipari kerület kijelölésre, mint a település egyik fő gazdasági területe, melyhez

Szakági területek

Értékelési szempontok

összefüggően Dél-keleti irányban kapcsolódnak gazdasági területek. A gazdasági területek jellegzetessége a városban a szigetszerűség: a település bel- és külterületein lakó vagy más övezetekkel elválasztva, vagy azokba ékelődnek be ilyen területek. A helyi ingatlanpiacot jelentős mértékben befolyásolta az elmúlt években – a hazai folyamatokkal párhuzamosan – az állami kedvezményekre alapozott házépítési és lakásfelújítási fellendülés. Túlnyomórészt családi házak épületek. Az épített lakások aránya közel kétszeresen meghaladja az országos átlagot. Az ingatlanok átlagos négyzetméter-ára alacsonyabb a megyei értékhez képest.

AZ
ÖNKORMÁNYZAT(OK)
GAZDÁLKODÁSA

K8: ingatlangazdálkodás, kereslet-kínálatelemzés, önkormányzati vagyonkataszter szerkezete, intézményfenntartás meghatározó pozitív és negatív műszaki feltételek

A város költségvetése és gazdálkodása stabilnak mondható, az elmúlt öt évben a kiadások aránya folyamatosan meghaladta a bevételekét, amelyet az éven áthúzódó pályázati támogatások és a költségvetési maradvány, mint finanszírozási forrás tettek lehetővé. A költségvetés tervezését az óvatosság jellemzi. A települési vagyonmérleg pozitív. Az önkormányzatnak vannak lakáscélú ingatlanjai, amelyeket bérbe ad, így szociális bérlakásokkal is rendelkezik. Az önkormányzati bérlakások aránya elmarad az országos és megyei átlagtól. A lakosság, vagy akár intézményi igényeket az önkormányzat nem tudja kielégíteni.

VÁROSI
VÁROSTÉRSÉGI
KÖZLEKEDÉS

K9: Közlekedési infrastruktúra általános állapota, kedvező és kedvezőtlen feltételek valamennyi közlekedési módban (utak minősége, forgalomterhelése, parkolóhelyek; közösségi közlekedési hálózatok: területi lefedettség, járatsűrűség, járműpark állapota, E-járművek aránya, Sharing-rendszerek bemutatása (amennyiben vannak szolgáltatások, Kerékpárúthálózat hossza, minősége, kihasználtsága, lakossági igények gyalogos közlekedés feltételei)

A település határában halad el az 5. sz. főút, illetve alig 10 km távolságra és van az M5 autópálya. A főút kapacitáskihasználtsága magasabb, a településre bevezető mellékutak forgalma elsősorban keleti és északi részeken magasabb. Az utak struktúrájának és állapotának jellegzetessége a változó szélesség, ez több helyen keskeny járdákkal, kerékpárutak hiányával, utóbbi esetében pedig alacsonyabb közlekedésbiztonságot nyújt. A település főútjain jól kiépített a járda és kerékpárút-hálózat. A mellékutcák járdával való ellátása a forgalom mértékének figyelembevételével hangsúlyos céllá válik a megnövekedett gépjármű-forgalom miatt. A keskeny szélesség miatt az utak széle, padkója fokozottan kitett az amortizációnak. A főutak állapota megfelelő, kisebb utcák egy része javításra szorul. A kerékpáros

Szakági területek

Értékelési szempontok

úthálózat kiépülése folyamatos, de fejlesztést továbbra is igényel elsősorban a várostesttől távol eső településrészek az Öregországot és Dabasi-szőlők, valamint a gyóni városrész további kerékpáros fejlesztése indokolt az 52104 jelű út mentén. Gerinchálózat már van a településen és a legforgalmasabb utak mentén kiépültek a kerékpárutak, nyomvonalak, ezek többnyire közös gyalog- és kerékpárutak. A gyalogos közlekedésben továbbra is probléma a járdahálózat kiépültségének hiánya, bár az elmúlt években, ha lassan is, de folyamatosan bővül a járdák hossza. A parkolási helyzet megfelelő, B+R parkolók is rendelkezésre állnak a fő tömegközlekedési megállóhelyeken. Tömegközlekedésben a buszmegálló hálózatának sűrűsége megfelelőnek tekinthető, a Dél-pesti agglomerációs hálózatba becsatlakozás a főváros és a környező települések irányába is biztosítja a megfelelő elérhetőséget. Helyinek számító buszjárat keftő van, ezeket a Volánbusz flottája biztosítja a rendelkezésre álló flottából, a szolgáltatásban résztvevő buszok állapota változó. A területileg elkülönülő, nagy távolságban lévő településrészek lakosságának érdekében kiemelten fontos a helyközi és helyi közösségi közlekedési feltételek javítása, új buszjáratok kialakításának elősegítése (Sári-Besnyő, Dabasi-szőlők)

K10: Közművesítettség mértéke, állapota, kedvező és kedvezőtlen feltételek, közműellátottság kapacitási helyzetét, bővítési lehetőségei

VÁROSI
VÁROSTÉRSÉGI
KÖZMŰHÁLÓZAT

ÉS A közművesítettség megfelelően kiépült a városban. A szennyvíztisztító-telep esetében annak kapacitásbővítése és esetleges áthelyezése szükséges. Klímaváltozás hatásai miatt a víziközmű-hálózat kritikus infrastruktúra, a vízbázisok védelme indokolt. A közcsonnahálózatra és vezetékes ivóvíz-hálózatba bekapcsolt ingatlanok számában még jelentkezik puffer újabb lakások bekötésére.

K11: Zöld infrastruktúra hálózat nagysága, betöltött szerepe

ZÖLDFELÜLETI
RENDSZER
VIZSGÁLATA

A zöldfelületek nagysága jelentősen elmarad a megyei és járási átlagtól is, viszont a település karaktere alapján nagyobb problémát nem okoz, aminek oka a lakókörnyezetek zöldfelületeinek elegendő aránya. Nagyobb kiterjedésű, rekreációs célú zöldfelületek hiányoznak a településről. A zöldfelületi ellátottság és karakter kialakítása szigetszerű elemek hálózatba szervezésével, illetve a meglévő növényállomány gondozási színvonalának növelésével fejleszthető.

AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET
VIZSGÁLATA

K12: Területhasználat elemzése, funkció nélküli ingatlanok, kihasználatlan ingatlanok nagysága, státuszuk okainak bemutatása, beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek nagysága, elhelyezkedése, funkcionalitása, beépítés, beruházás megvalósulását

Szakági területek

Értékelési szempontok

veszélyeztető egyéb építési korlátozások, potenciális fejlesztési területeket összesítő kataszter

Az önkormányzat a tulajdonában lévő lakáscélú ingatlanok mellett gazdasági célra is használható ingatlanjait használják, hasznosítják. A funkció nélküli ingatlanok többsége magántulajdonban van. Ezeknek hasznosítása a helyi építési szabályzat és a településrendezési terv előírásai alapján történhet meg.

K13: Települési identitást meghatározó épített-művi környezeti elemek (beleértve a védettséget élvező elemeket is)

A városnak gazdag történelme van, a települési identitásra kihat, hogy négy eltérő hagyományú község (Alsó-és Felsődabas, Sári, Gyón, valamint a hozzájuk tartozó részek Sári-Besnyő, Dabasi-szőlők, Öregországút) összeolvadásából jött létre, ezért még városrészi szintű, színes, változatos, „kevert” egyedi identitással bír. A városszerkezet hozzájárult ahhoz, hogy kisebb csoportok szerveződjenek, mivel egy-egy helyi nemesi kúria körül az ott dolgozók együtt alkottak lakóközösségeket. Emellett az itteni nemesi kúriák a város épített örökségének szerves részei. Ezen közösségek hagyományai a települési identitás legfőbb értékei, mellett számos tájház és emlékszoba őriz település szerte. Az önkormányzat több évtizedes célja, hogy a helyi identitásnak egyaránt része legyen a városi tudat és a lakóhely szerinti településrészhez való kötődés is. A város lakosságának fontos identitásképző erőforrása az itt élők nemzetiségi kötődése. A minden településrész egyaránt rendelkezik önálló kulturális és közösség-szervező térrel, közösségi házzal. A települést alakító négy felekezet közül háromnak van temploma. A vallási hagyományokat erősíti, hogy Sáriban található zarándokközpont és több jelentős kegyhely.

K14: Tájhasználat értékelése, tájhasználati konfliktusok kezelése

**A TÁJI ÉS TERMÉSZETI
ADOTTSÁGOK
VIZSGÁLATA**

A fő tájhasználati konfliktusként a klímaváltozás lép fel. Dabas a Homokhátság részeként a klímaváltozásnak fokozottan kitett területek közé tartozik. Ez a klímaváltozás a kímélő tájhasználati megoldások széleskörű bevezetését kívánja meg a település számára annak érdekében, hogy a megváltozott éghajlati körülményekhez a lehető legmagasabb színvonalon, a fenntarthatóságot szem előtt tartva alkalmazkodjanak természeti és mezőgazdasági területek.

2.4 A VÁROS IRÁNYÍTÁSI ÉS MŰKÖDÉSI MODELLJE

2.4.1 IRÁNYÍTÁSI MODELL

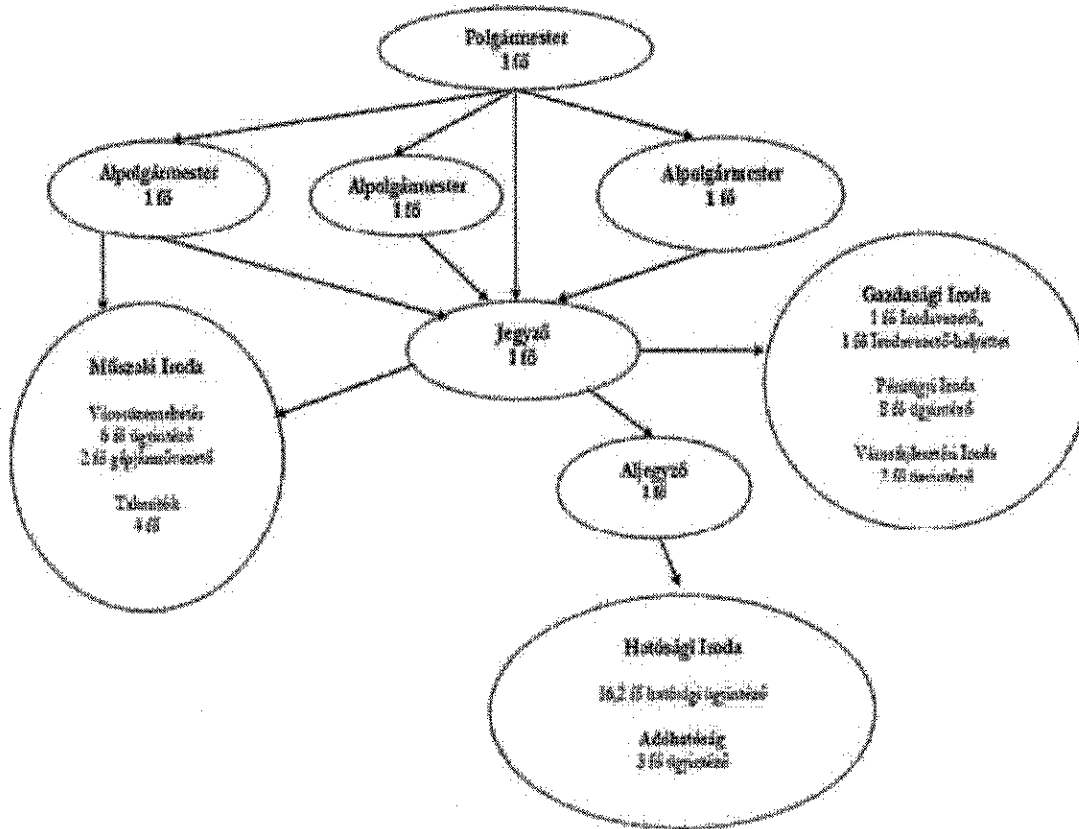
A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés értelmében „A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: 1. településfejlesztés, településrendezés (...)”. A városfejlesztéssel kapcsolatban döntési jogkörrel alapvetően a képviselő-testület rendelkezik. A képviselőtestület az általa elfogadott rendeletek és határozatok révén dönt többek között az erre célra rendelkezésre álló pénzeszközök nagyságáról, az egyes ilyen jellegű pályázatokhoz szükséges önerő biztosításáról. Ezen túlmenően a testület feladata a város térbeli fejlődését nagymértékben befolyásoló településrendezési eszközök jóváhagyása is.

A képviselő-testületnek 3 állandó bizottsága van:

- **Gazdasági Bizottság,**
- Családügyi és Esélyteremtési Bizottság,
- Emberi Erőforrás Bizottság.

A településfejlesztésben leginkább a Gazdasági Bizottság illetékes, de közvetve a másik két Bizottság is érintett. Az összes állandó bizottság állásfoglalása szükséges az önkormányzati gazdasági programjával, a költségvetéssel és a településfejlesztési koncepciókkal kapcsolatos kérdésekben. Az operatív ügyekért a Dabasi Polgármesteri Hivatal irodái felelősek: a Városfejlesztési Iroda és a Városüzemeltetés.

5. ábra: A Dabasi Polgármesteri Hivatal szervezeti felépítése

Forrás: <https://dabas.hu/>

Az irányítási modellt tágabban értelmezve az önkormányzaton túli érintettek is megjelennek benne. A több szintű kormányzás elvének megfelelően számos, önkormányzati szférába tartozó és azon túli partner kerül bevonásra általában a városfejlesztés, és konkrétan az FVS-folyamatba². A fejlesztési irányok meghatározásához a Képviselő-testület tagjai saját kapcsolati rendszerükön keresztül gyűjtik be a szükséges információkat a lakosságtól, gazdasági szereplőktől, civil szférától, minden év elején ezen elképzelések figyelembevételével kerül kidolgozásra a város költségvetése. A fejlesztések előkészítésébe Dabas Város Önkormányzata a következő szereplőket becsatornázza be:

- önkormányzati tulajdonú intézményeket és gazdasági társaságokat, akik minden évben jelzik fejlesztési és karbantartási igényeiket, szükségleteiket a szükséges forrás számszerűsítésével;
- közoktatási intézményeket;
- a városi civil szervezeteket, akikkel a szoros együttműködés alapján képezi többek között, hogy számos önkormányzati tulajdonú ingatlan van számukra tartós használatba adva, egyes tématerületeket – pl. műemlékvédelem – fokozottan jellemző a részvételük;

² Részletesen bemutatja az 1. A partnerségi folyamat ismertetése az FVS tervezés időszakára vonatkozóan c. fejezet és az 5.1.3. Részvételi akciók a stratégiai ciklus végrehajtási szakaszában c. alfejezet.

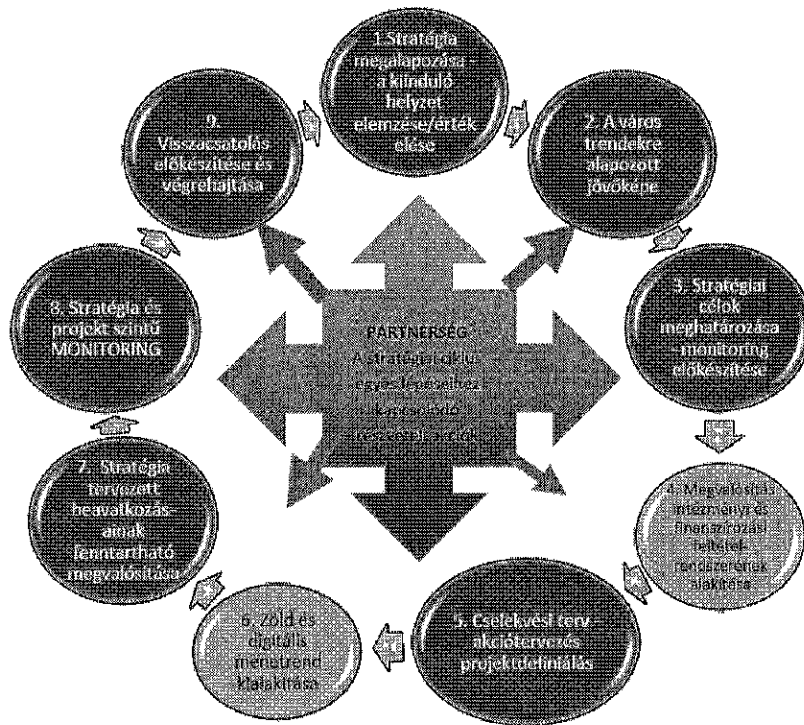
- a roma és szlovák nemzetiségi önkormányzatokat, akik a kultúra és identitás fejlesztésén túl területileg is kötődnek egy-egy városrészhez, és hozzájárulnak infrastrukturális fejlesztések megvalósításához is: a roma önkormányzat elsősorban a gyóni, míg a szlovák önkormányzat a sári városrészben aktív;
- vállalkozásokat az ad hoc felmerülő igényekkel, valamint a területrendezési eszközök kapcsán rendszeres egyeztetéseken hosszú távú irányok kidolgozásában. A potenciális befektetőkkel a polgármester tart kapcsolatot.

Dabas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a következő önszerveződő közösségek képviselőinek biztosít tevékenységi körükben tanácskozási jogot a képviselő-testületi és bizottsági ülésein:

- Dabas Városi Polgárőr Egyesület
- Fiatal Műemlékvédők Egyesülete
- Bártki János Nyugdíjasklub Egyesület
- Dabas Városi Nyugdíjas Klub Egyesület
- Gyóni Géza Nyugdíjas Klub Egyesület
- Szépkorúak Dabasi Egyesülete
- Kisdabasért Egyesület
- Felsődabasi Római Katolikus Egyházközség Karitas.

Az eddig részletezettek az FVS stratégiai menedzsment ciklusába ágyazhatóak. A helyzetértékelés, jövőkép és stratégiai célok meghatározása, a megvalósítás intézményi és finanszírozási feltételrendszerének vizsgálata, a cselekvési terv kidolgozása, valamint a zöld és digitális menetrendek kialakítása külső szakértelem bevonásával történik, a Hivatal közreműködésével. A jövőkép és a stratégiai célok kijelöléséről, valamint az FVS elfogadásáról a képviselő-testület dönt. A stratégia tervezett beavatkozásainak megvalósítása, a monitoring és a visszacsatolás operatív szinten, a Hivatal szakmai tevékenységének keretén belül történik. A szükséges források biztosításáról és a stratégiai ciklus újraindításáról, vagyis az FVS módosításáról, felülvizsgálatáról ismételtén képviselő-testületi döntések születnek.

6. ábra: A városfejlesztési stratégiai ciklus

Forrás: Fenntartható Városfejlesztési Stratégia Módszertani Kézikönyve 2021-27

A zöld és digitális átállással kapcsolatos kompetenciák horizontális elvként hatják át a döntéselőkészítés és döntéshozatal folyamatát, melyek érvényesülésére fokozottan ügyelni szükséges. A zöld és digitális átállás szervezeti háttére a FVS felülvizsgálatakor kerül pontosításra.

2.4.2 MŰKÖDÉSI MODELL

Dabas Város Önkormányzata öt költségvetési szervet tart fenn a Hivatalon kívül az önkormányzati feladatok ellátása érdekében:

- Dabas-Sári Óvoda
- Dabasi Egyesített Óvodák
- Kossuth Művelődési Központ és Halász Boldizsár Városi Könyvtár
- Dr. Halász Géza Szakorvosi Rendelőintézet
- Dabasi Intézményfenntartó Központ

Az önkormányzata emellett számos gazdasági szervezetben rendelkezik érdekeltséggel: tagsággal, 100%-os vagy többségi tulajdonnal.

7. ábra: Dabas Város Önkormányzata érdekeltségében lévő gazdasági társaságok

100%-ban Önkormányzata tulajdona	Dabas Város	Dabas Önkormányzata tulajdon	Város többségi	Dabas Önkormányzata tagsági jog gyakorlója	Város
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dabasi Otthonteremtő Kft. ▪ Dabas Sportcsarnok Beruházó és Szolgáltató Kft. ▪ Pantheon Kft. ▪ Kognitív Hungary Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ NHSZ-Dabas Kft 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ NHSZ-OKÖT Nonprofit Kft. ▪ Dabas és Vidéke Vízügyi Kft. 	

Forrás: Dabas Város Önkormányzata Képviselő-testületének 21/2014. (XI.28.) önkormányzati rendelete Dabas Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról

Az alábbi gazdálkodó Szervezeteknél az önkormányzat alapító tag, kizárólagos tulajdonos:

- Dabasi Otthonteremtő Kft.: a Családi Otthonteremtő Kedvezmény által biztosított lehetőségek kiaknázására hozták létre. Jelenleg a működése fel van függesztve, de hosszabb távon az önkormányzat a működtetését tervezi.
- Dabas Sportcsarnok Beruházó és Szolgáltató Kft.: piac, sportcsarnok, strand, Dabas Rádió, Dabas TV üzemeltetője. Egyik felügyelőbizottsági tagja önkormányzati szereplő.
- Pantheon Kft: a romániai testvérvárosban határon átnyúló együttműködés keretében létrehozott panzió üzemeltetője.
- Kognitív Hungary Kereskedelmi és Szolgáltató Kft: digitális gazdaságfejlesztési tématerületre, egy tervezett inkubátorház működtetésére hozták létre, jelenleg főként rendezvényszervezési feladatokat lát el.

Dabas Város Önkormányzata tagja két önkormányzati társulásnak, az ezek által fenntartott intézmények szintén meghatározó szereplői a város működésének. Az Ország Középe Többcélú Kistérségi Társulás tartja fenn a Reménysugár Fogyatékosok Napközi Otthonát, a Társult Önkormányzatok „Együtt” Segítségnyújtó Társulás pedig a Dabasi Család- és Gyermejkölési Szolgálat és Központot.

Az önkormányzat rendelkezik két alapítvánnyal is, ezek a Reménysugár Dabas és Kistérsége Fogyatékosokat Támogató Közalapítvány és a Dabaséri Közalapítvány. Az alapítványok és az önkormányzat közötti kapcsolatot erősíti, hogy mindkét kuratóriumnak van önkormányzati kötődésű tagja: vezető tisztségviselő vagy képviselő-testületi tag.

Az önkormányzati szereplőkön túl több állami és piaci szereplő vesz részt a városi szolgáltatások működtetésében, a működési rendszer jelentős koordinációs feladatot jelent Dabas Város Önkormányzata számára, főként a polgármester, a három alpolgármester és a jegyző

sámára. Az alpolgármesterek feladatait a polgármester határozza meg, a következő tématerületek szerint specializálódtak:

1. Kultúra, civil szervezetek
2. Városfejlesztés, városüzemeltetés
3. Külkapcsolatok, humán-erőforrás menedzsment

A működési térkép szereplői koordináció szempontjából jellemzően hozzárendelhetők valamely alpolgármesterhez és/vagy a Képviselő-testület három állandó bizottságának valamelyikéhez.

A városüzemeltetéssel kapcsolatos képviselő-testületi döntések véleményezésében a testület három bizottsága egyaránt érintett, az operatív munkavégzés a Hivatalnál történik: a Városüzemeltetés a Műszaki Irodán belül működik 6 fő ügyintézővel és 2 fő gépjárművezetővel.

7. táblázat: Városi szolgáltatások

Városi szolgáltatás	Ki biztosítja?	Milyen formában?
A közvilágításról való gondoskodás	MVM Energiakereskedelmi Zrt. ELMŰ Hálózat Kft. Aktív elemeket üzemeltető vállalkozó	Partner Kereskedelmi szerződés Hálózati engedélyes Vállalkozói szerződés
Kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása	Pest Katasztrófavédelmi Igazgatóság	Megyei Állami szerv, közfeladatként
Helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása	Dabas Város Önkormányzata	Az önkormányzat saját hatáskörben
Közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása	Sikari Orbán egyéni vállalkozó Halász Attila egyéni vállalkozó Dabas Város Önkormányzata	Vállalkozási szerződés Közfoglalkoztatási program keretében
Köztemetők kialakítása és fenntartása	Dabas Város Önkormányzata	Az önkormányzat saját hatáskörben
Térfigyelő kamerarendszer	Közterület-felügyelet	A Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egysége
Vízellátás biztosítása	Dabas és Körményke Vízügyi Kft.	Közszolgáltatási szerződés

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Városi szolgáltatás	Ki biztosítja?	Milyen formában?
Szennyvízkezelés	Dabas és Környéke Vízügyi Kft.	Közszolgáltatási szerződés
Hulladékgyűjtés	NHSZ Dabas Kft.	Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság
	NHSZ OKÖT Nonprofit Kft.	Önkormányzat társulás gazdasági társasága
Áramszolgáltatás	MVM Energiakereskedelmi Zrt.	Next Közszolgáltatási szerződés
Gázszolgáltatás	MVM Energiakereskedelmi Zrt.	Next Közszolgáltatási szerződés
Bölcsődei ellátás	Dabas Város Önkormányzata és egyházi szereplők által fenntartott családi bölcsődék	
Óvodai nevelés	Dabas-Sári Óvoda Dabasi Egyesített Óvodák	
Általános iskolai oktatás	Monori Tankerületi Központ Váci Egyházmegye Ordináriusa	Dabasi általános iskolák fenntartói
Középfokú oktatás	Monori Tankerületi Központ Innovációs és Technológiai Minisztérium SZILTOP Oktatási Nonprofit Kft.	A dabasi középfokú oktatási intézmények fenntartói
Szociális szolgáltatások	Társult Önkormányzatok „Együtt” Segítőszolgálat Társulás	Dabasi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ fenntartója
	Lórévi Szerb Ortodox Egyházközség	Átrium Idősek Otthona fenntartója
	Katolikus Szeretetszolgálat	Zárdakert Idősek Otthona fenntartója
	Ország Közepe Többcélú Kistérségi Társulás Magyar Vöröskereszt	Reménysugár Fogyatékosok Napközi Otthona fenntartója Civil szervezet Egyházi szervezet

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Városi szolgáltatás	Ki biztosítja?	Milyen formában?
	Váci Egyház megyei Karitász Felsődabasi Karitász csoportja	
Egészségügyi alapellátás	Dr. Halász Géza Szakorvosi Rendelőintézet Háziorvosok Védőnői hálózat	Önkormányzati költségvetési intézmény Vállalkozási tevékenység keretében Állami alkalmazottként
Járóbeteg szakellátás	Dr. Halász Géza Szakorvosi Rendelőintézet	Önkormányzati költségvetési intézmény
Egyéb egészségüghöz kapcsolódó feladatok	Országos Mentőszolgálat, dabasi mentőállomás Gyógyszertárak Pest Megyei Kormányhivatal Dabasi Járási Hivatalának Népegészségügyi Osztálya	Állami szerv Magánvállalkozások Állami szerv
Kulturális, közművelődési szolgáltatások	Kossuth Művelődési Központ és Halász Boldizsár Városi Könyvtár Településrészi közművelődési közösségi szinterek ³ Tájházak, emlékszobák, Térségi Holokauszt Emlékpont, Térségi 56-os Büszkeségpont	Önkormányzati költségvetési intézmény Önkormányzati fenntartású közösségi és kulturális helyszínek
Sportélet ⁴	Dabas Sportcsarnok Beruházó és Szolgáltató Kft. Városi civil szervezetek, sportegyesületek ⁵	Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság Alaptevékenységük keretében

³ Dabasi-Szőlősi Közösségi Ház Közösségi Szintér, Halász Móríc -kúria Közösségi Szintér (Gyón), Nemes-kúria Közösségi Szintér (Felsődabas), Levendulaház- Közösségi Szintér és Értéktár (Dabas), o Sári Zarándokház és Közösségi Szintér (Sári)

⁴ A városban két nagy sportkomplexum van az FC Dabas SE Sporttelepe, valamint a városi sportcsarnok az OBO Aréna működik, amelyek környezetükkel is a szabadidős sporttevékenységeket szolgálják.

⁵ Az önkormányzat kiemelten támogatja a Dabas VSE KC, az FC Dabas SE, a Top Fitness SE, a Dabasi Tenisz Szakosztály, a Szabadidő Sportegyesület és a Vívó szakosztály működését.

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Városi szolgáltatás	Ki biztosítja?	Milyen formában?
Közrend, közbiztonság fenntartása	Dabasi Rendőrkapitányság Dabasi Polgárőr Egyesület Pártfogó Felügyelői Szolgálat	Pest Megyei Rendőrfőkapitányság főosztály jogállású szervezeti egysége Civil szervezet Pest Megyei Kormányhivatal tevékenysége keretében
Vásártartás	NHSZ Dabas Kft.	Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság
Városi Piac	Dabas Sportcsarnok Beruházó és Szolgáltató Kft.	Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság
Katasztrófavédelem	Tűzoltóság Katasztrófavédelmi lánc	Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Monori Katasztrófavédelmi Kirendeltség Önkormányzati dolgozók
Igazságszolgáltatás	Dabasi Járási Ügyészség Dabasi Járásbíróság	Állami szerv Állami szerv
Adóügyek	NAV Pest Megyei Adó- és Vámigazgatósága - Dabasi kirendeltség	Állami szerv
Postai ügyintézés	Magyar Posta Zrt. dabasi postafiókjai	Állami tulajdonú gazdasági társaság
Jogi szolgáltatások	Helyi közjegyzők, ügyvédek	Magánvállalkozások
Állategészségügy	Állatorvosi rendelők Pest Megyei Kormányhivatal Dabasi Járási Hivatalának Élelmiszertánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztálya	Magánvállalkozások Állami szervek

2.4.3 VÁROSTÉRSÉGI KOORDINÁCIÓ

Dabas több formális településközi szerveződésnek tagja, melyek a nem kevésbé eredményes, de eseti jellegű informális kapcsolatokon túl segítik a város és térsége fejlesztési elképzelésinek összehangolását, keretet adnak a települések együttműködésének.

Az "Ország Középe" Önkormányzati Társulás 1995 végén jött létre Dabas és a környező települések összefogásával. 2004-ben a társulás átalakulásából jött létre az **Ország Középe Többcélú Kistérségi Társulás**, melynek a térség 10 települése a tagja: Dabas, Hernád, Kakucs, Inárcs, Örkény, Pusztavacs, Táborfalva, Tatárszentgyörgy, Újhartyán, Újlengyel. A társulás elsődleges célja Dabas vonzáskörzetére fejlesztési stratégiák és programok kidolgozása, ezek képviselete országos, regionális, megyei szervezetekben, kormányzati, megyei programokban. A társulás működteti Dabason a Reménysugár Fogyatékosok Napközi Otthonát, valamint hulladékgazdálkodási feladatokat is ellát.

Szintén szociális feladatokat lát el a 2013-ban létrehozott **Társult Önkormányzatok „Együtt” Segítőszolgálat**, melynek tagjai Dabas mellett Inárcs, Kakucs, Újhartyán, Újlengyel és Pusztavacs. A társulás üzemelteti a Dabasi Család- és Gyermekejélési Szolgálat és Központot.

2010-ben alapította 5 megye 24 települése és két fővárosi kerület a **Magyar Zarándokút Önkormányzati Társulást** azzal a céllal, hogy létrehozzák az Esztergomtól Máriagyúdig tartó, mintegy 431 kilométer hosszú Magyar Zarándokutat. A társulás elnöki tisztségét Dabas Város Polgármestere tölti be.

26 települést foglal magába a térség LEADER⁶-szervezete, a 2007-ben létrehozott **Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület**, melynek feladata a Vidékfejlesztési Program térségbe dedikált forrásainak koordinációja a helyi vidékfejlesztési stratégia mentén. Az Egyesületnek 56 tagja van, ezek közül 21 vállalkozás, 18 egyesület vagy alapítvány, 27 önkormányzat tagja a szervezetnek a Ráckevei és Dabasi járásokból.⁷

Több tényező ad még keretet a térségi együttműködéseknek:

- Közös, akár konzorciumban megvalósított projektek
- Településfejlesztési dokumentumok, településrendezési eszközök kapcsán jelentkező egyeztetési kötelezettség
- Dabas központi, vezető szerepet vállalt fel a térségében a vonalas- és közlekedési infrastruktúra fejlesztései kapcsán, melynek fókuszában jelenleg a busz- és vasúti közlekedés áll.
- Közös térfigyelő kamerarendszer működtetése

⁶ A LEADER (Közösségi kezdeményezés a vidéki gazdaság fejlesztéséért) program a helyi közigazgatás, a vállalkozók és civil szervezetek összefogására épít, közösségeik kezébe tényleges döntéshozatali jogkört ad. Földrajzilag összefüggő, 10 és 100 ezer közötti lakosságú településcsoportok valósítják meg az érintettek által kidolgozott térségfejlesztési stratégiákat.

⁷ Alsónémedi, Apaj, Áporka, Bugyi, Csévharaszt, Dabas, Dömsöd, Hernád, Inárcs, Kakucs, Kiskunlacháza, Lórév, Makád, Újhartyán, Örkény, Pusztavacs, Ráckeve, Szigetbecse, Szigetcsép, Szigetszentmárton, Szigetújfalu, Táborfalva, Tatárszentgyörgy, Újhartyán, Újlengyel, Vasad

2.5 KOCKÁZATOK ÉS LEHETŐSÉGEK ÉRTÉKELÉSE

2.5.1 PROSPERÁLÓ VÁROS

8. táblázat: Kockázatok és lehetőségek - Prosperáló város

Kockázatok	Lehetőségek
1 Az oktatási, képzési szerkezet nem szolgálja a város gazdasági igényeit, fejlődését, vagy nehezen befolyásolható	Az oktatási, képzési szerkezet a helyi gazdaságfejlesztést szolgálja, a várost tágabb térségi vagy országos vérkeringésbe is bekapcsolja
2 A város ágazati szerkezetének egyoldalúsága	A város ágazati szerkezetének egyoldalúsága
3 A város telítődése, további iparterületek hiánya	A helyi gazdaság élénkülésének nem lesznek fizikai korlátai
4 A város nagyfoglalkoztatójának/meghatározó ágazatának esetleges kivonulása	A város nagyfoglalkoztatójához/meghatározó ágazatához kapcsolódó vállalkozások megtelepedése
5 A városi munkaerő elszívása a szomszédos munkaerő-vonzáskörzet által	Munkaerő-vonzáskörzet központi szerep kialakulása
6 A magán befektetések elmaradása, elhalasztása, másik térségbe irányulása	Vonzó befektetési célpont
7 A szabályozási környezet változása (jogszabályok, ösztönzők, ágazati politikák stb.) kedvezőtlenebb gazdasági környezetet teremti	A szabályozási környezet változása (jogszabályok, ösztönzők, ágazati politikák stb.) kedvezőbb gazdasági környezetet eredményez
8 A globális klímaváltozás begyűrűzése kedvezőtlen gazdasági folyamatokat indít el helyben	A globális klímaváltozás kedvező változásokat eredményez a helyi gazdaságban
9 A globális egészségügyi válsághelyzetek, járványok számottevő lokális negatív gazdasági hatásokat indukálnak	A globális egészségügyi válsághelyzetek, járványok gazdaságilag megerősítik a térséget

Kockázatok	Lehetőségek
10 A globális gazdasági változásoknak (innovációk, új hálózatok, technológiaváltás) az élvonalhoz viszonyított eltávolító hatása érvényesül	A globális gazdasági változások (innovációk, új hálózatok, technológiaváltás) fokozzák a hely versenyképességét
11 A globális közlekedés-földrajzi és geopolitikai helyzet változása leértékeli a térséget	A globális közlekedés-földrajzi és geopolitikai helyzet változása felértékeli a térséget
12 Nem várt geopolitikai válsághelyzet negatív hatással van a térség gazdaságára	A város jól alkalmazkodik egy esetlegesen bekövetkező geopolitikai válsághelyzethez.

1 Az oktatási-képzési szerkezet összhangja a gazdasággal

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: országos

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: alacsony

A városban található 3 középfokú oktatási intézmény kínálata illeszkedik a gazdaság ágazati szerkezetéhez, az Érdi SzC Kossuth Zsuzsanna Szakképző Iskolája és Kollégiuma számos ipari és feldolgozóipari képzést bonyolít le a másik két iskolában zajló gimnáziumi oktatás mellett. Az oktatási intézmények számára várhatóan kihívást jelent majd, ha a város gazdaságában a 21. századi trendeknek megfelelően egyre jelentősebb részarányt képviselnek majd a tudás-intenzív gazdasági ágazatok. A városban nem található felsőfokú oktatási intézmény, a más városban felsőoktatásban részt vevő diákok a diplomaszerzés után gyakran nem költöznek vissza Dabasra, így a gimnáziumok, főiskolák, egyetemek hiánya hozzájárul a fiatal és képzett munkaerő elvándorlásához.

Ahhoz, hogy a város biztosítani tudja a gazdaság számára a magasan képzett munkaerő rendelkezésre állását, elengedhetetlen a képzett fiatalok elvándorlásának visszafordítása, a máshol végzett dabasi fiatalok visszaköltözésének ösztönzése (helyi identitás erősítése, ösztöndíjprogram, egyetemi tanulókönnyvtár kialakítása a gyóni Zlinszky-kúriában, egyetemista közösség fejlesztése...stb.). A meglévő oktatási intézmények és a helyi vállalkozások közötti együttműködés erősítésével biztosítható a kereslet és kínálat minél nagyobb összhangja. Az önkormányzat lehet az egyik olyan szereplő, aki alkalmas a vállalkozások igényeinek felmérésére és becsatornázására a középfokú oktatással kapcsolatos döntéshozatalba, akár az iskolák képzési portfóliójának célzott bővítése érdekében.

2 A város ágazati szerkezete

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: térségi

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: közepes

Dabason hagyományosan településformáló és -fejlesztő erővel bír a mezőgazdaság, melyre kiépült az ipari termelés is. A gazdaság ágazati szerkezetében folyamatban van a versenyképes ipari, szolgáltatói vállalkozások irányába történő eltolódás. A kereskedelem és

logisztika felülreprezentált a dabasi gazdaságban, ami illeszkedik a város gazdaságföldrajzi adottságaihoz.

A gazdaság ágazati szerkezetében rejlő kockázatok kivédése és a lehetőségek kiaknázása érdekében az önkormányzat nagy előrelépést tehet a rendelkezésre álló ipari területek infrastrukturális fejlesztésével, illetve befektetés-ösztönzési tevékenységgel. Fontos, hogy ezek a beavatkozások célzottan, a kiemelt, versenyképes ágazatok szükségleteihez illeszkedve valósuljanak meg. Az egészséges gazdasági szerkezet kialakításához elengedhetetlen a betelepülők térségbe vonzása mellett a helyi kisvállalkozások megerősítése, a helyiek vállalkozóvá válásának előmozdítása.

3. Gazdasági területek rendelkezésre állása

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: helyi

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: magas

Dabas számára potenciális lehetőséget jelentenek a város településrendezési tervében kijelölt kereskedelmi és gazdasági területek, de azok beépítéséhez szükséges az infrastrukturális hálózat kiépítése is. Az előző pontban szereplő üzleti infrastruktúra-fejlesztés és befektetés-ösztönzés mellett az is fontos, hogy a városban elérhetőek legyenek korszerű üzleti szolgáltatások is, akár a Dabas Ipari Parkban már elérhető szolgáltatások mintájára. Ehhez jó alapot jelenthet, hogy adminisztratív és szolgáltató tevékenységet végző vállalkozások most is jelentős arányban vannak jelen a városban.

4. Nagyfoglalkoztató hatása a helyi gazdaságra

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: nemzetközi

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: közepes

Dabas vállalkozásai jellemzően alacsonyabb foglalkoztatotti létszámmal működnek. A város két 250 fő feletti foglalkoztatotti létszámú vállalkozása beintegrálódott a helyi gazdaságba. Az esetleges kivonulásuk munkaerőpiaci hatását rövid távon mérsékelheti Dabas kedvező közlekedési helyzete: a megszűnt munkahelyek helyett reális alternatíva az ingázás, mely hosszú távon azonban további munkaerő-elszíváshoz vezetne. A helyi adóbevételre gyakorolt hatás azonban mindenképpen negatív.

A nagyvállalatok térségbe vonzása és helyben tartása elsősorban a város sok tényező versenyképességén múlik, a közlekedési helyzetből adódó előnyök mellett meghatározza többek között az üzleti infrastruktúra minősége, a városban elérhető szolgáltatások, a rendelkezésre álló munkaerő képzettsége. A nagyfoglalkoztatókkal kapcsolatos kockázat kivédése és szükség esetén a minél gyorsabb reagálás érdekében javasolt az önkormányzatnak folyamatos kapcsolatot fenntartani a településen működő nagyobb vállalkozásokkal, potenciális befektetőkkel, minél inkább bevonni őket a település fejlesztésébe, hogy fenntartsa a számukra kedvező városi környezetet oly módon, hogy közben nem generál kiszorító hatásokat, melyek negatívan érinthetik a helyi gazdaság más szereplőit.

5. A helyi munkaerő elszívása

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: térségi

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: alacsony

A főváros, valamint Kecskemét közelségéből és a felsőoktatás hiányából adódóan Dabason erősen érvényesül a munkaerő ingázása vagy elvándorlása, ennek a folyamatnak a lassítása, akár visszafordítása kulcskérdés Dabas számára. A más városban felsőoktatásban résztvevő fiatalok költözési hajlandósága kiugróan nagy, sokan nem térnek vissza Dabasra a jövedelmi különbségek miatt.

A képzett munkaerő helyben tartásáért az önkormányzat is tehet, többek között a dabasi identitás erősítésével, a pályakezdeket célzó programok mellett a helyiek vállalkozóvá válásának ösztönzésével, az üzleti környezet induló vállalkozások igényeihez is illeszkedő fejlesztésével.

6 Befektetések mennyisége

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: nemzetközi

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: közepes

Dabason túlsúlyban vannak a hazai tulajdonú, 50 főnél kisebb létszámú és alacsony tőkeerejű vállalkozások, akik a tőkehiányt eredményesen ellensúlyozzák pályázati források bevonásával. Az önkormányzat a helyi vállalkozások forráshoz jutásának elősegítésével, a vállalkozások közötti tapasztalatcsere és együttműködés ösztönzésével, az információáramlás javításával működhet közre a helyi vállalkozások tőkeerejének javításában. A kívülről jövő befektetők településre vonzása versenyképes üzleti infrastruktúra kialakításával, minőségi háttérrel ellátott szolgáltatások biztosításával, aktív befektetés-ösztönzési tevékenységgel lehetséges. A lehetőségek maximalizálása érdekében a befektetés-ösztönzésnek a város gazdasági szerkezetébe beilleszthető vállalkozásokat kell céloznia (ágazati szerkezet, vállalkozásméret, a tevékenység tudás-igénye).

7 Szabályozási környezet változása

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: helyi, hazai, uniós

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: helyi szinten magas, afölött alacsony

A helyi jogszabályokat a képviselő-testület hagyja jóvá, így ezekkel az önkormányzatok nagyban tudják segíteni a települési gazdaság fejlődését. A helyi jogszabályokat megfelelő előzetes hatásvizsgálattal, a gazdasági szereplőkkel partnerségben javasolt megalkotni. A folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatás a jogszabályok végrehajtása során is indokolt.

Az országos és uniós szintű gazdaságpolitika és jogi környezetre a településnek nincs ráhatása, a gyors és szakmailag megalapozott reakció segíti a kockázatok csökkentését és a lehetőségek kihasználását. Ehhez elengedhetetlen a jogi környezet folyamatos nyomon követése, a szereplők informálása, a célirányos tanácsadás, a különösen, hogy a jellemzően kisméretű helyi vállalkozások szűkös erőforrásokkal rendelkeznek. A helyi vállalkozások érdekképviselője, érdekeik becsatornázása a településnél magasabb döntéshozatali szintre a szakmai kamarák mellett az önkormányzat feladata is lehet.

8 Globális klímaváltozás

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: globális

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: helyi szinten magas, afölött alacsony

A klímaváltozás hatásai szerteágazóak, a városi élet minden területére kiterjednek. Dabason jelentős a mezőgazdaság súlya a gazdasági szerkezetben, mely rendkívül sérülékeny a klímaváltozás hatásaival szemben. A globális, illetve elsősorban az uniós klímavédelmi intézkedések várhatóan érintik majd a logisztikai ágazatot, tekintettel a szállítás jelentős karbonlábnyomára.

Az első lépés a klímaváltozás elleni küzdelemben annak tudatosítása: tájékoztatás és szemléletformálás. Az innovatív, klímabarát vagy klímaadaptív termelési és szállítási technológiák, eljárások elterjedésével, az ehhez szükséges erőforrások előteremtésében történő közreműködéssel megelőzhető vagy mérsékelhető a Dabason realizálható jövedelmek éghajlatváltozásból eredő csökkenése. A város önkormányzata számára javasolt helyi klímastratégia és cselekvési terv meghatározása és megvalósítása.

9 Egészségügyi válsághelyzetek, járványok

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: globális

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: helyi szinten magas, afölött alacsony

Dabast az ingázók magas aránya sebezhetőbbé teszik egy esetleges pandémiás helyzettel szemben. Az önkormányzat költségvetése a közhatalmi bevételek alacsonyabb részaránya miatt várhatóan kevésbé kitett az egészségügyi krízisnek. Az elmúlt két év koronavírusos összefüggő tapasztalatainak összegzése, a következtetések helyi intézményi és gazdasági szereplőkkel együttműködésben történő levonása jó alapot biztosíthat az önkormányzat egészségügyi veszélyhelyzetben alkalmazandó intézkedési tervének kidolgozásához. A kockázat bekövetkezte esetén ennek követése gyors reakciót tesz lehetővé a város számára, különösen, ha kiegészül erre a célra elkülönített önkormányzati forrásokkal.

Az önkormányzat mint foglalkoztató számára megkönnyíti az esetleges válsághelyzet alatt a munkavégzés folytonosságának fenntartását, ha bevezeti és a szervezetrendszerébe integrálja a rugalmas munkavégzés lehetőségeit: távmunka, home office, jó példát állítva ezzel a város intézményei és vállalkozásai számára. A szemléletformálás mellett az üzleti infrastruktúra célzott alakításával is ösztönözhető a rugalmas munkavégzés, például távolról történő munkavégzésre alkalmas irodák, munkahelyek kialakításával, melyek hosszú távon akár részben az ingázás kiváltására is alkalmasak lehetnek, figyelembe véve, hogy a koronavírus-járvány hatására globális trendként figyelhető meg a gazdaságban a személyes jelenlét háttérbe szorulása.

10 Globális gazdasági változások

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: globális

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: helyi szinten magas, afölött alacsony

A város alacsony K+F+I pontenciálja, a kisméretű, tőkehiányos vállalkozások túlsúlya csökkenti a globális gazdaság egyes trendjeihez való adaptációs képességet: innováció, technológiaváltás sebességének felgyorsulása. Két jellegzetessége azonosítható Dabas gazdaságának, melyek elősegíthetik a fogyasztási szokások globális változásához történő alkalmazkodást, annak kiaknázását:

- A mezőgazdasági hagyományokból adódóan Dabas kihasználhatja a fenntartható fogyasztási szokások terjedését, melyhez elengedhetetlen a helyben előállított termékek belső és külső promóciója, a fenntarthatóság irányából ható szemléletformálással.
- Dabas – mint aktív turisztikai desztináció – profitálhat az aktív turizmus napjainkban megfigyelhető térnyeréséből. A koronavírus-járvány felértékelte a természeti látnivalókat, a szabadban történő rekreációt, ezen a téren Dabas megfelelő adottságokkal rendelkezik.

11 A globális közlekedés-földrajzi helyzet változása

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: globális, országos

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: alacsony

Dabas fejlődése szempontjából meghatározó tényező volt földrajzi fekvése, kedvező közlekedési helyzete jelentős tényezője a gazdasági versenyképességének. A kialakult közlekedési rendszer nagymértékű változása súlyosan érintené a várost, ennek bekövetkezése azonban léptékéből adódóan csekély valószínűségű. A város fejlődése szempontjából fontos a tervezett változások figyelemmel kísérése és a város érdekeinek becsatornázása a döntéshozatalba a globális/országos léptékű közlekedési hálózat (M5 autópálya, 5. számú főút, Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér, Budapest-Lajosmizse-Kecskemét vasútvonal) kapcsán. Amit a város tehet a lehetőségek kiaknázása érdekében, hogy a településen belüli közlekedési hálózat fejlesztése során előnyben részesíti az előbb említett nagyléptékű közlekedési hálózati elemek elérhetőségének javítását.

12 geopolitikai válsághelyzet

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: globális

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: helyi szinten magas, afölött alacsony

A globalizáció eredményeként a nemzetközi konfliktusok hatása messzire gyűrűzik, túlnyúlik az érintett országok határain, de még a kontinenseken is átível. Ennek eredményeként a világban bárhol előforduló, elszigetelt fegyveres konfliktus befolyásolhatja valamilyen módon Dabas gazdaságát, fejlődését. A kockázat bekövetkeztének valószínűsége, és az okozott károk mértéke valószínűsíthetően nagyobb, minél nagyobb nemzetközi válsághelyzet következik be, illetve földrajzilag minél közelebb a Kárpát-medencéhez. Ahogy az orosz-ukrán konfliktus is mutatja, a gazdasági szankciók nem csak az érintett feleket sújtják. A konfliktusok nyomán kialakuló lakossági pánik pedig tetézi a geopolitikai válsághelyzet által okozott gazdasági kárt a háborúval egyébként nem sújtott területeken is. Az önkormányzat nemzetközi kapcsolatai révén lokális humanitárius beavatkozásra alkalmas a helyi lakosság bevonásával, mindezzel a helyi közvélemény alakítható a válsághelyzet enyhíthető. (a korábbi önkormányzati jó gyakorlatok is ezt mutatják)

A kockázatok kezelésének és a lehetőségek kiaknázásának tényezői:

- Geopolitikai helyzet folyamatos figyelemmel kísérése
- Vészforgatókönyv, intézkedési terv kidolgozása
- Helyi szereplők korrekt informálása a pánikkeltés elkerülése érdekében
- Az önkormányzat pénzeszközeinek megfontolt elhelyezése, akár diverzifikáltan

2.5.2 ZÖLDÜLŐ VÁROS

9. táblázat: Kockázatok és lehetőségek - Zöldülő város

Kockázat	Lehetőségek
1. Elkötelezettség és integrált fenntarthatósági szemlélet hiánya a városi zöld átállási menetrend megvalósításában	A klímavédelem, a zöld gazdaságfejlesztés és környezetvédelem iránti társadalmi igény fokozódása, nemzetközi és hazai közösségek aktivitása, településtejlesztési stratégiai sztenderdek megjelenése
2. Energiaszegénység növekedése és energetikai ellátásbiztonság romlása	Megújuló energiaforrások hasznosítására és az ingatlanállomány korszerűsítésére rendelkezésre álló finanszírozási lehetőségek
3. Szélsőséges időjárási események és a klímaváltozás kedvezőtlen hatásai a városi infrastruktúrára, ökoszisztémára	A város szerkezete és zöld infrastruktúra hálózata klímabarát városüzemeltetést tesz lehetővé
4. Sérülékeny és érzékeny természetvédelmi területek és természeti értékek	Természeti értékekben gazdag, jelentős természetvédelmi területekkel bír a település
5. A szabályozási környezet változásai (jogszabályok, ösztönzők, ágazati politikák stb.) kedvezőtlenebb fenntarthatósági körülményeket teremtenek	A szabályozási környezet változásai (jogszabályok, ösztönzők, ágazati politikák stb.) még jobban támogatják a fenntarthatóságot
6. A klímaváltozás miatt növekszik a lakosság veszélyeztetettsége	A napsütéses és meleg napok számának növekedése miatt növekvő igény a szabadtéri aktivitásokra

1 Elkötelezettség és tudatos stratégia a zöld átállásban

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: lokális

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: magas

A klímavédelemben és a zöld átállásban a településeknek figyelembe kell venniük a hazai, uniós és nemzetközi célkitűzéseket. Ehhez az adaptációhoz rendelkezésre állnak azok a stratégiai tervezési eszközök és módszertanok, amelyekkel strukturáltan összehangolhatóak a település törekvései, céljai a hazai és nemzetközi célokkal.

Ennek az adaptációnak egyben az elkötelezettség az egyik legsarkalatosabb pontja, amely a mérhetőségen, a konkrét, számszerű vállalások megtételén alapszik. Amellett, hogy az ITP és a kapcsolódó projektek támogatási szerződésai révén már tesz számszerű vállalásokat a település, ezeket egy perspektivikus településfejlesztési és klímavédelmi keretrendszerbe célszerű foglalni.

Ilyen megoldást kínál pl. a Polgármesterek Klíma és Energiaügyi Szövetsége (CoM), amelybe belépő városok széleskörű szakmai támogatás mellett egy nemzetközileg is elismert szövetségbe csatlakoznak egy konkrét kötelezettségvállalással (a CO₂ kibocsátás min. 40%-kal történő csökkentése 2030-ra). A kötelezettségvállalással egyetemben két éven belül el kell készíteni a Fenntartható Energia és Klímaakciótervet (SECAP) is, ami immáron nem csak nemzetközileg is elvárt stratégiai tervezési dokumentum a települések számára, hanem Magyarországon is egyre több támogatási kérelem elkészítésében szakmai referenciaként nevesített stratégiai eszköz, felerősíti és alátámasztja a város klímavédelmi elkötelezettségét. Dabasnak még nem készült SECAP-ja, az előbbieken felsorolt előnyök és lehetőségek okán ennek az elkészítése szükségesnek mutatkozik a következő években.

2 Energiafogyasztás és energiatermelés

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: lokális

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: magas

A városi energiahasználatban az idős, energetikailag korszerűtlen ingatlanállomány, a kedvezőtlen fűtési módok és a helyi energiatermelés hiánya jelent kockázatot. Ebből a korszerűtlen ingatlanállomány tekinthető az egyik fő kiváltó oknak az energiaszegénység megjelenésében, ami az alacsonyabb jövedelmekkel együtt tovább növeli a jelenség kialakulásának és terjedésének kockázatát. A jelenség által előidézett társadalmi feszültségekkel, konfliktusokkal elsőként az önkormányzat találkozhat lakossági panaszok formájában. Mivel a témával egyre több hazai és nemzetközi szervezet is behatóbban foglalkozik, ezért az általuk már létrehozott gyakorlatokat és módszereket célszerű a településnek megvizsgálni és adaptálni. Lehetőséget teremtenek az energiaszegénység megelőzésére a 2024-ig nyitott, megújuló energetikai fejlesztéseket finanszírozó lakossági pályázatok (RRF-6.2.1), a családok otthonfelújítási támogatása, illetve a zöld lakáshitelek. Ezeknek a minél hatékonyabb helyi allokációjára már működő, egyablakos tanácsadó irodák létrehozása megoldást nyújthat. Az energiatermelés lehetőségei elsősorban fotovoltaikus erőművek létesítésére alkalmasak helyben, az egyre aktívabban megjelenő magánberuházók, termelő vállalkozások bevonását (pl. ipari parki cégek) is célszerű megfontolni. A helyi energiatermelés hiányosságai és az energiaszegénység együttes helyi kezelésének módszereként az energiaközösségek létrehozásával is érdemes számolni, különösen a szegényebb lakóközösségek, településrészek esetében.

3 Klímaváltozás hatásai az infrastruktúrára

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: lokális

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: magas

A nagyobb esőzések során a település mélyebb fekvésű részein a szikkasztási adottságok kedvezőtlenebbek, itt jelentkezhetnek belvizes helyzetek, így a csapadékvíz elvezetésével kapcsolatos infrastrukturális rendszert szükséges felülvizsgálni és a vízgazdálkodási rendszert fejleszteni. Ezen helyzetek kezelése, illetve a klímaváltozás szárazodással járó kockázatai miatt a vízmegtartásra orientált, összefüggő felszíni- és csapadékvíz gazdálkodási rendszer létrehozása fontos szereppel bír: a településrendezési tervben foglaltakkal összhangban célszerű a mély fekvési területeket vízgazdálkodási területté nyilvánítani, víztározókat, záportározókat létesíteni. Ezen cselekvések megvalósítására már rendelkezésre állnak mintaként Magyarországon megvalósított projektek (pl. LIFE-MICACC), amelyeket érdemes tanulmányozni és adaptálható megoldásait specifikálni, majd alkalmazni a településen. A szélsőséges csapadékeloszlás a magas hőmérséklet-ingadozással együttesen az utak és épített környezet állapotára is kedvezőtlenül hatnak.

Az átlagosnál alacsonyabb zöldfelület ellátottság és zöldhálózat kevésbé igényes mivolta, az előregedett növényállomány, fasorok esztétikai és funkcionális hiányosságai megkívánják az zöldfelület-gazdálkodás átfogó fejlesztési tervének elkészítését, valamint a városüzemeltetés zöldfelület- és zöldterület kezelési munkafolyamatainak hatékonyabbá tételét, zöldkataszter létrehozását. A településnek a zöldfelületek megújítására rendelkezésre álló terveinek (pl. sport- és rekreációs központ) a kiviteli szakaszba lépést megelőzően akár egy szakmai felülvizsgálatot is célszerű megtennie, hogy a gazdaságos, fenntartható zöldfelület-menedzsmentet érvényesíteni tudja a település.

4 Természeti értékekkel való gazdálkodás

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: térségi

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: közepes

A települést kiterjedt NATURA 2000 terület öleli körül, így a természeti értékek megóvása, védelme a területre vonatkozó szabályok betartásával együttesen kifejezetten szigorú elvárásokat támaszt az itt élő és tevékenykedő egyének és szervezetek számára. A Natura 2000 besorolás szigora mellett elvi keretet is ad a város és térségének fenntartható kezelésére, értékeinek megóvására. Az ezekre kifejtett kockázatok között első helyen szerepelnek a természetromboló, illegális emberi tevékenységek, leggyakoribb módja: illegális hulladéklerakás, illegális fakitermelés, illegális homokkitermelés, illegális technikai sportok. Ezek a tevékenység elsődlegesen esztétikai konfliktust okoznak, továbbá a növényzetet és az élővilágot károsítják. Hasonlóképpen kockázatként jelentkezik a szennyvíziszap nem a településrendezési tervben és helyi építési szabályzatban kijelölt területeken való elhelyezése. A természeti értékek kifejezetten sebezhetőnek is számítanak, megóvásukat a természetvédelmi területekre vonatkozó szabályok következetes betartása mellett tudatos és átgondolt tájgazdálkodás, illetve szemléletformálás segítheti. Az egyes természetvédelmi területeknek a településen átnyúló kiterjedése megkívánja a települések közötti koordinációt. A Homokhátság részeként a település klímaváltozásnak fokozottan kitett területbe tartozik, amit a természetvédelmi területek, külterületek tájrendezésében, területgazdálkodásában is ennek megfelelően szükséges kezelni (lásd Pest Megyei Területrendezési Tervben leírtak).

5 Szabályozási környezet változásának hatása a fenntarthatóságra

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: lokális és térségi

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: közepes

A helyi zöld átállás egyik leginkább sarkalatos szabályozási környezetét jelentik a várost körülölelő, nagy kiterjedésű Natura 2000 területekre vonatkozó előírások. Ez szigorú kereteket szab a település esetleges belterületi terjeszkedéséhez és a külterületeken folyó gazdasági tevékenységekhez. Ezen természetvédelmi területekre vonatkozó szabályok mellett további uniós és hazai terület- és településrendezési, valamint környezetvédelmi előírásokhoz, jogszabályhoz való alkalmazkodás során a jogharmonizációban a helyi adottságokat szükséges elsődlegesen figyelembe venni és annak megfelelően kialakítani azokat. Továbbá – ahogy az pl. megújuló energiák használatára vonatkozóan már megjelenik a helyi építési szabályzatban – ösztönözni szükséges a zöld átállást szolgáló lakossági és intézményi beavatkozásokat az egyes szabályzatok kialakításában (pl. belső szabályzatok, munkahelyi szabályok). Akár a nemzetközi, akár a hazai szabályozási környezetre tekintünk, a bennük megjelenő környezetvédelmi, fenntarthatósági aspektusban a szabályok szigorodására, a fenntarthatóságot szolgáló, ösztönző változásokra lehet várhatóan számítani. A városnak folyamatosan nyomon kell követnie a jogszabályi változásokat, azokat átgondoltan szükséges implementálnia a helyi szabályokra. A városnak a saját élhetőségének a biztosítását és az itt lakók érdekeit kell szem előtt tartania, amikor olyan szabályok előkészítése indul meg, ami a város működésére, az itt lakók életére hatást gyakorol – pl. nemzetgazdasági jelentőségű beruházások, nagyobb volumenű ipari, mezőgazdasági, infrastrukturális beruházások.

6 A klímaváltozás egészségügyi hatásai

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: országos

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: közepes

Az egészségügyi vészhelyzetek között a járványhelyzet mellett sajnos a klímaváltozás miatt fellépő egészségügyi problémákkal is számolni kell. Ilyenek a szélsőséges időjárási helyzetek (pl. időjárási frontok), a hőségnapok számának növekedése és a száraz, csapadékmentes időszakokban megnövekvő szállópor-koncentráció. Az egészségügyi szolgáltatóknak ebben az időszakban fokozott terheléssel kell számolniuk, a megelőzésre pedig a helyi szervezeti kapacitásokkal – különösképpen szociális ágazattal, lakosságszolgálattal – való, koordinált együttműködést kell a településnek biztosítani. A járványkezelésben működő operatív stábokat a hőségidőszakokban is célszerű legalább konzultációs szinten mozgósítani, utóbbihoz kapcsolódóan pedig a településnek érdemes hőségridó-tervvel rendelkeznie. Az egészségügyi kockázatok csökkentésében szerepe van a városi zöldfelületi hálózat által biztosított hőhatás-csökkentésnek, vízközművek megfelelő működésének, ezzel párhuzamosan az épületek, zárt terek ventilációs és szellőzési rendszereinek. A felmelegedéssel együtt növekszik azon napok száma, amikor a lakosok a közterületeket, parkokat veszik igénybe szabadidő eltöltése céljából. Ezért a megfelelő szabadidős aktivitást lehetővé tevő, egészséges életmódra, mozgásra ösztönző zöldterület-rendezésre szükséges törekedni, mivel az végső során egészségügyi kockázatok helyi mérséklésében is szerepet játszhat.

2.5.3 DIGITÁLIS VÁROS

10. táblázat: Kockázatok és lehetőségek - Digitális város

Kockázat	Lehetőségek
1 Az oktatási, képzési szerkezet a saját útját járja, a digitalizációban nem, vagy nehezen befolyásolható	Az oktatási, képzési szerkezet digitalizációja a lakosság digitális felkészültségét javítja
2 A munkaerő digitális felkészültségnek elmaradása	A munkaerő digitális felkészültsége lépést tart a digitalizációval
3 A városi közszolgáltatóinak digitális lemaradása	A városi közszolgáltatók digitális átállásának pozitív hatásai
4 A helyi vállalkozások lemaradnak a digitalizációban	A vevők digitalizáció iránti igénye és a digitalizáció megoldásai a vállalkozások tevékenységében
5 A digitális infrastruktúra fejlesztése lassú ütemben tud csak haladni	A digitális infrastruktúra fejlesztése kellő ütemben halad
6 A helyi lakosok digitális felkészültségének elmaradása	A helyi lakosok digitális megoldások iránt növekvő igénye
7 A szabályozási környezet változása lassítja a digitális átállást	A szabályozási környezet változása elősegíti a térség digitális átállását
8 Digitális infrastruktúrák, szolgáltatások működési anomáliái	A válsághelyzetekben felerősödik a digitális tudás, eszközök és megoldások használata
9 A kedvezőtlen társadalmi hatások és kockázatok növekednek a digitalizáció miatt	A digitalizáció miatt nagyobb odafigyelést és figyelmet kapnak a társadalmi problémák
10 Digitális átállás menetrend és digitális akcióterv a következtlenül, számszerűsíthető célok, konkrét cselekvések és integrált rendszerszemlélet nélkül indul el	A digitális átállásban való elmaradások felszámolásához rendelkezésre álló módszertanok és tervezés digitális akcióterv létrehozásával

1 Az oktatás és képzés digitalizációja

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: országos (tankerületek, szakképzési centrumok)

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: alacsony

Az oktatásban és képzésben a digitalizáció fejlesztésének fő aktorai a tankerületek és szakképzési centrumok. Tevékenységüket az intézményekkel kapcsolatba álló partnerek, civilek tudják kiegészíteni, adott esetben más önkormányzati intézmények. A kockázatok mérséklésében és a lehetőségek kiaknázásában szerepet játszó tényezők:

- Digitális Oktatási Stratégia hatékony megvalósítása,
- Intézményi eszközállomány korszerűsítése,
- Esélyegyenlőség diákok digitális eszközökhöz való hozzáféréseben (eszközök, internetelérés),
- Kiberbiztonsági képességek fejlesztése,
- A gazdasági szereplőkkel való együttműködések a digitalizáció fejlesztésében,
- Programozási ismeretek képzése,
- Az adathasznosítás előnyeinek kiaknázása a képzésszervezésben, oktatásban.

2 A munkaerő digitális felkészültsége

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: helyi

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: közepes

A digitális felkészültséget a munkafolyamatok, azok szervezése és a szervezet humánpolitikai elvárásai, minősége határozzák meg. Ehhez kapcsolódik azon vezetői elvárások megjelenése, hogy a digitális platformokon való munkavégzés és az ott keletkező információk, adatok milyen mértékben vesznek részt a döntéshozatalban. Emellett pedig a digitalizáció a lakosokkal, ügyfelekkel való rugalmasabb kapcsolattartásban, ügyintézésben is szerepet játszik, a munkavállalóknak ismerniük és hatékonyan kell tudni használni az erre rendelkezésre álló eszközöket, mivel ez a szolgáltatásokkal való elégedettséget is javítani tudja. Ezek alapján a munkavállalók digitális felkészültségével kapcsolatos kockázatok csökkentésében és a digitalizáció által nyújtott munkavállalói készségek fejlesztésében meghatározó tényezőket következőképp foglalhatjuk össze, különös tekintettel a város hivatalaira:

- A köztisztviselők, közalkalmazottak digitális képességeinek javítására irányuló oktatások,
- Információbiztonsági, kibervédelmi oktatás és IT-biztonsági szabályzat fenntartása, IT-biztonsági felelős jelenléte,
- Digitális készségek következetes megjelenése a munkaerő kiválasztási folyamatban,
- Hivatali minőségmenedzsment-rendszer kialakítása a digitális eszközökre, megoldásokra és azok szakszerű használatára alapozva,
- Adatvezérelt döntéshozatali elősegítő munkaszervezés és munkavégzés,
- Home office-ban történő munkavégzés elvárásainak tisztázása és az ezzel járó kölcsönös előnyök kiaknázása, eszközök biztosítása a munkavállalók számára,
- Dolgozói teljesítményértékelésben hangsúlyosan megjelenítendő digitális képességek és tudás.

3 Közszolgáltatások digitalizációja

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: helyi

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: közepes

A közszolgáltatások digitális jelenléte, minősége változatos képet mutat. Azon szolgáltatások esetében, ahol hiányosságok jelennek meg, ott ennek egyik oka, hogy rendelkezésükre álló technológiákat nem használják ki. Ezáltal pedig saját feladatellátásuk válik sikertelenebbé,

dolgozók és ügyfelek elégedettségét is negatívan befolyásolva. Egyes szolgáltatók esetében a digitalizáció szintjében elegendő a digitális kapcsolattartási formák használata az ismert platformokon (pl. e-mail, chatprogramok), mások esetében pedig elvárt már a mobiltelefonon keresztüli ügyfélszolgálat, ügyintézés, online fizetés használata is. Ezek alapján a közszolgáltatások digitalizációjával kapcsolatos kockázatok kezelésének és a lehetőségek kiaknázásának tényezői:

- A meglévő online platformok lehetőségeinek, eszközeinek kiaknázása,
- Felhasználóbarát ügyintézés, interaktív, grafikus útmutatók,
- Online ügyintézési lehetőségek ösztönzése a lakosság körében, egyes ügyek intézésének teljesen online platformokra terelése, online fizetési lehetőségek rendelkezésre állása
- Ügyintézési és ügyviteli folyamatok digitalizációja, adatmenedzsment,
- IT-eszközállomány folyamatos korszerűsítése,
- Közszolgáltatások kiberbiztonságának fenntartása,
- Online szolgáltatások körének folyamatos bővítése és a felhasználói élmény fejlesztése,
- Nyilvánosság biztosítása a közadatokhoz való hozzáférésben, közadat-hasznosítás,
- Akadálymentesítés biztosítása a fogyatékkal élők számára az önkormányzati információkhoz való hozzáférésben,
- A szolgáltatásokból kapott visszajelzések beépítése a szolgáltatás-fejlesztésekbe.

4 A város gazdasági szerkezetében a digitalizáció és az innováció jelenléte

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: helyi

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: alacsony

A vállalkozások megfelelő működésében és a versenyképesség növelésében jelen van a digitalizáció, a termelő eszközök és a szervezetek működése is ezen alapul. A mikro- kis és közvállalkozások fejlődésének ezért fontos eszköze a digitalizációs lehetőségek kiaknázása (pl. e-kereskedelem). A digitálisan fejlett, versenyképes helyi vállalkozások működése amiatt is lényeges a város számára, mert fejlettségükkel, versenyképességükkel és ezáltal stabil működésük, növekedésük eredményeként a városi iparüzési adó bevételek is növekednek. Így a kockázatok kezelésének és a lehetőségek kiaknázásának tényezői:

- Gazdasági szereplők együttműködése az önkormányzattal és intézményekkel digitális ötleteik, fejlesztéseik tesztelésében,
- Közös digitális platformok (pl. városi mobilapp, városkártya) a közszolgáltatókkal,
- Szakképzési centrumok és helyi cégek közötti kooperáció és szakmai gyakorlatok a digitalizáció kölcsönös fejlesztésére alapozva,
- Cégek és intézmények közös infrastruktúra fejlesztési projektjei,
- IT megoldások beépítése a vállalkozások működési folyamataiba.

5 Digitális infrastruktúra

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: helyi

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: közepes

A lakosság, az intézmények és a gazdasági szereplők működésében immáron jelentős fennakadásokat képesek okozni a digitális infrastruktúrát érintő meghibásodások, leállások. Az infrastruktúra fejlettsége, szolgáltatás-ellátásának megfelelő és lehető legkevesebb hibával

való működtetése a szolgáltatók és üzemeltetők mellett minden helyi szereplő közös érdeke. A városi projektek tervezése, előkészítése során is szükséges ezt figyelembe venni. A digitális infrastruktúra fejlesztésével kapcsolatos kockázatok kezelésének és a lehetőségek kiaknázásának tényezői:

- Városi, szélessávú internet-hálózatok fejlesztése, teljes városi lefedettség,
- Köztereken megjelenő okos megoldások (pl. ingyenes wifi, okospadok, okos zebrák) növelése,
- Városi mobilinternet-elérés biztosítása, 5G megjelenése,
- Létesítménygazdálkodás okosmérési és üzemeltetési rendszerének működtetése, fejlesztése,
- Szerverszobák, szerverházak fejlesztése a városi intézményeknél,
- Közterületi kamerarendszer-hálózat növelése,
- A digitális infrastruktúra karbantartására, üzemelésére és fejlesztésére rendelkezésre álló pénzügyi források.

6 Lakosság digitális írástudása és felkészültsége

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: helyi

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: közepes

A lakoságnak saját életvitelének megkönnyítése miatt is érdeke fűződik ahhoz, hogy a digitális eszközöket, alkalmazásokat, szolgáltatásokat képes legyen megfelelően használni. A kérdőívészés alapján a lakosság digitális írástudása jelenleg elsősorban az internethasználatra összpontosul, így az ügyintézési folyamatokat kevesebben veszik igénybe. A digitális írástudás hiányosságai miatt a lakoságnak vannak olyan csoportjai, akik pl. egyes támogatási lehetőségeket nem tudnak igénybe venni, ügyeiket megfelelően elintézni. Ezen csoportok digitális lemaradásának csökkentésében és a lakosság digitális írástudásának növelésében a következő tényezőket vehetjük figyelembe:

- Az elektronikus ügyintézési folyamatok megismertetése a lakosággal, szemléletformálás,
- Internet-használók számának növelése az idősebb korosztályokban,
- Önkormányzat és intézményeinek példamutatása a digitális eszközök használatában,
- Ingyenes tanfolyamok (pl. 10 ujjas gépelés, táblázatkezelő, szövegszerkesztő, angol nyelv)
- Civil szervezetek digitális írástudást fejlesztő akciói,
- Kiberbiztonsági készségek, tudás és információk: szemléletformálási tevékenység a digitális eszközök, alkalmazások tudatos használatban,
- ESZA projektek generálása a digitális írástudási készségek fejlesztésére.

7 Szabályozási környezet változásának hatása a digitalizációra

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: helyi

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: közepes

A helyi intézményeknek, cégeknek folyamatosan nyomon kell követniük a jogszabály-változásokat, azokat pedig minél hatékonyabban implementálniuk szükséges digitális

tevékenységükbe. Főként az információbiztonság tekintetében kulcskérdés, ez alapján a kockázatok kezelésének és a lehetőségek kiaknázásának tényezői:

- Hazai kibervédelmi, információs és adatkezeléssel foglalkozó hatóságokkal való szoros kapcsolattartás és együttműködés, ajánlásaik adaptációja az intézmények működtetésébe,
- A digitális átállás helyi szabályozási kereteinek megalkotása, a helyi szabályok felülvizsgálata digitalizáció helyi ösztönzésének elősegítése szempontjából.
- Információbiztonsági és adatkezelési szabályok implementációja és betartása szervezeti, működési szinten,
- Akadálymentesítéssel kapcsolatos előírások teljesítése és betartása.

8 Válsághelyzetek digitalizációra kifejtett hatása

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: országos

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: közepes

A digitális kockázatok között válsághelyzetként nem csupán a járványhelyzetre kell fókuszálnunk, hiszen potenciális válsághelyzetként lehet tekinteni a kibertámadások miatt fellépő kockázatokra, emiatt bekövetkező esetleges leállásokra, adatvesztésekre, a szélsőséges időjárás helyzetek miatti szolgáltatás leállásokra, vagy akár az infrastruktúrák sérülésére, működésének leállítására. Az egészségügyi és mobilizációt korlátozó válsághelyzetek a távoli munkavégzési módokra való gyors és rugalmas átállást kívánják meg. A válsághelyzetek során fellépő kockázatok kezelésének tényezőit ez alapján a következőképp foglalhatjuk össze:

- Rugalmas munkaszervezésre (home office) való felkészültség,
- Adatvédelem és kibertámadások elleni felkészültség,
- Szociális ellátás és egészségügyi ellátás digitalizációja révén a rászorultak segítése (pl. jelzőrendszerek)
- Katasztrófa-helyzetekben az információ megosztás hatékonysága, szervezettsége.

9 A digitális átállás társadalmi hatásai

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: országos

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: közepes

A digitalizáció az életvezetés egészét áthatja, a digitális kultúra új lehetőségek mellett új hatásokat is gyakorol az emberek életére. Egyes hatások kedvezőtlenül érintik a lakosság életét és eddig nem látott kockázatokkal járnak a mentális állapotra, a gyermekek és családok életére. Ezeknek a kockázatoknak a mérséklése mellett a lakosoknak lehetősége van a korábbinál szélesebb körű információszerezésre, viszont itt újabb kockázatot jelent az információk megfelelőségének és feldolgozásának a módja. Ezen kockázatok kezelésének és a lehetőségek kiaknázásának tényezői:

- Az internetes zaklatás megakadályozása,
- Családok és gyermekek fokozott védelme az online térben: zaklatásokkal, erőszakkal, devianciákkal és pedofiliával szemben, védelmi eszközeik és magatartásuk fejlesztése, oktatási, nevelési és egészségügyi intézmények bevonásával,
- Digitális addikciók kezelése,

- Közösségi média pszichológiai mellékhatásainak felismerése és csökkentése,
- Fake news és tudatos megtévesztésre alkalmas információk kiszűrésének hatékonysága,
- Alaposabb információszerzés és befogadás erősítése a felületes, clickbait orientált információ-igénnyel szemben,
- A társadalmilag leszakadó csoportok részére a digitális szolgáltatások igénybevételében rejlő előnyök hangsúlyozása, ösztönzése,
- ESZA projektek generálása a digitális átállás társadalmi kockázatainak mérséklésére.

10 A digitális átállási menetrend és akcióterv

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: helyi

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: közepes

A digitális átállási akciótervet 2024-ig szükséges létrehozni az FVS kiegészítéseként, az azt megalapozó menetrend pedig előzetesen kijelöli a várható beavatkozási területeket. A menetrend és akcióterv esetében potenciális kockázatot jelent, ha a digitális készségeket, adottságokat nem megfelelően mérik fel, illetve az érintettek elzárkóznak az adatszolgáltatásról, részvételtől.

2.5.4 MEGTARTÓ VÁROS

11. táblázat: Kockázatok és lehetőségek – Megtartó város

Kockázatok	Lehetőségek
1 A városi vonzerő nem elegendő a városok versenyében	A városi vonzerő kedvező versenyképességi tényezővé válik
2 A szolgáltatási mix nem tud lépést tartani az igényekkel	A szolgáltatási mix lépést tud tartani a helyi igényekkel
3 A globális klímaváltozás begyűrűzése kedvezőtlen hatásokat fejt ki a város vonzerejére	A globális klímaváltozás begyűrűzése kedvező hatásokat fejt ki a város vonzerejére
4 A globális egészségügyi válsághelyzetek, járványok negatívan hatnak a város vonzerejére	A globális egészségügyi válsághelyzetek, járványok kedvezően hatnak a város vonzerejére
5 A globális közlekedés-földrajzi és geopolitikai helyzet változása visszaveheti a hely megtartóerejét.	A globális közlekedés-földrajzi és geopolitikai helyzet változása felerősíti a hely megtartóerejét
6 A társadalmi modernizáció begyűrűzése kedvezőtlenül hat a város megtartóképességére	A társadalmi modernizáció begyűrűzése kedvezően hat a város megtartóképességére

Kockázatok	Lehetőségek
7 Nemzetközi konfliktusok hatásai csökkentik Dabas népességmegtartó képességét.	A város jól alkalmazkodik a nemzetközi konfliktusok hatásaihoz.

1 Városi vonzerő

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: lokális

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: közepes

Dabas népessége folyamatosan növekszik, köszönhetően a Budapesthez képest megfizethető ingatlanoknak, a kiépült közlekedési infrastruktúra miatti jó közlekedési viszonyoknak. A város méretéhez képest kiterjedt szolgáltatási kínálatot nyújt a lakosai számára. Jelentős vonzerőt jelent a város nyújtotta vidéki, kisvárosi életforma, mely a koronavírus miatti korlátozások alatt még inkább felértékelődött a fővárosban élők számára.

A városban hiány van magasan képzett munkaerőből, a lakosok jövedelme összességében a megyeiől elmarad. A helyi identitás erősítése mellett a kockázat kezelése a más városban frissen végzett dabasi fiatalok visszaköltözésének ösztönzése által is lehetséges. Az egyes településrészek eltérő arculattal és szolgáltatáskínálattal rendelkeznek, Alsó- és Felső-Dabas városias, míg Gyón és Sári inkább falusias, így a vonzerejük is differenciált. A város térben kiegyensúlyozott fejlődésének érdekében fontos, hogy a szolgáltatás-kínálat – természetesen a méretgazdaságosság figyelembevételével mellett – a városközpont mellett a többi városrészt (Gyón, Sári) is minél inkább lefedje.

2 Szolgáltatási mix

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: lokális

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: magas

Az alapvető városi szolgáltatások Dabason biztosítottak, a lakosság ezek kapacitásával és minőségével a primer kutatás alapján többé-kevésbé elégedett. Az ingázó lakosság a szolgáltatások egy részét nem helyben, hanem a céltelepülésen veszi igénybe. A szolgáltatások iránti keresletet egyszerre két folyamat befolyásolja: az ingázók magas aránya csökkenti, a betelepülők pedig növelik, így az igények előrejelzése nem egyszerű feladat.

A 60 év feletti lakosok száma és részaránya folyamatosan emelkedik a városban, a szolgáltatási kínálatnak erre mielőbb reagálnia kell. Bizakodásra adhat okot a 14 év alattiak számbéli bővülése. A városi szolgáltatások térben kiegyensúlyozott biztosítása mellett fontos szempont a rekreációs lehetőségek bővítése, leginkább a fiatalok és az idősek igényire szabva.

3 Globális klímaváltozás

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: globális

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: helyi szinten magas, afölött alacsony

A klímaváltozás rövid távon befolyásolja a város mikroklímát, az időjárási körülmények szélsőségesé válásával megnehezíti egyes városi szolgáltatások működtetését (pl. zöldfelületek fenntartása, csapadékvíz-elvezetés). A városi klímát javító, éghajlatváltozással szemben ellenálló vagy ahhoz alkalmazkodó zöld infrastruktúra hálózat kialakítása, a szélsőséges időjárási körülményekből adódó káreseményekre történő felkészülést elősegítő infrastruktúra –fejlesztések (csapadékvíz-elvezető rendszer fejlesztése, vizek helyben tartása, helyben hasznosítása) mellett a lakosságot és gazdasági szereplőket célzó szemléletformálás multiplifikátor hatással bírhat a klímaváltozás elleni küzdelemben. Az önkormányzat helyi klímastratégia és cselekvési terv elkészítésével és következetes megvalósításával adhat keretet az alkalmazkodásnak.

Hosszabb távon a gazdaság jövedelemtermelő képességére is hatással lehet, a növénytermesztés és a természeti értékek sérülékenységéből adódóan csökkentheti a mezőgazdaságból és turizmusból származó bevételt, így a helyi gazdaság adaptációs képességének javítása elengedhetetlen.

4 Egészségügyi válsághelyzetek, járványok

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: globális

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: helyi szinten magas, afölött alacsony

Ahogy a prosperáló város dimenzióánál bemutatásra került, Dabas átlagosan kitett egy esetleges járványhelyzetnek. Az elmúlt években mind számosságban, mind a részaránya tekintetében bővült a 60 év feletti korcsoportja a városban, ezek a lakosok nagyobb veszélynek vannak kitéve egy egészségügyi krízis alatt. A város bevételeinek esetleges csökkenése egy bizonyos szint felett a szolgáltatási mixre is kihat. A koronavírushoz hasonló válsághelyzetek fokozott terhelést jelenthetnek a város egészségügyi ellátórendszerére, így annak megerősítés kulcsfontosságú, a prosperáló város dimenzióánál már említett tényezők mellett.

5 Globális közlekedés-földrajzi és geopolitikai helyzet változása

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: globális

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: helyi szinten magas, afölött alacsony

A város kiváló közlekedés-földrajzi helyzete jelentősen hozzájárul a népességmegtartó és –vonzó erejéhez: egyrészt a raktározási és logisztikai ágazat jövedelemtermelő képességét, másrészt az ingázók számára a főváros könnyű megközelítését biztosítja. A kedvező helyzet változása nem valószínű, de jelentős hatással járna. A kockázatok kezelésének és a lehetőségek kiaknázásának tényezői bemutatásra kerültek a prosperáló dimenzióánál.

6 A társadalmi modernizáció begyűrzése

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: helyi

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: közepes

A modern társadalmakra jellemző térbeli mobilitási formák Dabason több irányba hatnak: egyrészt megfigyelhető a főváros lakosság kitelepülése Dabasra az ingatlanárak terén jelentkező különbségek, és a koronavírus által kiváltott bezártság miatt felértékelődő kertvárosi, életformának köszönhetően. A városi infrastruktúra-hálózat és a város szolgáltatások fejlesztésével ehhez szükséges alkalmazkodni. Másrészt szintén jellemző folyamat a centrumtól távolabb eső városrészekről, Gyónról és Sáriról a lakosság betelepülése, mely a külső városrészek társadalmi leszakadásának veszélyét hordozza magában, és a városi szolgáltatások térben kiegyensúlyozott biztosításával mérsékelhető.

7 nemzetközi konfliktus

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: globális

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: helyi szinten magas, afölött alacsony

A Magyarországot közvetlenül érintő geopolitikai válsághelyzet bekövetkezésének valószínűsége viszonylag alacsony. A távolság meghatározza a válság hatását: a város közvetlenül érintő katonai akciók hatása mellett inkább a más térségekben kirobbanó harcok áttételes következményeivel kell számolni. A földrajzilag közelebb eső területeken kirobbanó konfliktusok, fegyveres összecsapások jelentősen visszavetik a jólét egyik alapját, a lakosok szubjektív biztonságérzetét. A pánikhangulat, a gazdasági szankciók és visszaesés kihat a város megtartóerejére. A más térségekbe irányuló, városi szintű humanitárius összefogás a háború sújtotta területeken élők megsegítése mellett helyben is érezhető pozitív hatását.

A kockázatok kezelésének és a lehetőségek kiaknázásának tényezői:

- Geopolitikai helyzet folyamatos figyelemmel kísérése
- Vészforgatókönyv, intézkedési terv kidolgozása
- Helyi szereplők korrekt informálása a pánikkeltés elkerülése érdekében
- Városi szintű humanitárius akciók

2.5.5 KISZOLGÁLÓ VÁROS

A Kiszolgáló város tervezési dimenzió esetében az alábbi táblázatban található kockázatokat és lehetőségeket a vehetjük számításba a településre vonatkozóan. A kockázatok kezelését, a lehetőségek kiaknázását, illetve azoknak a városra, városkörnyékre kifejtett hatásukat sorszám szerint haladva, egyesével értékeltük.

12. táblázat: Kockázatok és lehetőségek - Kiszolgáló város

Kockázat	Lehetőségek
1 A városi fizikai infrastruktúra fejlesztése lassú Ütemben tud csak haladni	A városi fizikai infrastruktúra fejlesztése megfelelő Ütemben tud haladni

Kockázatok	Lehetőségek
2 A város közszolgáltatói nem tudják követni az igényeket	A város közszolgáltatói le tudják követni az igényeket
3 A város felfalja (beépíti) a zöld, érintetlen területeit	A város meg tudja élni és igény szerint bővíteni tudja a zöld, érintetlen területeit
4 A klímaváltozás kedvezőtlen hatásai a város kiszolgálóképességére és városi mikroklíma kedvezőtlen alakulása	A klímaváltozáshoz adaptálódik a város és a városi mikroklíma kedvező alakulása
5 A szabályozási környezet változása (jogszabályok, ösztönzők, ágazati politikák stb.) gátolja a város kiszolgáló/ellátóképességét	A szabályozási környezet változása (jogszabályok, ösztönzők, ágazati politikák stb.) erősíti a város kiszolgáló/ellátóképességét
6 A globális gazdasági változások (innovációk, új hálózatok) akadályozzák a város kiszolgálóképességét és társadalmi modernizáció (a fogyasztói a társadalom tényerése, túlurbanizáció és zsúfoltság, elidegenedő társadalom, polarizálódó társadalom stb.) begyűrzése kedvezőtlenül hat a város kiszolgálóképességére	A globális gazdasági változások (innovációk, új hálózatok, technológiaváltás) segítik a város kiszolgálóképességét, a társadalmi modernizáció begyűrzése felerősíti a város kiszolgálóképességét
7 A globális egészségügyi válsághelyzetek, járványok negatívan hatnak a város kiszolgálóképességére	A globális egészségügyi válsághelyzetek, járványok felerősítik a város kiszolgálóképességét
8 Nemzetközi fegyveres konfliktusok miatt bekövetkező válságok a város kiszolgálóképességét meghaladják	A városi infrastruktúra, szolgáltatások és intézményi rendszer működése révén a város humanitárius segítségnyújtásban előremutató közösségként tud fellépni

1 A város fizikai infrastruktúrájának fejlesztési üteme

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: helyi.

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: magas.

Ift elsősorban az önkormányzat kezelésében lévő közlekedési, közmű infrastruktúra, valamint a helyi közszolgáltatások épületeit, telephelyeit vehetjük számításba. Mindegyik esetében az alapot a megfelelő működtetés, karbantartás és állapot biztosítása jelenti. Ez a közmű és egyéb szolgáltatókkal való szoros kapcsolattartás mellett a meglévő, önkormányzati kezelésű helyi funkciók és szolgáltatások, közművek működésének folyamatosságára épül: a lehető

leghatékonyabb hibaelhárításra és a működéssel kapcsolatos visszajelzések rendszerére, különösképpen az információáramlás és a kommunikáció tekintetében.

Ezekre épülnek rá a fejlesztési beavatkozások. A fejlesztések esetében a megvalósításhoz szükséges személyi állomány rendelkezésre állását szavatolni. Ezt követően a fejlesztések megfontolt, hosszú távú célokat szolgáló stratégiai tervezését, azok előkészítését szükséges megtenni, már a műszaki és pénzügyi oldalon is. A potenciális projektpartnerekkel és érintettekkel a projektötlet megszületését követően meg kell kezdeni az egyeztetéseket, amennyiben szükséges, a projektötletet validálni kell a nyilvánossággal, a partnerségi egyeztetés folyamatának alkalmazásával. A fejlesztések esetében a megvalósításhoz a pénzügyi forrásokat akár az önkormányzati költségvetésből, akár egyéb külső forrásból, támogatásokból kell megoldani. Az önkormányzat számára a lehető legkedvezőbb pénzügyi forrásbevonásra kell törekedni, melyben a vissza nem térítendő támogatások igénybevitelére rendelkezésre álló lehetőségeket a lehető legaktívabban és legnagyobb mértékben ki kell aknázni.

2 A város közszolgáltatóinak alkalmazkodása, az igények lekövetése

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: helyi.

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: közepes.

Az adaptációnak a belső szervezeti, működési területeken kell elsődlegesen megtörténnie, ott, ahol az önkormányzatnak és szerveinek lehetősége van befolyással lenni az általuk irányított közszolgáltatások működési folyamataira. Az egyes, kiszervezett funkciók szolgáltatóival a szerződéskötések során az önkormányzat számára nyújtandó biztosítékokat be kell építeni, amelyek gyors reagálást szavatolnak a hibaelhárításban, adott esetben pedig a szolgáltatások fejlesztések megtételét is megkövetelik. A legjobb ár-érték arányú szolgáltatás igénybevételét kell figyelembe venni, meglévő szerződések esetén azokat szükséges folyamatosan felülvizsgálni, esetlegesen újratárgyalni. A közbeszerzéseknél az ajánlattevőket érdemes már előzetesen, tüzetesen átvizsgálni a rendelkezésre álló cégszűrtár alapján. A szolgáltatások esetén az ügyfelek, lakosok számára biztosítani kell a folyamatos visszajelzések megtételének lehetőségét. Ahol ez hiányzik, ott szükséges megteremteni a feltételeket a visszajelzésekkel keletkező adatok megfelelő áramlásához és kezeléséhez, elsősorban a döntéshozók irányába, hogy így célzott, pragmatikus döntéseket tudjanak hozni, mérhető, kvantitatív információkra alapozva. Az alkalmazkodás alapfeltétele az adatvezéreltség, amely digitális megoldásokra, eszközökre támaszkodik, ahol ezek hiányoznak, ott a feltételeket meg kell teremteni pl. eszközbeszerzésekkel, beruházásokkal, képzésekkel.

3 A város zöldterületeinek, zöldfelületeinek kezelése

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: helyi.

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: magas.

A modern településstervezés és üzemeltetés közműnek tekinti a fákat, zöldfelületeket, hangsúlyozva ezzel kiemelt szerepüket a település működésében, illetve a felelősségvállalás fontosságát kezelésükben, gondozásukban. Dabas arculati kézikönyvében meghatározott zöldfelületi karakter alapján a település adottságai megfelelőek ahhoz, hogy a hét, szigetszerűen elhelyezkedő, helyi zöldterületek köré a beépített területeken keresztül egy

összefüggő hálózatot alkotó zöldzóna jöjjön létre. Ehhez a zöldterületek közötti beépített területeket kell előzetesen felmérni, szakemberekkel együtt pedig az ökológiai, éghajlati és mikroklimatikus adottságoknak megfelelő, alacsony gondozási igényű fajok telepítését célszerű megtenni. Követni szükséges a város jelenleg hatályos gazdasági programjában leírtakat (lásd 1.10.1.2. fejezet). A kockázatok csökkentésének egyik módjaként a digitalizációra is szükséges építeni digitális adatbázis (kataszter) létrehozásával.

4 A klímaváltozás hatása és a városi mikroklíma alakulása

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: helyi.

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: közepes.

Holisztikusan, komplex rendszerként szükséges kezelni a város üzemeltetési és működési elemeit, így az épített környezetet, zöldfelületeket, a közműveket, a lakosságot és a szolgáltatásokat. Dabas esetében a szárazság, a szélsőséges időjárási helyzetek, illetve a vízbázisok és a víziközművek jelent főbb kockázatot. A hőhullámokkal járó kockázatok megelőzésében a hőségriadó terv létesítése összehangolt cselekvési szándékokat ad az az egészségügyi, szociális és további városi intézmények részére, különösképpen az idős, illetve szív-, keringési és egyéb, hőhullámok miatt érzékenyebb lakosok segítése céljából. Ebbe beletartozik pl. a lakossági információátadás, a hőhatás csökkentő tevékenységek megtétele, vagy az intézmények, épületek hűtési feltételeinek biztosítása. Utóbbi esetében pedig az áramellátás biztonságát is szavatolni szükséges azon intézményeknél, ahol gyakrabban megfordulnak a hőhullámok egészségügyi kockázatainak jobban kitétt lakosok (pl. idősek, gyerekek). A zöldterületek, zöldfelületek kialakítása esetében is támaszkodni szükséges arra, hogy a hőhullámok kezelését is segítő infrastruktúra működjön a városban. A szélsőséges időjárási események, így pl. viharok, viharkárok elhárításában az abban illetékes szervek (pl. katasztrófavédelem) együttműködésével, adott esetben alkalmas önkéntesek bevonására, mozgósítására támaszkodva célszerű a kárelhárítást időben megkezdeni.

5 A szabályozási környezet változása

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: országos.

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: közepes.

A kockázatok megelőzésének elsődleges módja az önkormányzat és intézményei részéről jogszabályi változások folyamatos nyomon követése, monitorozása és a szükséges alkalmazkodások érdekében a változások minél hatékonyabb implementációja. Amennyiben olyan változások merülnek fel, amelyek lakossági szokásokat, a helyiek által igénybe vett szolgáltatások működését alapjaiban változtatják meg (pl. új ügyfélfogadási rend, új eljárásrendek stb.) a hatékony és megfelelően célzott kommunikációt kell megvalósítani. Segítséget jelenthet, ha van olyan törvényhozási kapcsolati hálózata a települések, intézmények vezetésének, ahonnan közvetlenül tudnak informálódni az esetlegesen előkészíteni kívánt szabályozás-változásokról, hogy mihamarabb meg tudják kezdeni a felkészülést. A jogszabályokon túl eső, egyéb, pl. műszaki szabályok, szándékok változása szintén a nyomon követés és az információk folyamatos, tudatos figyelésén alapul. Fejlesztések esetén pedig szükséges mindig annyi tartalékot tervezni (elvártan min. 10%), hogy egy változás miatti költségnövekedéshez rendelkezésre álljon elegendő pénzügyi puffer.

6 Globális gazdasági változások és társadalmi modernizáció

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: országos.

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: alacsony.

Az Ipar 4.0 megoldások megjelenése, a digitalizáció, a munkafolyamatok automatizációja, vagy pl. a mezőgazdaság modernizációja abban jelenet kockázatot a település számára, hogy a lakosságában az alacsonyabban kvalifikált lakosok vannak jelen nagyobb számban. Ezen emberek fokozottabban ki vannak téve a modernizáció miatti gazdasági eljelentéktelenedés kockázatainak: a kevésbé kvalifikáltakat kiváltó automatizáció, illetve az alacsonyabb végzettséggel párhuzamosan kevésbé működő, élethosszig tartó tanulásban való részvétel hiánya miatt a változásokhoz nehezebben tudnak ezek a csoportok alkalmazkodni. Ez települési szinten szociális válságot és települési szinten társadalmi konfliktusokat, szegregációt idézhet elő. Az automatizáció és a digitalizáció egyben lehetőséget is teremt arra, hogy a lakosság élete könnyebbé váljon, különösképpen az ügyintézés, szolgáltatások területén, ez egyben képes tehermentesíteni is a sokszor túlterhelt közmű, vagy közigazgatási szolgáltatókat. A munkavállalók esetében azon szakmáknál, munkafolyamatoknál, amelyben az automatizáció még nem tudja az emberi erőforrást kiváltani, csak annak hatékonyságát tudja javítani (pl. építőipari, műszaki szakmák, munkafolyamatok, műszaki szolgáltatások), de munkaerő, valamint szakmai deficit van jelen, ott azon lakosok, akik ilyen szakmákban tevékenykednek versenyelőnybe kerülhetnek és nyertesei lehetnek a modernizációnak. Ezt segítheti még a digitalizáció és az internet: a vállalkozási lehetőségek nagyobb nyilvánosság felé való megjelenítésével, így a piacszerzési lehetőségek bővítésével, a kapcsolatteremtési formátumok szélesedésével versenyképesség növelés érhető el. Továbbá azzal, hogy Magyarország az EU piacához is hozzátér, a hazai mellett lehetőség van a termékek, szolgáltatások EU-n belüli, könnyebb megjelenésére is.

7 Globális egészségügyi válsághelyzetek

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: országos.

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: közepes.

A globális egészségügyi válsághelyzetekben való felkészülésben a szolidaritást, a szociális érzékenységet előterébe helyező és azokat kiszolgáló szolgáltatások megfelelő működtetését kell a helyi intézményeknél szavatolni. Ide tartozik az idősellátás, az egészségügy, a lakosságszolgálat, így pl. közterület-felügyelet munkája, akik közvetlenül tudnak kijárási korlátozások esetén a rászoruló lakosoknak segítséget nyújtani. Az ügyintézés során nagyobb rugalmasságot és toleranciát szükséges biztosítani a lakosok számára, így pl. befizetési határidők kapcsán, vagy lejárató engedélyek tekintetében. A globális válságokban a település számára lehetőséget jelent a mezőgazdaság és az élelmiszeripar helyi gazdaságban való átlagosnál nagyobb jelentése. Ezek az iparágak a válságállóbbnak tekinthetőek, a lakossági alapigények ellátásában kulcsszereppel bírnak, segítenek megőrizni a település gazdasági stabilitását. Jelentősége a rövid ellátási lánc révén a helyi igények fenntartható kiszolgálását is biztosítani tudja, így az ellátási láncokban való fennakadások az alapszükségletek biztosítása kapcsán kevésbé érintik a helyi lakosságot.

8 Nemzetközi konfliktusok kezelésében nyújtott települési kiszolgálóképesség

A kockázatok és lehetőségek kezelésének szintje: országos.

Az önkormányzat intézkedési képességének, hatásának szintje: magas.

Nemzetközi konfliktusok esetén országosan jelentkezhetnek olyan humanitárius válsághelyzetek, amelyek a település működésére, kiszolgálóképességére hatással lehetnek. A konfliktusos térségekből érkezők esetében a településnek tekintettel kell lennie arra, hogy a helyi lakosságot kellőképpen felkészítse az esetlegesen a településre érkező menekültek ellátására, segítségére. A települési infrastruktúrának készen kell lennie arra, hogy kedvezőtlenre forduló nemzetközi konfliktusok esetén a lakosság közműellátása, alapvető szolgáltatásokhoz való jutása biztosított legyen. Ennek érdekében szükséges nyilvántartásba venni a potenciális települési óvóhelyeket, a települési szolgáltatókkal, intézményekkel közös készenléti tervet szükséges a településnek – a Magyar Honvédséggel is együttműködve – kialakítania a kritikus infrastruktúrák és szolgáltatások biztosítására.

3 STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

3.1 FORGATÓKÖNYV ELEMZÉS

13. táblázat: A külső hatások és a vizsgálandó kockázati tényezők

Forgatókönyv-elemzési kockázati területek azonosítása dimenzióként	Vizsgálandó kockázati tényezők
Prosperáló város	
Az oktatási, képzési szerkezet nem szolgálja a város gazdasági igényeit, fejlődését, vagy nehezen befolyásolható	<ul style="list-style-type: none"> ▪ megfelelően kvalifikált munkaerő jelenléte az egyes gazdasági ágakban ▪ együttműködési kapcsolatok az oktatási intézmények és a helyi vállalkozások között.
A város ágazati szerkezetének egyoldalúsága	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Önkormányzati tulajdonú ipari területek infrastrukturális fejlesztése ▪ célzott befektetésösztönzési tevékenység
A város telítődése, további iparterületek hiánya	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Önkormányzati tulajdonú ipari területek infrastrukturális fejlesztése ▪ célzott befektetésösztönzési tevékenység
A város nagyfoglalkoztatójának/meghatározó ágazatának esetleges kivonulása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ együttműködési kapcsolatok ▪ az önkormányzat gazdaságfejlesztési pénzeszközeinek rendelkezésre állása, tőkebevonás lehetőségei
A városi munkaerő elszívása a szomszédos munkaerő-vonzáskörzet által	<ul style="list-style-type: none"> ▪ célzott befektetésösztönzés ▪ helyiek vállalkozóvá válásának elősegítése ▪ minőségi munkahelyek létrejöttének támogatása
A magán befektetések elmaradása, elhalasztása, másik térségbe irányulása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ befektetésösztönzés mértékének vizsgálata ▪ helyiek vállalkozóvá válásának támogatásának eszközei ▪ beszállítóvá válás ösztönzése
A szabályozási környezet változása (jogszabályok, ösztönzők, ágazati politikák stb.) kedvezőtlenebb gazdasági környezetet teremt	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nemzeti és uniós jogszabályi környezet nyomon követése, helyi szabályozási környezet kialakítása ▪ a helyi szereplők érdekképviselésének biztosítása ▪ a helyi vállalkozások támogatása a jogszabályi változásokhoz történő alkalmazkodásban
A globális klímaváltozás begyűrűzése kedvezőtlen gazdasági folyamatokat indít el helyben	<ul style="list-style-type: none"> ▪ helyi klímastratégia és cselekvési terv megléte ▪ a vállalkozások forráshoz jutásának támogatása ▪ innovatív, klímabarát vagy klímaadaptív technológiák terjedésének elősegítése
A globális egészségügyi válsághelyzetek, járványok számottevő lokális negatív gazdasági hatásokat indukálnak	<ul style="list-style-type: none"> ▪ járványügyi adatok ▪ Önkormányzati intézkedési terv kidolgozása ▪ hatékonysági mutatók követése távmunka, home office esetén
A globális gazdasági változásoknak (innovációk, új hálózatok, technológjaváltás) az élvonalhoz viszonyított eltávolító hatása érvényesül	<ul style="list-style-type: none"> ▪ helyi termékek promóciója ▪ bevált gyakorlatok, innovációk terjedésének elősegítése
A globális közlekedés-földrajzi helyzet változása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a változások figyelemmel kísérése és a város érdekeinek becsatornázása a döntéshozatalba

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Forgatókönyv-elemzési kockázati területek azonosítása dimenzióként	Vizsgálendő kockázati tényezők
Nem várt geopolitikai válsághelyzet negatív hatással van a térség gazdaságára	<ul style="list-style-type: none"> ■ Geopolitikai helyzet folyamatos figyelemmel kísérése ■ Vészforgatókönyv, intézkedési terv kidolgozása ■ Helyi szereplők korrekt informálása a pánikkeltés elkerülése érdekében
Zöldülő város	
Elkötelezettség és integrált fenntarthatósági szemlélet hiánya a városi zöld átállási menetrend megvalósításában	<ul style="list-style-type: none"> ■ Polgármesterek Klíma és Energiaügyi Szövetsége (CoM)-hoz való csatlakozás előnyei ■ Fenntartható Energia és Klímaakcióterv (SECAP) elkészítése ■ zöld átállás menetrend megvalósításáért felelős szakember kijelölése
Energiaszegénység növekedése és energetikai ellátásbiztonság romlása	<ul style="list-style-type: none"> ■ pályázatírási segítségnyújtás a városi ingatlanok felújításának elősegítésére, zöld lakáshitel igénylés ■ energiaközösségek létesítése ■ fotovoltaikus erőművek létesítése helybe
Szélsőséges időjárási események és a klímaváltozás kedvezőtlen hatásai a városi infrastruktúrára, ökoszisztémára	<ul style="list-style-type: none"> ■ felszíni- és csapadékvíz gazdálkodási rendszer létrehozása ■ LIFE-MICACC projektek megvalósításainak adaptálása ■ Települési Zöld Infrastruktúra Fejlesztési- és Fenntartási Akcióterv létrehozása, ■ Városüzemeltetési és zöldfelület kezelési minőségmenedzsment rendszer kialakítása
Sérülékeny és érzékeny természetvédelmi területek és természeti értékek	<ul style="list-style-type: none"> ■ szemléletformálási akcióterv készítése ■ Natura 2000 előírások ismerete és betartatása
Szabályozási környezet változásai (jogszabályok, ösztönzők, ágazati politikák stb.) kedvezőtlenebb fenntarthatósági körülményeket teremtenek	<ul style="list-style-type: none"> ■ környezeti terhelés értékei ■ fenntartható zöldfelület-gazdálkodás ■ jogszabályi változások nyomon követése, implementációja a helyi szabályzatokba
A klímaváltozás hatásai miatt növekszik a lakosság egészségügyi veszélyeztetettsége	<ul style="list-style-type: none"> ■ kommunikációs csatornák fenntartása ■ helyi klímastratégia kidolgozása ■ hőszigetelő-terv megléte ■ légkondicionált tömegközlekedési eszközök biztosítása a tömegközlekedésben
Digitális város	
Az oktatási, képzési szerkezet a saját útját járja, a digitalizációban nem, vagy nehezen befolyásolható	<ul style="list-style-type: none"> ■ Digitális Oktatási Stratégia megvalósítása ■ informatikai eszközállomány folyamatos korszerűsítése ■ digitális eszközökhöz való hozzáférés ■ programozási ismeretek képzése
A munkaerő digitális felkészültségnek elmaradása	<ul style="list-style-type: none"> ■ a dolgozók digitális képességeinek javítására irányuló oktatások ■ IT-biztonsági felelős foglalkoztatása ■ adatkezelési tudatosság erősítése ■ minőségmenedzsment rendszer kidolgozása a digitális eszközökre ■ dolgozói teljesítményértékelésben kiemelni a digitális képességeket
A város közszolgáltatóinak, intézményeinek digitális lemaradása	<ul style="list-style-type: none"> ■ felhasználóbarát ügyintézés ■ online szolgáltatások körének bővítése ■ ügyintézés hatékonyságának növelése a digitalizáció által ■ akadálymentes városi weboldalak kialakítása

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Forgatókönyv-elemzési kockázati területek azonosítása dimenzióként	Vizsgálandó kockázati tényezők
A helyi vállalkozások lemaradnak a digitalizációban	<ul style="list-style-type: none"> ▪ együttműködés a közmű-szolgáltatók és az Önkormányzat között ▪ gazdasági szereplők együttműködése az Önkormányzattal, közös digitális fejlesztések ▪ közös digitális platformok a közszolgáltatókkal ▪ IoT megoldások beépítése a vállalkozások működési folyamataiba
A digitális infrastruktúra fejlesztése lassú ütemben tud csak haladni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ közterületi kamerarendszer-hálózat növelése ▪ létesítménygazdálkodás okosmérési és üzemeltetési rendszerének működtetése, fejlesztése ▪ köztereken megjelenő okos megoldások növelése ▪ a digitális infrastruktúra karbantartására, fejlesztésére rendelkezésre álló pénzügyi források elkülönítése
A helyi lakosok digitális felkészültségének elmaradása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ingyenes tanfolyamok biztosítása ▪ internet-használók számának növelése az idősebb korosztályokban ▪ ESZA projektek generálása ▪ helyi szemléletformáló akciók és információs csatornák
A szabályozási környezet változása (jogszabályok, ösztönzők, ágazati politikák stb.) lassítja a digitális átállást	<ul style="list-style-type: none"> ▪ információbiztonsági és adatkezelési szabályok implementációja és betartása ▪ akadálymentesítéssel kapcsolatos előírások teljesítése és betartása ▪ a digitális átállás helyi szabályozási kereteinek megalkotása
Digitális infrastruktúrák, szolgáltatások működési anomáliái	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Home office bevezetése ▪ hatékonysági mutatók követése ▪ jelzőrendszerek kialakítása ▪ katasztrófa-helyzetek kezelésének hatékonysága ▪ adatvédelem és kibertámadás elleni felkészültség
A kedvezőtlen társadalmi hatások és kockázatok növekednek a digitalizáció miatt	<ul style="list-style-type: none"> ▪ az internetes zaklatás megakadályozása ▪ digitális adatközlések kezelése ▪ alkalmazások használati statisztikája ▪ Fake news és tudatos megtévesztésre alkalmas információk kiszűrésének hatékonysága
Digitális átállás menetrend és digitális akcióterv következetlenül, számszerűsíthető célok, konkrét cselekvések és integrált szemlélet nélkül indul el	<ul style="list-style-type: none"> ▪ digitális akcióterv előkészítésének megindítása az FVS elkészítésével
Megtartó város	
A városi vonzerő nem elegendő a városok versenyében	<ul style="list-style-type: none"> ▪ célzott befektetésösztönzés ▪ képzési kínálat munkaerőpiaci igényekhez történő igazítása ▪ minőségi munkahelyek létrejöttének támogatása
A szolgáltatási mix nem tud lépést tartani az igényekkel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ szolgáltatások iránti kereslet minél pontosabb előrejelzése ▪ igényfelmérés, szolgáltatási szektor bővítése ▪ idősellátás és oktatási lehetőségek kiterjesztése
A globális klímaváltozás begyűrűzése kedvezőtlen hatásokat fejt ki a város vonzerejére	<ul style="list-style-type: none"> ▪ helyi klímastratégia és cselekvési terv meghatározása és megvalósítása ▪ környezetvédelmi intézkedések

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Forgatókönyv-elemzési kockázati területek azonosítása dimenzióként	Vizsgálandó kockázati tényezők
A globális egészségügyi válsághelyzetek, járványok negatívan hatnak a város vonzerejére	<ul style="list-style-type: none"> ■ járványügyi adatok ■ önkormányzati intézkedési terv ■ egészségügyi ellátórendszer fejlesztése
A globális közlekedés-földrajzi és geopolitikai helyzet változása visszaveti a hely megtartóerejét	<ul style="list-style-type: none"> ■ változások figyelemmel kísérése és a város érdekeinek becsatornázása a döntéshozatalba ■ célzott befektetésösztönzés ■ minőségi munkahelyek létrejöttének támogatása
A társadalmi modernizáció begyűrűzése kedvezőtlenül hat a város megtartó képességére	<ul style="list-style-type: none"> ■ a beköltözők igényeit is kielégítő városi infrastruktúra-hálózat és szolgáltatások biztosítása ■ dabasi identitástudat erősítése
Nemzetközi konfliktusok hatásai csökkentik Dabas népességmegtartó képességét	<ul style="list-style-type: none"> ■ Helyi szereplők korrekt informálása a pánikkeltés elkerülése érdekében ■ Vészforgatókönyv, intézkedési terv kidolgozása
Kiszolgáló város	
A városi fizikai infrastruktúra fejlesztése lassú ütemben tud csak haladni	<ul style="list-style-type: none"> ■ közúti/közösségi/kerékpáros/gyalogos infrastruktúra állapota, kihasználtsága, elérhetőség jellemzői ■ karbantartási folyamatok hatékonyságának javítása ■ a pályázati felhívások adata elszámolási és megvalósítási határidők megfelelő betartása
A városi közszolgáltatói nem tudják követni a lakossági, gazdasági igényeket	<ul style="list-style-type: none"> ■ kiegyensúlyozott önkormányzati vagyongazdálkodás fenntartása ■ lakossági elégedettség mérése ■ hibaelhárítások gyakorisága ■ digitális megoldások használata ■ minőségmenedzsment rendszerek felállítása
A város felfalja (beépíti) a zöld, érintetlen területeit	<ul style="list-style-type: none"> ■ zöldfelületek megtartása ■ Települési Zöld Infrastruktúra Fejlesztési- és Fenntartási Akcióterv létrehozása ■ településrendezési és helyi építési szabályzatok betartása
A klímaváltozás kedvezőtlen hatásai a városi kiszolgáló képességére és városi mikroklíma kedvezőtlen alakulására	<ul style="list-style-type: none"> ■ helyi klímastratégia és cselekvési terv megléte ■ hőszigetelő terv kidolgozása ■ káreseményre való felkészülés ■ a közegészségügyi rendszeren keresztül lakossági információátadás, segítségnyújtás
A szabályozási környezet változása (jogszabályok, ösztönzők, ágazati politikák stb.) gátolja a városi kiszolgáló/ellátóképességét	<ul style="list-style-type: none"> ■ jogszabályi változások nyomon követése és implementációja ■ az ellenőrző hatóságokkal való aktív együttműködés
A globális gazdasági változások (innovációk, új hálózatok) akadályozzák a városi kiszolgálóképességét és társadalmi modernizációt (a fogyasztói a társadalom térnyerése, túrurbanizáció és zsúfoltság, elidegenedő társadalom, polarizálódó társadalom stb.) begyűrűzése kedvezőtlenül hat a városi kiszolgálóképességére	<ul style="list-style-type: none"> ■ az alacsonyabbban kvalifikált munkaerő hatékonyságának figyelése a modern termelői megoldásokra ■ digitalizáció és internet segítségével piacszerzési lehetőségek bővülése
A globális egészségügyi válsághelyzetek, járványok negatívan hatnak a városi kiszolgálóképességére	<ul style="list-style-type: none"> ■ egészségügyi intézményekkel való együttműködés és kapcsolattartás ■ operatív törzs azonnali felállítása ■ információáramlás ösztönzése ■ országos intézkedések adaptációja

Forgatókönyv-elemzési kockázati területek azonosítása dimenzióként	Vizsgálandó kockázati tényezők
Nemzetközi fegyveres konfliktusok miatt bekövetkező válságok a város kiszolgálóképességét meghaladják	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lakosság közműellátása, alapvető szolgáltatásokhoz való jutásának biztosítása ▪ települési óvóhelyek nyilvántartása ▪ a települési szolgáltatókkal, intézményekkel közös készenléti terv kidolgozása

14. táblázat: A kitétségi mátrix szerkezete

Potenciális negatív és pozitív hatás	Milyen a kockázati besorolása?*	Milyen gyakoriságú a hatás?***	Mekkora a várható hatás mértéke?***
Az oktatási, képzési szerkezet nem szolgálja a város gazdasági igényeit, fejlődését, vagy nehezen befolyásolható	3	4	3
A város telítődése, további iparterületek hiánya	3	2	3
A városi munkaerő elszívása a szomszédos munkaerő-vonzóskörzet által	4	4	4
A szabályozási környezet változása (jogszabályok, ösztönzők, ágazati politikák stb.) kedvezőtlenebb gazdasági környezetet teremt	3	3	5
A globális egészségügyi válsághelyzetek, járványok számottevő lokális negatív gazdasági hatásokat indukálhatnak	5	5	5
Nem várt geopolitikai válsághelyzet negatív hatással van a térség gazdaságára	5	4	5
Energiaszegénység növekedése és energetikai ellátásbiztonság romlása	3	3	4
Szélsőséges időjárási események és a klímaváltozás kedvezőtlen hatásai a városi infrastruktúrára, ökoszisztémára	4	4	5
A klímaváltozás hatásai miatt növekszik a lakosság egészségügyi veszélyeztetettsége	5	5	4
A város közszolgáltatóinak, intézményeinek digitális lemaradása	4	4	4
A helyi vállalkozások lemaradnak a digitalizációban	3	4	4
A digitális infrastruktúra fejlesztése lassú ütemben tud csak haladni	3	4	4
A helyi lakosok digitális felkészültségének elmaradása	3	5	4
A kedvezőtlen társadalmi hatások és kockázatok növekednek a digitalizáció miatt	4	4	5
A globális klímaváltozás begyűrűzése kedvezőtlen hatásokat fejt ki a város vonzerejére	4	4	5
A globális egészségügyi válsághelyzetek, járványok negatívan hatnak a város vonzerejére	4	4	5
Nemzetközi konfliktusok hatásai csökkennék Dabas népességmegtartó képességét	5	3	5

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Potenciális negatív és pozitív hatás	Milyen a hatás kockázati besorolása?*	Milyen gyakoriságú a hatás?***	Mekkora a várható hatás mértéke?***
A városi fizikai infrastruktúra fejlesztése lassú ütemben tud csak haladni	4	4	5
A város közszolgáltatói nem tudják követni a lakossági, gazdasági igényeket	3	3	5
A város felfalja (beépíti) a zöld, érintetlen területeit	3	3	4
A szabályozási környezet változása (jogszabályok, ösztönzők, ágazati politikák stb.) gátolja a város kiszolgáló/ellátóképességét	3	3	5
Nemzetközi fegyveres konfliktusok miatt bekövetkező válságok a város kiszolgálóképességét meghaladják	5	3	5

*5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent

**5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer

***5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; (...) 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások

15. táblázat: Városi felkészültségi mátrix szerkezete

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	Milyen a város abszorpciós képessége?*	Milyen a város adaptációs képessége?*	Milyen a város transzformációs képessége?*
A városi munkaerő elszívása	4	3	4
A globális egészségügyi válsághelyzetek, járványok számottevő lokális negatív gazdasági hatásokat indukálnak	2	3	4
Nem várt geopolitikai válsághelyzet negatív hatással van a térség gazdaságára	3	2	4
Szélsőséges időjárási események és a klímaváltozás kedvezőtlen hatásai a városi infrastruktúrára, ökoszisztémára	3	3	3
A klímaváltozás hatásai miatt növekszik a lakosság egészségügyi veszélyeztetettsége	3	3	3
A város közszolgáltatóinak, intézményeinek digitális lemaradása	4	4	4

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	Milyen város abszorpciós képessége?*	Milyen város adaptációs képessége?*	Milyen város transzformációs képessége?*
A kedvezőtlen társadalmi hatások és kockázatok növekednek a digitalizáció miatt	3	3	4
A globális klímaváltozás begyűrűzése kedvezőtlen hatásokat fejt ki a város vonzerejére	3	3	3
A globális egészségügyi válsághelyzetek, járványok negatívan hatnak a város vonzerejére	4	4	4
Nemzetközi konfliktusok hatásai csökkentik Dabas népességmegtartó képességét	3	3	3
A városi fizikai infrastruktúra fejlesztése lassú ütemben tud csak haladni	3	3	3
Nemzetközi fegyveres konfliktusok miatt bekövetkező válságok a város kiszolgálóképességét meghaladják	3	2	3

*5: ellent tud állni, teljesen ki tudja védeni a hatásokat; (...) 1: egyáltalán nem tud ellenállni, és minimálisan sem tudja kivédeni a hatásokat)

**5: rugalmasan reagáló, kiépített rendszerek várják felkészülten a hatást (...) 1: egyáltalán nincs abszorpciós képessége a városnak

***5: komplett rendszerek kerültek már kiépítésre a hatások kezelésére.... 1: teljes folyamat- és eszközcsere szükséges a helyzet kezeléséhez)

3.2 JÖVŐKÉP

Dabas város elkövetkezendő 10-15 évre vonatkozó jövőképét Dabas Településfejlesztési Konceptiója⁸ (továbbiakban TFK) tartalmazza:

„DABAS – FUNKCIÓKBAN GAZDAG, ÉLHETŐ KISVÁROS”

⁸ A dokumentum készítésének időpontjában a koncepció véleményezési verziója érhető el.

A város az ország közepén, a Budapest és Kecskemét közti erőtérből akkor tud érvényesülni, ha élhető és élő környezetet teremt a polgárai és a vállalkozásai számára egyaránt. Az elkövetkezendő időszakban kulcskérdés lesz a lakosok, főként a fiatalok és a vállalkozások helyben tartása, újak térségbe vonzása. Ahhoz, hogy ez megvalósuljon, a városnak olyan szolgáltatásokat és hátteret kell biztosítania, hogy minél többen jussanak arra a személyes elhatározásra vagy gazdasági döntésre, hogy Dabason maradnak, vagy – az újonnan érkezők esetében – itt telepednek le.

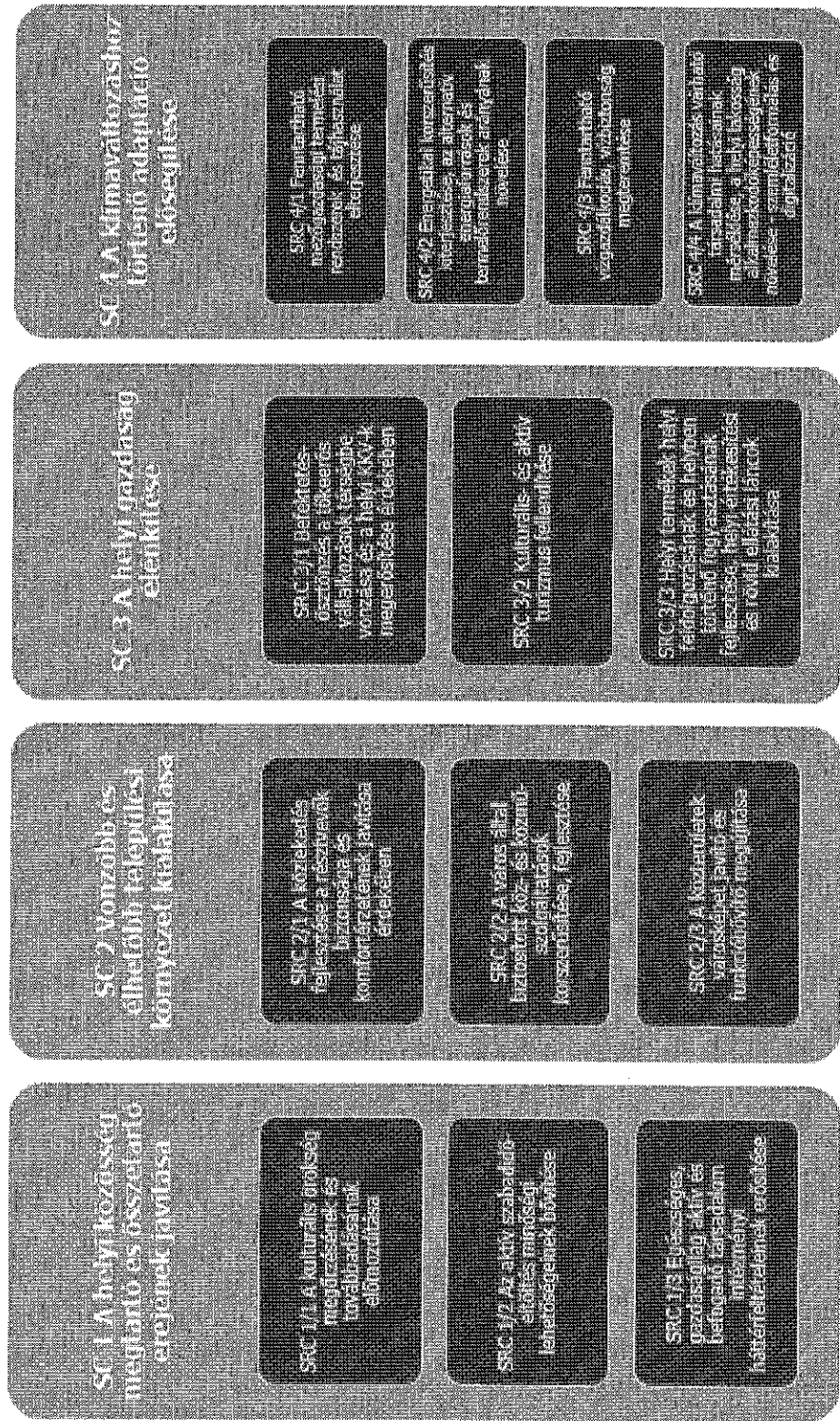
Dabas részletesebb, gazdasági, társadalmi, környezeti és településszerkezeti jövőképe megtalálható a koncepció I.1, a térségi szerepre vonatkozó jövőképe pedig az I.2 alfejezetében.

3.3 A STRATÉGIA CÉLRENDSZERE

A helyzetfeltárás és helyzetértékelés, valamint a partnerség eredményeként feltárt fejlesztési szükségletek ismeretében Dabas stratégiai célrendszere az alábbiak szerint került felvázolásra.

8. ábra: Az FVS célrendszere

A következő táblázat a stratégiai részcélok és dimenziók közötti összefüggéseket mutatja be. Mivel a városi célok és dimenziók rendszere összetett, egyik eleme sem értelmezhető önmagában, nem feltételezhető olyan rész cél, amely ne hatna közvetlenül vagy közvetetten mindegyik dimenzióra, a kapcsolat erőssége az, ami eltérő. A részcélok és dimenziók közötti kapcsolatok részletesen bemutatásra kerülnek a 3.4 alfejezetben

16. táblázat: Az FVS stratégiai célmátrix

Stratégiai célok és részcélok	Prosperáló város	Zöldülő város	Digitális város	Megtartó város	Kiszolgáló város
SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása					
SRC 1/1 A kulturális örökség megőrzésének és továbbadásának előmozdítása	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
SRC 1/2 Az aktív szabadidő-eltöltés minőségi lehetőségeinek bővítése	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag befogadó intézményi háttérfeltételeinek erősítése	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓
SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása					
SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a résztvevők biztonsága és komfortérzetének javítása érdekében	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közműszolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
SRC 2/3 A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
SC 3 A helyi gazdaság élénkítése					
SRC 3/1 Befektetés-ösztönzés a tőkeerős vállalkozások	✓✓✓	✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓

Stratégiai célok és részcélok	Prosperáló város	Zöldülő város	Digitális város	Megtartó város	Kiszolgáló város
térségbe vonzása és a helyi KKV-k megerősítése érdekében					
SRC 3/2 Kulturális- és aktív turizmus fellendítése	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓
SRC 3/3 Helyi termékek helyi feldolgozásának és helyben történő fogyasztásának fejlesztése, helyi értékesítési és rövid ellátási láncok kialakítása	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓
SC 4 A klímaváltozáshoz történő adaptáció elősegítése					
SRC 4/1 Fenntartható mezőgazdasági termelési rendszerek és tájhasználat elterjesztése	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓
SRC 4/2 Energetikai korszerűsítés kiterjesztése, az alternatív energiaforrások és termelőrendszerek arányának növelése	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓	✓
SRC 4/3 Fenntartható vízgazdálkodás, vízbiztonság megteremtése	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓
SRC 4/4 A klímaváltozás várható társadalmi hatásainak mérséklése, a helyi lakosság alkalmazkodóképességének növelése - szemléletformálás és digitalizáció	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓

Megjegyzés: - erős kapcsolódás⁹, - közepes kapcsolódás¹⁰, - alacsony szintű kapcsolódás¹¹

A stratégiai célok és részcélok városrészi összefüggései az FVS egyes részei közötti szakmai és logikai kapcsolat megőrzésével, a 6.2 Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és lehatárolás indoklása és a 6.3.2 Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások c. alfejezetek alapján kerülnek bemutatásra. Szintén a 6.3.2 alfejezetben kerül kifejtésre az is, hogy mely beavatkozások mely városrészekre terjedni ki. Hasonlóképpen a célok várostérségi összefüggése a 6.4 Várostérségi szintű beavatkozási területek részletezése c. alfejezeten alapszik.

17. táblázat: FVS területi célmátrix - városrészi és várostérségi összefüggések

Stratégiai célok és részcélok	Városrészi összefüggés	Várostérségi összefüggés
SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása		
SRC 1/1 A kulturális örökség megőrzésének és továbbadásának előmozdítása	☒	☒
SRC 1/2 Az aktív szabadidő-eltöltés minőségi lehetőségeinek bővítése	☒	☒
SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi háttérfeltételeinek erősítése	☒	☒
SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása		
SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a résztvevők biztonsága és komfortérzetének javítása érdekében	☒	
SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közműszolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése	☒	
SRC 2/3 A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása	☒	

⁹ Jelentősen befolyásolja az adott cél elérését. A dimenzió célhoz kapcsolódó szempontjai, tényezői számottevő hatással vannak a reziliens várost felépítő összetevőkre, érdemben hatást gyakorolnak a városi rezilienciát fejlesztő lépésekre.

¹⁰ A rész cél megvalósulásához közvetve járulnak hozzá. A reziliens várost felépítő összetevők esetében szükséges számításba venni a dimenzió hozzájárulását és annak összetevőit. Ezek az egyes forgatókönyv tényezőkre hatással lehetnek.

¹¹ A rész cél megvalósulásában közvetve alacsony mértékű szerepe lehet, viszont önmagában nincs hatással rá a tervezési dimenzió.

Stratégiai célok és részcélok	Városrészi összefüggés	Várostérségi összefüggés
SC 3 A helyi gazdaság élénkítése		
SRC 3/1 Befektetés-ösztönzés a tőkeerős vállalkozások térségbe vonzása és a helyi KKV-k megerősítése érdekében	☒	
SRC 3/2 Kulturális- és aktív turizmus fellendítése	☒	
SRC 3/3 Helyi termékek helyi feldolgozásának és helyben történő fogyasztásának fejlesztése, helyi értékesítési és rövid ellátási láncok kialakítása	☒	
SC 4 A klímaváltozáshoz történő adaptáció elősegítése		
SRC 4/1 Fenntartható mezőgazdasági termelési rendszerek és tájhasználat elterjesztése	☒	
SRC 4/2 Energetikai korszerűsítés kiterjesztése, az alternatív energiaforrások és termelőrendszerek arányának növelése	☒	
SRC 4/3 Fenntartható vízgazdálkodás, vízbiztonság megteremtése	☒	
SRC 4/4 A klímaváltozás várható társadalmi hatásainak mérséklése, a helyi lakosság alkalmazkodóképességének növelése - szemléletformálás és digitalizáció	☒	

3.4 A REZILIENS VÁROS A STRATÉGIAI CÉLRENDSZERBEN

3.4.1 PROSPERÁLÓ VÁROS

A prosperáló város legfőbb ismérvei a következők:

- a 21. századi kívánalmaknak megfelelő üzleti infrastruktúrával támogatja a diverzifikált, tudás- és együttműködés-alapú gazdasági szerkezet kialakítását és fenntartását;
- az önkormányzat gazdaságfejlesztési tevékenységét úgy valósítja meg, hogy az a fenntartható fejlődés társadalmi és környezeti szempontjait egyaránt szem előtt tartsa;
- megfigyelhető a gazdaság klíma-semlegesség irányába történő elmozdulása;
- a helyi adottságok és a kreatív tőke kiaknázására törekszik.

Értelemszerűen a gazdasági ökoszisztéma jelenlegi szereplői és a potenciális betelepülők jelentik a dimenzió elsődleges célcsoportjait. A prosperáló város jellemzőiből azonban nem csak ők, hanem Dabas lakossága is profitál: a jól működő, a kihívásokkal szemben ellenálló vagy jól alkalmazkodó városi gazdaság végső soron a lakossági jövedelmek emelkedésében is leképeződik. Emellett az aktív korú lakosok megjelennek a prosperáló város dimenzióban mint munkaerő, melynek a mennyisége és minősége input-oldalról meghatározó jelentőségű.

18. táblázat: Prosperáló város Dabas stratégiai célrendszerében

		1 Prosperáló város
SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása	SRC 1/1 A kulturális örökség megőrzésének és továbbadásának előmozdítása	☒ ☒ ☒
	SRC 1/2 Az aktív szabadidő-eltöltés minőségi lehetőségeinek bővítése	☒ ☒
	SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi háttérfeltételeinek erősítése	☒ ☒
SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása	SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a használók biztonsága és komfortérzetének javítása érdekében	☒ ☒
	SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közműszolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése	☒ ☒
	SRC 2/3 A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása	☒ ☒
SC 3 A helyi gazdaság élénkítése	SRC 3/1 Befektetés-ösztönzés a tőkeerős vállalkozások térségbe vonzása és a helyi KKV-k megerősítése érdekében	☒ ☒ ☒
	SRC 3/2 Kulturális- és aktív turizmus fellendítése	☒ ☒ ☒
	SRC 3/3 Helyi termékek helyi feldolgozásának és helyben történő fogyasztásának fejlesztése, helyi értékesítési és rövid ellátási láncok kialakítása	☒ ☒ ☒
SC4 A klímaváltozáshoz történő adaptáció elősegítése	SRC 4/1 Fenntartható mezőgazdasági termelési rendszerek és tájhasználat elterjesztése	☒ ☒ ☒
	SRC 4/2 Energetikai korszerűsítés kiterjesztése, az alternatív energiaforrások és termelőrendszerek arányának növelése	☒ ☒

SRC 4/3 Fenntartható vízgazdálkodás, vízbiztonság megteremtése

SRC 4/4 A klímaváltozás várható társadalmi hatásainak mérséklése, a helyi lakosság alkalmazkodóképességének növelése – szemléletformálás és digitalizáció

Megjegyzés: - erős kapcsolódás¹², - közepes kapcsolódás¹³, - alacsony szintű kapcsolódás¹⁴

A prosperáló város dimenzió szempontjából alapvető fontosságú az SC3 stratégiai célkitűzés. **A szakértelemre alapozott, endogén gazdaságfejlesztési tevékenység** a reziliencia mindhárom szintjén hat: az egészséges, sokszínű gazdasági szerkezet ellenáll a kihívásoknak, az együttműködések jól kikristályosodott rendszere, a kreativitás gyors reagálást tesz lehetővé, míg az innovációs kapacitások lehetővé teszik a szükséges változtatások gyors bevezetését.

Dabas gazdasági szerkezete a közlekedés-földrajzi adottságaiból adódóan specializálódott, így az üzleti környezet fejlesztésekor és a befektetésösztönzési tevékenység során célszerű szem előtt tartani a húzóágazatok igényeit, de nem szabad megfeledkezni az őket támogató szolgáltató háttérről, illetve a hagyományos ipari vagy kereskedelmi tevékenységet végző helyi kisvállalkozásokról sem.

A helyi adottságokra – mely Dabas esetében a kulturális örökség – épülő turizmus fejlesztése úgy generál többletjövedelmet a térségben, hogy kizorító hatása nincs, vagy minimális. A 2020-ban kezdődő, koronavírussal összefüggő egészségügyi krízis rávilágított, hogy **az aktív turizmus a gazdasági ág egyik legellenállóbb, legnagyobb abszorpciós képességű területe**. A turizmussal összefüggésben fontos említeni az SRC 1/1 A kulturális örökség megőrzésének és továbbadásának előmozdítása részecél is, mint a helyi adottságok ápolásának eszközét.

Az SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi háttérfeltételeinek erősítése részecél terén tapasztalható előrelépések mellett, hogy a város vonzerejét erősítik a helyiek és a betelepülők irányába, az oktatás fejlesztésével hozzájárulhatnak a képzett munkaerő rendelkezésre állásához. A rekreációs terek, a zöldfelületek, a közbiztonság és a közlekedés mind-mind olyan tényezők, melyek nagyban befolyásolják a lakhely- és telephely-választási döntéseket, így az SRC 1/2 alcél és az SC 2 alcélok egyaránt a gazdaság élénkítése irányába hatnak.

¹² Jelentősen befolyásolja az adott cél elérését. A dimenzió célhoz kapcsolódó szempontjai, tényezői számottevő hatással vannak a reziliens várost felépítő összetevőkre, érdemben hatást gyakorolnak a városi rezilienciát fejlesztő lépésekre.

¹³ A részecél megvalósulásához közvetve járulnak hozzá. A reziliens várost felépítő összetevők esetében szükséges számításba venni a dimenzió hozzájárulását és annak összetevőit. Ezek az egyes forgatókönyv tényezőkre hatással lehetnek.

¹⁴ A részecél megvalósulásában közvetve alacsony mértékű szerepe lehet, viszont önmagában nincs hatással rá a tervezési dimenzió

A klímaváltozáshoz való alkalmazkodás elősegítése egyértelműen a reziliens gazdaság kialakításának nélkülözhetetlen lépése. Dabas számára ez különösen fontos, tekintettel a **mezőgazdaság mint fokozottan klímaérzékeny tevékenység** relatív magas súlyára a gazdasági szerkezetben.

3.4.2 ZÖLDÜLŐ VÁROS

A zöldülő város rezilienciaként elsődlegesen a település ökológiai lábnyomának csökkentésében van jelen. A tervezési dimenzióknak a települési rezilienciához való hozzájárulását hat, a Taxonómia rendelet által meghatározott cél alapján vizsgáljuk meg, ezek:

- az éghajlatváltozás mérséklése;
- az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás;
- a vízi erőforrások fenntartható használata és védelme;
- a körforgásos gazdaságra való áttérés;
- a szennyezés megelőzése és csökkentése;
- a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása.

A reziliencia magában foglalja az Európai Zöld Megállapodásnak, továbbá a Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia (NTFS) céljainak a települési szintű teljesítését, az önkormányzat zöld átállási menetrendjének megalapozását.

19. táblázat: Zöldülő város Dabas stratégiai célrendszerében

		2 Zöldülő város
SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása	SRC 1/1 A kulturális örökség megőrzésének és továbbadásának előmozdítása	✓✓✓
	SRC 1/2 Az aktív szabadidő-eltöltés minőségi lehetőségeinek bővítése	✓✓✓
	SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi háttérfeltételeinek erősítése	✓✓
SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása	SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a használók biztonsága és komfortérzetének javítása érdekében	✓✓
	SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közműszolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése	✓✓✓
	SRC 2/3 A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása	✓✓✓

		2 Zöldülő város
SC 3 A helyi gazdaság élénkítése	SRC 3/1 Befektetés-ösztönzés a tőkeerős vállalkozások térségbe vonzása és a helyi KKV-k megerősítése érdekében	☒
	SRC 3/2 Kulturális- és aktív turizmus fellendítése	☒ ☒ ☒
	SRC 3/3 Helyi termékek helyi feldolgozásának és helyben történő fogyasztásának fejlesztése, helyi értékesítési és rövid ellátási láncok kialakítása	☒ ☒ ☒
SC4 A klímaváltozáshoz történő adaptáció elősegítése	SRC 4/1 Fenntartható mezőgazdasági termelési rendszerek és tájhasználat elterjesztése	☒ ☒ ☒
	SRC 4/2 Energetikai korszerűsítés kiterjesztése, az alternatív energiaforrások és termelőrendszerek arányának növelése	☒ ☒ ☒
	SRC 4/3 Fenntartható vízgazdálkodás, vízbiztonság megteremtése	☒ ☒ ☒
	SRC 4/4 A klímaváltozás várható társadalmi hatásainak mérséklése, a helyi lakosság alkalmazkodóképességének növelése – szemléletformálás és digitalizáció	☒ ☒ ☒

Megjegyzés: - erős kapcsolódás¹⁵, - közepes kapcsolódás¹⁶, - alacsony szintű kapcsolódás¹⁷

Az egyes, stratégiai célokat meghatározó szempontokat a teljes célrendszer vonatkozásában vizsgálva a következő táblázat szerint definiáljuk.

¹⁵ Jelentősen befolyásolja az adott cél elérését. A dimenzió célhoz kapcsolódó szempontjai, tényezői számottevő hatással vannak a reziliens várost felépítő összetevőkre, érdemben hatást gyakorolnak a városi rezilienciát fejlesztő lépésekre.

¹⁶ A rész cél megvalósulásához közvetve járulnak hozzá. A reziliens várost felépítő összetevők esetében szükséges számításba venni a dimenzió hozzájárulását és annak összetevőit. Ezek az egyes forgatókönyv tényezőkre hatással lehetnek.

¹⁷ A rész cél megvalósulásában közvetve alacsony mértékű szerepe lehet, viszont önmagában nincs hatással rá a tervezési dimenzió

20. táblázat: A zöldülő város tervezési-fejlesztési dimenzió kapcsolódása és hozzájárulása az FVS stratégiai részcélokhoz

Stratégiai célok	meghatározó	Kapcsolódó stratégiai rész(c)el(ek)	Rugalmas alkalmazkodáshoz való hozzájárulás összevont
Megújuló energiatermelés		SRC 4/2 Energetikai korszerűsítés kiterjesztése, az alternatív energiaforrások és termelőrendszerek arányának növelése	<ul style="list-style-type: none"> Rendezési tervben naperőművek telepítésére alkalmas területek meghatározása Beruházások ösztönzése, beruházási koncepció létrehozása
Energiatakarékonyág növelése		SRC 4/2 Energetikai korszerűsítés kiterjesztése, az alternatív energiaforrások és termelőrendszerek arányának növelése	<ul style="list-style-type: none"> Épületállomány energetikai felülvizsgálata Beruházási terv készítése Műszaki tervezés
Klímasemleges közlekedéshez való hozzájárulás		SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a résztvevők biztonsága és komfortérzetének javítása érdekében	<ul style="list-style-type: none"> Belterületi kerékpáros infrastruktúra és hálózat fejlesztése Gyalogos közlekedés feltételeinek javítása, hiányzó járdák létrehozása, akadálymentesítés. Fenntartható Mobilitási Terv (SUMP) és Kerékpárforgalmi Hálózati Terv elkészítése és megvalósítása
Gazdasági tevékenységek eszközökre és emberekre gyakorolt kedvezőtlen hatásainak mérséklése		SRC 4/1 Fenntartható mezőgazdasági termelési rendszerek és tájhasználat elterjesztése	<ul style="list-style-type: none"> Veszélyforrások csökkentése, felkészülés katasztrófahelyzetekre
		SRC 4/4 A klímaváltozás várható társadalmi hatásainak mérséklése, a helyi lakosság alkalmazkodó-képességének növelése - szemléletformálás és digitalizáció	<ul style="list-style-type: none"> Vállalkozások környezetvédelmi beruházásai Sebezhetőségi elemzés elvégzése SECAP-ban, zöld átállás menetrendben

Stratégiai célokat meghatározó kapcsolódó stratégiai részcélok **Rugalmas alkalmazkodáshoz való hozzájárulás szempont a Zöldülő Város dimenzióban** **összetevői**

SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi háttérfeltételeinek erősítése

SRC 3/1 Befektetés-ösztönzés a tőkeerős vállalkozások térségbe vonzása és a helyi KKV-k megerősítése érdekében

SRC 4/1 Fenntartható mezőgazdasági termelési rendszerek és tájhasználat elterjesztése

SRC 4/2 Energetikai korszerűsítés kiterjesztése, az alternatív energiaforrások és termelőrendszerek arányának növelése

- Humán erőforrások fejlesztése és szervezeteifejlesztés, minőségmenedzsment fejlesztés a gazdálkodó szervezeteknél
- Energetikai beruházások megvalósítása a vállalkozásoknál
- Körforgásos gazdasági tevékenységekre való áttérést szolgáló beruházások
- Hulladékkezelés csökkentése

Erfőorrás-hatékony gazdasági tevékenység

Települési és ipari szennyvíz problémák kezelése SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közmű-szolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése

- Közszatama-hálózatba bekapcsolt lakások számának növelése, szennyvíz-tisztító kapacitás-növelése, szennyvíz-tisztító áttelepítése. Az ivóvíz-hálózat üzembiztonságának fenntartása.

Gazdaságilag kiemelt fejlesztésekre szükséges közműhálózat fejlesztések előkészítése és megvalósítása

- Gazdaságilag kiemelt fejlesztésekre szükséges közműhálózat fejlesztések előkészítése és megvalósítása

SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közmű-szolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése

- Csapadékvíz-gazdálkodás infrastruktúrájának fejlesztése, vízmegtartó megoldásokkal

SRC 4/3 Fenntartható vízgazdálkodás, vízbiztonság megteremtése

- Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv készítése
- Vízgazdálkodáshoz kapcsolódó szimulációs modellezés készítése, kalibrálása

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Stratégiai célokat meghatározó kapcsolódó stratégiai részcel(ek) Rugalmas alkalmazkodáshoz való hozzájárulás szempont a Zöldülő Város dimenziójában össze tevői

Vízi ökoszisztémák állapotának javítása	SRC 4/3 Fenntartható vízgazdálkodás, vízbiztonság megteremtése	<ul style="list-style-type: none"> Vízi élőhelyek védelmével kapcsolatos feladatok következetes megvalósítása
Hulladék keletkezésének megelőzése	SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közműszolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése	
Hulladékok újrafelhasználása	SRC 3/3 Helyi termékek helyi feldolgozásának és helyben történő fogyasztásának fejlesztése, helyi értékesítési és rövid ellátási láncok kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> Szemléletformálási akciók, kampányok lebonyolítása, hulladékgazdálkodási szervezettel való együttműködés
Termékek élettartamának növelése	SRC 4/1 Fenntartható mezőgazdasági termelési rendszerek és tájhasználat elterjesztése	<ul style="list-style-type: none"> Helyi termékek és csomagolásmentes vásárlás ösztönzése Környezet- és hulladékgazdálkodási minőségmenedzsment rendszerek fejlesztése, bevezetése vállalkozásoknál
Melléktermékek másodlagos felhasználása	SRC 4/4 A klímaváltozás várható társadalmi hatásainak mérséklése, a helyi lakosság alkalmazkodó-képességének növelése - szemléletformálás és digitálizáció	
Veszélyes anyagok helyettesítése környezetbarátabb anyagokkal	SRC 2/3 A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása	<ul style="list-style-type: none"> Zöldfelületek bővítése, fejlesztése, belterületi zöldhalózati kialakítása
Levegőtisztosítás és csökkentése	SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a résztvevők biztonsága és komfortérzetének javítása érdekében	<ul style="list-style-type: none"> Közlekedés-biztonságot növelő és forgalomszervezési tevékenységek Fenntartható Mobilitási Terv (SUMP) és Kerékpárforgalmi Hálózati Terv elkészítése és megvalósítása

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Stratégiai célokat meghatározó kapcsolódó stratégiai rész-cél(ok) Rugalmas alkalmazkodáshoz való hozzájárulás szempont a Zöldülő Város dimenzióban összetevői

Vízszennyvezés megelőzése és SRC 4/3 Fenntartható vízgazdálkodás, vízbiztonság megteremtése

- Települési Vízkörelhárítási Terv készítése, felülvizsgálata, aktualizálása

Talajszennyezés megelőzése és csökkentése

Fenntartható földhasználat és területgazdálkodás

SRC 4/1 Fenntartható mezőgazdasági termelési rendszerek és tájhasználat elterjesztése

- Mezőgazdasági termelők fejlesztései, jogszabályok, előírások következetes betartása, ellenőrzése

Fenntartható mezőgazdálkodás és erdőgazdálkodás

3.4.3 DIGITÁLIS VÁROS

A digitális város, mint fejlesztési-tervezési dimenzió a következő tényezőkre vonatkozóan vázol fel alkalmazkodási irányokat a település számára:

- intézményi szintű, adat alapú feladatszerzés és erőforrás-gazdálkodás,
- átfogó digitális fejlesztési célok,
- valós problémákra válaszoló okos város megoldások,
- rendszerszintű digitális működés,
- intézményi innováció és az IT kompetenciák erősítése, szervezeti átalakítások
- társadalom digitális változásokra való felkészítése,
- adatvezérelt, összekapcsolt városüzemeltetés,
- digitális ügyintés és adminisztráció.

21. táblázat: Digitális város Dabas stratégiai célrendszerében

		3 Digitális város
SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása	SRC 1/1 A kulturális örökség megőrzésének és továbbadásának előmozdítása	✓✓✓
	SRC 1/2 Az aktív szabadidő-eltöltés minőségi lehetőségeinek bővítése	✓✓✓
	SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi háttérfeltételeinek erősítése	✓✓✓
SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása	SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a használók biztonsága és komfortérzetének javítása érdekében	✓✓
	SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közműszolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése	✓✓✓
	SRC 2/3 A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása	✓✓
SC 3 A helyi gazdaság élénkítése	SRC 3/1 Befektetés-ösztönzés a tőkeerős vállalkozások térségbe vonzása és a helyi KKV-k megerősítése érdekében	✓✓✓
	SRC 3/2 Kulturális- és aktív turizmus fellendítése	✓✓✓

		3 Digitális város
SC4 klímaváltozáshoz történő adaptáció elősegítése	A	SRC 3/3 Helyi termékek helyi feldolgozásának és helyben történő fogyasztásának fejlesztése, helyi értékesítési és rövid ellátási láncok kialakítása ☒ ☒
		SRC 4/1 Fenntartható mezőgazdasági termelési rendszerek és tájhasználat elterjesztése ☒ ☒
		SRC 4/2 Energetikai korszerűsítés kiterjesztése, az alternatív energiaforrások és termelőrendszerek arányának növelése ☒ ☒ ☒
		SRC 4/3 Fenntartható vízgazdálkodás, vízbiztonság megteremtése ☒ ☒
		SRC 4/4 A klímaváltozás várható társadalmi hatásainak mérséklése, a helyi lakosság alkalmazkodóképességének növelése – szemléletformálás és digitalizáció ☒ ☒ ☒

Megjegyzés: - erős kapcsolódás, - közepes kapcsolódás, - alacsony szintű kapcsolódás

A digitalizáció horizontálisan kezelendő tényező a település fejlesztésében, a reziliencia érvényesülésének átfogó, mindenre kiható kulcseleme. Így pl. ITP-ben megfogalmazott projektek mindegyikének van valamilyen digitális aspektusa: egészen onnantól indulva, hogy az FVS és az IT dokumentumok elkészítése is digitális eszközök igénybevételével történik, a konkrét, digitalizációval összefüggő indikátorok teljesüléséig és digitális fejlesztésekig, eszközbeszerzéseikig.

A célokat meghatározó szempontokat szükséges elkülöníteni: a digitalizáció horizontális szempontjai érintenek minden célt és részcélt, átfogóan a teljes stratégiát és területi programot is, ezek a reziliencia legfőbb összetevőinek tekinthetők az egész fejlesztési stratégiában. Emellett vannak olyan digitalizációs szempontok is, amelyek kifejezetten egy adott cél és rész cél rugalmas alkalmazkodásának összetevőjeként definiálhatóak. A digitalizáció horizontális szempontjai és a stratégiai célokat meghatározó szempontok külön táblázatban kerülnek bemutatásra az alábbiakban.

A digitalizáció horizontális szempontjai:

- Teljes körű szélessávú internethozzáférés biztosítása a minden lakos, az intézmények és a vállalkozások számára
- A település teljes területén 5G hálózati lefedettség
- A digitális eszközökhöz való hozzáférés biztosítása minden iskolarendszerű oktatásban résztvevő gyermek számára
- Kiberbiztonság, digitális jólét és adatok védelme
- Digitális írástudás és humán erőforrások felkészültsége
- Adatvezéreltség, adatalapú feladatszervezés és erőforrásgazdálkodás

- Műszaki, pénzügyi fenntarthatóság
- Felhasználóbarát digitális megoldások és működés
- Valós problémákra nyújtott válaszok
- Rendszerszintű, integrált működés
- Digitális eszközök rendelkezésre állása és minősége, színvonala, használatának hatékonysága
- Minőségmenedzsment és minőségbiztosítás
- Online ügyintézés, online fizetés és e-kormányzás
- Információbiztonsági, adatkezelési szabályok betartása, változások implementációja

22. táblázat: A digitális város tervezési-fejlesztési dimenzió kapcsolódása és hozzájárulása az FVS stratégiai részcélokhoz

Stratégiai célokát meghatározó szempont a Digitális Város dimenzióban		Kapcsolódó stratégiai részcé(lok)	Rugalmas alkalmazkodáshoz való hozzájárulás összetevői
		SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közmu-szolgáltatások fejlesztése	
Közterületi szabad wifi hozzáférés		SRC 3/2 Kulturális- és aktív turizmus fellendítése	<ul style="list-style-type: none"> A város leglátogatottabb közterületein wifi hozzáférés kiépítése pl. okospadokkal
		SRC 2/3 A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása	
Adatokhoz való szabad hozzáférés biztosítása		SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közmu-szolgáltatások fejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Önkormányzati, intézményi honlapokon megjelenő statisztikák, riportok, összegzések
Adatvezérelt döntéshozatal	városirányítás és	SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közmu-szolgáltatások fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> Az önkormányzati intézményekben működő iktatórendszerek iradaai alkalmazások hatékony működtetése, a vezetői elkötelezettség a mérési mérőadatok bevezetéséhez
Adatvezérelt városüzemeltetés		SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közmu-szolgáltatások fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> Kataszterek megléte, térinformatikai rendszerrel összekötött üzemeltetési rendszerek létrehozása
Adatvezérelt ingatlangazdálkodás és létesítménymenedzsment	és	SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közmu-szolgáltatások fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> Üzemeltetésben lévő ingatlanállomány korszerűsítése okosmérőkkel, létesítmény-menedzsment rendszerrel

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Stratégiai célokat meghatározó szempont a Digitális Város dimenzióban

**Rugalmas alkalmazkodáshoz való hozzájárulás
összevető**

Piaci szereplőkkel való együttműködés a SRC 2/2 A város által biztosított köz- és digitális infrastruktúrák fejlesztésében, közmű-szolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése

- Közös fejlesztési projektek, pl. szerverházak létrehozása

Okos megoldások a közlekedésszervezésben SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése arszervevők biztonsága és komfortéretének javítása érdekében

- Okos zebrák, sebességmérők kihelyezése
- Digitális menetrend kijelzők elhelyezése buszmegállóknál

Lakosság és munkaerő digitális SRC 3/1 Befektetés-ösztönzés a tőkeerős felkészültségének növelése képzésekkel, vállalkozások térségbe vonzása és a helyi szemléletformálási akciókkal

- Cégekkel és civilekkel együttműködésben ESZA projektek

Önkormányzati működés és adminisztráció digitálizációja SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közmű-szolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése

- ASP rendszer fejlesztés körüvé tétele
- Meglévő eszközök használatának hatékonyság-növelése

Szoftverek, alkalmazások használati szokásainak, eredményességének felülvizsgálata és ezt követő fejlesztési beavatkozások SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közmű-szolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése

- Digitális átfutás akcióterv

Szélessávú hálózati lefedettség fejlesztése a város területén SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közmű-szolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése

- Szolgáltatók beruházásai

Stratégiai célokai meghatározó szempont a Digitális Város dimenzióban

Kapcsolódó stratégiai részcélok

Rugalmas alkalmazkodáshoz való hozzájárulás
összetevői

Katasztrófa és járványhelyzetek kezelésében a digitális eszközök és infokommunikáció hatékony használata

SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közmű-szolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése

SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi háttérfeltételeinek erősítése

- Működő városi információs oldalak

Digitizációs mellékhatások és problémák kezelése: adatközlés, zaklatások, gyermekek védelme

SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi háttérfeltételeinek erősítése

- Egészségügyi és civil szféra részvétele

Közterületi kamerarendszer

SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közmű-szolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése

- Kamerarendszer és háttér infrastruktúrájának bővítése

SRC 2/3 A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása

3.4.4 MEGTARTÓ VÁROS

A megtartó város fő ismérve, hogy **a változatos igényeknek megfelelő szolgáltatásai és környezete, az itt elérhető életszínvonal és jóléti szint vonzerőt jelent mind a helyiek, mind a betelepülők számára.** A megtartó városban előtérbe kerül a széles körű partnerségben, alulról jövő kezdeményezések támogatásával megvalósuló településfejlesztés, mely a társadalmi kohéziót és befogadást is szolgálja: nem hagyja figyelmen kívül az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítását, és törekszik a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatására.

A megtartó város fő kihívása, hogy **egyszerre sokféle igénynek kell megfelelnie** ahhoz, hogy a 21. századi társadalmi kihívásoknak megfeleljen. Amellett, hogy szakképzett munkaerőt biztosít a vállalkozásainak, meg kell küzdenie a társadalom korszerűségének az idősebb korosztály irányába történő eltolódásból adódó nehézségekkel is. A megtartó város célcsoportja értelemszerűen a város lakossága, ezen belül is indokolt kiemelt figyelmet fordítani a fiatalokra, hogy az elvándorlásuk megelőzhető legyen, továbbá az egyre nagyobb részarányt képviselő időskorúakra.

23. táblázat: Megtartó város Dabas stratégiai célrendszerében

		4 Megtartó város
SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása	SRC 1/1 A kulturális örökség megőrzésének és továbbadásának előmozdítása	☒ ☒
	SRC 1/2 Az aktív szabadidő-eltöltés minőségi lehetőségeinek bővítése	☒ ☒ ☒
	SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi háttérfeltételeinek erősítése	☒ ☒ ☒
SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása	SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a használók biztonsága és komfortérzetének javítása érdekében	☒ ☒ ☒
	SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közműszolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése	☒ ☒
	SRC 2/3 A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása	☒ ☒
SC 3 A helyi gazdaság élénkítése	SRC 3/1 Befektetés-ösztönzés a tőkeerős vállalkozások térségbe vonzása és a helyi KKV-k megerősítése érdekében	☒ ☒ ☒

		4 Megtartó város
		SRC 3/2 Kulturális- és aktív turizmus fellendítése ☒ ☒ ☒
		SRC 3/3 Helyi termékek helyi feldolgozásának és helyben történő fogyasztásának fejlesztése, helyi értékesítési és rövid ellátási láncok kialakítása ☒ ☒ ☒
		SRC 4/1 Fenntartható mezőgazdasági termelési rendszerek és tájhasználat elterjesztése ☒ ☒
SC4	A	SRC 4/2 Energetikai korszerűsítés kiterjesztése, az alternatív energiaforrások és termelőrendszerek arányának növelése ☒
klímaváltozáshoz történő adaptáció elősegítése		SRC 4/3 Fenntartható vízgazdálkodás, vízbiztonság megteremtése ☒ ☒
		SRC 4/4 A klímaváltozás várható társadalmi hatásainak mérséklése, a helyi lakosság alkalmazkodóképességének növelése – szemléletformálás és digitalizáció ☒ ☒

Megjegyzés: - erős kapcsolódás, - közepes kapcsolódás, - alacsony szintű kapcsolódás

A megtartó város dimenzió sokrétűségéből adódóan **közepesen vagy erősen kapcsolódik valamennyi részcélhoz**. A leghangsúlyosabb az SC1 stratégiai cél illeszkedése, két, már említett kiemelt célcsoport esetén kulcsfontosságú: a fiatalok helyben részesülhetnek a boldogulásukhoz nélkülözhetetlen oktatásban, míg az idősök számára biztosított a szociális védőháló. A kulturális értékek megőrzése és a helyi identitás megerősítése Dabason különösen jelentős, tekintettel az ingázó lakosság és a betelepülő lakosok magas arányára.

Az ingázás a szokásosnál is jobban felértékeli a közlekedési feltételeket, gyors és kényelmes ingázás esetén csökken a hajlandóság a lakhelyváltásra. A városnak nagyobb mozgástere természetesen a közigazgatási területén belül van, de azon kívül is meg kell ragadni a lehetőséget a közlekedési feltételek javítására az SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a használatok biztonsága és komfortérzetének javítása érdekében rész cél keretében. Az ingázás feltételeinek javításával a város könnyebben reagál a munkanélküliség növekedésével járó gazdasági nehézségekre, például egy nagyobb foglalkoztató kivonulására.

Az SRC 1/2 Az aktív szabadidő-eltöltés minőségi lehetőségeinek bővítése és az SRC 2/3 A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása célkitűzés a városi szolgáltatás kínálat kiterjesztésével fokozza Dabas vonzerejét. A megtartó városban kiemelten fontos, hogy ezek a fejlesztések az egyenlő esélyű hozzáférés elvét szem előtt tartva valósuljanak meg. Az SC3 stratégiai cél rész céljainak teljesülése hozzájárul a lakosok életszínvonalának, jövedelmi viszonyainak javításához.

A klímaváltozás összetett hatásmechanizmusa könnyen élethetlenné teheti a modern városokat, így a folyamat lassítása és az alkalmazkodóképesség fokozása kulcsfontosságú helyi szinten is. Az első 3 stratégiai célkitűzés megvalósításánál horizontális elvként kell, hogy érvényesüljön a klímatudatosság. Az SC4 stratégiai alcélok pedig önmagukban az éghajlatváltozáshoz történő adaptációt segítik elő, biztosítva ezzel a város nyújtotta szolgáltatások és a gazdaság számára nélkülözhetetlen helyi erőforrások fenntarthatóságát.

3.4.5 KISZOLGÁLÓ VÁROS

A kiszolgáló város, mint fejlesztési-tervezési dimenzió a következő tényezőkre vonatkozóan vázol fel alkalmazkodási irányokat a település számára:

- a fenntartható területhasználat,
- az építési és művi környezet,
- a városi zöldfelületek,
- természeti ökoszisztéma,
- városi közműrendszerek, infrastruktúrák, azok optimális területi leképződése.

Az alkalmazkodás célja jelen dimenzió esetében, hogy a felsorolt tényezők folyamatos, lehető legkevesebb zavarral történő működése szavatolva legyen már rövid távon, fejlesztésük pedig a hosszú távú, takarékos, fenntartható fejlődési célokat szolgálja a település egészére vonatkozóan. A kiszolgáló város dimenzió esetében ezeknek a tényezőknek a fő használói, ezáltal célcsoportjai a következők:

- településen élő polgárok,
- településen dolgozó munkavállalók,
- település gazdasági társaságai, intézményei,
- településre látogató emberek.

A rugalmas alkalmazkodás azt jelenti a kiszolgáló város dimenziójában, hogy a város úgy menedzseli az előzőekben felsorolt tényezők működését, hogy azokat a célcsoportok folyamatosan és megfelelően használni tudják. Ez amiatt is fontos, mert város mindennapi életvitelét, működését meghatározó eszközöket, hálózatokat jelentő tényezőkről van szó – ezek szó szerint kiszolgálják a lakosok életét és a településen tevékenykedők cselekvéseit.

24. táblázat: Kiszolgáló város Dabas stratégiai célrendszerében

				5 Kiszolgáló város
SC 1 A	helyi közösség megtartó	és	SRC 1/1 A kulturális örökség megőrzésének és továbbadásának előmozdítása	☑☑☑
		és	SRC 1/2 Az aktív szabadidő-eltöltés minőségi lehetőségeinek bővítése	☑☑☑

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

		5 Kiszolgáló város
összetartó erejének javítása	SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi háttérfeltételeinek erősítése	☑☑
	SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a használók biztonsága és komfortérzetének javítása érdekében	☑☑☑
SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása	SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közműszolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése	☑☑☑
	SRC 2/3 A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása	☑☑☑
SC 3 A helyi gazdaság élénkítése	SRC 3/1 Befektetés-ösztönzés a tőkeerős vállalkozások térségbe vonzása és a helyi KKV-k megerősítése érdekében	☑☑☑
	SRC 3/2 Kulturális- és aktív turizmus fellendítése	☑☑
	SRC 3/3 Helyi termékek helyi feldolgozásának és helyben történő fogyasztásának fejlesztése, helyi értékesítési és rövid ellátási láncok kialakítása	☑☑
SC4 A klímaváltozáshoz történő adaptáció elősegítése	SRC 4/1 Fenntartható mezőgazdasági termelési rendszerek és tájhasználat elterjesztése	☑☑
	SRC 4/2 Energetikai korszerűsítés kiterjesztése, az alternatív energiaforrások és termelőrendszerek arányának növelése	☑
	SRC 4/3 Fenntartható vízgazdálkodás, vízbiztonság megteremtése	☑☑
	SRC 4/4 A klímaváltozás várható társadalmi hatásainak mérséklése, a helyi lakosság alkalmazkodóképességének növelése – szemléletformálás és digitalizáció	☑

Megjegyzés: ☑☑☑ - erős kapcsolódás, ☑☑ - közepes kapcsolódás, ☑ - alacsony szintű kapcsolódás

Az egyes, stratégiai célokat meghatározó szempontokat és azoknak a rezilienciához való hozzájárulását a teljes célrendszer vonatkozásában vizsgálva a következő táblázat szerint definiáljuk.

25. táblázat: A Kiszolgáló város tervezési-fejlesztési dimenzió kapcsolódása és hozzájárulása az FVS stratégiai részcélokhoz

Stratégiai célokat meghatározó szempont a Kiszolgáló Város dimenziójában	Kapcsolódó stratégiai részcé(ok)	Rugalmas alkalmazkodáshoz való hozzájárulás összetevői
--	----------------------------------	--

Településközi kapcsolatok javítása (közös fellépéssel)	közúti SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a résztvevők biztonsága és komfortérzetének javítása érdekében	<ul style="list-style-type: none"> Négy- és ötszámjegyű bekötőutak fejlesztése (5202. sz., 4606. sz., 52108. sz. út)
Településeken kerékpárút fejlesztések	átívelő SRC 1/2 Az aktív szabadidő-ellátás minőségi lehetőségeinek bővítése	<ul style="list-style-type: none"> Ráckeve – Dabas – Újhartyán – Pilis – Nagykátai kerékpárút Gyón – Dabasi-szőlők közti kerékpárút
Közösségi hálózatok kiterjesztése	közlekedési városkörnyéki SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a résztvevők biztonsága és komfortérzetének javítása érdekében	<ul style="list-style-type: none"> Budapesti Agglomerációs Vasúti Stratégia megvalósításával a 142. vasútvonal fejlesztése, járatsűrűség növelése Bp-Nyugati pu. irányába.
Városrehabilitációval városrekonstrukcióval érintett területek kijelölése, komplex beavatkozások kidolgozása, városi szintű stratégia a rehabilitációval érintett városi területekre	vagy SRC 2/3 A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása	<ul style="list-style-type: none"> Kúriák közötti területek (Zilinszky – Halász Mór(c)z) gyalogosbarát, környezettudatos fejlesztése Zöldinfrastruktúra-hálózat fejlesztése, helyi zöldfelületi karakter kialakítása

**Stratégiai célokat meghatározó kapcsolódó stratégiai részecé(ek)
szempont a Kiszolgáló Város
dimenzióban**

Rugalmas alkalmazkodáshoz való hozzájárulás összetevői

Épített környezet megújulását célzó rendezési környezet kialakítása (városrészi és/vagy telektömbi nagyságrendben)	SRC 1/1 A kulturális örökség megőrzésének és továbbadásának előmozdítása	▪ Településrendezési dokumentumok és építési szabályzatok következetes betartása
	SRC 2/3 A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása	▪ A településrendezéssel, belterületek bevonásával kapcsolatban meghatározott indikátorok reális meghatározása és teljesítése
Barnamezős és/ vagy funkcióváltó területek meghatározása, megindulására beavatkozási terv	SRC 3/1 Befektetés-össziónzés a tőkeerős vállalkozások térségbe vonzása és a helyi KKV-k megerősítése érdekében	▪ Barnamezős kataszter. ▪ A Településszerkezeti terv és Helyi Építési Szabályzatok alapján, azok jogszabály szerinti felülvizsgálatát figyelembe véve, különös tekintettel a partnerségre.
Közterületek javítása	SRC 2/3 A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása	▪ A településüzemeltetést végző vállalkozások kiválasztásában világos elvárások meghatározása, különös tekintettel az elvégzett feladatok minőségi kritériumaira, az elvégzett munka mérhetőségére és az ár-érték arányra. ▪ Hibabejelentők minőségi működtetése, gyors hibaelhárítási mechanizmusok kidolgozása és fenntartása. ▪ Körforgásos gazdaságot szolgáló szempontok megjelenése és következetes működtetése a településüzemeltetésben.

Stratégiai célokat meghatározó Kapcsolódó stratégiai részecé(ek) szempont a Kiszolgáló Város dimenzióban

Rugalmas alkalmazkodáshoz való hozzájárulás össze tevői

Városi fejlesztési	közösségi helyek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Funkció nélküli területek meghatározása és hasznosítási terveinek kidolgozása rekreációs, közösségi célú használatra. ▪ Szigetyszerű fejlesztések, gyalogos mobilitással összefüggő pihenőhelyek, mikroterek létesítése. ▪ A közösségi terek akadálymentes elérhetőségének biztosítása. Klímabarát, gazdaságosan üzemeltethető terek létesítése. ▪ A meglévő infrastruktúra modernizációja a fenntartható és gazdaságos üzemeltetést szem előtt tartva. A karbantartással, gondozással kapcsolatos megfelelő munkafolyamatok és szervezeti feltételek megléte. ▪ „Zöld- és vízfelületek arányának változása” indikátor reálisan teljesíthető, megfelelő eredményének meghatározása és annak teljesítése a fejlesztési ciklus végéig. ▪ Belterületi kerékpáros infrastruktúra és hálózat fejlesztése. ▪ Gyalogos közlekedés feltételeinek javítása, hiányzó járdák létrehozása, akadálymentesítés. ▪ Közlekedésbiztonsági fejlesztések és kapcsolódó forgalomszervezési módosítások. ▪ Közcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások számának növelése, szennyvíz-tisztító kapacitás-növelése, szennyvíz-tisztító áthelyezése. Az ivóvíz-hálózat üzembiztonságának fenntartása. ▪ Gazdaságilag kiemelt fejlesztésekhez szükséges közműhálózat fejlesztések előkészítése és megvalósítása.
	SRC 1/2 Az aktív szabadidő-ellátás minőségi lehetőségeinek bővítése	
	SRC 2/3 A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása	
Városi beavatkozásai	rekreációs terek	
Közlekedési beavatkozásai	területek	<p>SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a résztvevők biztonsága és komfortérzetének javítása érdekében</p>
Közműhálózati beavatkozásai	fejlesztések	<p>SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közműszolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése</p> <p>SRC 4/3 Fenntartható vízgazdálkodás, vízbiztonság megteremtése</p>

Stratégiai célokat meghatározó kapcsolódó stratégiai részecé(ek)

szempont a Kiszolgáló Város dimenzióban

Rugalmas alkalmazkodáshoz való hozzájárulás összetevői

Városi és városkörnyéki stratégia a fejlesztési pozícionálása	SRC 3/1 Befektetés-öszönzés a főkeerős vállalkozások térségbe vonzása és a helyi KKV-k megerősítése érdekében	▪ Az önkormányzat, a polgármesteri hivatal és helyi intézményeknek a közműszolgáltatásokat való harmonikus együttműködése. ▪ Okos mérési rendszerek működtetése. ▪ Gazdaságilag kiemelt fejlesztésekhez szükséges közműhálózat fejlesztések előkészítése és megvalósítása, közlekedési kapcsolatainak fejlesztése. ▪ Településrendezési terv esetleges felülvizsgálata és ésszerű módosítása a gazdaságfejlesztést segítve. ▪ „Újnanon belterületbe vont területek és a kihasználatlan városi területek aránya” indikátor reálisan teljesíthető, megfelelő eredményének meghatározása és annak teljesítése a fejlesztési ciklus végéig.
Településeken átfelölő gazdasági övezetek, zónák kijelölése	SRC 3/3 Helyi termékek helyi feldolgozásának és helyben történő fogyasztásának fejlesztése, helyi értékesítési és rövid ellátási láncok kialakítása	▪ Gazdasági övezetek kataszterének kidolgozása, piaci érvényesítés javítása ▪ Befektetési területek portfóliójának kidolgozása, naprakészen tartása

3.5 A STRATÉGIA ÖSSZHANGJA MÁSTRATÉGIÁKKAL

A Dabas FVS-ének és célrendszerének összehangoltságát a módszertan alapján meghatározott dokumentumok tekintetében külön-külön vizsgáljuk meg és mutatjuk be az alábbiakban. Egyes dokumentumok esetében táblázatos összefoglalást alkalmazunk a célrendszer illeszkedésének bemutatására, máshol szöveges elemzést használunk.

3.5.1 PEST MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA ÉS PROGRAMJA

A megyei területfejlesztési koncepciónak és programnak a célrendszeréhez való illeszkedését alábbi táblázat mutatja be. A programon belüli egyes intézkedések és beavatkozások illeszkedését a megyei ITP-hez kapcsolódva mutatjuk be.

26. táblázat: Pest Megye Területfejlesztési Konceptiójának kapcsolódása az FVS stratégiai célokhoz

Dabas FVS célok/részcélok	Pest Megye Területfejlesztési Konceptió	Átfogó célok	Területi célok
SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása	Stratégiai célok	Átfogó célok	Területi célok
SRC 1/1 A kulturális örökség megőrzésének és továbbadásának előmozdítása	TM.4. Kreatív, tudáslapú társadalom, a kultúra, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése, a térségi- és helyi identitás erősítése	Átfogó célok	Területi célok
SRC 1/2 Az aktív szabadidő-elföltés minőségének bővítése	TF.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területfelhasználát, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése	Átfogó célok	Területi célok
Társadalmi megújulás (TM)	TM.3. Egészséges társadalom, lakosság egészségi állapotának javítása, kiemelt hangsúlyt fektetve az egészséges életmódra és prevencióra	Átfogó célok	Területi célok
Társadalmi megújulás (TF)	TM.4. Kreatív, tudáslapú társadalom, a kultúra, kulturális értékek megőrzése, fejlesztése, térségi és helyi identitás erősítése	Átfogó célok	Területi célok
Társadalmi megújulás (TF)	TF.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területfelhasználát, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése	Átfogó célok	Területi célok
Társadalmi megújulás (TF)	TF.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területfelhasználát, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése	Átfogó célok	Területi célok
Társadalmi megújulás (TF)	TF.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területfelhasználát, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése	Átfogó célok	Területi célok
Társadalmi megújulás (TF)	TF.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területfelhasználát, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése	Átfogó célok	Területi célok
Társadalmi megújulás (TF)	TF.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területfelhasználát, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése	Átfogó célok	Területi célok
Társadalmi megújulás (TF)	TF.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területfelhasználát, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése	Átfogó célok	Területi célok
Társadalmi megújulás (TF)	TF.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területfelhasználát, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése	Átfogó célok	Területi célok
Társadalmi megújulás (TF)	TF.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területfelhasználát, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése	Átfogó célok	Területi célok
Társadalmi megújulás (TF)	TF.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területfelhasználát, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése	Átfogó célok	Területi célok
Társadalmi megújulás (TF)	TF.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területfelhasználát, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése	Átfogó célok	Területi célok
Társadalmi megújulás (TF)	TF.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területfelhasználát, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése	Átfogó célok	Területi célok
Társadalmi megújulás (TF)	TF.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területfelhasználát, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése	Átfogó célok	Területi célok
Társadalmi megújulás (TF)	TF.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területfelhasználát, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése	Átfogó célok	Területi célok
Társadalmi megújulás (TF)	TF.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területfelhasználát, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése	Átfogó célok	Területi célok

Pest Megye Területfejlesztési Konceptció

Dabas FVS célok/részcélok

Általános célok

Stratégiai célok

Területi célok

épített és környezeti értékek megővése és fejlesztése

SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi háttérfeltételeinek erősítése

TM.1. Szociális és létebiztonság megerősítése, társadalmi bizalom erősítése
TM.3. Egészséges társadalom, lakosság egészségi állapotának javítása, kiemelt hangsúlyt fektetve az egészséges életmódra és prevencióra

SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása

SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a résztvevők biztonsága és komfortérzetének javítása érdekében

TF.1. Pest megye térségének nemzetközi és országos multimodális közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése

Térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása (TF)

TF.2. A megye belső közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése, kiemelten kezelve a térségközpontok, vonzásoközpontok közlekedését és az elővárosi közlekedést

TF.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területfelhasználás, épített és környezeti értékek megővése és fejlesztése

ÁTC.1. A fejlődésben elmaradott Szobi és Nagykátai illetve a lemaradó Aszódi, Ceglédi, Dabasi és Ráckevei járások gazdasági-társadalmi felzárkóztatása

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Dabas FVS célok/részcélok	Átíró célok	Stratégiai célok	Területi célok
---------------------------	-------------	------------------	----------------

SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közműszolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése

TF.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területhasználát, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése

TF.4. Energiagazdálkodás, vízgazdálkodás, közműfejlesztés és környezeti védelem a települések fenntartható fejlődésének szolgálatában

SRC 2/3 A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása

TF.3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos területhasználát, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése

Pest Megye Területfejlesztési Koncepció		Területi célok	
Dabas FVS célok/részcélok	Általános célok	Stratégiai célok	
SC 3 A helyi gazdaság élénkítése			
SRC 3/1 Befektetés-ösztönzés a főkeelés vállalkozások térségbe vonzása és a helyi KKV-k megerősítése érdekében	Gazdaság dinamizálása (GD)	GD.1. A gazdaság teljesítményének, hatékonyságának és stabilitásának erősítése	
		GD.2. Gazdasági húzóterések teljesítményének, versenyképességének, exportjának növelése	
		GD.3. Makroregionális logisztikai funkciók és rászervezhető értéktörmítő képesség erősítése a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér térségében	ÁTC.1. A fejlődésben elmaradott Szobi és Nagykátai illetve a lemaradó Aszódi, Ceglédi, Dabasi és Ráckevei járások gazdasági-társadalmi felzárkóztatása
	Térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása (TF)	TF-3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, pollicentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos terület-használat, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése	
SRC 3/2 Kulturális- és aktív turizmus fellendítése		GD.1. A gazdaság teljesítményének, hatékonyságának és stabilitásának erősítése	
		TF-3. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, pollicentrikus települési struktúra, fenntartható városfejlesztés, takarékos terület-használat, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése	

Dabas FVS célok/részcélok	Átfogó célok	Stratégiai célok	Területi célok
---------------------------	--------------	------------------	----------------

SRC 3/3 Helyi termékek helyi feldolgozásának és helyben történő fogyasztásának fejlesztése, helyi értékesítési és rövid ellátási láncok kialakítása

GD.1. A gazdaság teljesítményének, hatékonyságának és stabilitásának erősítése
 TM.2. Az együttműködések intézményesítése a térségi szereplőkkel, a megye belső kapcsolati hálójának fejlesztése, menedzsment kapacitásának fejlesztése

SC 4 A klímaváltozáshoz történő adaptáció elősegítése

SRC 4/1 Fenntartható mezőgazdasági termelési rendszerek és tájhasználat elterjesztése

GD.1. A gazdaság teljesítményének, hatékonyságának és stabilitásának erősítése
 GD.2. Gazdasági húzóerőseink innovációs teljesítményének, versenyképességének, exportjának növelése

SRC 4/2 Energetikai korszerűsítés kiterjesztése, az alternatív energiaforrások és termelőrendszerek arányának növelése

Gazdaság dinamizálása (GD)
 Tészerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása (TF)
 TF.4. Energiagazdálkodás, vízgazdálkodás, közműfejlesztés és környezetvédelem a települések fenntartható fejlődésének szolgálatában
 GD.1. A gazdaság teljesítményének, hatékonyságának és stabilitásának erősítése

ÁTC.1. A fejlődésben elmaradott Szobi és Nagykátai illetve a lemaradó Aszódi, Ceglédi, Dabasi és Ráckevei járások gazdasági-társadalmi felzárkóztatása

Dabas FVS célok/részcélok	Általános célok	Pest Megye Területfejlesztési Koncepció Stratégiai célok	Területi célok
SRC 4/3 Fenntartható vízgazdálkodás, vízbiztonság megteremtése		TF.4. Energiagazdálkodás, vízgazdálkodás, közműfejlesztés és környezetvédelem a települések fenntartható fejlődésének szolgálatában	
SRC 4/4 A klímaváltozás várható társadalmi hatásainak mérséklése, a helyi lakosság alkalmazkodóképességének növelése - szemléletformálás és digitalizáció		TF.4. Energiagazdálkodás, vízgazdálkodás, közműfejlesztés és környezetvédelem a települések fenntartható fejlődésének szolgálatában	
		TM.3. Egészséges társadalom, lakosság egészségi állapotának javítása, kiemelt hangsúlyt fektetve az egészséges életmódra és prevencióra	

27. táblázat: Pest Megye Területfejlesztési Programjának kapcsolódása az FVS stratégiai célokhoz

Dabas FVS célok/részcélok	Pest Megye Területfejlesztési Program Prioritás	Intézkedés	Program
SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása			
SRC 1/1 A kulturális örökség megőrzésének és továbbadásának előmozdítása	II. Szolidáris Pest megye	2.1. Helyi gazdaságfejlesztés	
	V. Emberközponitú Pest megye	2.2. Térségi társadalmi felzárkóztatás	▪ Turizmus fejlesztése

Dabas FVS célok/részcélok:	Pest Megye területfejlesztési Program	Intézkedés	Program
II. Szolidaritás Pest megye	II. Szolidaritás Pest megye	II. Szolidaritás Pest megye	II. Szolidaritás Pest megye
IV: Élhető Pest megye	IV: Élhető Pest megye	IV: Élhető Pest megye	IV: Élhető Pest megye
V. Emberközpontú Pest megye	V. Emberközpontú Pest megye	V. Emberközpontú Pest megye	V. Emberközpontú Pest megye
SRC 1/2 Az aktív szabadidő-elfőltés minőségi lehetőségeinek bővítése	SRC 1/2 Az aktív szabadidő-elfőltés minőségi lehetőségeinek bővítése	SRC 1/2 Az aktív szabadidő-elfőltés minőségi lehetőségeinek bővítése	SRC 1/2 Az aktív szabadidő-elfőltés minőségi lehetőségeinek bővítése
2.2. Térségi társadalmi felzárkóztatás	2.2. Térségi társadalmi felzárkóztatás	2.2. Térségi társadalmi felzárkóztatás	2.2. Térségi társadalmi felzárkóztatás
2.3. Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés	2.3. Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés	2.3. Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés	2.3. Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés
4.1. Policentrikus településszerkezet fenntartható városfejlesztés	4.1. Policentrikus településszerkezet fenntartható városfejlesztés	4.1. Policentrikus településszerkezet fenntartható városfejlesztés	4.1. Policentrikus településszerkezet fenntartható városfejlesztés
4.2. Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása	4.2. Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása	4.2. Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása	4.2. Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása
5.3. Pest megyében lévő kulturális értékek megőrzése, helyi és megyei identitástudat erősítése	5.3. Pest megyében lévő kulturális értékek megőrzése, helyi és megyei identitástudat erősítése	5.3. Pest megyében lévő kulturális értékek megőrzése, helyi és megyei identitástudat erősítése	5.3. Pest megyében lévő kulturális értékek megőrzése, helyi és megyei identitástudat erősítése
5.2. Pest megyei intézmények fejlesztése és építése	5.2. Pest megyei intézmények fejlesztése és építése	5.2. Pest megyei intézmények fejlesztése és építése	5.2. Pest megyei intézmények fejlesztése és építése
4.1. Policentrikus településszerkezet fenntartható városfejlesztés	4.1. Policentrikus településszerkezet fenntartható városfejlesztés	4.1. Policentrikus településszerkezet fenntartható városfejlesztés	4.1. Policentrikus településszerkezet fenntartható városfejlesztés
Térségi értékek megőrzése, térségi identitás erősítése	Térségi értékek megőrzése, térségi identitás erősítése	Térségi értékek megőrzése, térségi identitás erősítése	Térségi értékek megőrzése, térségi identitás erősítése
Kulturális intézmények szolgáltatásainak és infrastruktúrájának fejlesztése	Kulturális intézmények szolgáltatásainak és infrastruktúrájának fejlesztése	Kulturális intézmények szolgáltatásainak és infrastruktúrájának fejlesztése	Kulturális intézmények szolgáltatásainak és infrastruktúrájának fejlesztése
Helyi és megyei identitás erősítése	Helyi és megyei identitás erősítése	Helyi és megyei identitás erősítése	Helyi és megyei identitás erősítése
A kultúra, sport és egyéb rekreációs tevékenységekhez való hozzáférés javítása	A kultúra, sport és egyéb rekreációs tevékenységekhez való hozzáférés javítása	A kultúra, sport és egyéb rekreációs tevékenységekhez való hozzáférés javítása	A kultúra, sport és egyéb rekreációs tevékenységekhez való hozzáférés javítása
Központi szerepkörű városok fejlesztése	Központi szerepkörű városok fejlesztése	Központi szerepkörű városok fejlesztése	Központi szerepkörű városok fejlesztése
Járasközpont települések komplex fenntartható fejlesztése	Járasközpont települések komplex fenntartható fejlesztése	Járasközpont települések komplex fenntartható fejlesztése	Járasközpont települések komplex fenntartható fejlesztése
Települési kék és zöld infrastruktúra fejlesztése	Települési kék és zöld infrastruktúra fejlesztése	Települési kék és zöld infrastruktúra fejlesztése	Települési kék és zöld infrastruktúra fejlesztése

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Dabas FVS célok/részcélok:		Pest Megye Területfejlesztési Program	Program
Prioritás	Intézkedés		
	5.6. Egészségtudatos életmód és prevenció ösztönzése		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Települési környezet megújítása, a települések zöldfelületeinek növelése ▪ Sportolás, illetve az egészséges életmódra nevelés tárgyi feltételeinek megteremtése
	2.2. Térségi társadalmi felzárkóztatás		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oktatás, nevelés fejlesztése, élethosszig tartó tanulás elősegítése
	2.3. Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés		
	4.1. Policentrikus településstruktúra, fenntartható városfejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Települési és térségi szociális ellátórendszer megerősítése
SRC 1/3	Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi háttérfeltételeinek erősítése	II. Szolidáris Pest megye IV: Élhető Pest megye V. Emberközpontú Pest megye	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Települési egyéb nyújtó intézmények infrastruktúrájának fejlesztése
	5.1. Pest megyei humán erőforrás fejlesztése		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lakosság egészségi állapotának javítása
	5.6. Egészségtudatos életmód és prevenció ösztönzése		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Önkormányzati szolgáltatások javítása

Dabas FVS célok/részcélok

Pest Megye Terüleifejlesztési Program

Prioritás

Intézkedés

Program

- 5.7. Egészségügyi intézmények fejlesztése
- Szociális városrehabilitációs beavatkozások
  - Önkormányzati tulajdonú intézmények és bérházak, valamint költségvetési szervek energetikai megújítása
  - Egész életen át való tanulás ösztönzése
  - Egészséges életmódra és prevencióra irányuló programok
  - Leiki egészség megteremtése
  - Lakossági szűrőprogramok indítása
  - Egészségügyi alap-, és szakellátás intézményeinek fejlesztése

SC.2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása

- SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a résztvevők biztonsága és
- II. Szolidáris Pest megye
  - III. Elérhető Pest megye

- 2.3. Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés
- Térségi elérhetőség javítása, helyi közlekedés fejlesztése

Pest Megye Területfejlesztési Program

Dabas FVS célok/részcélok:

Prioritás

Intézkedés

Program

komfortérzetének javítása
IV: Élhető Pest megye
érdekében

- 3.2. Közösségi közlekedés fejlesztése
- 3.3. Közúthálózat fejlesztése
- 4.2. Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása

- Közösségi közlekedés kisléptékű fejlesztése
- Térsgyi és járási központok elérhetőségének javítása
- Belterületi utak fejlesztése
- Közutak fejlesztése
- Nemzetközi és országos kerékpáros kapcsolatok fejlesztése
- Közlekedésbiztonsági beavatkozások
- Környezet-, levegőtisztaság-, zaj-, talaj- és földvédelem

- 2.3. Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés
  - 4.4. Vízgazdálkodás, vízvízszinttartás
- létesítményeinek fejlesztése

- Települési kék és zöld infrastruktúra fejlesztése
- Felszíni csapadékvíz elvezetés, vízvízszinttartás, vízpótlás létesítményeinek kialakítása, fejlesztése

SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közmű-szolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése
II. Szolidaritás Pest megye
IV: Élhető Pest megye

Dabas FVS célok/részcélok:		Pest Megye Területfejlesztési Program	Intézkedés	Program
		Prioritás		
SRC 2/3	A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása	II. Szolidáris Pest megye IV: Élhető Pest megye	2.3. Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés 4.2. Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Közcsatona rendszerek fejlesztése, szennyvíztisztító művek korszerűsítése ▪ Az egészséges ivóvízhez való hozzáférés javítása ▪ A kultúra, sport és egyéb rekreációs tevékenységekhez való hozzáférés javítása ▪ Járásközpont települések komplex fenntartható fejlesztése ▪ Települési kék és zöld infrastruktúra fejlesztése ▪ Települési környezet megújítása, a települések zöldfelületeinek növelése ▪ Környezet-, levegőtisztaság-, zaj-, talaj- és földvédelem

Dabas FVS célok/részcélok:		Pest Megye Területfejlesztési Program		Program	
	Prioritás	Intézkedés			
SC 3 A helyi gazdaság élénkítése					
SRC 3/1 Befektetés-ösztönzés a főkezős vállalkozások térségbe vonzása és a helyi KKV-k megerősítése érdekében	I. Versenyképes Pest megye II. Szolidáris Pest megye IV: Élhető Pest megye	1.1. Vállalkozások versenyképességének javítása 1.2. Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése 1.3. Területi fókuszú gazdaságfejlesztés 2.1. Helyi gazdaságfejlesztés	Vállalkozások	Vállalkozások	telephely feltételeinek javítása
				Üzleti környezet fejlesztése	
				Vállalkozói együttműködések ösztönzése	
				Kiemelt jelentőségű ipari, építőipari ágazatok (járműgyártás, elektronikai, híradástechnika, gyógyszeripar, építőipar) fejlesztése	
				Ferihegyi Gazdasági Övezet integrált fejlesztése	
				Kereskedelem, logisztika fejlesztése	
				Ipari park fejlesztés és vállalkozások telephely feltételeinek javítása	

Dabas FVS cél(ok)/részcél(ok)	Pest Megye Terülefejlesztési Program	Prioritás	Intézkedés	Program
SRC 3/2 Kulturális- és aktív turizmus fellendítése	I. Versenyképes Pest megye	1.2. Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése	II. Szolidáris Pest megye	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Alkonygazdaság megtelepedésének elősegítése ▪ Agrárventikum, élelmiszeripar jövedelemtermelő képességének fokozása ▪ Barnamezős területek felmérése és megújítása
	IV: Élhető Pest megye	2.2. Térségi társadalmi felzárkóztatás		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Turizmus, mint stratégiai ágazat fejlesztése
	V. Emberközpontú Pest megye	4.2. Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása, élhetőbb települési környezet kialakítása		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Települési környezet megújítása, a települések zöldfelületeinek növelése ▪ A kultúra, sport és egyéb rekreációs tevékenységekhez való hozzáférés javítása
		5.2. Pest megyei intézmények fejlesztése és építése		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Térségi értékek megőrzése, térségi identitás erősítése
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kulturális intézmények szolgáltatásainak és infrastruktúrájának fejlesztése

Dabas FVS célok/részcélok:		Pest Megye Területfejlesztési Program	
Prioritás	Intézkedés	Program	
SRC 3/3 Helyi termékek helyi feldolgozásának és helyben történő fogyasztásának fejlesztése, helyi értékesítési és rövid ellátási láncok kialakítása	I. Versenyképes Pest megye II. Szolidáris Pest megye V. Emberközpontú Pest megye	Vállalkozások versenyképességének javítása 1.2. Pest megye gazdaságában meghatározó súlyú ágazatok fejlesztése 2.1. Helyi gazdaságfejlesztés 5.3. Pest megyében lévő kulturális értékek megőrzése, helyi és megyei identitástudat erősítése 5.4. Térségi szereplőkkel való együttműködés és koordináció	Vállalkozói együttműködések erősítése Vállalkozások támogatása a fenntartható működés, a körforgásos gazdaság modeljének adaptációjában Mezőgazdaság és élelmiszeripar növekedésének biztosítása Agrárventikum, élelmiszeripar jövedelemtermelő képességének fokozása Helyi és megyei identitás erősítése Partneri kapcsolatok intézményesített fejlesztése
SC 4 A kímavállalozáshoz történő adaptáció elősegítése			
SRC 4/1 Fenntartható mezőgazdasági termelési rendszerek és tájhasználat elterjesztése	I. Versenyképes Pest megye IV: Élhető Pest megye	Vállalkozások versenyképességének javítása 4.2. Környezetvédelem, természeti területek és értékek megóvása,	Vállalkozások támogatása a fenntartható működés, a körforgásos gazdaság modeljének adaptációjában

Dabas FVS célok/részcélok:

Pest Megye Területfejlesztési Program

Prioritás

Intézkedés

Program

élhetőbb települési környezet kialakítása

- Természeti területek és értékek megóvása, a megye ökológiai térszerkezetének fejlesztése

4.4. Vizgazdálkodás, vízviszatarítás létesítményeinek fejlesztése

- Környezet-, levegőtisztaság-, zaj-, talaj- és földvédelem
- Megyei és települési vízkár elhárítási programok és tervek kidolgozása
- Felszíni csapadékvíz elvezetés, vízviszatarítás, vízpótlás létesítményeinek kialakítása, fejlesztése
- Élővizeink (folyók, tavak, patakok) és környezetük rendbetétele, revitalizációja

SRC 4/2 Energetikai korszerűsítés kiterjesztése, az alternatív energiatáforrások és termelőrendszerek arányának növelése

I. Versenyképes Pest megye

1.1. Vállalkozások versenyképességének javítása

II. Szolidáris Pest megye

2.3. Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés

IV: Élhető Pest megye

- Vállalkozások támogatása a fenntartható működés, a körforgásos gazdaság modelljének adaptációjában
- Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése,

Dabas FVS célok/részcélok:		Pest Megye Területfejlesztési Program	
		Prioritás	Intézkedés
			Program
			4.3. Energiahatékonyság növelése, a CO2 kibocsátás csökkentése
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ megújuló energiatermelés elősegítése ▪ Önkormányzati tulajdonú intézmények és bérlakások, valamint költségvetési szervek energetikai megújítása ▪ Gazdasági társaságok energiahatékonysági beruházásai ▪ Megújuló energiatermelő rendszerek kialakításának támogatása ▪ A lakosság energiahatékonysági fejlesztéseinek támogatása
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ Települési kék és zöld infrastruktúra fejlesztése ▪ Megyei és települési vízkár elhárítási programok és tervek kidolgozása ▪ Felszíni csapadékvíz elvezetés, vízviszatarítás, vízpótlás
SRC 4/3	Fenntartható vízbiztonság megteremtése	II. Szolidáris Pest megye	2.3. Települési és térségi infrastruktúra fejlesztés
		IV: Élhető Pest megye	4.4. Vízgazdálkodás, vízviszatarítás létesítményeinek fejlesztése

Dabas FVS célok/részcélok	Pest Megye Területfejlesztési Program	Prioritás	Intézkedés	Program
SRC 4/4 A klímaváltozás várható társadalmi hatásainak mérséklése, a helyi lakosság alkalmazkodóképességének növelése - szemléletformálás és digitalizáció	II. Szolidáris Pest megye	IV: Élhető Pest megye	4.3. Energiahatékonyság növelése, a CO2 kibocsátás csökkentése 4.5. Hulladékgazdálkodás fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> ▪ létesítményeinek kialakítása, fejlesztése ▪ Közcsatorna rendszerek fejlesztése, szennyvíztisztító művek korszerűsítése ▪ Az egészséges ivóvízhez való hozzáférés javítása ▪ Élővizeink (folyók, tavak, patakok) és környezetük rendbetétele, revitalizációja ▪ Szemléletformálás az energiatakarékosság és a megújuló energiák felhasználása tekintetében ▪ Szemléletformálás a hulladékhasznosítás kapcsán

3.5.2 PEST MEGYEI INTEGRÁLT TERÜLETI PROGRAM (ITP)

A megyei ITP a területfejlesztési koncepció és program célrendszerére és struktúrájára alapozva definiálja a forrásfelhasználási módokat a megyei településekre, előkészítve a TOP Pluszból 2021-2027 között rendelkezésre álló támogatások elosztását. Az ITP a fejlesztési célterületek és forrásfelhasználási módok alapján Dabast a következőképpen definiálja:

- A Dabasi járás területfejlesztési szempontból kiemelt járás,
- A település ERFA 11. cikk alapján kiemelt fenntartható városfejlesztési körbe kijelölt járásközpont település,
- Üzleti infrastruktúra fejlesztésére alkalmas területbe sorolt, ipari park fejlesztésre javasolt település 2021-2027 között,
- Délnyugat-Pest megye földrajzi fejlesztési célterület része,
- Bölcsődei fejlesztési célterületek közül férőhelybővítő beruházás, felújítás támogatására javasolt települések közé sorolt,
- Óvoda fejlesztési célterületek közül építés, férőhelybővítés, felújítás támogatására javasolt települések közé sorolt.

3.5.3 PEST MEGYEI KLÍMASTRATÉGIA

Dabas FVS-ének megvalósítása során a megyei klímastratégia beavatkozási területeinek és intézkedéseinek a teljesüléséhez is hozzájárul az alábbiak szerint:

28. táblázat: Pest Megyei Klímastratégia kapcsolódása az FVS stratégiai célokhoz

Dabas FVS célok/részcélok	Kapcsolódó intézkedések	mitigációs	Kapcsolódó adaptációs és szemléletformáló intézkedések
SC 1 A helyi közösség megőrző és összetartó erejének javítása			
SRC 1/1 A kulturális örökség megőrzésének és továbbadásának előmozdítása	-		Ai-20 Megyei értékek felmérése és kapcsolódó jó hasznosítási gyakorlatok megosztása
SRC 1/2 Az aktív szabadidő-elöltés minőségi lehetőségeinek bővítése	Mi-12 Hivatásforgalmú és turisztikai kerékpáros fejlesztések	és	Ai-1 Együttműködés kezdeményezése a települési önkormányzatokkal a zöldfelületek csökkenésének megakadályozása érdekében Ai-19 Ökoturisztikai termékfejlesztés és térségi brand építése

Dabas FVS célok/részcélok	Kapcsolódó intézkedések	Előirányozás	Kapcsolódó adaptációs és szemléletformáló intézkedések
SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag befogadó intézményi háttérfeltételeinek erősítése	Mi-9 Távmunka ösztönzése	lehetőségek	<p>Ai-2 Oktatási, egészségügyi intézmények számára ajánlás készítése hőségriadó esetén intézkedési terv összeállítására</p> <p>SZI-6 Éghajlatváltozással kapcsolatos képzés az intézményrendszer számára</p> <p>SZI-8 Szociális és egészségügyi intézmények felkészítése az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra</p> <p>SZI-12 Iskolák és óvodák támogatása a klímavédelmi szemléletformálás helyi centrumaként</p> <p>SZI-13 Közösségfejlesztés a klímavédelem érdekében</p>

SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása

SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a résztvevők biztonsága és komfortérzetének javítása érdekében	<p>Mi-10 Közúti közösségi és fenntartható városi közlekedés fejlesztése a megyében</p> <p>Mi-12 Hivatásforgalmú és turisztikai kerékpáros fejlesztések</p> <p>Mi-13 A közlekedésben az alternatív hajtásmódok elterjesztése</p>	-	
SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közmű-szolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése	Mi-16 A megyei szennyvíztisztítás fejlesztése	-	
SRC 2/3 A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása	-	-	AI-13 Fenntartható zöldfelület gazdálkodás a megyében

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Dabas FVS célok/részcélok			Kapcsolódó intézkedések	milligációs	Kapcsolódó szemléletformáló intézkedések	adaptációs és
SC 3 A helyi gazdaság élénkítése						
SRC 3/1	Befektetés-ösztönzés a vállalkozások vonzása és a helyi KKV-k megerősítése érdekében	tőkeerős térségbe	Mi-8 energiahatékonyságának növelése Mi-9 Távmunka lehetőségek ösztönzése	Vállalkozások	SZI-3 Vállalati felelősségvállalás erősítése SZI-4 Munkavállalói képzések	társadalmi
SRC 3/2	Kulturális- és aktív turizmus fellendítése		Mi-12 turisztikai kerékpáros fejlesztések	Hivatásforgalmú és	Ai-19 termékfejlesztés és építése	Ökoturisztikai
SRC 3/3	Helyi termékek helyi feldolgozásának és helyben történő fogyasztásának fejlesztése, helyi értékesítési és rövid ellátási láncok kialakítása		-		Ai-22 Rövid ellátási láncok és közösség által támogatott helyi mezőgazdaság fejlesztése Szi-3 Vállalati felelősségvállalás erősítése Szi-11 Fenntartható fogyasztási és alkalmazkodási kampányok indítása	
SC 4 A klímaváltozáshoz történő adaptáció elősegítése						
SRC 4/1	Fenntartható mezőgazdasági rendszerek és tájhasználat elterjesztése	termelési	Mi-14 Fenntarthatóbb állattartás elterjedésének meggyében	Fenntarthatóbb állattartás elősegítése a	Ai-4 Fenntarthatóbb és a klímaváltozáshoz jobban alkalmazkodó növénytermesztés ösztönzése az agrárszektorban Ai-5 Víztakarékos, fenntartható tájhasználat a Homokhátságon	
SRC 4/2	Energetikai korszerűsítés kiterjesztése, az alternatív energiaforrások és fűtési rendszerek arányának növelése		Mi-1 Lakóépületek felújítása az agglomeráción kívüli és periférius megyei területeken Mi-2 Lakóépületek energiahatékonyságának növelése szaktanácsadói hálózat felállításával NEH bázisán		Ai-16 Veszélyeztetett vályog falazatú épületek alkalmazkodást szolgáló műszaki megoldásainak tudatosítása	

Dabas FVS célok/részcélok	Kapcsolódó intézkedések	mitigációs	Kapcsolódó szemléletformáló intézkedések	adaptációs és
	Mi-3 Energiahatékonyság növelése középületeiben	Pest megye		
	Mi-5 Épületek energiával való ellátása	megújuló		
	Mi-6 Erőművek fejlesztése a megújuló energia használat növeléséért			
SRC 4/3 Fenntartható vízgazdálkodás, vízbiztonság megteremtése	Mi-16 A megyei szennyvíztisztítás fejlesztése		Ai-5 Víziakarékos, fenntartható tájhasználat a Homokhátságon	
			Ai-9 A megye belvívveszélyes térségeiben a belvizek által okozott károk csökkentése, a belvizek elvezetése, tározása, későbbi hasznosítása	
			AI-17 A biztonságos ivóvízellátás hosszú távú fenntartása a sérülékeny ivóvízbázisok megóvásával	
SRC 4/4 A klímaváltozás várható hatásainak mérséklése, a helyi alkalmazkodóképességének növelése szemléletformálás és digitalizáció	-		SZI-2 Az energia és környezettudatos fejlesztések jó példáinak bemutatása	
			SZI-5 Klímatudatos felzárkóztatás és fejlesztés a megye fejlődésben elmaradott térségeiben	
			SZI-10 Lakossági tájékoztató és tanácsadó hálózat létrehozása a környezetbarát technológiákról, alkalmazkodásról	
			SZI-11 Fenntartható fogyasztási és alkalmazkodási kampányok indítása	

Dabas FVS célok/részcélok	Kapcsolódó intézkedések	mitigációs	Kapcsolódó szemléletformáló intézkedések	adaptációs és	és
---------------------------	-------------------------	------------	--	---------------	----

SZI-13   Közösségfejlesztés a
klímavédelem érdekében

3.5.4 HAZAI ÁGAZATI STRATÉGIÁK

A hazai ágazati stratégiák közül települési fejlesztéseket megcélzó, illetve a településekre, mint potenciális fejlesztendő célterületekre vonatkozó intézkedésekkel, célokkal összhangban lévő, legalább középtávra szóló stratégiákat vettük figyelembe. Azon stratégiák esetében van releváns összefüggés, ahol potenciális kedvezményezettként vehető számításba az önkormányzat és szervezetei, továbbá befolyása révén a stratégia érvényesülésében és teljesítésében legalább projektpartneri szerepe van.

Nemzeti Tájstratégia 2017-2026:

A stratégia meghatározza a tájvédelem egyes szakpolitikai céljait, azok potenciális letéteményeseit, akik között az önkormányzatok is megjelennek. Tekintettel arra, hogy az FVS-ben külön célként jelenik meg a klímaváltozáshoz való adaptáció, valamint további részcélok esetében is azonosítható összhang a stratégiával, ezért Dabas az FVS megvalósításával annak teljesüléséhez több módon is hozzájárul. A stratégia alábbi szakpolitikai célkitűzései, intézkedései kapcsolódnak a dabasi FVS-hez:

- I.1. alcél: Tájji adottságokon alapuló tájhasznosítás kereteinek meghatározása: Zöldfelületek kataszterezése; Tájfajtakataszterezése; Barnamező-kataszterezés; Rozsdaövezet-kataszterezés, Helyi tájkarakter területek azonosítása, állapot-értékelése, kulcsjellemezőinek meghatározása; Kompakt települési modell kidolgozása és fejlesztése; Klímabarát települési modell fejlesztése
- II.1. alcél: Kompakt, klímabarát, értékőrző települések intézkedései
- II.2. alcél: Tájba illesztett infrastruktúrák intézkedései
- III.2. alcél: A társadalmi részvétel növelése: A részvétel biztosítása és bátorítása a társadalom tagjai, a helyi és a regionális hatóságok, valamint más érdekelt felek számára

Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia 2020-2050:

A stratégia a településeket egy széleskörű lehetőségekkel rendelkező szereplőként azonosítja a hazai klímaváltozáshoz való alkalmazkodásban és Magyarország fenntartható fejlődésének kialakításában. A dabasi FVS a stratégia révén a gesztor önkormányzat alábbi elemek megvalósulásához járulhat hozzá:

- települési hulladék keletkezésének megelőzése,
- csapadékvíz helyben tartása, területhasználatok felülvizsgálata, csapadékvíz-gazdálkodás klímabiztos alakítása,
- kapcsolódó helyi szemléletformálási tevékenységek,
- a klímaváltozás emberi egészséget károsító hatásainak kivédése, intézkedési tervek létrehozása,

- alkalmazkodás és a fenntarthatóság szempontjainak az agglomerációs, településfejlesztési és településrendezési tervekbe való következetes beépítése és megjelenítése,
- építési és területhasználati előírások klímaváltozási szempontú felülvizsgálata, szigorítása és következetes betartatása,
- a települési zöldfelületi- rendszer tervezési, létesítési feltételeinek, valamint a megszüntetést és fakivágást érintő szabályrendszernek a részletes felülvizsgálta,
- a zöldfelületek kataszterezése, tervszerű bővítése és minőségi fejlesztése az alkalmazkodóképesség javítása és a nyelőkapacitások helyi erősítése érdekében,
- épületállomány károkkal szembeni kockázatának elemzése, felkészülés és hatékony, innovatív válaszlépések megtétele,
- a klímakockázatokból fakadó potenciális települési következményekre való felkészülés az az élelmiszer-biztonság, árvízveszély, ivóvízvédelem, kritikus infrastruktúra védelem, ipari biztonság terén.

Nemzeti Víziközmű-köszolgáltatási Stratégia (NVS)

A kormány 1828/2021. (XI. 30.) Korm. határozattal fogadta el az NVS-t és jogosította fel az Innovációs és Technológiai Minisztériumot annak végrehajtására. Az NVS a forrásbiztosítás lehetséges módjai között említi, hogy „azokhoz a csapadékvíz –elvezetéshez, –gazdálkodáshoz kapcsolódó települési infrastruktúra fejlesztésekhez, amelyek nem kapcsolódnak a víziközmű-szolgáltatás hatékonyságát növelő intézkedésekhez, a forrás biztosítása elsősorban a Versenyképes Magyarország Operatív Program (VMOP) 2021-2027 keret terhére tervezett”. A VMOP immáron TOP Pluszként került elfogadásra, így a forrásból megvalósuló beruházások esetén szükséges figyelembe venni az NVS-ben leírtakat, az abban meghatározott beruházási kötelezettségeket, feladatokat. Az NVS beruházási kötelezettségek közt a következő hét éves időszakban alapvetően a KEHOP Plusz forrásokra támaszkodnak. Ezen felül a 2021-2027-es időszakra vonatkozóan a települések számára a csapadékvíz-gazdálkodás, illetve kék-zöld infrastruktúra projekteinek megalapozására ajánlasként fogalmazza meg – a fenntartható városfejlesztési stratégiák elkészítése során létrehozható - Integrált Települési Vízgazdálkodási Tervek elkészítését.

A TOP Plusz forrásokból megvalósítani kívánt azon beruházások, amelyek a települési csapadékvíz-gazdálkodással kapcsolatos beavatkozásokkal járnak együtt, az NVS teljesülését is szolgálják. Az NVS-ben megfogalmazott négy fő fejlesztési irány, amelyek megvalósításához a KEHOP, Gördülő Fejlesztési Terv mellett a TOP Plusz is megjelenik potenciális forrásbiztosítási eszközként:

- elsősorban az ivóvízágazat felmerülő rekonstrukciós igény kielégítése;
- ivóvízminőség javítást ivóvíz ellátottságot növelést célzó fejlesztések;
- szennyvízelvezetéshez, tisztításhoz kapcsolódó fejlesztések fő fejlesztési irányok;
- az éghajlatváltozás kihívásaiból adódó fejlesztési irányok.

Ezek különösen az FVS 2., 3. és 4. stratégiai céljainak megvalósításához kapcsolódnak.

Új Közös Agrárpolitika 2023-2027 (KAP):

A jelenleg még társadalmi egyeztetés alatt lévő dokumentum képi a következő Vidékfejlesztési Program (VP) alapját. A 2014-2020-as időszakban Dabas önkormányzatának

több nyertes pályázata is volt VP-ból, ezért a következő hét éves ciklusban is megkerülhetetlen a forrásbevonás potenciális lehetőségeinek figyelembe vétele a vidékfejlesztésre rendelkezésre álló források kapcsán is.

NTS2030 Turizmus 2.0 Stratégia (NTS):

A hazai idegenforgalom 2030-ig szóló fejlesztési iránymutató dokumentuma stratégiai célok és fejlesztési irányvonalak mentén, stratégiai intézkedéseket meghatározva definiálja a hazai turisztikai ágazat jövőjét. A stratégia két kiemelt célja a szolgáltatások minőségének javítása és az értékesítés és marketingtevékenység erősítése. A három irányelv: turisztikailag vonzó termékportfólió, egyértelmű, igényeknek megfelelő márkaprofil, illeszkedés az országos márkapozícióba. A külön alágazati szegmensekre készült stratégiák között jelenik meg a vallásturizmus, ami a Sáriban található zárandokturizmus infrastruktúrafejlesztési tervek jelentőségét emeli. A vallásturisztikai intézkedési terv keretrendszerének Dabas FVS-sel összhangban lévő stratégiai irányvonalai: Vallásturizmus népszerűsítése, Alapfeltételek biztosítása, Élmények biztosítása. A településnél az aktív- és ökoturisztikai értékeinek a kiaknázásában vannak még lehetőségek, erről a szegmensről a stratégia legfőbb a előnyként fogalmazza meg, hogy a turisták költései többnyire a felkeresett desztinációban maradnak.

3.5.5 A VÁROSTÉRSÉG TELEPÜLÉSEINEK FEJLESZTÉSI PROGRAMJAI

Várostérségként az FVS-el való összehangoltság kimutatásához a Dabassal szomszédos településeket, valamint a járáshoz tartozó településeket szükséges megvizsgálni. A szomszédos települések esetében jelentkeznek közös pontok, ebből kiemelendő a Dabassal való közlekedési infrastruktúra és a közösségi közlekedési elérhetőség fejlesztése iránti igény, illetve Dabas munkaerő-vonzó, munkavállalási célú mobilitásban betöltött, járási jelentőségű szerepe. Az egyes, elérhető településfejlesztési dokumentummal települések FVS-hez való kapcsolódása alábbiakban olvasható.

Bugyi Településfejlesztési Konceptió

A két település közötti összehangoltságot a közlekedési kapcsolatok terén említi meg a dokumentum. Az egyik ilyen az 5202. sz. út fejlesztése. A közlekedés másik szintjeként, a SWOT analízisben is gyengeségként azonosított közösségi közlekedés jelenik meg, melyben a településről Dabas felé tartó közlekedés javítását is megemlíti. További kapcsolódási pont, hogy a megvalósítás eszköz- és intézményrendszerében a közbiztonság területén Bugyi koncepciója a Dabasi Rendőrkapitányság együttműködésének fontosságát emeli ki.

Hernád Településfejlesztési Konceptió

Hernádnak más települések munkaerőpiachoz való kapcsolódásában potenciális célterületként kerül azonosításra Dabas, Budapest, Újhartyán és Kecskemét mellett. Ennek egyik előfeltételeként a közlekedési kapcsolatok és az eljutás lehetőségének javítását nevezi meg. Emellett a Dabas irányába tartó kerékpárút tervezését és mielőbbi megvalósításának fontosságát emeli ki.

Inárcs Gazdasági Program 2020-2024

Dabas fontossága a munkaerőpiaci és közigazgatási szolgáltatások vonzásában kerül megemlíítésre. A két település közötti kapcsolódás a turisztikai fejlesztések kapcsán jelenik meg, ahol közös rendezvények szervezése tervezett feladatok közt szerepel.

Kakucs Településfejlesztési Konceptió

A település fejlesztési céljai közül a gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés, foglalkoztatási helyzet javítása kapcsán Dabast azon települések közé sorolja a dokumentum, ahova a településről átjárnak dolgozni. Ezért is emeli ki a két település közötti elérhetőség fejlesztését, így az ingázás feltételeinek javítását Dabas irányába. A falu turizmusának fejlesztésében célként fogalmazódik meg a Dabas-Újhartyán-Kakucs kerékpárút megvalósítása.

Ócsa Településfejlesztési Konceptió

Dabas és Ócsa közötti kapcsolódási pontként a két település közti vasút kapcsolatok javítását lehet figyelembe venni, illetve az ócsai területi tartalékok aktiválását beruházási célokra, ami a foglalkoztatási lehetőségeket javíthatja a két település számára.

Újhartyán Településfejlesztési Konceptió

A térségi szerepre vonatkozó jövőkép kapcsán Újhartyán mikrotérségi szervező központként való erősödését jelölik meg, amelyben Dabassal megosztott központi szereppel bír majd az igazgatási, intézményi ellátás terén és a foglalkoztatásban. Infrastrukturális fejlesztésként említik meg közúti közlekedés mellett a dabasi vasútállomásra való ráhordás javítását. Lehetőségként merül fel Dabas gazdasági funkcióinak kiegészítése, megerősítése, amivel a két település kölcsönösen erősíteni tudja a térség gazdasági erejét. A kerékpáros infrastruktúra fejlesztésében a Dabas – Újhartyán közötti kerékpárút kiépítésének szükségességét említi meg a dokumentum.

4 MONITORING, KONTROLLING, INDIKÁTOROK

4.1 FVS MONITORING RENDSZERE, NYOMON KÖVETÉS A TERVEZÉS ÉS VÉGREHAJTÁS SORÁN

Dabas rendelkezik integrált városfejlesztési stratégiával, a középtávú fejlesztési irányok, eszközrendszereinek meghatározása nem új számára.

A rendszeres (éves gyakoriságú) nyomon követés nem valósult meg, azonban az FVS készítésekor az abban foglalt projekt elképzelések felülvizsgálata megtörtént és alapot biztosítottak az új tervezési ciklus meghatározásához.

Fontos része a stratégia alkotásnak, megvalósításnak a monitoring rendszer.

A városfejlesztési tartalmú stratégiai ciklus-stratégiai menedzsment ciklus 9 lépése:

1. stratégia megalapozása- a kiinduló helyzet elemzése/értékelése
2. a város trendekre alapozott jövőképe
3. stratégiai célok meghatározása-monitoring előkészítése
4. megvalósítás intézményi és finanszírozási feltételrendszerének alakítása
5. cselekvési terv-akciótervezés projektdefiníálás
6. zöld és digitális menetrend kialakítása
7. stratégia tervezett beavatkozásainak fenntartható megvalósítása
8. stratégia és projekt szintű monitoring
9. visszacsatolás előkészítése és végrehajtás.

A fentiek ciklikus egymásra épüléséből kitűnik, a 8. pontban említett stratégia és projekt szintű monitoring viszonya az egyes lépésekhez az FVS tervezése és megvalósítása során.

A monitoring segítségével:

- megállapítható a város jövőképe és céljai,
- vizsgálhatók a kockázatok,
- számszerűsíthetők az eredmények,
- mérhetőek a teljesítések,
- megállapítható a kitűzött célok elérésének realitása,
- kiértékelhetőek az elért eredmények és az oda vezető út.

Tekintettel arra, hogy a korábban készült integrált városfejlesztési stratégiában meghatározott célok megvalósításának nyomon követésére nem került sor, fontosnak tartottunk egy ún. „leltár” elkészítését, hogy mely fejlesztési elképzelések megvalósítására kerülhetett sor, melyekre nem, és ez utóbbinak mi volt az akadálya.

A nyomon követésnek szükséges feltétele, hogy „legyen mit” nyomon követni. Ezt a banális kijelentést, úgy kell érteni, hogy míg korábban jellemzően egy adott projekt megvalósításához, majd később jogszabályi kötelezettségen alapulóan készült a stratégia, és a városfejlesztési elképzelések megvalósítására nem, vagy csak európai uniós/hazai támogatás biztosításával állt rendelkezésre forrás, a stratégia nyomon követése a ciklikus stratégiai menedzsmentben

kisebb szereppel bírt. Jelen esetben azonban Dabas, mint fenntartható város forrásallokációval érintett település számára 4 milliárd forint forrás tervezett a 2021-2027-es időszakban a fejlesztési elképzeléseinek megvalósítására. A nyomon követésre és a kontrollingra jóval nagyobb hangsúlyt szükséges fordítani. Az FVS 2024-ben történő felülvizsgálatához is szolgálhat megfelelő adattal az indikátormérés. Az indikátorral szemben támasztott minimum követelmény, hogy az mérhető, objektív és összehasonlítható legyen más időpont adatával.

4.2 AZ FVS-HEZ KAPCSOLÓDÓ INDIKÁTOROK ÉS AZOK MÉRÉSI MÓDSZERTANA

Indikátor	Mértékegység	Bázisérték 2021	Bélték 2027	Mérés módszere
SC 1: A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása				
SRC 1/1 A kulturális örökség megőrzésének és továbbadásának előmozdítása	Fejlesztéssel érintett kulturális létesítmények száma	0	2	Fejlesztéssel érintett kulturális létesítmények száma
SRC 1/2 Az aktív szabadidő-eltöltés minőségi lehetőségeinek bővítése	Fejlesztéssel érintett terület nagysága	0	1	Fejlesztéssel érintett terület nagysága
SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi háttérfeltételeinek erősítése	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: háziorvos, házi gyermekorvos, fogorvos, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-, egészségügyi ellátás) száma	0	1	Összesítés a fejlesztéssel érintett egységek működési engedélyéről, a fejlesztéssel érintett közfinanszírozott kapacitásokról (Működési engedély, NEAK finanszírozás igazolására)
SC 2: Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása				
SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a résztvevők biztonsága és közlekedésfejlesztésével érintett alpinfraktúra hossza	km	0	1	Projekt megvalósítását követően műszaki ellenőri nyilatkozat, átnézési helyszínrajz

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFELJESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Inkálkator	Mérékegység	Bázisérték 2021	Bélérték 2027	Mérés módszere
komfortérzéfének javítása érdekében				
SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közmű- szolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése	db	0	1	Az intézkedés keretében létrejövő infrastruktúra
SRC 2/3 A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása	ha	0	1	A projekt keretében épitfessel, felújítással, revitalizációval, növénytelepítéssel, növényvédelemmel érintett zöldterületek és zöldfelületek nagysága műszaki ellenőr nyilatkozat, valamint léptékhelyes helyszínrajz alapján
SC 3 A helyi gazdaság élénkítése				
SRC 3/1 Befektetés- ösztönzés a tőkeerős vállalkozások térségbe vonzása és a helyi KKV-k megerősítése érdekében	fő	0	100	A 2021-2027-as időszak során megvalósult konferenciákon, programokon részt vett lakosság száma jelenléti ívek alapján
SRC 3/2 Kultúrális- és aktív turizmus fellendítése	db	0	1	Fejlesztett turisztikai attrakciók száma
SRC 3/3 Helyi termékek helyi feldolgozásának és helyben történő fogyasztásának	fő	0	200	A 2021-2027-as időszak során megvalósult társadalmi akciókon,

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSEJLEJTESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Indikátor	Mértékegység	Bazisérték 2021	Bélték 2027	Mérés módszere
fejlesztése, helyi értékesítési és rövid ellátási láncok kialakítása				programokon részt vett lakosság száma jelenléti ívek alapján
SC.4 A. klímaváltozáshoz történő adaptáció elősegítése				
SRC 4/1 Fenntartható mezőgazdasági termelési rendszerek és tájhasználat elterjesztése	fő	0	100	A 2021-2027-as időszak során megvalósult társadalmi akciókon, programokon részt vett lakosság száma jelenléti ívek alapján
SRC 4/2 Energetikai korszerűsítés kiterjesztése, az alternatív energiaforrások és termelőrendszerek arányának növelése	db	0	2	Energetikai korszerűsítéssel érintett épületek száma
SRC 4/3 Fenntartható vízgazdálkodás, vízbiztonság megteremtése	km	0	0,5	Projekt megvalósítását követően műszaki ellenőri nyilatkozat, átnézési helyszínrajz
SRC 4/4 A. Klímaváltozás várható társadalmi hatásainak mérséklése, a helyi lakosság alkalmazkodóképességének növelése - szemléletformálás és digitalizáció	fő	0	100	A 2021-2027-as időszak során megvalósult társadalmi akciókon, programokon részt vett lakosság száma jelenléti ívek alapján

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Indikátor	Mértékegység	Bázisérték 2021	Bélerék 2027	Mérés módszere
-----------	--------------	--------------------	-----------------	----------------

Indikátor	Mértékegység	Bázisérték 2021	Célérték 2027	Mérés módszere
-----------	--------------	--------------------	---------------	----------------

Rezilienca: a gazdaság több fazon állása	helyi gazdaság diverzifikációjának mértéke	%	54	52	a legtöbb iparüzési adót befizető ágazat által beizelt iparüzési adó nagysága (Ft)/a város teljes iparüzési adó bevétele (Ft)
--	--	---	----	----	---

Rezilienca: energiatűrősség alternatív energiaforrásokkal való oldása	megújuló energia felmelés arányának növekedése	%	x	x+5	a város területén az adott évben megtermelt megújuló energia összmennyisége (MW GJ)/ a város területén az adott évben felhasznált energia összmennyisége (MW GJ)
---	--	---	---	-----	--

Rezilienca: digitális város	digitális ügymenetek aránya	%	63	65	a digitálisan elindított / lefolytatott hivatali ügyek száma (db/év)/az összes adott évben elindított ügy száma (db)
-----------------------------	-----------------------------	---	----	----	--

Rezilienca: megtartó város	az életminőségi meghatározó szolgáltatókkal való elégedettség	%	54,79	45	Az IH által biztosított elégedettséget mérő kérdőív lehező
----------------------------	---	---	-------	----	--

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Indikátor	Mértékegység	Bázisérték 2021	Célték 2027	Mérés módszere
Resiliencia: zöldfelületek zöld- és vízfelületek arányának változása	%	100	100	legnagyobb mintán történő lekérdezést követően az elégedettségi arány kiszámítása (%) a megadott módszertan szerint.
Prosperáló város	%	0	0	<p>települési zöld- és vízfelületek nagysága [ha] (aktuális év)/a</p> <p>települési zöld- és vízfelületek nagysága [ha] (bázisév)</p> <p>(befektetett eszközök FVS (Ft) bázis év/ önkormányzati TOP Plusz forráskeret (Ft) aránya a (tervezett befektetett eszközök FVS (Ft)/ önkormányzati TOP Plusz forráskeret (Ft) aránya a (tervezett befektetett eszközök FVS (Ft)/ önkormányzati TOP Plusz forráskeret (Ft)</p>
Zöldülő város	CO ₂ egyenérték	x	x-10%	<p>éves ÜHG kibocsátás egyenérték (CO₂/t)</p> <p>(városi ÜHG kibocsátás tonna CO₂ egyenérték (bázis év)-[városi ÜHG megköfés tonna CO₂ egyenérték (bázis év)])</p>
Digitális város	db	0	1	<p>fejlesztésekbe bevont külső forrás aránya</p> <p>digitálisan mért adatbázisok száma (db).</p>

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSEFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Indikátor	Mértékegység	Bázisérték 2021	Célérték 2027	Mérés módszere
Megtartó város	fő	17414	17400	Önkormányzati adatszolgáltatás alapján az adott év vándorlási egyenlege
Kiszolgáló város	%	0	5	Újjonnan belterületbe vont területek nagysága (ha) (aktuális év) / a kihasználatlan városi területek nagysága (ha) (aktuális év)

4.3 A BEAVATKOZÁSOKRA VONATKOZÓ ADATOK GYŰJTÉSÉNEK ÉS KEZELÉSÉNEK HELYI MÓDSZERTANA

Az FVS-ben meghatározott célok, beavatkozások megvalósítása, eredményességének mérése a nyomon követés által teljesül.

Az FVS-ben, valamint a TVP-ben meghatározott beavatkozások, projektek eredménymutatóinak pontos meghatározása az adott fejlesztéshez kapcsolódó projektmenedzsmenti feladatokhoz tartozik. Az egyes eredménymutatók rendszerben történő gyűjtése, feldolgozása, értékelés Dabas Város Önkormányzatának feladata, hiszen mint projektgazda neki van a legnagyobb ráhatása a vállalt indikátorok teljesítésére.

A nyomon követés során a tervezett és tényleges állapot, előrehaladás közötti eltérések okainak feltárása az eredménymutatók ismeretében történik.

Az FVS 2024-ben történő felülvizsgálatakor érdemes köztes adatot vizsgálni az eredménymutatók változási trendjeinek megfigyelésére.

2029-re várhatóan az egyes projektek keretében megvalósult fejlesztések már fenntartási időszakba lépnek.

Az adatok kezelése a hatályos informatikai szabályzat és a vonatkozó adatvédelmi előírások maradéktalan betartásával történhet.

5 AZ IRÁNYÍTÁSI ÉS MŰKÖDÉSI MODELL

5.1 A VÁROSIRÁNYÍTÁSI MODELL INDOKOLT MÓDOSÍTÁSAI

5.1.1 AZ ÁTFOGÓ VÁROSIRÁNYÍTÁSI RENDSZER VÁLTOZÁSAI

A 2.4.1 Irányítási modell c. alfejezetben részletesen bemutatásra került a fejlesztésekkel kapcsolatos döntéshozatali mechanizmus, annak működése, szereplői. Az elmúlt években eredményesen megvalósított fejlesztések alátámasztják a városirányítás rendszerének megfelelő működését, mindazonáltal **az FVS új lehetőséget és ezzel együtt kihívást, többletfeladatot is jelent a városvezetés számára.**

Általános probléma, a hogy a települési önkormányzatok **szakemberhiánnyal** küzdenek, a köztisztviselői életpálya nem elég vonzó a munkaerőpiac más szegmenseivel szemben. Ennek kezelése a köztisztviselői illetmények rendezése – melyet akadályoz az önkormányzati források szűkös rendelkezésre állása – mellett más beavatkozásokkal is lehetséges, például gyakornoki program, nyári diákmunka program alkalmazásával, illetve ösztöndíj-program bevezetésével, vagy a lakhatás támogatásával.

Dabason **menyiségi munkaerő-hiány** jelentkezik műszaki területen, a városüzemeltetéssel kapcsolatos feladatok ellátása kapcsán, valamint a projektelőkészítés, projektmenedzsment terén. Ez utóbbi esetében megfigyelhető az elmúlt években, hogy a korábbi néhány, nagy értékű beruházás helyett az önkormányzat több kisebbet valósít meg, növelve ezzel az adminisztratív terheit. Ezekon a területeken a humán erőforrás-állomány bővítése és/vagy hatékonyabb munkaszervezés szükséges.

Szintén megfigyelhető az átlagos projektméret csökkenése mellett a bevont szereplők számának bővülése. Ez az alapvetően pozitív trend a **kommunikációs folyamatok fejlesztését** is indokolja.

Az elmúlt két évben, és adott esetben a jövőben is fennálló kihívásként kell szembenéznie az önkormányzati irányítási modellnek a **pandémiával**, mely amellet, hogy új területeken igényli a települések helytállását, az eddig kiforrott folyamatokat is befolyásolja. Nehézségként jelentkezik a betegség miatt időlegesen kieső személyek irányítási modellben betöltött feladatköreinek ellátása, de jelentős változás az is, hogy a személyes jelenlétet és kapcsolatokat részben vagy egészben az online térben történő munkavégzés váltja fel. A döntéshozatali és operatív folyamatok zavartalanságának biztosítása érdekében javasolt a **digitalizáció irányába történő minél nagyobb elmozdulás, a rugalmas munkavégzés lehetőségeinek bővítése** akár pályázati források bevonásával. Az online irányítással kapcsolatos változásokat a digitális menetrenddel összhangban szükséges megvalósítani, és szervesen beépíteni az önkormányzat működési rendjébe, például a Szervezeti és Működési Szabályzatába.

Amennyiben a zöld- és digitális átállás végleges menetrendje érinti Dabas irányítási modelljét, az FVS 2024-ig esedékes felülvizsgálatakor szükséges ezen módosításokat is megjeleníteni az városirányítás rendszerében.

5.1.2 A TÉRSÉGI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAINAK VÁLTOZÁSAI

Mivel az FVS Dabas Városra önmagában, és nem a várostérségre vonatkozik, így a térségi koordinációs mechanizmus szerepe visszafogottabb, bár nem lebecsülendő az FVS beavatkozásainak megvalósítása terén. A települések közötti koordinációt igénylő kérdések megvitatásának és a szükséges döntéshozatalnak megfelelő keretet biztosítanak a jól működő önkormányzati együttműködések, melyek a 2.4.3 Várostérségi koordináció c. alfejezetben bemutatásra kerültek.

5.1.3 RÉSZVÉTELI AKCIÓK A STRATÉGIAI CIKLUS VÉGREHAJTÁSI SZAKASZÁBAN

Az FVS tervezési szakaszára vonatkozó partnerségi tevékenységek bemutatásra kerültek az 1 A partnerségi folyamat ismertetése az FVS tervezés időszakára vonatkozóan c. fejezetben. A stratégia megvalósítási szakaszában a partnerség nem általános jellegű, hanem a konkrét beavatkozásokhoz igazodik. A partnerek köre nem szükségképpen tér el a tervezési fázistól, viszont javasolt annak célirányos szűkítése. Az érintettek széles köre határozható meg, közülük az adott fejlesztés vonatkozásában, egyedileg jelölhetők ki a releváns partnerek, például:

- Dabas lakosságának azon része, akik az adott beavatkozás potenciális felhasználói, használóinak lehetnek (demográfia, földrajzi, vagy más ismérv alapján történő szegmentálás);
- az önkormányzat intézményei és gazdasági társaságai közül a beavatkozás megvalósításában vagy fenntartásában érdekeltek;
- a működési térképen szereplő, érintett szervezetek;
- az adott beavatkozáshoz illeszkedő tevékenységi körű dabasi civil szervezetek, egyházi személyek;
- nemzetiségi önkormányzatok;
- helyi vállalkozások és/vagy azok érdekképviselője, stb.

A végrehajtás során Dabas Város Önkormányzata számos eszközt alkalmazhat a partnerek tájékoztatására, bevonására. Ezek között megkülönböztethetünk kötelezően alkalmazandó eszközöket, illetve önként biztosított lehetőségeket. Az eszköztár egy része alkalmas arra, hogy az önkormányzat és partnerei kétirányú kommunikációt folytassanak, de kifejezett jelentősége van azoknak a módszereknek is, melyek az érintettek figyelmének felkeltését vagy a beavatkozás eredménykommunikációját szolgálják.

A végrehajtási szakasz partnerségének eszköztára:

- Évente egy közmeghallgatás
- Szükség esetén lakosság fórum lebonyolítása
- Folyamatos média megjelenések az önkormányzat saját lapjában, a Dabasi Újságban, és a saját weboldalán

- Közösségi média megjelenések, például Dabas hivatalos Facebook-oldalán
- Pályázati forrásból megvalósuló fejlesztések esetén azon partnerségi akciók, melyet a felhívás kötelezővé vagy lehetővé tesz
- A TOP Plusz 3. prioritása keretében megvalósuló részvételi akciók: lakossági fórumok, műhelymunkák, közösségi tervezés

A TOP Plusz operatív program lesz az FVS-ben foglalt beavatkozások egyik legjelentősebb finanszírozási forrása. A már megjelent felhívások alapján várhatók lesznek kötelező vagy választható lakossági szemléletformáló akciók (például a kék infrastruktúrafejlesztést, fenntartható közlekedésfejlesztést, okos település fejlesztést, energetikai korszerűsítést tartalmazó projektek esetén), kötelező képzés a végfelhasználók részére (energetika).

Némely beavatkozás maga után vonhatja az ITS módosításának vagy településfejlesztési terv készítésének a szükségességét. Ebben az esetben a fejlesztési dokumentum partnerségi eljárása párhuzamosan fut majd az FVS végrehajtási partnerségi akcióival.

A koronavírus-járvány eddigi tapasztalatai azt mutatják, hogy az önkormányzatnak a korábbinál rugalmasabban szükséges a partnerségi akcióit tervezni. Programok előkészítése esetén törekedni kell arra, hogy azok szükség esetén online módon is lebonyolíthatók legyenek. A papír alapú kiadványok készítése a pandémia mellett környezetvédelmi szempontból sem preferált.

29. táblázat: Partnerség a stratégia megvalósítása alatt - GANTT diagram

Partnerségi akció	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Közmeghallgatás	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Lakossági fórum	Eseti jelleggel							
Média-megjelenések	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Közösségi média	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

TOP Plusz partnerségi akciók: A TOP Plusz Várostervezési Programtervben (TVP) 3.prioritás keretében vagy hard szereplő ütemezésnek megfelelően beruházáshoz kapcsolódva

Forrás: saját szerkesztés

5.2 A VÁROSI MŰKÖDÉSI MODELLT ÉRINTŐ TERVEZETT VÁLTOZTATÁSOK

A 2.4.2 alfejezetben bemutatásra került Dabas városi szolgáltatásainak működési modellje, mely nagyszámú szereplő – legyenek azok az önkormányzati, az állami, civil vagy a magánszektor részei – összehangolt tevékenységével valósul meg. A közöttük megvalósuló koordináció fő letéteményese Dabas Város Önkormányzata.

Kihívás elé állíthatja a működési modellt az elmúlt évtizedekben tapasztalható lakosságszám-növekedés, melyhez a város által nyújtott szolgáltatások kínálati oldalának is igazodnia kell, ellenkező esetben Dabas elveszítené a vonzerejét, ami ez a tendenciát fenntartja. Ehhez elengedhetetlen az önkormányzat és a működési térkép egyéb szereplői közötti kapcsolattartás, információáramlás erősítése, hiszen az önkormányzat rendelkezik a legtöbb információval a városi szolgáltatásokkal szemben támasztott lakossági és gazdasági igényekről. A működési modell működése inkább másodlagos szempont a szolgáltatások iránti bővülő kereslet kielégítése szempontjából, döntő tényező a pénzügyi háttér megteremtése. Az FVS finanszírozási lehetőségei és költötségei a 7. fejezetben kerülnek részletes bemutatásra.

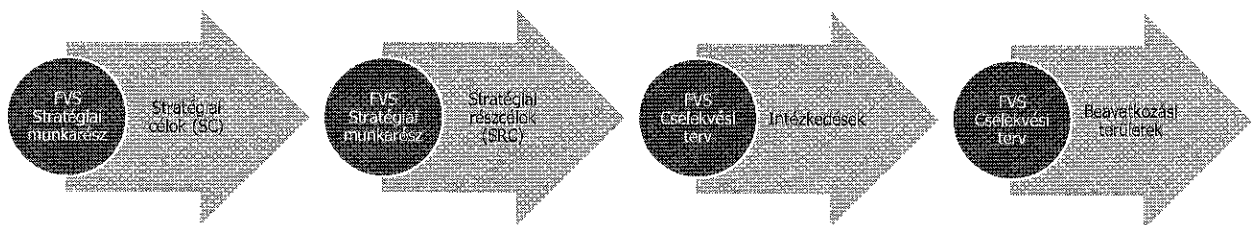
A működési modellel szemben támasztanak majd új követelményeket a jelen stratégiába foglalt digitális- és zöld átállás lépései is, melyek módosítják az egyes városi szolgáltatások működését, adott esetben akár új szolgáltatások bevezetését teszik szükségessé. A két menetrend véglegesítését követően – mely várhatóan az FVS 2024-ig történő felülvizsgálata során esedékes – szükséges áttekinteni a működési modellben esetlegesen végrehajtandó változtatásokat, esetleges kiegészítéseket is.

6 CSELEKVÉSI TERV

6.1 INTÉZKEDÉSEK ÉS BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK RENDSZEREZÉSE

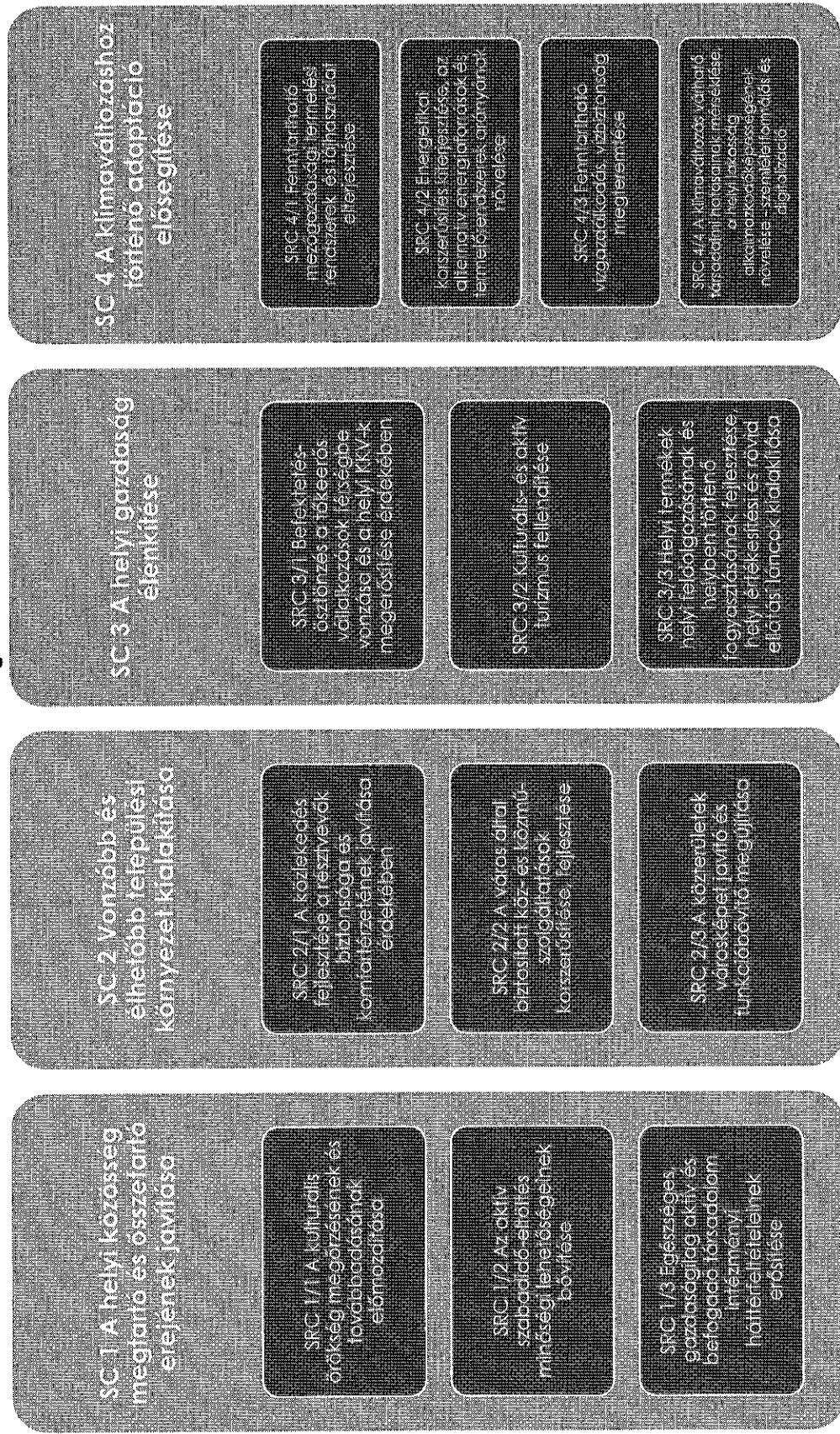
Az FVS stratégiai célrendszerében meghatározott négy stratégiai cél (intézkedés), valamint a tematikus alábontása szerint meghatározott tizenhárom rész cél (beavatkozási terület) határozza meg a fejlesztési tevékenységeket. Egyes esetekben a beavatkozási terület szintje és a beavatkozás/projekt szint nem válik el egymástól, mivel ezek olyan kulcsfontosságú megalapozott fejlesztési elképzelések, melyek két szinten történő megbontása nem eredményesek. Egy beavatkozási terület/beavatkozás több intézkedéshez is kapcsolódhat, melyek főleg komplex projektötleteknél merülnek fel. A cselekvési tervben megfogalmazott beavatkozások szükségességét az igényfelmérések eredményei támaszák alá.

9. ábra: Az FVS célrendszerének logikai vázlata

Forrás: saját szerkesztés

10. ábra: Dabas FVS stratégiai célrendszere

30. táblázat: Célok és beavatkozások rendszerezése

Dimenzió	Stratégiai cél	Stratégiai részce	beavatkozási terület	beavatkozás/projekt
Kiszolgáló város	SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása	SRC2/1	Belferületi utak fejlesztése	Belferületi utak fejlesztése
Kiszolgáló város	SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása	SRC2/1	Városi kerékpárhálózat fejlesztése	Városi kerékpárutak felújítása, bővítése
Kiszolgáló város	SC 4 A klímaváltozáshoz történő adaptáció elősegítése	SRC4/3	Belferületi elvezető fejlesztése	Belferületi csapadékvíz-vezető rendszer fejlesztése
Megtartó város	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása	SRC1/2	Járási uszoda építése	Járási uszoda építése
Megtartó város	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása	SRC1/3	Önkormányzati fejlesztés	Önkormányzati bérletkés fejlesztés köszolgáltatáshoz kapcsolódóan

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Dimenzió	Stratégiai cél	Stratégiai rész-cél	beavatkozási terület	beavatkozás/projekt
Megtartó város	SC 1 A helyi közösség és összetartó erejének javítása	SRC1/3	Komplex Fejlesztő Központ létrehozása	Komplex Fejlesztő Központ létrehozása
Megtartó város	SC 1 A helyi közösség és összetartó erejének javítása	SRC1/3	Idősgondozás fejlesztése	Idősek Otthonainak fejlesztése, építése
Megtartó város	SC 3 A helyi gazdaság élénkítése	SRC3/3	Közélektetéshez kapcsolódó fejlesztés	Közélektelési- és forprofit típusú konyha fejlesztése
Prosperáló város	SC 3 A helyi gazdaság élénkítése	SRC3/3	Közösségi létrehozása	Gasztró udvar- Szlovák Alkotóház létrehozása

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Dimenzió	Stratégiai cél	Stratégiai rész cél	beavatkozási terület	beavatkozás/projekt
Megtartó város	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása	SRC1/2	Sportinfrastruktúra fejlesztése	Küzdősportok megépítése Háza
Zöldebbé várossá	SC 4 A klímaváltozáshoz történő adaptáció elősegítése	SRC 4/2	Önkormányzati ingatlanok energetikai célú fejlesztése	Háztartósi fejlesztése Óvodák energetikai korszerűsítése
Prosperáló város	SC.3.A helyi gazdaság élénkítése	SRC3/2	Turisztikai célú fejlesztés	Bánya-tó turisztikai célú fejlesztése
Megtartó város	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása	SRC1/3	Szociális bérlakások fejlesztése	Szociális bérlakások Szociális fejlesztése
Megtartó város	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása	SRC1/1	Járási Kulturális Központ létrehozása	Járási Kulturális Központ létrehozása

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Dimenzió	Stratégiai cél	Stratégiai rész cél	beavatkozási terület	beavatkozás/projekt
Megtartó város	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása	SRC1/1	Művészeti létrehozása Iskola	Művészeti létrehozása Iskola
Prospektív város	SC 3 A helyi gazdaság élénkítése	SRC3/1	Helyi gazdaságfejlesztés	Befektetésbarát települési környezet létrehozása
	SC 3 A helyi gazdaság élénkítése	SRC3/3		Helyi piac fejlesztése
	SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása	SRC2/1		Gazdasági szempontból kiemelt jelentőségű csomópontok fejlesztése
	SC 3 A helyi gazdaság élénkítése	SRC3/1		Képzőközpont Inkubátorház létrehozása

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Dimenzió	Stratégiai cél	Stratégiai részcel	beavatkozási terület	beavatkozás/projekt
Digitális város	SC 4 Klimaváltozáshoz törtenő adaptáció elősegítése	A SRC4/4		Befektetésösszfinzés
Megtartó város	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása	SRC1/3	Parasport létesítése	Parasport létesítése
Kiszolgáló város	SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása	SRC2/1	Közösségi közlekedésfejlesztés	Buszpályaudvar megvalósítása eszközparkkal
Zöldülő város	SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása	SRC2/3	Közparkok zöldfelületek (településrészi központok fejlesztései)	rekreációs terek kialakítása az egyes településrészi központokban

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Dimenzió	Stratégiai cél	Stratégiai részcel	beavatkozási terület	beavatkozás/projekt
Kiszolgáló város	SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása	SRC2/3	Közparkok rekreációs zöldfelületek fejlesztése (településrészi központok fejlesztései)	Aktív rekreációs közösségi terek kialakítása az egyes településrészi központokban
Megtartó város	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása	SRC1/3	Szociális alapszolgáltatások fejlesztése	Családsegítő Központ bővítése
Kiszolgáló város	SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása	SRC2/2	Egyes városrészek alapinfrastrukturális fejlesztése	Egyes városrészek alapinfrastrukturális fejlesztése
Megtartó város	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása	SRC1/3	Közneveléshez kapcsolódó fejlesztések	Oktatási intézmények fejlesztése (iskolai konyhák, tantermek fejlesztése)
				Óvoda építés Gyónon

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFELFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Dimenzió	Stratégiai cél	Stratégiai rész-cél	beavatkozási terület	beavatkozás/projekt
Megtartó város	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása	SRC1/3	Egészségügyi alapellátás fejlesztés	Dr. Halász Géza Szakorvosi Rendelőintézet eszköz fejlesztése, CT beszerzés
Kiszolgáló város	SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása	SRC2/2	Szennyvíztelep fejlesztés	Szennyvíztisztító telep át helyezése, modernizálása
Megtartó város	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása	SRC1/1	Helyi identitás erősítése	Helyi identitás erősítése
Prosperáló város	SC 3 A helyi gazdaság élénkítése	SRC3/3	Helyi identitás erősítése	Helyi identitás erősítése
Zöldülő város	SC 4 A klímaváltozáshoz történő adaptáció elősegítése	SRC 4/1	Helyi identitás erősítése	Helyi identitás erősítése

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Dimenzió	Stratégiai cél	Stratégiai rész-cél	beavatkozási terület	beavatkozás/projekt
Digitális város	SC 4 klímaváltozáshoz történő adaptáció elősegítése	A SRC 4/4	Helyi identitás erősítése	Helyi identitás erősítése
Zöldülő város	SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása	SRC2/3	Városi zöldinfrastruktúra fejlesztése	Fásítás, fatíjtás

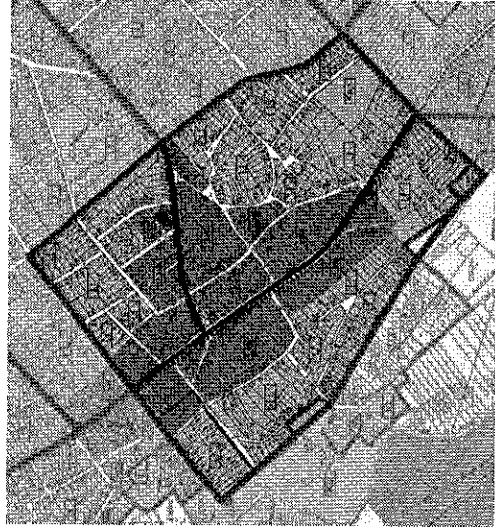
6.2 AZ AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE, A KIJELÖLÉS ÉS A LEHATÁROLÁS INDOKLÁSA

Tekintettel arra, hogy a 2011. évi népszámlálási adatoknál frissebb adatok nem állnak rendelkezésre az egyes lakótömbökre, városrészekre, valamint az FVS készítésének időpontjában hatályos integrált településfejlesztési stratégiában meghatározott akcióterületek fejlesztési szükségletei továbbra is relevánsak, ezért azokra épülve, azt kiegészítve határozzuk meg az akcióterületeket. Az FVS 2023. évi felülvizsgálata esetén javasolt a friss népszámlálási adatok ismeretében az akcióterületek újradefiniálása.

31. táblázat: Akcióterületek összefoglaló táblázata

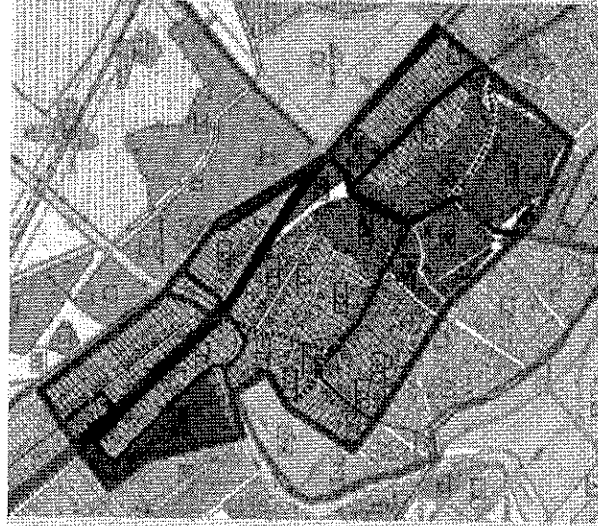
Akcióterület megnevezése	Akcióterület lehatárolása	A lehatárolás indoklása
DABAS		Az előző fejlesztési időszakban jelentős eredményekkel járó városközponti fejlesztések folytatása, – a XXI. századi köveletelményeknek megfelelő – új városrész fejlesztésének megalapozása a mai városközpontinhoz kapcsolódó területen.
VÁROSKÖZPONTIJA		

GYÓN
VÁROSRESZKÖZPONTJA

Gyón hagyományos központja a Kossuth Lajos utca – Vasút utca csomóponti térsége. Ez a terület Dabas egyik történeti alközpontja. Az alközpontban található Gyón közintézményei, itt főmőködnek a kereskedelem-, szolgáltatás létesítményei. Az alközpont karakterét és jellegzetes értékeit a több esetben ma még alulhasznosított kúriák jelentik.

SÁRI
VÁROSRESZKÖZPONTJA

Sári hagyományos központja a Szent János út – Tabáni út – Rákóczi Ferenc utca csomóponti térsége. Ez a terület a ma Dabas részét képező korábbi falu történeti központja. Az alközpontban található Sári közintézményei, itt található a kereskedelem-, szolgáltatás alközpontot képező létesítményei. Az alközpont utcaszerkezete és beépítése falusias karakterű.

6.3 VÁROSI SZINTŰ BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK RÉSZLETEZÉSE

Városi szintű beavatkozási területek:

- egyedi beavatkozások:
  1. Önkormányzati bérlakás fejlesztés közszolgáltatáshoz kapcsolódóan
  2. Idősek Otthonainak fejlesztése, építése
  3. Közéletek- és forprofit típusú konyha fejlesztése
  4. Gasztró udvar- Szlovák Alkotóház létrehozása
  5. Küzdősportok Háza megépítése
  6. Házi orvosi rendelők fejlesztése
  7. Óvodák energetikai korszerűsítése
  8. Bánya-tó turisztikai célú fejlesztése
  9. Szociális bérlakások fejlesztése
  10. Befektetésbarát települési környezet létrehozása
  11. Képzőközpont Inkubátorház létrehozása
  12. Családsegítő Központ bővítése
  13. Dr. Halász Géza Szakorvosi Rendelőintézet eszköz fejlesztése, CT beszerzés
  14. Szennyvíztisztító telep áthelyezése, modernizálása
- akcióterületi beavatkozások:
  1. Járási Kulturális Központ létrehozása
  2. Helyi piac fejlesztése
  3. Buszpályaudvar megvalósítása eszközparkkal
  4. Óvoda építés Gyónon
- hálózatos, vonalas fejlesztések:
  1. Belterületi utak fejlesztése
  2. Városi kerékpárutak felújítása, bővítése (Gyón- Dabasi-Szőlők összekötő kerékpárút, Vasút utcai kerékpárút fejlesztése)
  3. Belterületi csapadékvíz-elvezető rendszer fejlesztése
  4. Gazdasági szempontból kiemelt jelentőségű csomópontok fejlesztések
  5. Befektetésösztönzés
  6. Aktív rekreációs közösségi terek kialakítása az egyes településrészi központokban
  7. Egyes városrészek alapinfrastrukturális fejlesztése
  8. Oktatási intézmények fejlesztése (iskolai konyhák, tantermek fejlesztése)
  9. Helyi identitás erősítése
  10. Fásítás, faifejtés

6.3.1 STRATÉGIAI CÉLKITŰZÉSEKET TÁMOGATÓ EGYEDI BEAVATKOZÁSOK

32. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek I.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás/ illeszkedése a dimenziókhöz	projekt Megtartó város tervezési

Kérdés	Kifejtés
2. beavatkozás/projekt munkacíme	Önkormányzati bérlakás fejlesztés közszolgáltatáshoz kapcsolódóan
3. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi háttérfeltételeinek erősítése
4. miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Dabas térség központi szerepéből adódóan olyan intézmények, szolgáltató létesítmények, gazdasági szereplők találhatóak a településen, amelyeknek a szakember ellátásához elengedhetetlenül szükséges helyben lakás biztosítása. Ennek érdekében a településen bérlakások építését tervezzük, amelyek a település és a térség szempontjából is releváns humánerőforrás biztosítását teszik lehetővé. A bérlakások építését az önkormányzat saját tulajdonú területen külső gazdasági szereplők partnerségi bevonásával kívánja megvalósítani. A fejlesztés eredményeként legalább harminc lakás építése valósulhat meg zöldmezős beruházásként. A fejlesztés több beruházási elképzeléshez komplex módon kapcsolódik. A város gazdasági és közszolgáltatás fejlesztését szolgálja, elősegíti az országon belüli munkaerő mobilitást.
5. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A fejlesztés célja az állami feladatellátást szolgáló szakemberek helyben tartása érdekében lakóingatlanok, bérlakások építése Dabason. A járási intézmények működtetéséhez szükséges szakemberek biztosítása érdekében Dabas településközpontjában, a térségi feladatellátást szolgáló intézményekben és vállalkozásokban dolgozók számára hosszútávú helyben lakás érdekében bérlakások fejlesztése.
6. városrészi leképeződése	Helyszín nincs kijelölve, elsősorban városközpont akcióterület.

33. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek II.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	Megtartó város
2. beavatkozás/projekt munkacíme	Idősek Otthonainak fejlesztése, építése
3. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi háttérfeltételeinek erősítése
4. miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Dabas városában két idősek otthona működik a gyóni Zárdakert Idősek Otthona, amelyet a Magyar Katolikus Egyház Szeretetszolgálat tart fenn, valamint a szintén egyházi fenntartású Átrium Idősek Otthona, amelyet a lórévi Szerb Ortodox Egyház működtet. A Zárdakert otthon specialitása a demens gondozás, amely önálló épületszárnyban működik magas szakmai színvonalon. Mindkét otthonban maximális a férőhelyek kihasználtsága. A megváltozó társadalmi környezet, a munkában eltöltött aktív évek kitolódása miatt egyre nagyobb igény mutatkozik családoktól az önmagukat gondozni képtelen idősek intézményi elhelyezésére. Ez a társadalmi igény, valamint a speciális gondoskodást igénylő, beteg idősorúak (demens, Alzheimer, Parkinson-kóros) intézményi ellátásának szükségessége indokolja az intézmények bővítését.
5. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt célja a társadalom demográfiai változásaihoz igazodva idősek otthonainak kapacitásbővítése építéssel. A projekt eredményeként a városban elérhető, térségi jelentőségű idősek otthonaiban jelentős férőhely növekedés érhető el.
6. városrészi leképeződése	Dabas városban működő időstthonok helyszínei

34. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek III.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	Megtartó város
2. beavatkozás/projekt munkacíme	Közétkeztetési- és forprofit típusú konyha fejlesztése
3. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 3 A helyi gazdaság élénkítése SRC 3/3 Helyi termékek helyi feldolgozásának és helyben történő fogyasztásának fejlesztése, helyi értékesítési és rövid ellátási láncok kialakítása
4. miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Dabas Város Önkormányzata 2013 óta tartja fenn önállóan a dabasi közétkeztetési konyhát, amelyet 2016-2017-ben pályázati forrásból korszerűsített a város. A fenntartható gazdasági környezet megteremtése, valamint a gazdasági szereplők városba települését több fejlesztési cél között a konyhai kapacitásbővítés, mint a vállalkozások és munkavállalók számára elérhető szolgáltatás megteremtése is szolgálja. A fejlesztéssel a meglévő napi főző-és tároló kapacitás, valamint a kiszállítási lehetőségek bővítése a cél minőségi meleg étel biztosítása mellett. A fejlesztés eredményei a városban működő és a későbbiekben megtelepülő vállalkozások működési feltételeit, humán erőforrás menedzsmentjét is segíti.
5. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A fejlesztés célja a dabasi önkormányzati fenntartású közétkeztetési konyha korszerűsítése, valamint kapacitásbővítése eszközbeszerzésekkel. A fejlesztés eredményeként a településen működő vállalkozások dolgozóinak étkeztetését, a gazdasági szereplők munkavállalóinak ellátását célozza meg a meglévő közel 2000 adagos napi főzőkapacitás további bővítésével.
6. városrészi leképeződése	Meglévő közétkeztetési konyha

35. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek IV.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	Prosperáló város
2. beavatkozás/projekt munkacíme	Gasztro udvar- Szlovák Alkotóház létrehozása
3. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 3 A helyi gazdaság élénkítése SRC 3/3 Helyi termékek helyi feldolgozásának és helyben történő fogyasztásának fejlesztése, helyi értékesítési és rövid ellátási láncok kialakítása
4. miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A fejlesztés célja a Sári Tájház és Rétesház alkotta Szlovák udvar továbbfejlesztése, Alkotóház és Gasztroudvar kialakítása. A fejlesztés két elemből egy népviseleti gyűjteményből (amely kölcsönözhető, használható) valamint egy prémium kategóriájú, kislétszámú rendezvények lebonyolítására, éttermi helyben fogyasztásra alkalmas főzőkonyha és étterem, valamint kerthelyiség megépítéséből áll. A helyszín kialakítása, berendezése a helyi hagyományokhoz illeszkedő, éttermi szolgáltatása hagyományos szlovák ételekre fókuszál, amelyek gasztronómiai különlegességek. A fejlesztés célja továbbá egy hang és zenetár, valamint interaktív, a helyi hagyományokat illusztráló szabadtéri művészeti alkotás létrehozása. A projekt a helyi néphagyományok megőrzésén túl a települési identitást is erősíti.
5. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt célja a település nemzetiségi múltjához, hagyományaihoz kötődő kulturális és gasztro-turisztikai fejlesztés megvalósítása a Sári Szlovák Udvar környezetében. A projekt célja építés és konyhai éttermi eszközbeszerzés.
6. városrészi leképeződése	Dabas-Sári városrész

36. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek V.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2. beavatkozás/projekt munkacíme	Küzdősportok Háza megépítése
3. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása SRC 1/2 Az aktív szabadidő-eltöltés minőségi lehetőségeinek bővítése
4. miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Dabason több mint 25 aktív sportegyesület működik, amelyek a település sportéletében, az utánpótlásképzésen keresztül pedig a felnövekedő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében jelentős szereppel bírnak. A klasszikus labdajátékokat művelők mellett jelentős számban vannak küzdősport egyesületek (karate, box, birkózás, kung fu, vívás). Ezek az egyesületek jelenleg a város különböző pontjain, eltérő infrastrukturális háttérű, nem elsősorban sportcélú intézményekben, épületekben működnek. A Küzdősportok Háza megépítésével az ilyen jellegű egyesületeknek azonos magas színvonalú működési környezetet, azonos esélyeket teremtünk a hatékony versenyfelkészülésre. A fejlesztés komplex társadalmi hatással bír. Szolgálja a közösséghez tartozást, a jellemformálást, a fiatalok addikciós prevencióját.
5. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt célja a Dabason működő küzdősport egyesületek működési feltételeinek javítása, a versenysport fejlesztése érdekében többfunkciós, a különböző küzdősportok befogadására alkalmas létesítmény megépítése a Gyóni Géza Általános Iskola környezetében a település alközpontjában.
6. városrészi leképeződése	Dabas-Gyóni városrész

37. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek VI.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	Zöldülő város
2. beavatkozás/projekt munkacíme	Háziorvosi rendelők fejlesztése
3. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 4 A klímaváltozáshoz történő adaptáció elősegítése SRC 4/2 Energetikai korszerűsítés kiterjesztése, az alternatív energiaforrások és termelőrendszerek arányának növelése
4. miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A város energetikai fejlesztései a megújuló energiaforrások fokozott kihasználására épít a fenntartható és hatékony városüzemeltetési feladatok ellátása érdekében.
5. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Önkormányzati tulajdonú épületek energetikai célú fejlesztése keretében fűtéskorszerűsítés, nyílászáró csere, homlokzati hőszigetelés. A beavatkozás célja, hogy a betegeknek azonos módon magas minőségű környezetben, jó és korszerű felszereléssel biztosítsa az alapellátást. Három háziorvosi rendelő felújítása tervezett (Gyónon és Dabason), amelyek jelentősen eltérő adottságú épületekben működnek. Az épületek állapotához mérten a fejlesztés célja komplex külső és belső felújítás.
6. városrészi leképeződése	Meglévő háziorvosi épületek helyszínei

38. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek VII.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	Zöldülő város
2. beavatkozás/projekt munkacíme	Óvodák energetikai korszerűsítése

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Kérdés	Kifejtés
3. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 4 A klímaváltozáshoz történő adaptáció elősegítése SRC 4/2 Energetikai korszerűsítés kiterjesztése, az alternatív energiatforrások és termelőrendszerek arányának növelése
4. miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Dabas Város településszerkezetéből adódóan olyan intézményhálózatot tart fenn, amely a lakóhelyhez lehető legközelebb az egyes településrészekben biztosít alapellátásokat. Minden településrészen található óvodai tagintézmény. Ezek közül kettő, a Sári Napsugár és a Dabasi-szőlősi Szőlőkert Óvodák energetikai korszerűsítése történe meg a fejlesztés keretében.
5. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt célja a Dabasi Óvodákban (Napsugár és Szőlőkert Óvoda) az épületek komplex energetikai korszerűsítése. Mindkét épület energetikai szempontból elavult, jelentős azok hővesztesége. Szükséges a hőtermelők korszerű nagy hatásfokú berendezésekre történő cseréjére, a hőleadó rendszerek és épülethatároló szerkezetek korszerűsítése, az épületek hőszigetelésének javítása, a nyílászárók cseréje, a hőveszteségek csökkentése érdekében. A beavatkozás részeként az energiahatékonyság növelése, a megújuló energiatforrások felhasználása érdekében napelemes rendszerek kiépítését tervezzük az intézményekben.
6. városrészi leképeződése	Meglévő óvoda épületeinek helyszínei

39. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek VIII.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	Prosperáló város
2. beavatkozás/projekt munkacíme	Bánya-tó turisztikai célú fejlesztése
3. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 3 A helyi gazdaság élénkítése SRC 3/2 Kulturális- és aktív turizmus fellendítése
4. miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs	Dabas város jelentős külterületekkel rendelkezik. A város több tájegység találkozási pontjában helyezkedik el,

Kérdés	Kifejtés
projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	ezáltal jelentős értékű természeti környezet veszi körbe, amely ökoturisztikai szempontból fontos erőforrás. Budapest közelsége miatt a Kiskunsági Nemzeti Park kapujában, a turjánvidék vizes erdeinek egyedi élővilága komoly turisztikai vonzerőt jelent. A fejlesztési pontok többnapos családi kikapcsolódásra, a szabadidő hasznos eltöltésére adnak lehetőséget sport, kulturális, gasztronómiai attrakciók hálózatos megvalósításával és működtetésével.
5. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt célja Dabas város természeti környezeti adottságaihoz alkalmazkodóan a meglévő turisztikai attrakciók továbbfejlesztésével (tájház, Réfesház, Babaház, a Magyar Zarándokút dabasi szakasza-Szent Jakab-sétány) új szálláshelyek, vendéglátó és kereskedelmi egységek fejlesztésével, Csónakház megépítésével komplex turisztikai fejlesztés megvalósítása
6. városrészi leképeződése	Elsődlegesen Bánya-tó környéke és azontól több városi helyszíni

40. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek IX.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2. beavatkozás/projekt munkacíme	Szociális bérletások fejlesztése
3. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi háttérfeltételeinek erősítése
4. miért stratégiai jellegű beavatkozás/ projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Dabas Város Önkormányzata a város különböző pontján, több épületben rendelkezik szociális bérletásokkal. Ezek az épületek többségében elavult, régi építésű, több esetben helyi, vagy országos műemléki védelem alatt álló épületekben találhatóak. A fejlesztés célja az alacsony komfortfokozatú épületek komfortosítása, a leszakadó

Kérdés	Kifejtés
	csoporthoz lakhatási körülményeinek javítása az épületek víz és hőszigetelésének korszerűsítésével, nyílászárók, fűtési rendszerek cseréjével. Mindez az épületet bérlők lakhatási körülményeinek jelentős javulásán túl a családok közüzemi költségeinek csökkenését, az épületek fenntarthatóságát is szolgálja.
5. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A fejlesztés célja Dabas Város Önkormányzata tulajdonában lévő szociális bérlakások felújítása, korszerűsítése. A fejlesztés keretében 12 szociális bérlakás megújítását tervezi az önkormányzat.
6. városrészi leképeződése	Meglévő önkormányzati tulajdonú szociális bérlakások helyszínei

41. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek X.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2. beavatkozás/projekt munkacíme	Befektetésbarát települési környezet létrehozása
3. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 3 A helyi gazdaság élénkítése SRC 3/1 Befektetés-ösztönzés a tőkeerős vállalkozások térségbe vonzása és a helyi KKV-k megerősítése érdekében
4. miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Befektetésösztönzési tevékenység jelentős hatással bír a település tőkevonzó képességének javításához, a helyi gazdaságfejlesztéshez, gazdaságélénkítéshez.
5. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A külső gazdasági környezet változásai indokolják a rezilienciát a helyi vállalkozók részéről is. Az önkormányzat korlátozott eszközzel bír a gazdaságélénkítés terén, azonban feladata és tevékenységei elengedhetetlenek a kiegyensúlyozott és stabil prosperáló gazdaság érdekében. Pontos feladatmeghatározás projektgenerálás követően történhet meg.

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Kérdés	Kifejtés
6. városrészi leképeződése	Településrendezési terv szerinti gazdasági területek helyszínei

42. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek XI.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2. beavatkozás/projekt munkacíme	Képzőközpont Inkubátorház létrehozása
3. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 3 A helyi gazdaság élénkítése SRC 3/1 Befektetés-ösztönzés a tőkeerős vállalkozások térségbe vonzása és a helyi KKV-k megerősítése érdekében
4. miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Befektetésösztönzési tevékenység jelentős hatással bír a település tőkevonzó képességének javításához, a helyi gazdaságfejlesztéshez, gazdaságélénkítéshez.
5. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A helyi gazdaság stabilitásához olyan inkubátorház létrehozása tervezett, melyben a kezdő vállalkozások számára képzési lehetőségek is biztosítottak. Kiemelt cél a start-up vállalkozásoknak való hely biztosítás és a raktározás lehetőség megteremtése.
6. városrészi leképeződése	Helyszín nem ismert, a településrendezési terv szerinti gazdasági területek helyszíneinek valamelyike, a szennyvíztisztító közelében.

43. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek XII.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város

Kérdés	Kifejtés
2. beavatkozás/projekt munkacíme	Családsegítő Központ bővítése
3. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom Intézményi háttérfeltételeinek erősítése
4. miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt a meglévő szociális szolgáltató központ bővítését tűzi ki célul a megnövekedett feladatmennyiség és az ellátottak számának növekedése miatt. A szolgálat jelenleg egy 2004-ben felújított épületben működik, amely épület korlátozott lehetőséget ad a szociálisan hátrányos helyzetű, leszakadó társadalmi csoportok integrációját, vagy visszailleszkedését célzó személyes, vagy kiscsoportos tevékenységek megvalósításához. A szolgálat tevékenységei között szerepel a pszichiátriai gondozást igénylők ellátása, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a szociális étkeztetés a házi gondozás, amely jelentős dolgozói létszámmal biztosítható. A fejlesztés az intézmény jelenlegi zsúfoltságát, a raktárak és fejlesztők hiányát oldaná meg meglévő önkormányzati tulajdonú épület korszerűsítésével.
5. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A fejlesztés célja a Dabas és mikrotérsége önkormányzati fenntartásában működő Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ bővítése az intézmény által végzett szociális feladatok korszerű környezetben való ellátása érdekében.
6. városrészi leképeződése	Gyóni városrész

44. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek XIII.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2. beavatkozás/projekt munkacíme	Dr. Halász Géza Szakorvosi Rendelőintézet eszköz fejlesztése, CT beszerzés

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Kérdés	Kifejtés
3. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi háttértelítételeinek erősítése
4. miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A fejlesztés célja modern diagnosztikai eszközök (pl.: CT) beszerzése a térségi feladatellátást szolgáló Dr. Halász Géza Szakorvosi Rendelőintézetbe, valamint az eszközök működési körülményeinek biztosítása érdekében diagnosztikai munkahely kialakítása. A szakorvosi rendelőintézet 60.000 fős lakosságú térséget szolgál ki. A fejlesztés célja a lakóhelyhez minél közelebb elérhető magas minőségű diagnosztikai eszközpark biztosítása a betegek mielőbbi munkába állása, a betegségek korai felismerése érdekében.
5. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt célja korszerű diagnosztikai eszközök beszerzése és üzemeltetése a Dr. Halász Géza Szakorvosi Rendelőintézetben.
6. városrészi leképeződése	Dr. Halász Géza Szakorvosi Rendelőintézet területe

45. táblázat: Városi stratégiai beavatkozási területek XIV.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	Kiszolgáló város
2. beavatkozás/projekt munkacíme	Szennyvíztisztító telep áthelyezése, modernizálása
3. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közműszolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése
4. miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Dabas város szennyvíztisztító telepe igen elavult, túlterhelt, szennyezés csökkentési ütemterv készítésére kötelezett. A csatornahálózat bővítésével 571 db olyan lakossági bekötés közműves szennyvíz elvezetése valósulhat meg, amelyek rendelkeznek ivóvíz bekötéssel. További 662 db

Kérdés	Kifejtés
	ingatlan szennyvízképződésével számoltunk. Ennek érdekében szükséges új szennyvíztisztító telep létesítése.
5. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Dabas város képződő szennyvizét az új helyen, Dabas 0108/8 és 0108/9 hrsz-ú területén létesülő új szennyvíztisztító telepen tervezett fogadni és kezelni. A szennyvíztisztító telep távolsága a lakott területtől körülbelül 300 méter. A szennyvíztisztító telep mély fekvésű területen található, így a nagyon csapadékos, belvizes időszakokban komoly kihívást - intenzív szivattyúzást - igényel a telep területének szárazon tartása. A szennyvíztisztító telep jelenlegi helyén való fejlesztése komoly költségdöbblettel jár, hiszen a terület nem bővíthető. Másrészt a műtárgyak kiemelése és fedése, szagtalanítása, a zaj- és rezgésvédelmi intézkedések komoly többletköltséggel járnak.
6. városrészi leképeződése	Dabas külterület

6.3.2 STRATÉGIAI CÉLKITŰZÉSEKET TÁMOGATÓ NAGYOBB VÁROSI TERÜLETEKRE KITERJEDŐ BEAVATKOZÁSOK

46. táblázat: Városi akcióterületi fejlesztés I.

Kérdés	Kifejtés
1. akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	Megtartó város
2. akcióterületi fejlesztés munkacíme	Járási Kulturális Központ létrehozása
3. akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC T A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása SRC 1/1 A kulturális örökség megőrzésének és továbbadásának előmozdítása
4. akcióterület kijelölésének indoklása	Dabas Város Önkormányzata kulturális, közművelődési feladatainak ellátására közművelődési intézményt tart fenn, amelynek tevékenysége járási kihatással bír. A fejlesztés célja, hogy a közművelődési feladatellátás olyan 21. századi környezetbe kerüljön, amely a szolgáltatások fejlesztését,

Kérdés	Kifejtés
	tevékenység bővülését szolgálja. Összességében a járás intézményeivel együttműködve tudásközpontot alkot.
5. az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	Dabas városközpontjában modern többfunkciós kulturális központot építése tervezett, amely integrálja a Kossuth Művelődési Központ tevékenységeit. A fejlesztés a város több mint 17000 fős lakosságán túl a térség polgárait is érinti (60000 fő). A közművelődési tevékenységek, alkotókörök, művelődő közösségek terei mellett helyet kap egy legalább 350 fő befogadására alkalmas színházterem, megfelelő technikai háttérrel, amely hiánypótló szereppel bír a közösségi és kulturális alkalmak megvalósításában. A kiszolgálóhelyiségeken, irodákon túl multifunkcionális terek, próbatermek, csoportszobák kapnak helyet. Az épület földszinti része egy nyitott közösségi tér köré szerveződik, amely a fiatalok, családok számára találkozási és kikapcsolódási pont, az épületben könyvesbolt, kávézó, büfé is kialakításra kerül.
6. városrészi leképeződése	Dabas városközpontja akcióterület

47. táblázat: Városi akcióterületi fejlesztés II.

Kérdés	Kifejtés
1. akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prásperdó város
2. akcióterületi fejlesztés munkacíme	Helyi piac és vásártér fejlesztése
3. akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 3 A helyi gazdaság élénkítése SRC 3/3 Helyi termékek helyi feldolgozásának és helyben történő fogyasztásának fejlesztése, helyi értékesítési és rövid ellátási láncok kialakítása
4. akcióterület kijelölésének indoklása	Városközpont akcióterület fejlesztéséhez kapcsolódó beruházás.
5. az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	Korábbi funkcióbővítő rehabilitáció keretében megvalósult helyi piac továbbfejlesztése szükséges. Elsődlegesen egy szabadtéri elárulítóhely létrehozásával. Mindezek mellett az

Kérdés	Kifejtés
	országos állat- és kirakodó vásár infrastruktúra javítás is elengedhetetlen.
6. városrészi leképeződése	Dabas városközpontja akcióterület

48. táblázat: Városi akcióterületi fejlesztés III.

Kérdés	Kifejtés
1. akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2. akcióterületi fejlesztés munkacíme	Buszpályaudvar megvalósítása eszközparkkal
3. akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a résztvevők biztonsága és komfortérzetének javítása érdekében
4. akcióterület kijelölésének indoklása	
5. az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	A fejlesztés eredményeként Dabas központjában a távolsági és helyközi buszközlekedés irányainak és útvonalainak figyelembevételével, a helyi közlekedést is szolgáló buszpályaudvar épülhet. Dabas Város Önkormányzata a Volánbusz Zrt-vel együttműködésben jelenleg egy magántulajdonú telephelyen biztosítja a buszparkolást. A jelenlegi állapot hosszútávú megoldását, valamint a települési közösségi közlekedés megvalósítását szolgálja a pályaudvar megépítése a város központjában. A településen helyi közlekedés jelenleg nincs, a település szerkezete mindezt indokolta teszi, ezért a fejlesztési cél keretében 6 db elektromos üzemű környezetbarát busz beszerzését is tervezett. A fejlesztés hozzájárul a lakosság környezettudatos szemléletformálásához, az energiatátekony helyi közlekedés ösztönzéséhez.
6. városrészi leképeződése	Dabas városközpontja akcióterület

49. táblázat: Városi akcióterületi fejlesztés IV.

Kérdés	Kifejtés
1. akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2. akcióterületi fejlesztés munkacíme	Óvoda építés Gyónon
3. akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi háttérfeltételeinek erősítése
4. akcióterület kijelölésének indoklása	Az óvodai fejlesztés a 3-6 éves korú gyermekeket nevelő családok munkába állását segíti elő.
5. az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	A projekt célja a Dabasi Egyesített Óvodák folyamatosan jelentkező probléma az óvodai férőhelyhiány. Ennek a problémának a megoldását célozza meg a demográfiai folyamatok figyelembe vételével az új 100 férőhelyes óvoda megépítése.
6. városrészi leképeződése	Dabas- Gyóni városrész

6.3.3 STRATÉGIAI CÉLKITŰZÉSEKET TÁMOGATÓ, ÁTFOGÓ SZERVEZETI RENDSZERKÉNT MŰKÖDŐ STRATÉGIAI KERETRENDSZEREK (HÁLÓZATOS, VONALAS FEJLESZTÉSEK)

50. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás I.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2. beavatkozás munkacíme	Belterületi utak fejlesztése
3. beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a résztvevők biztonsága és komfortérzetének javítása érdekében

Kérdés	Kifejtés
4. beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A város egészét behálózó vonalas infrastruktúra fejlesztése.
5. a beavatkozás célja és rövid tartalma	A városban leromlott állapotú, rossz minőségű önkormányzati utak minőségi javítása a cél, a fenntartható közlekedésfejlesztés kialakításával. A közlekedési infrastruktúra hosszútávú fejlesztése érdekében a település fő közlekedési útvonalait (Bartók Béla út, Vasút utca) tehermentesítő párhuzamos, alternatív útvonalak kialakítása és fejlesztése is megtörténne. Mindezzel a magasabb rendű utak gyorsabb elérése valósul meg.
6. a beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	A város teljes területe.

51. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás II.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2. beavatkozás munkacíme	Városi kerékpárutak felújítása, bővítése (Gyón- Dabasi-szőlők, valamint Vasút utcai kerékpárút építése)
3. beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a résztvevők biztonsága és komfortérzetének javítása érdekében
4. beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Dabas város történelmi múltából adódóan szétagolt településszerkezettel rendelkezik. Több mint 100 km belterületi önkormányzati úthálózata van a városnak, ezek területe fél millió m ² . Emellett 15 km hosszúságú belterületi kerékpárút, valamint 40 km hosszúságú gyalogút hálózatot üzemeltet a település. A helyi út, járda és kerékpárutak felújítását és fejlesztését szolgálja a településen a fejlesztés
5. a beavatkozás célja és rövid tartalma	Dabas Város Önkormányzata nagy hangsúlyt fektet a belterületi út, járda és kerékpárút hálózat folyamatos fejlesztésére, karbantartására. Az önkormányzat több kerékpárutat megterveztetett az elmúlt időszakban. Ilyenek a Dabasi-szőlőket Gyónnal összekötő, valamint a Kossuth Lajos utcai és a Vörösmarty utcai kerékpárutakat a gyóni

Kérdés	Kifejtés
	vasúti megállóval összekapcsoló kerékpárutak. A projekt főbb éves időtartamban megvalósítható, hálózatos fejlesztés, amely a helyben élők életminőség javítását, a helyi munkaerő mobilitását, a közlekedésbiztonság javítását szolgálja. A fejlesztés keretében a város minden településrészén történik beavatkozás, építés, vagy felújítás amely az esélyteremtést, az arányos településfejlesztést, a területi szegregátumok felzárkóztatását is szolgálja.
6. a	hálózat
beavatkozásban érintett részének	városrészi
leképeződése	

52. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás III.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2. beavatkozás munkacíme	Belterületi csapadékvíz-elvezető rendszer fejlesztése
3. beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 4 A klímaváltozáshoz történő adaptáció elősegítése SRC 4/3 Fenntartható vízgazdálkodás, vízbiztonság megteremtése
4. beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A település természeti környezetéből és domborzati adottságaiból adódóan jelentős problémát okoz a belterületek csapadékvíz elvezetése. A probléma megoldására az önkormányzat komplex csapadékvíz-elvezetési terve alapján a város több pontján is szükséges a lakóingatlanok védelme érdekében a beavatkozás.
5. a beavatkozás célja és rövid tartalma	A beavatkozások különböző településrészekben, településrészenként egybefüggően, de területileg elkülönülve valósíthatók meg, figyelembe véve a településrészek vízrajzi helyzetét, a korábbi csapadékvíz elvezetéssel kapcsolatos fejlesztéseket, valamint az elmúlt évtizedekben tapasztalt csapadékvíz okozta problémákat, veszélyhelyzeteket. A település minden érintett településrészén a belterületi határhoz közel Natura 2000 besorolású védett területek helyezkednek el, amelyeken a fő vízgazdálkodási szempont a felszíni és felszín alatti vizek

Kérdés	Kifejtés
	helyben tartása. Az utóbbi években tapasztalható hirtelen, nagy mennyiségben lezúduló csapadékvíz is komoly problémát okoz. A projekt keretében elvezető árkok klépítését, áttereszek beépítését, zárt csapadékvíz-elvezetőket, befogadók építését tervezett.
6. a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	A város teljes területe.

53. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás IV.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2. beavatkozás munkacíme	Gazdasági szempontból kiemelt jelentőségű csomópontok fejlesztése
3. beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása SRC 2/1 A közlekedés fejlesztése a résztvevők biztonsága és komfortérzetének javítása érdekében
4. beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Belterület közlekedési hálózatát több ponton érintő fejlesztési szükséglet.
5. a beavatkozás célja és rövid tartalma	Belterületi szakaszon több helyen indokolt a közlekedésbiztonság javítása érdekében körforgalmi, vagy jelzőlámpás csomópont létesítése. A fejlesztés részeként megvalósul a csomóponton keresztül haladó közútvégek kiváltása, a terület csapadékvíz elvezetése, buszvárók áthelyezése, gyalogátkelőhelyek létesítése.
6. a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Város teljes területe

54. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás V.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	Digitális város
2. beavatkozás munkacíme	Befektetésösztönzés
3. beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 4 A klímaváltozáshoz történő adaptáció elősegítése SRC 4/4 A klímaváltozás várható társadalmi hatásainak mérséklése, a helyi lakosság alkalmazkodóképességének növelése - szemléletformálás és digitalizáció
4. beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Befektetésösztönzés, olyan komplex fejlesztési eszközrendszer, mely több települési pontra és stakeholderre kihat.
5. a beavatkozás célja és rövid tartalma	Dabas gazdasági ereje erős és stabil. Hosszú távú fenntartása érdekében szükséges egy fejlesztési konstrukció összeállítása, a felmerülő komplex fejlesztés városi szintű hatásának vizsgálata és a társadalmi elvárásoknak megfelelő élhető környezet megtartása érdekében. Térségi szintű együttműködés kialakítása, működtetése, mely biztosítja az érintett települések számára a közös befektetésösztönzési tevékenységet, első lépésként egy közös konszenzuson alapuló stratégia elkészítése mentén.
6. a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Város teljes területe

55. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás VI.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	Zöldülő város Kiszolgáló város
2. beavatkozás munkacíme	Aktív rekreációs közösségi terek kialakítása az egyes településrészi központokban
3. beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása SRC 2/3 A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása

Kérdés	Kifejtés
4. beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Több városrészt érintő fejlesztés, melynek lényege a hálózatos kialakítás, a meglévő pontszerű helyszínek zöldfolyosóval történő összekötése.
5. a beavatkozás célja és rövid tartalma	A projekt célja Dabas város településrészi alközpontjaiban rekreációs zöldfelületek, közparkok fejlesztése különös tekintettel a felsődabasi főutcára, az alsődabasi kúrianegyedre, valamint a gyóni fő utcára. A fejlesztés célja a településrészi alközpontokban minőségi járó és zöldfelületek kialakítása, élhető, környezetbarát településfejlesztési megoldások alkalmazásával. A fejlesztés a város belterületi főútja mentén három beavatkozási területen szolgálja a fiatalok, családok hasznos szabadidő eltöltését elősegítő közparkok, sétányok, zöldfelületek megteremtését. Különös tekintettel a település által már elkezdett Kúriától-kúriáig program által érintett területekre, amely Pest megye két jelentős építészeti örökségét, a gyóni Zlinszky-kúriát és a Halász Móríc-z-kúriát köti össze. A projekt célja a "slow city" lassú város megközelítéssel összhangban a városi közterületek környezettudatos, család-és klímabarát fejlesztése. A várostesttől távol eső területek közül Dabasi-szőlő alkalmas terület lehet parkerdő telepítésére, arborétum létrehozása, térségi túraútvonalak fejlesztésére.
6. a beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Minden városrészben.

56. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás VII.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	Kiszolgáló város
2. beavatkozás munkacíme	Egyes városrészek alapinfrastrukturális fejlesztése
3. beavatkozás illeszkedése az FVS-stratégiai céljaihoz	SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása SRC 2/2 A város által biztosított köz- és közmű-szolgáltatások korszerűsítése, fejlesztése

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Kérdés	Kifejtés
4. beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A város teljes területét érintő fejlesztés hálózatos fejlesztés.
5. a beavatkozás célja és rövid tartalma	A város közműellátottsága megfelelő, azonban a beruházások bővülésének köszönhetően igény mutatkozik az alapinfrastruktúra fejlesztésére, többek között az ipari terület bővítéséhez kapcsolódóan is.
6. a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	A város teljes területe.

57. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás VIII.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás illeszkedése a fervezési dimenziókhöz	Megtartó város
2. beavatkozás munkacíme	Oktatási intézmények fejlesztése (iskolai konyhák, tantermek fejlesztése)
3. beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi
4. beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Az alapfokú oktatási intézmény fejlesztéséhez kapcsolódó igény, mely szervezeti szinten komplexen kezeli a meglévő négy intézményt.
5. a beavatkozás célja és rövid tartalma	A fejlesztés célja Dabas város általános iskoláinak korszerűsítése, bővítése, fejlesztése az intézmények igényeihez és tanulólétszámaihoz igazodóan. Dabason 4 általános iskola szolgálja a felnövekvő nemzedékek alapfokú oktatását. Az iskolák közül három állami, egy egyházi fenntartásban működik. Az intézmények közül a három állami fenntartású önkormányzati tulajdonú épületben üzemel. Az iskolák fejlesztésére korábban a település önkormányzata nagy hangsúlyt fektetett. Az intézmények a folyamatosan növekedő gyermeklétszámok miatt újabb kivásokkal szembesülnek. Mindezek megoldásához tornaterem, tanterem fejlesztésekre, valamint az önkormányzati fenntartásban üzemelő menzák

Kérdés	Kifejtés
	bővítésére van szükség. A fejlesztéseket a települési önkormányzat azzal kívánja elősegíteni, hogy több esetben előkészítette, illetve elkezdte a bővítések megtervezését. A fejlesztések a helyi társadalom széles rétegeit szolgálják, minőségi oktatási környezet kialakításával
6. a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	A városban található négy általános iskola helyszíne.

58. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás IX.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város Prosperáló város Zöldülő város Digitális város
2. beavatkozás munkacíme	Helyi identitás erősítése
3. beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása SRC 1/1 A kulturális örökség megőrzésének és továbbadásának előmozdítása SC 3 A helyi gazdaság élénkítése SRC 3/3 Helyi termékek helyi feldolgozásának és helyben történő fogyasztásának fejlesztése, helyi értékesítési és rövid ellátási láncok kialakítása SC 4 A klímaváltozáshoz történő adaptáció elősegítése SRC 4/1 Fenntartható mezőgazdasági termelési rendszerek és tájhasználati elterjesztése SC 4 A klímaváltozáshoz történő adaptáció elősegítése SRC 4/4 A klímaváltozás várható társadalmi hatásainak mérséklése, a helyi lakosság alkalmazkodóképességének növelése - szemléletformálás és digitalizáció

Kérdés	Kifejtés
4. beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Több egymáshoz kapcsolódó szoftt tevékenység.
5. a beavatkozás célja és rövid tartalma	A helyi identitás erősítésében olyan közösségi akciók, tervezések, események, programok szervezése a cél, melyek mélyítik a dabasi polgárok városi kötődését.
6. a beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	A város egészére teljed ki.

59. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás X.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város
2. beavatkozás munkacíme	Fásítás, faifjítás
3. beavatkozás illeszkedése az FVS-stratégiai céljaihoz	SC 2 Vonzóbb és élhetőbb települési környezet kialakítása SRC 2/3 A közterületek városképet javító és funkcióbővítő megújítása
4. beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Zöldfolyosó kialakításához kapcsolódó hálózatos fejlesztés.
5. a beavatkozás célja és rövid tartalma	Meglévő faállomány állapot vizsgálata és szükség szerinti faápolási munkák elvégzése, továbbá a hálózatos jelleghez szükséges fásítási program megvalósítása.
6. a beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	A város teljes területe.

6.4 VÁROSTÉRSÉGI SZINTŰ BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK RÉSZLETEZÉSE

Városterégi szintű egyedi projektek:

1. Járási uszoda építése

2. Komplex Fejlesztő Központ létrehozása
3. Művészeti Iskola létrehozása
4. Paraszport Központ létesítése

Várostérségi szintű hálózatos projektek nem tervezettek.

**6.4.1 STRATÉGIAI CÉLKITÚZÉSEKSEL RENDELKEZŐ TÉRSÉGI BEVONÁSSAL
MEGVALÓSÍTHATÓ EGYEDI PROJEKTEK**

60. táblázat: Térségi stratégiai beavatkozás I.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás tematikus fókusza	Megtartó város
2. beavatkozás munkacíme	Járási uszoda építése
3. illeszkedése a megyei program céljaihoz	Társadalmi megújulás (TM) testben és lélekben egészséges, együttműködő egyén és közösségek TM.3. Egészséges társadalom, a megye lakossága egészségi állapotának javítása, kiemelt hangsúlyt fektetve az egészséges életmódra és a prevencióra
4. illeszkedése az FVS céljaihoz	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása SRC 1/2 Az aktív szabadidő-eltöltés minőségi lehetőségeinek bővítése
5. a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A projekt célja járási szintű uszoda megépítése, kapcsolódva a településközpontban elérhető és fejleszteni tervezett szolgáltatási környezethez.
6. tevékenységek	A fejlesztés keretében Dabas modern városközpontjában egy járási oktatási feladatok ellátását, hobbi és versenysportolást egyaránt szolgáló uszoda kialakítása valósulhat meg. Az uszoda városközponti megépítését indokolja a város járási központi szerepe, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége a járáson belül, valamint az oktatási intézmények és egyéb sportlétesítmények közelsége, a tervezett sport, rekreációs, kulturális, és gazdasági fejlesztések. Az uszoda az iskolai úszás tanításon túl a versenysportolást is szolgáltatná, ezért méretében meghaladja az átlagos oktatási célú uszodák

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Kérdés	Kifejtés
	méretét. Az uszoda megvalósítása illeszkedik Dabas Város 2030-as településfejlesztési stratégiájában megjelölt egyéb fejlesztési célokhoz és a mindennapos iskolai testnevelés miatti igényekhez.
7. a tevékenységekben érintett települések köre és feladataik	Dabas járás településeinek együttműködése
8. hatások és a hatásokban érintett települések köre	Javul a térség egészséges életmódhoz kapcsolódó szolgáltatások köre.
9. koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Koordináció a járásközpont városának feladata, mint projektgazdáé.

61. táblázat: Térségi stratégiai beavatkozás II.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás tematikus fókusz	Megtartó város
2. beavatkozás munkacíme	Komplex Fejlesztő Központ létrehozása
3. illeszkedése a megyei program céljaihoz	Társadalmi megújulás (TM) tervben és lélekben egészséges, együttműködő egyén és közösségek TM.1. A szociális és a lélbiztonság megerősítése, a közösségek megújítása, a családi értékek előtérbe helyezése, „családbarát” megye, a társadalmi bizalom erősítése. TM.3. Egészséges társadalom, a megye lakossága egészségi állapotának javítása, kiemelt hangsúlyt fektetve az egészséges életmódra és a prevencióra
4. illeszkedése az FVS céljaihoz	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi háttérfeltételeinek erősítése
5. a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi)	A projekt célja, egy olyan integrált fejlesztő központ lét, amelyben a pedagógiai szakszolgálat, a fogyatékosok napközi otthona valamint a felnövekedő fiatal

Kérdés	Kifejtés
vonalkozások kiemelésével)	nemzedékek fejlesztését segítő szolgáltatások kapnak helyet. igényű gyermekeket. Dabas Város Önkormányzata, a városunkban működő intézmények, a térségi szerepű szakszolgálat tapasztalata a sajátos nevelési
6. tevékenységek	A fejlesztő komplexum célja, hogy elősegítse az egyre nagyobb számban előforduló tanulási zavarokkal, pszichés fejlődési zavarokkal küzdő, sajátos nevelési igényű (SNI), beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő (BTMN) gyerekek ellátása rengeteg akadályba, hiányosságba ütközik. A gyermekeknél előforduló problémák diagnosztizálása, hosszú várakozási idő mellett, csak részben megoldott helyben. A hosszú nyúlt várakozási időt követő szakértői vizsgálati eredmény szerinti iskoláztatási-fejlesztési nehézségek, szakemberhiány, hatalmas mentális és anyagi terhet ró a családokra, különös tekintettel az utazási távolságokra. A városban tervezett fejlesztőközpont lehetőséget kínál, hogy helyben elérhetővé válna a diagnosztizálást, fejlesztést. Cél a fogyatékkal élők ellátás 21. századi környezetbe emelése.
7. a tevékenységekben érintett települések köre és feladataik	Dabas járás településeinek együttműködése
8. hatások és a hatásokban érintett települések köre	Javul a térség egészségügyi ellátásához kapcsolódó szolgáltatások színvonala.
9. koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Koordináció a járásközpont városának feladata, mint projektgazdáé.

62. táblázat: Térségi stratégiai beavatkozás III.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás tematikus fókusza	Megtartó város
2. beavatkozás munkacíme	Művészeti Iskola létrehozása

Kérdés	Kifejtés
3. illeszkedése a megyei program céljaihoz	Társadalmi megújulás (TM) testben és lélekben egészséges, együttműködő egyén és közösségek TM.4. Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása, az oktatás intézményrendszerének infrastrukturális és tartalmi megújítása, a kultúra, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése, a térség- és helyi identitás erősítése.
4. illeszkedése az FVS céljaihoz	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása SRC 1/1 A kulturális örökség megőrzésének és továbbadásának előmozdítása
5. a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Dabason működik a térség művészeti oktatását végző Múzsák Alapfokú Művészeti Iskola. Az iskola több telephellyel rendelkezik, amely a szakmai működés szétfagoltságát eredményezi. A fejlesztés célja egy komplex térségi alapfokú művészeti képző központ megépítése a városközpontban.
6. tevékenységek	Az alapfokú művészeti oktatás olyan tevékenység, amely a felnövekedő nemzedékek széles rétegeinek biztosít továbbfejlődési és kitörési lehetőséget. A művészeti tevékenységek a helyi és térségi társadalom szociálisan hátrányos helyzetű csoportjai, tagjai számára is magas minőségben elérhető közelségbe kerülnek a fejlesztés hatására. A fejlesztés épít a városban ok évtizedes hagyománnyal bíró művészeti képzés presztízsére, a korábbi jó gyakorlatokra. 21. századi környezetbe emeli a művészeti képzést, amely új lehetőségeket nyit a zenei, képző-művészeti, tánc-művészeti, modern művészeti és színművészeti képzéseket. Az intézményben a kiszolgálóhelyiségeken túl zenei képző helyiségek, vizsga és egyéni képző helyiségek, raktárak kerülnek kialakításra.
7. a tevékenységekben érintett települések köre és feladataik	Dabas járás településeinek együttműködése
8. hatások és a hatásokban érintett települések köre	Erősödik a térség helyi identitása.

Kérdés	Kifejtés
9. koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Koordináció a járásközpont városának feladata, mint projektgazdáé.

63. táblázat: Térségi stratégiai beavatkozás IV.

Kérdés	Kifejtés
1. beavatkozás tematikus fókusza	Megtartó város
2. beavatkozás munkacíme	Parasport Központ létesítése
3. illeszkedése a megyei program céljaihoz	Társadalmi megújulás (TM) testben és lélekben egészséges, együttműködő egyén és közösségek TM.3. Egészséges társadalom, a megye lakossága egészségi állapotának javítása, kiemelt hangsúlyt fektetve az egészséges életmódra és a prevencióra
4. illeszkedése az FVS céljaihoz	SC 1 A helyi közösség megtartó és összetartó erejének javítása SRC 1/3 Egészséges, gazdaságilag aktív és befogadó társadalom intézményi háttérfeltételeinek erősítése
5. a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A sportlétesítmények tekintetében egy országosan, sőt Közép-európai szinten egyedülálló Para Sport Központ létrehozását tervezzük amely a meglévő infrastruktúrára és az azt kiegészítő további fejlesztésekre építve alkalmas lenne arra, hogy Magyarország parasportolói jelentős részének nemzetközi megmérettetésekre való felkészülése egy helyen történjen meg.
6. tevékenységek	A beruházás hiánypótló, hasonló létesítmény nincs hazánkban. A tervezett központ illeszkedik a település modern 21. századi városközpont koncepciójába. A létesítmény-együttes tömegében, megjelenésében és szolgáltatásaiban is új távlatokat nyit a para sportolók felkészülésében és rekreációjában. A Para Sport Központ különböző sporttevékenységeket szolgálna egy helyen az ország szívében, a főváros közelségében kulturált minőségi környezetben, egy sportcentrikus településen. Kifejezi, hogy a legelesettebbek felkarolása, társadalmi

Kérdés	Kifejtés
	felzárkóztatása mellett a fogyatékkal élők sporttevékenysége a legmagasabb szinten, a legminőségibb feltételek között történik. A Para Sport Központ megépítése hangsúlyt ad annak, hogy nem csak az egészséges ép sportolók számítanak. Legfőbb üzenete az esélyteremtés.
7. a tevékenységekben érintett települések köre és feladataik	Országos hatással és kiterjesztéssel bíró fejlesztés.
8. hatások és a hatásokban érintett települések köre	Javul a társadalmi kohézió és az egészséges életmódhoz kapcsolódó szolgáltatások köre.
9. koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Koordináció a járásközpont városának feladata, mint projektgazdáé.

6.5 STRATÉGIA EGYÜTTMŰKÖDÉSI MENETRENDEK (ZÖLD ÉS DIGITÁLIS ÁTÁLLÁST ELŐSEGÍTŐ CÉLOK ÉS INTÉZKEDÉSEK, OPCIONÁLISAN INNOVÁCIÓS MENETREND)

6.5.1 ZÖLD ÁTÁLLÁS MENETREND

A városi zöld átállás megtervezése, céljainak, stratégiájának és a megvalósítást szolgáló projekteknek az azonosítása részvételi tervezésen alapuló, hosszú folyamat. A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia elkészítésénél hosszabb időtávot igényel a kidolgozása, így az FVS keretében a teljes és módszertannak megfelelő, részletes zöld átállás menetrend elkészítése, a város zöld finanszírozási keretrendszerének kialakítása és **2024. december 31-ig történik meg**. Az FVS-ben azokat a kiinduló állapotokat és kereteket mutatjuk be a zöld átállás menetrendben, amelyek megalapozzák az előkészítési tevékenységeket és a menetrend későbbi, részletes kidolgozásának szakmai alapjait és struktúráját.

6.5.1.1 ELŐKÉSZÍTÉS

Jelenlegi zöld állapot

A település zöld állapotát mutatja be az FVS helyzetfeltárásnak 1.10. Zöldfelületi rendszer vizsgálata illetve 1.13. Környezetvédelem, 1.14. Városi klíma fejezetei, valamint stratégiai

munkarészének 2.3. Helyzetértékelés fejezetén belül a 2.3.2. Zöldülő város alfejezete. Ezen információkra és adatokra alapozva, a zöld dimenzió hat szempontja alapján (ami zöld átállás célrendszerének gerincét is adja), az intézményi, intézkedési és zöld infrastruktúra szintjén a következők szerint foglalható össze Dabas jelenlegi zöld állapota.

64. táblázat: A zöld átállási menetrend megalapozását szolgáló, Dabas jelenlegi zöld állapotát összefoglaló táblázat

Zöld szempont	Intézmények	Intézkedések	Zöld infrastruktúra
1. Az éghajlatváltozás mérséklése	Az önkormányzat és a járási hivatalok illetékes szervei játszanak fő szerepet az éghajlatváltozás mérséklésére és az alkalmazkodásra irányuló intézkedések generálásában. Emellett, főleg szofti tevékenységek révén az oktatási-nevelési és szociális intézmények, illetve a kulturális és civil szféra vesz részt benne.	Az önkormányzati és helyi közintézmények számos középületen végeztek energiikai felújítást az elmúlt években. Az önkormányzati tulajdonú zöldterületek nagysága növekedett. Enyhe javulás állt be az egy főre jutó zöldfelület nagysága tekintetében. A helyi gazdasági program kiemelte a közterületek színvonalának fejlesztését. Tervek születtek már új rekreációs célú zöldterületek létrehozása, a zöldfelületek növelésére.	Az önkormányzati tulajdonú zöldterületek nagysága növekedett. Az egy lakosra jutó zöldfelületek nagysága alulmarad a hazai, megyei és járási átlagtól is. Az egységes zöldfelületi karakterben vannak hiányosságok, a zöldfelületek szíveszerűen oszlanak meg a településen.
2. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	A vízügy és a vízművek adják a szakmai-intézményi háttérét a vízvédelmi, gazdálkodási tevékenységek, projektek generálásához. Hozzájuk szorosan kapcsolódnak az agrárium szabályozó és szakmai szervezetei.	A csapadékvíz-gazdálkodási és szennyvíztisztítási, közcsatorna hálózat fejlesztése megvan az elkötelezettség az önkormányzat és az érintett szervezetek részéről. Az engedélyezési szintű tervezés és forrásbevonás a következő lépés.	A csapadékvíz-gazdálkodási tevékenység és annak fejlesztése egyelőre még alacsony szinten veszi figyelembe a zöld infrastruktúra fenntartásával kapcsolatos fontosságát.

Zöld szempont	Zöld állapapot befolyásoló szintek	Intézkedések	Zöld infrastruktúra
	<p>Dimenzió Zöld állapopot befolyásoló szintek</p> <p>Intézmények</p>		
<p>4. A környezeti tevékenységeknek. A helyi hatékony-növelés, költségcsökkentés érdekében is saját forrásból, vagy további kereteket a zöld gazdasági fordulatot megkívánó gazdálkodási innovációknak.</p>	<p>A gazdasági szereplők adják a gerincét a körforgásos gazdaságra való áttérést elősegítő tevékenységeknek. A helyi szabályozások annak érdekében is saját forrásból, vagy további kereteket a zöld gazdasági támogatásokból, pénzügyi forrásokból tettek meg a körforgásos gazdaságra való áttérési folyamatokat.</p>	<p>A helyi cégek meglévő kapacitásai révén a piaci igények kielégítése és a hatékony-növelés, költségcsökkentés érdekében is saját forrásból, vagy további kereteket a zöld gazdasági támogatásokból, pénzügyi forrásokból tettek meg a körforgásos gazdaságra való áttérési folyamatokat.</p>	<p>A helyi építési szabályzat előírásait szükséges a gazdasági szereplőknek figyelembe venni a zöldterületeket, zöldfelületeket érintő gazdálkodási, fejlesztési tevékenységeik kapcsán.</p>
<p>5. A szennyezés és csökkenése</p>	<p>A hatósági szervek révén az országos, EU jogszabályok mellett a helyi szabályozások annak kereteket az érintett gazdálkodó és szolgáltató szervezet környezetet érintő tevékenységeinek szabályszerű végzésére.</p>	<p>Nem mutatható ki a településen számottevő környezeti hatás. Zajterhelés az 5. sz. főút helyi szakaszán magasabb az átlagosnál.</p>	
<p>6. A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme helyreállítása</p>	<p>A Nemzeti Parki Igazgatóságok a fő aktorok, akikhez a vízügyi, agrár, valamint helyi szakmai és civil szervezetek kapcsolódnak. Az országos és helyi területeifelhatalásban ellenőrzések, felszámolására a következő években szükség van.</p>	<p>A településkép védelméről szóló helyi szabályzat felsorolta a helyi védelem alatt álló természeti értékeket. Az önkormányzati tulajdonú zöldterületek nagysága növekedett. Az őshonos klímaturó növényfajok telepítése előnyt élvez a városüzemeltetésben.</p>	<p>A településen törekednek az őshonos növényfajok telepítésére. A települést Natura2000 területek veszik körül, tájhasználati konfliktusok funkcionális és esztétikai szempontból vannak jelen. A védelem alatt álló területeknél vannak figyelmeztető, tiltó</p>

Zöld szempont	Dimenzió	Zöld állapotot befolyásoló színterek	Intézkedések	Zöld infrastruktúra
---------------	----------	--------------------------------------	--------------	---------------------

táblák az értékek megóvása érdekében.

Város jellegzetes kihívásai az energetikai és klímaalkalmazkodási területeken

Energetikai területen a legfőbb kihívást a kedvezőtlen energetikai állapotban lévő, alacsony energiahatékonyaságú lakó- és középületek jelentik. Különösképpen nagy kihívást jelent az energiaszegénységgel küzdő lakosok között az energiaszegénység felszámolása és ezzel együtt életkörülményeinek javítása. Egyrészt az ingatlanok energiahatékony üzemeltetését lehetővé tevő fejlesztésekhez szükséges források bevonása is nehézséget okoz, mint pl. a pénzügyi önerő bevonása a fejlesztések megtételére, továbbá a fejlesztésekhez szükséges erőforrások és kapacitások hiánya – lásd nyersanyag, eszközök, munkaerő korlátozottsága. Másrészt a pénzügyi forrásokban és az eszközben megmutató hiány mellett további kihívást jelent azoknak a megoldásoknak a bevezetése és fenntartása, amivel szemléletformáló tevékenységet lehetséges működtetni a lakosság körében az ésszerű, költséghatékony és energiatakarékos háztartás-üzemeltetési megoldások elterjesztésére. Ezen a területen az önkormányzat és a közintézmények kapacitáshiánya jelenik meg olyan tényezőként, ami miatt azokat a szolgáltatásokat létrehozni, majd eredményesen fenntartani nehezen lehetséges, amivel szakmailag hatékonyan lehet gondoskodni az energiaszegénységgel sújtott ingatlanokban élő polgárok energiatartási szemléletének fejlesztésén, az energiaszegénység csökkentésén.

A klímaalkalmazkodási területen az alkalmazkodóképesség kulcsterületeit a helyzetfeltárás részben belül 1.20. Városi klíma fejezet mutatja be.

Elmúlt évek intézkedései

Az egyik fő szabályozási intézkedésként a megújuló energetikai beruházások ösztönzése érdekében módosították a helyi építési szabályzatot. Több közintézmény és középület átfogó energetikai korszerűsítésen (pl. szigetelés, épületgépészet, hőtechnikai fejlesztés) esett át, saját erőből pedig kisebb léptékű, energiatartási mérséklő beruházásokat bonyolítottak le a középületekben (pl. világítótestek cseréje). A háztartások és a gazdasági szervezetek energiahatékonyasági beruházásai folyamatosak voltak. Háztartások esetében a családtámogatások (pl. CSOK, családok otthonfelújítási támogatása, babaváró), vállalkozások esetében kismértékben EU-s források, valamint pénzügyi eszközök álltak rendelkezésre energiahatékonyasági fejlesztésekre.

A klímaalkalmazkodás területén a zöldfelületek kezelésében helyet kaptak a klímaturó és őshonos fajok telepítései városi szinten. A csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztésére már megvannak a határozott elképzelések, amelyeket beruházásokra kíván konvertálni az önkormányzat a következő években. Védelem alatt álló területeknél jelen vannak figyelemfelhívó jelzések és táblák az értékek megóvása, a szennyezések csökkentése (pl. illegális hulladéklerakás) érdekében.

Zöld átállást meghatározó dokumentumok, számszerűsíthető célok, vállalások

A menetrend előkészítési szakasza elindult a lakossági és intézményi kérdőíves lebonyolításával, valamint a zöldülő város tervezési-fejlesztési dimenzióhoz tartozó kockázat- és lehetőség értékeléssel, valamint a reziliencia vizsgálattal. A településnek még nincs önálló klímastratégiai dokumentuma, ezzel együtt nemzetközi sztenderdeknek megfelelő fenntarthatósági klíma és energetikai akcióterve (SECAP) sem. A zöld átállás számszerű céljait

és vállalásait 2024-ig az FVS és a TVP monitoring mutatóival összehangolva készíti el a település. A zöld átállás menetrend számszerűsíthető céljainak kialakítása során szükség van arra, hogy időközben esetlegesen elkészülő SECAP vagy klímastratégia dokumentumokkal összehangolt legyen, így a célok és vállalások tekintetében kimutatható legyen a megyei területfejlesztési és klímastratégiával való összhang is.

Jelenleg a zöld átállást meghatározó stratégiai támpontot a helyi szabályzatok (HÉSZ, Településrendezési terv) adják. Ezek a települési szabályozások ösztönzik a megújuló energetikai beruházásokat a településen, így kedvező kiindulási pontot jelentenek az átállás beruházási céljainak kialakításához.

6.5.1.2 ZÖLD ÁTÁLLÁS CÉLRENDSZERE

A városi zöld átállás komplex célrendszere a városi karbonsemlegességi cél elérését szolgálja. Ennek kidolgozása az FVS elkészítésére jelenleg nyitva álló időkereten túlmutató feladat, és az érintettek széleskörű bevonásával, egyeztetéseivel valósul meg 2024-ig. Ezen megfontolások mentén jelenleg egy előzetes célrendszer került megfogalmazásra, melynek finomítása és véglegesítése majd a későbbiekben a zöld finanszírozási keretrendszer elkészítésével együtt történik meg.

A zöld átállás menetrend előzetes célrendszere a „Reziliens város a stratégiai célrendszerben” c. fejezet „Zöldülő város” dimenziójában megfogalmazott struktúrát és logikát figyelembe véve került kialakításra, valamint az FVS módszertanra támaszkodva a taxonómiai rendelet céljaihoz kapcsolódó tématerületeket fogalmaz meg. A tématerületek komplexitása miatt egy tématerület több célhoz is kapcsolódik. A következő alfejezetben bemutatott egyes beavatkozási területek pedig a tématerületek mentén kerülnek kialakításra.

65. táblázat: A zöld átállás menetrend előzetes célrendszere és beavatkozási irányjai, tématerületei

Zöld átállás stratégiai célokot szolgáló beavatkozási irányok, tématerületek		Zöld átállás stratégiai célok					
		1. Az éghajlatváltozás mérséklése	2. Az éghajlatváltozásból való alkalmazkodás	3. Az erőforrások fenntartható használatának védelme	4. A környezetszennyezés megelőzése és csökkentése	5. A szennyvízkezelés és az ökoszisztémák védelme	6. A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák helyreállítása
Energiatehatékony növelése		X	X		X		X
Erőforrás-hatékony gazdasági tevékenység		X	X	X	X	X	X
Fenntartható földhasználati és területgazdálkodás		X	X	X	X		X
Fenntartható mezőgazdálkodás és erdőgazdálkodás		X	X	X	X		X
Gazdasági tevékenységek eszközökre és emberekre gyakorolt kedvezőtlen hatásainak mérséklése		X	X	X	X	X	X
Hulladékok kezelése megelőzése		X	X	X	X	X	X
Hulladékok újrafelhasználása		X	X	X	X	X	X
Klimasemleges közlekedéshez való hozzájárulás		X	X			X	X
Levegőtisztosítás megelőzése és csökkentése		X	X			X	X
Megújuló energiaforrások		X	X	X	X	X	X
Melléktermékek felhasználása		X	X	X	X	X	X

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFELJESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Zöld átállás stratégiai célok

szolgáló beavatkozási irányok, fématerületek

1. Az 2. Az 3. A vízi erőforrások 4. A károsodott 5. A szennyezés 6. A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása

éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás védelme
gazdaságra való átjárás
megelőzése és csökkentése

Talajszennyezés megelőzése és csökkentése X X X

Települési és ipari szennyvíz problémák kezelése X X

Termékek-életciklusának növelése X X

Veszélyes anyagok helyettesítése környezetbarátabb anyagokkal X X

Vízgárdálkodás hatékonyságának javítása X X X

Vízi ökoszisztémák állapotának javítása X X X

Vízszennyezés megelőzése és csökkentése X X

A zöld átálláshoz kapcsolódó mutatók előzetesen az FVS monitoring mutatóihoz kapcsolódnak. Az FVS és a TVP IH általi elfogadását követően megfelelő kiindulási pontot jelentenek a 2024-ig elkészítendő, részletes zöld átállási monitoring mutatók, összhangban az esetlegesen elkészülő klímastratégiai dokumentumok monitoring mutatóival.

Azon célok és beavatkozási területek esetében, amely térségi kiterjedéssel bír, a menetrend 2024-ig történő véglegesítéséig a térségi szereplőkkel való egyeztetések folyamatosak.

6.5.1.3 A ZÖLD FEJLESZTÉSEK BEAVATKOZÁSI TERÜLETEI

Tekintettel arra, hogy az előző alfejezetben bemutatott beavatkozási irányok, tématerületek a célrendszerhez illeszkednek, amely a 2024-ig történő véglegesítésig egy előzetes célrendszernek számít, ezért a jelen fejezetben meghatározásra került beavatkozási területek is hasonlóan egy előzetes keretet jelentenek a 2024-ig elkészítendő végleges menetrendhez. Ezért a jelen fejezetben bemutatott projektek, projekt típusok előzetesen a zöld átállást szolgáló, az FVS 6.1. fejezetében bemutatott beavatkozási területeket, projekteket foglalják magukba. A zöld átállás menetrend végleges beavatkozási területeinek a kidolgozása erre alapozva készül el 2024-re.

A zöld fejlesztések beavatkozási területeit és a célrendszerrel való összhangját az alábbi táblázat mutatja be.

66. táblázat: A zöld átállás menetrend előzetes beavatkozási területei

Projektípus/ Beavatkozási terület	Kapcsolódó zöld átállás stratégiai cél						Környezeti hatása	Környezeti terheléssel járó hatások mérésükével jár?	Energia megtakarítással jár?	Megtérülő tevékenységek tartalmaz?
	1.	2.	3.	4.	5.	6.				
Városi kerékpárhálózat fejlesztése	X			X			Semleges	Igen	Nem	Nem
Belferületi csapadékvíz-elvezető rendszer fejlesztése		X					Semleges	Igen	Nem	Nem
Önkormányzati bértakás fejlesztés	X						Semleges	Igen	Igen	Igen
Közéktetetéshez kapcsolódó fejlesztés		X	X				Semleges	Igen	Igen	Igen
Közösségi tér létrehozása	X				X		Semleges	Igen	Nem	Nem
Önkormányzati ingatlanok energetikai célú fejlesztése	X			X			Pozitív	Igen	Igen	Igen
Szociális bértakások fejlesztése	X	X			X		Semleges	Igen	Igen	Nem
Helyi gazdaságfejlesztés				X			Semleges	Nem	Nem	Igen
Közösségi közlekedésfejlesztés	X			X			Semleges	Igen	Nem	Nem
Közparkok zöldfelületek (felepítésrészi fejlesztései)		X	X		X		Semleges	Igen	Nem	Nem

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSEJLEJESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Projektípus/ Beavatkozási terület	Kapcsolódó zöld átállás stratégiai cél						Környezeti hatása	Környezeti terheléssel járó hatások mérésével jár?	Energia megtakarítással jár?	Megfelelő tevékenységet tartalmaz?
	1.	2.	3.	4.	5.	6.				
Szociális fejlesztése		X					Semleges	Nem	Nem	Nem
Egyes alapszolgáltatások										
Egész városrészek alapinfrastrukturális fejlesztése	X	X	X	X	X	X	Semleges	Igen	Nem	Nem
Egész alapinfrastrukturális fejlesztése										
Egész alapellátás fejlesztés		X					Semleges	Igen	Nem	Nem
Szennyvíztelep fejlesztés						X	Semleges	Igen	Igen	Nem
Városi zöldinfrastruktúra fejlesztése	X	X	X	X	X	X	Pozitív	Igen	Nem	Nem
Helyi identitás erősítése	X	X	X	X	X	X	Semleges	Nem	Nem	Nem

6.5.1.4 ZÖLD ÁTÁLLÁS KIDOLGOZÁSÁNAK SZERVEZETI KÉRDÉSEI ÉS ÜTEMEZÉSE

A zöld átállási menetrend kidolgozását Dabas Város Önkormányzata által a Polgármesteri Hivatal szervezetének munkatársai koordinálják a teljes FVS megvalósítási időszak alatt, tehát a 2021-2027-es tervezési időszak végéig. A menetrend 2024-ig való kidolgozását is az említett szervezet szavatolja. A zöld átállás menetrend teljes körű kidolgozáshoz szükséges inputok gyűjtése az FVS és TVP elfogadását követően is folyamatos 2024-ig.

6.5.2 DIGITÁLIS ÁTÁLLÁS MENETREND

Világszerte és EU-s szinten is egyre szélesedő tér és igény mutatkozik a városok innovatív, fenntartható és integrált megoldásainak fejlesztésére. Annak érdekében, hogy ezekkel a megoldásokkal élhetőbb helyé váljanak a települések, a digitális technológiai alkalmazása a gazdaság és a társadalom működésének minden területén megkerülhetetlen tényezővé válik. Ezért is szükséges a digitalizációt egy átfogó, horizontális fejlesztési területként kezelni a 2021-2027-es tervezési időszakban, illeszkedve az EU városfejlesztési céljaihoz, irányelveihez.

A digitalizáció, mint fejlesztési területnek a stratégiai fontosságát adja, hogy a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia külön Digitális Átállási Akcióterv elkészítését kívánja meg az FVS-t készítő ERFA 11 városoktól. Ez egy strukturált, megalapozott és határozott fejlesztési célokat tartalmazó fejlesztési tervet jelent a település számára, melynek elkészítését 2024-ig szükséges megtenni.

A digitális átállás menete két szakaszból áll: előkészítési és megvalósítási szakasz. Az akcióterv jelenti a megvalósítási szakaszt megalapozó dokumentumot, míg ennek az akciótervnek az előkészítési szakaszát adja az alábbiakban megfogalmazott digitális menetrend.

Jelen digitális átállási menetrend összefoglalja azokat az alapokat, melyekre tekintettel 2024-re elkészül a digitális átállási akcióterv.

6.5.2.1 ELŐKÉSZÍTÉSI TEVÉKENYSÉGEK ÉS TAPASZTALATOK

Az előkészítési tevékenység részeként került előzetes felmérésre a digitális átállásra való felkészültség szintje és annak jellemzői. Ez két módszerrel történt meg: a helyzetfeltáró részben a tematikus elemzési szempontokat figyelembe véve, továbbá a lakossági kérdőívvel és önkormányzati, intézményi interjúk révén. Ezek alapján a település digitális felkészültségét öt szempontot kijelölve az alábbiak szerint foglalhatjuk össze.

Alapinfrastruktúra

A vezetékes és vezeték nélküli hírközlési infrastruktúrák jelen vannak a településen. Két szolgáltató biztosítja a szélessávú vezetékes internet hozzáférést, emellett a telefon és kábel TV szolgáltatásokat. Az internet hálózatban a háztartások és intézmények bekapcsoltsága jónak

mondható és az elmúlt években folyamatosan emelkedett, különösen a 2020-as évben volt megfigyelhető jelentős emelkedés – a pandémia idején felgyorsult a lakossági-intézményi igény ott is, ahol eddig nem volt jellemző. A vezeték nélküli hálózatok közül egyelőre a 4G lefedettség fejles. Az 5G már a szomszédos települések némelyikén működik, így a közeljövőben várhatóan Dabas felé is bővül. Összességében a vezetékes és vezeték nélküli hírközlési infrastruktúra bővülése folyamatos és különösen az elmúlt 2-3 évben gyorsult fel.

Önkormányzati adatmenedzsment

Főként az ASP rendszerben képződött, valamint manuálisan előállított adatokat (pl. táblázatkezelő, szövegszerkesztő szoftverekbe felvitt) használja az önkormányzat. Az adatalapú döntéshozatalban is elsősorban ezek az adatforrások vannak jelen. Főként az ügyviteli, pénzügyi és gazdálkodási területen keletkezett adatok felhasználásában figyelhető meg strukturáltabb, döntéshozatalt is támogató, vizuális analízisekkel kiegészített adatmenedzsment tevékenység. Egyéb szervezeti tevékenységekben az információbiztonsági szabályzatnak megfelelően történik az adatok kezelése, menedzselése. További adatmenedzsment tevékenység a lakossági kommunikációs és városmarketing feladatokkal összefüggő adatok feldolgozása révén valósul meg. Egyéb adatok – pl. papíralapú adatok – feldolgozása, rendszerezése iktatóprogramon keresztül történik. Az adatkezeléssel kapcsolatos szabályokat a jogszabályi előírások mellett a polgármesteri hivatal és az intézmények belső szabályzatai határozzák meg.

HR IT felkészültség

A személyi állomány számára az IT felkészültség irányvonalát adó kereteket a polgármesteri hivatalra és az intézményekre vonatkozó informatikai, információbiztonsági szabályzatok adják. A polgármesteri hivatalban és a városi intézményekben a dolgozók a belépési folyamatától kezdve elsősorban a saját tudásukra, képességeikre és közvetlen felettesük attitűdjére támaszkodhatnak az IT eszközök használatában. A dolgozók belépésekor nincs külön, egységes, strukturált és specializált betanítási folyamat. Nincsenek jelen a HR és az informatika által közösen szervezett, strukturált, a felkészültségről mérhető visszajelzéseket biztosító, dolgozói fejlesztési menetrendet is tartalmazó IT és HR folyamatok. A dolgozók IT felkészültsége és képzése ezért elsősorban a dolgozó felettesének attitűdjén és elvárásain múlik, kezdve a toborzási tevékenységen (pl. állás meghirdetése, elvárások megfogalmazása) át az interjúztatáson történő képességfelmérésig, valamint a belépés és a betanulás folyamatáig. A teljesítménymérés a kötelező, formális módszerekkel történik, egyéb, adatalapú mérési megoldások nincsenek jelen. Alapvetően az értékelőkön múlik, hogy hogyan és mennyire vesznek figyelembe és milyen típusú számszerű mutatókat a teljesítményértékelések során. Az informatikai eszközpark a rugalmas, távoli munkavégzést korlátozottan, bizonyos munkafolyamatok esetében teszi lehetővé. Mobiltelefon azon munkavállalók számára áll rendelkezésre, akiknek a feladataik, munkafolyamataik megkívánják az irodán kívüli munkavégzést is.

Eszközellátottság

Az önkormányzat és a hozzá tartozó szervezeteknél a digitális és informatikai eszközök használatát igénylő munkakörökben és folyamatokban többnyire munkaállomásokhoz kötött

asztali számítógépeket használnak. Az eszközökön jellemzően a Microsoft operációs rendszerei futnak, de többnyire csak a Windows 10 előtti verziók futnak a gépeken. Hordozható digitális eszközöket (így pl. laptop és tablet) csak egyes, meghatározott munkakörökben alkalmazott kollégák kapnak feladatuk elvégzéséhez, esetlegesen előfordul, hogy egy munkafolyamatban vagy szervezeti egységben dolgozó kollégák közösen vehetnek igénybe hordozható eszközöket. Az informatikai eszközpark életkora változó, a rendelkezésre álló pénzügyi források függvényében folyamatos az eszközök cseréje és 10 évesnél régebbi eszközök nem jellemzőek – bár így is többnyire 5 évesnél idősebb eszközök dominálnak. Belső telefonhálózat van, továbbá egyes munkakörök esetében mobiltelefont is kapnak a dolgozók.

Lakossági digitális kompetenciák

A lakossági kérdőívesítés eredményei alapján a lakosság szinte egésze használ okostelefont a hétköznapi életben – ezzel ez a leggyakrabban igénybe vett digitális eszköz a lakosság körében. Internet-használatban a leggyakoribb cél a kommunikáció és kapcsolattartás, közösségi média használata, információszerezés és ügyintézés. A kérdőívesítés során a megkérdezettek 70%-a jelezte, hogy rendelkezik ügyfélkapuval és ügyintézésre használja is az internetet. A válaszadók átlag felettinek ítélték meg IT eszközökkel kapcsolatos jártasságukat. A lakosok körében a leggyakoribb ügyintézési csatornát az online ügyintézés jelenti, viszont a közhivatalokban és közintézményekben továbbra is a személyes és papíralapú ügyintézés a leggyakoribb forma.

Digitalizáció előmozdításának tevékenységei az elmúlt években

Az önkormányzatnál a digitalizáció előmozdításában mérföldkövet jelentett az ASP rendszerre való átállás 2017 után. Ez bizonyos folyamatok esetében – különösen pénzügy-gazdálkodás – előmozdította az adatvezérelt működés megteremtését. Az ASP-nek köszönhetően bár az elektronikus ügyintézési lehetőség biztosított és lehetséges e-önkormányzaton keresztül is ügyeket intézni, a tapasztalatok alapján a lakosság körében még mindig gyakori a papíralapú ügyintézés. Jelentős fejlesztésként lehet tekinteni még a kamerarendszer kiépítésére, illetve a turisztikai-kulturális intézmények digitalizációs fejlesztéseire. Az informatikai eszközök cseréje, a szoftverek frissítése folyamatosan zajlik a polgármesteri hivatalban és az önkormányzati intézményekben. Az informatikai eszközállomány fejlesztését nagymértékben befolyásolja az arra rendelkezésre álló forráskeret mennyisége.

6.5.2.2 CÉLOK

A digitalizáció, ezzel egyetemben pedig digitális város dimenzió horizontálisan kapcsolódik a teljes FVS-hez. Az FVS megvalósításában a tervezésétől a monitoringon át egészen a legkisebb szintű feladat végrehajtásáig jelen vannak a digitális megoldások, a digitális eszközök és folyamatok. Ezért minden FVS célban, projektben és munkafolyamatban jelen van a digitalizáció, így gyakorlatilag egy horizontális tényezőnek tekinthető.

A konkrét FVS célokhoz való kötődés helyett ezért célszerűbb a hat digitális tématerület szerint kijelölni azokat a digitális fejlesztési célokat, amelyeket horizontálisan lehetséges bármelyik FVS cél, beavatkozás és projekt esetében figyelembe venni. Ez a logika elősegíti azt is, hogy a későbbiekben elkészítendő akciótervet már strukturáltan lehessen felépíteni – egyben a

következőkben kifejtett, tématerületek szerint strukturált digitális célok szerinti bontás a 6.5.2.1-es részben szereplő előkészítési tevékenységek közé is beilleszthető.

1. Okos kormányzás

Az okos kormányzás legfőbb fundamentumát jelenti a szolgáltatói szemlélet iránti elköteleződés és annak teljes körűvé tétele a polgármesteri hivatal és a városban működő közszolgáltatók minden munkafolyamatában, a szervezetek minden munkavállalója számára. Nem csupán a külső ügyfelek (pl. lakosság, cégek, más intézmények) kiszolgálásának színvonalasabbá tételét jelenti ez, hanem a belső vevői szemlélet megjelenését is: a dolgozók egymással szembeni kiszolgálásának eredményesebbé, hatékonyabbá tételét. Külső ügyfelek esetében az egyablakos, digitális adatbeviteli, tárolási és információkezelési megoldások előnyt kell, hogy élvezzenek a papíralapúakkal szemben – ez természetesen megkívánja a következetes információbiztonsági rendszer működtetését. Az online, különösképpen a mobiltelefonon keresztül elérhető szolgáltatások körének bővítésével egyetemben a felhasználói élmény fejlesztésére szükséges építeni az önkormányzat által ellátott szolgáltatások tekintetében, az országos, központi közigazgatási fejlesztéseket pedig hatékonyan szükséges adaptálni a szervezet működésébe. A külső ügyfelek esetében elengedhetetlen a felhasználóbarát tájékoztatás és az ügyintézési folyamatok átláthatóságának biztosítása. Az átláthatóság emellett a közérdeklő adatok kezelésének nyilvánosságára is kiterjednek: a közadatok, a helyi jogszabályzatok, ügymenet-leírások gyors elérését várja el az önkormányzat részéről, beleértve az adatok, információk és az azok kikérésére irányuló igénylések határidőben való teljesítését, azok nyilvánossá tételét. A közadatok nyilvánossá tételével cél, hogy megelőzze az önkormányzat időigényes, egyedi közadat-igényléseit. A városban képződő adatokat, információkat – az ügyintézésben megjelenők visszajelzésén át a közösségi médiában és egyéb fórumokon keletkező információkig – a lakossági elégedettség növelése, a szolgáltatások minőségének fejlesztése és a település élhetőbbé tétele, versenyképességének növelése érdekében szükséges becsatornázni a döntés-előkészítési tevékenységekbe. Fontos része ennek a közérthető információ-megosztás, legyen szó a képviselő-testületi üléseken tervezett napirendek témája, helyi jogszabályok közérthetőbbé tételén át a helyi fejlesztések generálásáig – akár vizuális, interaktív megoldások használatával. A transzparencia részeként az önkormányzati, hivatali, intézményi beszerzési folyamatokat célszerű digitális platformokra terelni. Azon szolgáltatások fejlesztése esetében, ahol az ügyfelek és célcsoportok Dabason kívüli településekre is kiterjednek az illetékes települések bevonására is célszerű támaszkodni.

2. Okos mobilitás

A mobilitásban nem csupán digitális megoldásokkal lehetséges okos mobilitási fejlesztéseket végrehajtani, hanem forgalomszervezési tevékenységekkel. Ezen felül konkrét, digitális okos mobilitást jelentő eszközként lehet számolni a láthatóságot javító fejlesztésekkel (pl. fényvisszaverő vagy világító prizmák, fényvisszaverő burkolatfestése, okoszebrák), amelyek a veszélyeztetettebb közlekedési résztvevők (pl. gyalogosok, kerékpárosok) biztonságát növelik. A jövőben számítani lehet az e-mobilitással járó városi infrastruktúra fejlesztések iránti igények növekedésére, pl. elektromos töltők terjedésére, ezek már önmagukban is az okos mobilitást szolgáló megoldásoknak számítanak. Ezek kiegészülhetnek ún. V2G (Vehicle-to-Grid, vagyis járműből a hálózatba) és V2H (Vehicle-to-Home, vagyis járműből a házba) rendszerekkel,

amelyek az elektromos meghajtással rendelkező járműveket kapcsolják be az ingatlanok elektromos hálózatába és hoznak létre egy gépjárművel és ingatlannal közös villamosenergetikai rendszert. Az ilyen komplex rendszerek lehetőséget teremthetnek az elektromos meghajtással rendelkező járművek és a megújuló villamosenergia-termeléssel rendelkező ingatlanok még takarékosabb üzemeltetésére.

Tömegközlekedésben a városnak nincs befolyása az okos megoldások fejlesztésében, maximum a lakossági kommunikáció eredményesebbé tételében. Ennek oka, hogy ezek a fejlesztések MÁV és a Volánbusz hatáskörébe tartoznak. Jelenleg is van lehetőség a dabasi viszonylaton közlekedő járatokra mobiljegyet vásárolni.

3. Okos emberek

Ez a digitális fejlesztési cél a szolgáltatói és felhasználói oldal felkészítésével, kompetenciáinak fejlesztésével függ össze. A helyi lakosság személyes komfortérzetére kihat, hogy az általuk igénybe vett digitális eszközök, megoldások a céljuknak megfelelően, eredményesen és hatékonyan legyenek használva – így ennek a célnak az egyik fő eleme, hogy felhasználóbarát, a felhasználók életét megkönnyítő, ésszerűbbé tevő digitális megoldások jelenjenek meg a helyi szolgáltatásokban (lásd pl. okos kormányzás). Ezért is a szolgáltatói oldalnál jelenik meg első vonalban a kezdeményező szerep a lakosság digitális készségeinek fejlesztésében. Ennek része a digitális írástudás és felkészültség fejlesztése a lakosság körében, amelyben kiemelt szerepe van a munkahelyeknek, szolgáltatóknak, közösségeknek. A digitális fejlesztési célokon belül is egyfajta horizontális szerepe van az okos emberek fejlesztési célnak, hiszen az egyes célok megvalósítása okos, digitális képességeikben fejlett humán erőforrásokat igényel, így minden cél, tevékenység megvalósításában szerepet játszik.

4. Okos gazdaság

A településen tevékenykedő cégek, szolgáltatók a digitális szolgáltatási megoldások (pl. e-kereskedelem, üzleti intelligencia), termelő cégeknél az ipar 4.0 fejlesztések révén vihetik végbe a helyi gazdasági életben a digitalizáció által kínált előrelépési lehetőségeket. A digitális alkalmazkodás magába foglalja a vállalkozások által használt, IT megoldásokban rejlő potenciál hatékonyabb kiaknázását, a munkaerő digitális felkészültségének fejlesztését, a termelési és szolgáltatási folyamatok minőségének javítását. A fő célcsoportok és aktorok a helyi vállalkozások. Az önkormányzat és a közszolgáltatók velük közös kezdeményezések, projektek révén képesek lehetnek a település egészére kedvező hatást gyakorló digitalizációs fejlesztéseket megvalósítani, a település versenyképességét javítani. Ennek egyik részeként lehet számolni az ügyintézés, a beszerzések, a vagyongazdálkodás és a létesítményüzemeltetés digitális megoldásainak fejlesztésével, másrészt pedig az intézményeknél, önkormányzatnál és a polgármesteri hivatalban az ún. open data platformok létrehozásával, amelyek átláthatóság fejlesztése mellett és a beruházói, fejlesztési döntéseket elősegítő adatbázisokat kínálnak az üzleti szféra számára.

5. Okos környezet

A település által kezelt zöldinfrastruktúra (faállomány, növényállomány), a városi közművek és ingatlanok nyilvántartásából, működtetéséből, azok attribútumaiból (pl. energiafogyasztás, fogyasztói helyek, használt energiaforrások) felépíthető adatbázisok a költséghatékony

városüzemeltetési tevékenység megtervezését és végrehajtását teszik lehetővé. Ezért a fő cél, a város tulajdonában és üzemeltetésében lévő infrastruktúráról és eszközökről rendelkezésre álló adatok rendszerezése. Erre alapozva pedig integrált, az emberek komfortérzetét javító, erőforrás-hatékony, városüzemeltetési menedzsment rendszer kialakítása. Ez magába foglalja az IT háttérfeltételek fejlesztését is (pl. ingatlankataszter, zöldkataszter működtetése).

6. Okos életkörülmények (humán szolgáltatások)

A humán szolgáltatások közül az egészségügyi és szociális szolgáltatások esetén a digitális kommunikációs és kapcsolattartási lehetőségek népszerűbbé és széleskörűvé tétele teszi lehetővé az életkörülmények javítását. További fejlesztésként szükséges tekinteni az ellátásokat kiegészítő adminisztratív és ügyintézési lehetőségekben az olyan digitális megoldások megjelenésének biztosítására, mint pl. az online befizetések, digitális ügyintézés. Azon szolgáltatások esetében, ahol az ügyfelek és célcsoportok Dabason kívüli településekre is kiterjednek az illetékes települések bevonására is célszerű támaszkodni a fejlesztések előkészítése, megvalósítása, adott esetben finanszírozása során.

6.5.2.3 BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK

A digitális átállási akciótervet megalapozó beavatkozások a hat digitális fejlesztési cél köré épülnek fel és két fő fejlesztési területre fókuszálnak:

1. Digitális felkészültség és háttérfeltételek fejlesztése
2. Település működését szolgáló digitális fejlesztések

Ezt a struktúrát követve a digitális átállás beavatkozási területei a következőképpen illeszkednek a digitális menetrend céljai, fejlesztési területei közé.

67. táblázat: A digitális átállás menetrend beavatkozási területei és célrendszere

Digitális fejlesztési cél	Digitális beavatkozási terület	Digitális fejlesztési területhez kapcsolódás	
		1. Digitális felkészültség és háttérfeltételek fejlesztése	2. Település működését szolgáló digitális fejlesztések
Okos kormányzás	Közszolgáltatók munkafolyamatainak ügyfélközpontú fejlesztése (külső-belső vevők egyaránt)	X	X
	Okostelefonon keresztül elérhető közszolgáltatások fejlesztése	X	X
	Információbiztonsági megerősítése	X	
	Digitális adatbeviteli tevékenységek automatizációja	X	

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Digitális fejlesztési cél	Digitális beavatkozási terület	Digitális fejlesztési területhez kapcsolódás	
		1. Digitális felkészültség és fejlesztése	2. Település működését szolgáló fejlesztések
	Papíralapú ügyviteli folyamatok digitalizációja automatizációval	X	X
	Digitális szolgáltatások felhasználóbarát fejlesztése	X	X
	Átláthatóság biztosítása a közszolgáltatási folyamatokban		X
	Közzadatok nyilvánosságának biztosítása és Open Data fejlesztések		X
	Adatvezérelt településvezetési és döntéshozatali folyamatok fejlesztése	X	X
	Járási településekkel közös digitális szolgáltatásfejlesztés	X	X
	Információbiztonsági tudatosság fejlesztése a közszolgáltatásokban	X	
Okos mobilitás	E-mobilitást kiszolgáló fejlesztések		X
	A mobilitás gyors és hatékony lebonyolítását lehetővé tevő digitális megoldások használatának ösztönzése		X
	Közlekedésbiztonság fejlesztése okoseszközök (pl. okoszebrák) számának növelésével és forgalomtechnikai fejlesztésekkel		
Okos emberek	Helyi civil és gazdasági szereplők bevonása a digitális írástudás és felkészültség fejlesztésbe a helyi lakosság körében	X	
	Digitális adalékok megelőzését szolgáló tevékenységek	X	
	Lakosság és munkavállalók kiberbiztonsági készségeinek fejlesztése	X	
	Internetes zaklatás megakadályozását szolgáló tevékenységek	X	
	Gyermekvédelem az online térben	X	
	Idősebb korosztályok digitális írástudásának fejlesztése	X	

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

Digitális fejlesztési cél	Digitális beavatkozási terület	Digitális fejlesztési területhez kapcsolódás	
		1. Digitális felkészültség és fejlesztése	2. Település működését szolgáló fejlesztések
	Ipar 4.0 fejlesztések a termelőszektorban	X	
	Digitális szolgáltatási megoldások fejlesztése a helyi vállalkozásoknál	X	X
Okos gazdaság	Lakosság és a munkaerő digitális felkészültségének fejlesztését szolgáló képzések	X	
	Gazdasági szereplők és közszolgáltatók közös projektjei a digitalizáció területén,	X	X
	Open data platformok létrehozása	X	
	Települési digitális vagyonkataszter és zöldkataszter	X	X
Okos környezet	Adatvezérelt településüzemeltetési folyamatok fejlesztése (pl. létesítménygazdálkodás, okosmérők)		X
	Közterek fejlesztése okos megoldásokkal (pl. okospadok, ingyenes wifi pontok)	X	X
	Egészségügyi és szociális szolgáltatások ügyintézési folyamatainak digitalizációja		X
Okos élet-körülmények	Egészségügyi és szociális szolgáltatásokban az innovatív technológiák megjelenése		X
	Internet és digitális eszközök hozzáférhetőségének biztosítása a leszakadással és szegregációval veszélyeztetett csoportoknál felzárkóztatásuk ösztönzésére	X	

7 FINANSZÍROZÁSI TERV

7.1 ELÉRHETŐ ÉS BEVONHATÓ FORRÁSOK SZÁMBAVÉTELE

A finanszírozási terv célja, hogy megvizsgálja és összefoglalja a 6. Cselekvési tervben szereplő beavatkozási területek és beavatkozások megvalósításának pénzügyi lehetőségeit, korlátait. A finanszírozási terv több lépcsőben kerül elkészítése, ez az elkészítésének időigényére és a következő tényezőkre vezethető vissza:

- Az FVS a „teljes tervezés” alapelveinek figyelembevételével készül, azaz Dabas gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődését integráltan vizsgálja, mind az öt tervezési dimenzió mentén.
- Egy másik alapelv, mely mentén a finanszírozási terv készül, hogy Dabas Város Önkormányzata a forrásaival és vagyonával felelősen gazdálkodó szervezetként, a korlátozott költségvetési mozgástere tudatában, a lehető legtöbb beavatkozás megvalósítását támogatásból tervezi.
- A 2021-2027-es uniós támogatásokhoz kapcsolódóan Magyarország Partnerségi Megállapodása, az ágazati és területi operatív programok, valamint a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF) még nem kerültek elfogadásra, ezek véglegesítése az optimális forrás-mix kidolgozásának alapfeltétele.
- A cselekvési tervben szereplő beavatkozási területeknek csak egy része fedhető le projekkel - A TOP Plusz OP-ból megvalósítani tervezett projektek részletes adatai ismertek -, sok esetben jövőbeli projektgenerálás eredményekén rendelhetők hozzá konkrét beavatkozások a beavatkozási területekhez.

A következő táblázat tartalmazza az egyes alfejezetek készültségi szintjét és a befejezés várható ütemezését:

68. táblázat: A 7. Finanszírozási terv c. fejezet készültsége és ütemezése

Alfejezet	Készültség	Feladatok
7.1. Elérhető és bevonható források számbavétele	A rendelkezésre álló információk, az ismert projektek alapján elkészült.	Amennyiben szükséges, aktualizálás 2024.12.31 ¹⁸ -ig
7.2. Az üzleti modell bemutatása	A beavatkozási területekre eső költségek becsült költségek, mivel nem minden esetben rendelhetők hozzájuk konkrét projektek.	Projektgenerálás, ötletek szelektálása 2023.12.31-ig A finanszírozási tervtábla kiegészítése, frissítése folyamatosan, 2024.12.31-ig, ez előkészítés és

¹⁸ 2024.12.31-ig kell, hogy megtörténjen a felülvizsgált, véglegesített, képviselő-testület által jóváhagyott FVS megküldése az irányító hatóság részére.

Alfejezet	Készültség	Feladatok
	A 8.3 mellékletben található finanszírozási tervtábla előzetes információkat tartalmaz, mert a beavatkozások még nem fedhetők le projektekkel.	megvalósítás alatt álló, valamint befejezett projektek adataival. A teljes projektlista ismeretében beavatkozási területenkénti becsült költségek felülvizsgálata 2024.12.31-ig A projektek ismeretében 7.2.1 alfejezet dimenziókénti táblázatainak aktualizálása 2024.12.31-ig
7.3. Fenntartható üzemeltetés	A 7.3 alfejezet a rendelkezésre álló információk, az ismert projektek alapján készült el.	A finanszírozási tervtábla fenntartásra vonatkozó adatainak pontosítása folyamatosan, legkésőbb 2024.12.31-ig.
7.4. Projektcsatorna fejlesztés intézményesítése	A rendelkezésre álló információk, az ismert projektek alapján elkészült	Amennyiben szükséges, aktualizálás 2024.12.31-ig

7.1.1 AKTOROK, MEGHATÁROZÓ SZEREPLŐK

Dabas Város Önkormányzata mellett a finanszírozási terv jelentős szereplői azok a helyi szervezetek, akik a forrásbevonásban, a fejlesztések lebonyolításában részt vesznek. Ezek a szereplők lehetnek az önkormányzat „holdudvarában”, mint a fő döntéshozó Képviselő-testület, az operatív megvalósításban részt vevő Hivatal, az önkormányzat intézményei és gazdasági társaságai, adott esetben a működési térkép egyéb szereplői.

Fontos szót ejteni azokról a szervezetektől is, akik meghatározó szereplői az uniós források elosztását lebonyolító intézményrendszernek: az operatív programok előkészítői, irányító hatóságai és közreműködő szervezetei. Az önkormányzatok számára legjelentősebb TOP Plusz operatív program irányító hatósága a Pénzügyminisztérium, a közreműködő szervezeti feladatokat pedig a Magyar Államkincstár illetékes megyei igazgatósága, Dabas vonatkozásában a Magyar Államkincstár Pest Megyei Igazgatósága látja el. A 2021-2027-es időszak felhívásainak előkészítése szintén a Pénzügyminisztérium szervezetén belül történik. A forrásallokáció egyik legjelentősebb aktora Pest Megye Önkormányzata meghatározza megyén belül a TOP Plusz források elosztásának alapelveit, időbeli és térbeli elosztását, kijelöli a fenntartható városfejlesztéssel mint speciális forrásfelhasználási móddal érintett városokat.

A támogatásból megvalósuló fejlesztési tevékenység kiegészítésére az önerő mellett lehetőség van magántőke fejlesztésbe vonására is gazdasági társaságoktól és magánszemélyektől.

Pénzügyi eszköz alkalmazása nem tervezett, ha mégis sor kerül rá, belépnek szereplőként finanszírozó intézmények is.

7.1.2 KITEKINTÉS

Pest megye előkészítő és koordinációs tevékenysége alapjaiban határozza meg Dabas város pályázati forráshoz jutását. A 2021-2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 29. § értelmében:

„ (1) A területi szereplő

a) az általa elfogadott területfejlesztési koncepció és program alapján, az abban megfogalmazott célokkal összhangban kidolgozza és végrehajtja az integrált területi programot,

b) kidolgozza az integrált területi programszintű kiválasztási kritériumokat, figyelembe véve a programban és az e rendeletben meghatározott horizontális követelményeket,

c) véleményezi a területi kiválasztási eljárásrendben meghirdetésre kerülő felhívás tervezetét, és meghatározza a területi értékelési szempontokat,

d) részt vesz a döntés-előkészítő bizottság ülésén, vagy az e rendeletben meghatározott esetben a területi jellegű értékelési szempontokat értékeli és az irányító hatóság elé terjeszti,

e) adatot szolgáltat az irányító hatóság részére az éves fejlesztési keret összeállításához,

f) végrehajtja az integrált területi programot, amelynek keretében a monitoring feladatainak ellátása céljából a kedvezményezettől és az irányító hatóságtól a támogatott projektekkal összefüggésben adatszolgáltatást kérhet, részt vehet a projektfejlesztésben.

(2) A területi szereplő a fővárosi önkormányzat és a megyei önkormányzat.”

A „Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció (2030) felülvizsgált változat” és a „Pest Megyei Területfejlesztési Program 2021-2027” c. dokumentumokhoz történő illeszkedés bemutatásra került a 3.5 A stratégia összhangja más stratégiákkal c. alfejezetben, valamint ugyanitt bemutatásra kerültek a 48/2021. (09.24.) PMÖ határozattal elfogadott **Pest Megye Előzetes Integrált Területi Programja 2021-2027** c. dokumentum (EITP) egyes dabasi vonatkozásai is.

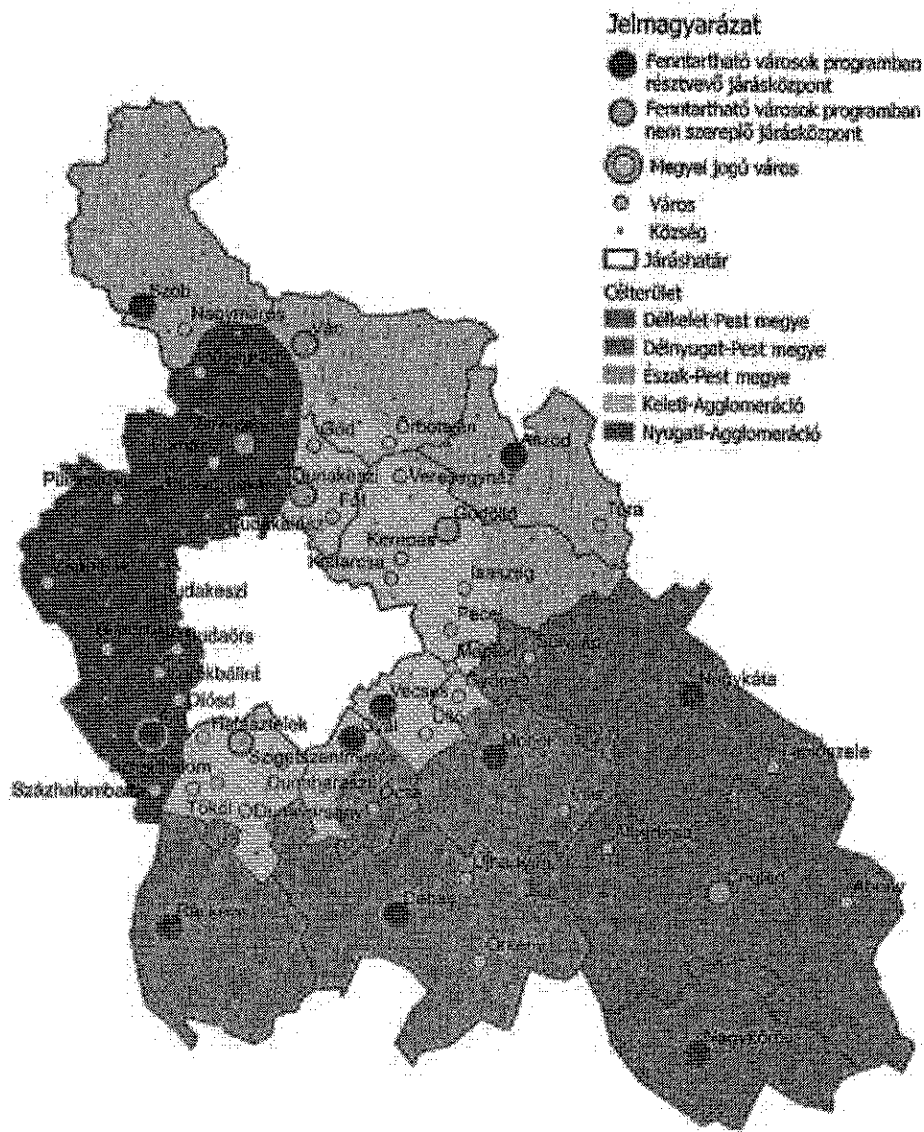
A 2021-2027-es időszak újdonsága, hogy a megyei önkormányzat a városi jogállású települései részére allokálhat stratégiai forráskeretet az új ERFA rendelet¹⁹ 11. és az új CPR rendelet²⁰ 23. cikkelyével összhangban. A megye számára kulcskérdés a policentrikus városhálózat kialakítása, ebben a törekvésben pedig kiemelt szerepet játszik a járásszékhelyek funkcióinak megerősítése. A 25 ezer fő alatti járásközpontok városi funkciói részben hiányosak, a népességnövekedés miatt növekvő infrastrukturális igényekkel nem tudnak lépést tartani, vagy az infrastruktúrájuk a korábban rendelkezésre álló szűkebb EU-s fejlesztési források miatt

¹⁹ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2021. június 24-i (EU) 2021/1058 RENDELETE az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról

²⁰ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1060 RENDELETE (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízügyi politika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról

elavultabb, gazdaságszervező erejük pedig gyengébb, mint azt a településhálózatban betöltött szerepük indokolná. Emiatt Érd Megyei Jogú Város mellett központi funkciót betöltő, 25 ezer fő alatti lakosságszámú járásközpontok kerültek kijelölésre, mint **fenntartható városfejlesztéssel érintett települések**.

11. ábra: Fenntartható városfejlesztéssel érintett városok Pest megyében

Forrás: EITP

A kijelölt városok számára biztosított forráskeret a települések népessége alapján sávosan került szétosztásra, 1,5 milliárd forint minimális keret rögzítése mellett. **Dabas teljes keretösszege 4 Mrd Ft, melyből 3,307 Mrd Ft ERFA-, 0,693 Mrd Ft pedig ESZA-forrás.**

Bár Dabas saját közigazgatási területével, és nem a várostérségével jogosult fenntartható városfejlesztési források lehívására, a város és térsége fejlesztése csak összehangoltan vezet eredményre. A Dabasi járás a Délnyugat-Pest megye földrajzi céltérület része a Ráckevei és a

Monori járásokkal, valamint a Gyáli járás egyes településeivel együtt, melyre az EITP 10 800 572 587 Ft forrást allokál a fenntartható városokra elkülönített kereten túl. A térség jellemzői:

- az ipari tevékenység relatíve magas gazdasági súlya
- az M0 és M5 autópályák meghatározó szerepe
- alacsony népsűrűség
- képzett munkaerő hiánya
- Ráckeve turisztikai jelentősége

Az EITP településdifferenciálásában szereplő, melyek a Dabasi járást vagy annak egy részét érintik:

- Ipari park fejlesztésre javasolt települések: Dabas, Örkény, Újhartyán, Bugyi, Hernád, Inárcs, Kakucs
- A szociális városrehabilitáció lehetséges célterületei: Örkény
- Bölcsőde fejlesztés célterületei
  - Minibölcsőde építés, bölcsőde bővítése, felújítása támogatott: Pustavacs, Tatárszentgyörgy, Újhartyán, Újlengyel
  - Férőhelybővítő beruházás, felújítás támogatott: Dabas, Kakucs
  - Bölcsőde felújítás támogatott: Inárcs, Hernád
- Óvoda fejlesztés célterületei
  - Építés, férőhelybővítés, felújítás támogatott: Bugyi, Dabas, Hernád, Örkény
  - Férőhelybővítés, felújítás támogatott: Kakucs, Pustavacs, Táborfalva, Újhartyán
  - Felújítás támogatott: Inárcs, Újlengyel

7.1.3 EGYÉB KÖTÖTTSEGEK ÉS LEHETŐSÉGEK

Bár a TOP Plusznál várhatóan kevesebb lehetőséggel, de mozgásteret kínálnak az önkormányzati kedvezményezettek számára a **2021-2027-es időszak ágazati OP-i**, így Dabas számára mindenképp az EITP-ben meghatározott kereten túli forrásszerzés eszközei lehetnek. Bár még az Európai Bizottság általi elfogadásuk a TOP Pluszhoz hasonlóan nem történt meg, a következő OP-k várhatóan önkormányzati kedvezményezettek részére is teret engednek majd:

- Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP Plusz)
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz)
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz)
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz)
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz)

A 2021-2027-es időszak újdonsága a **Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF)**. Az Európai Unió nyújtotta Helyreállítási Alapból finanszírozott pályázatok megadják a lehetőséget arra, hogy a tagállamok a koronavírus okozta járvány következményeit enyhítsék, és újra növekedési pályára állhassanak. A program lehetőséget biztosít például 3.000 főnél népesebb településeken új bölcsődei férőhelyek kialakítására.

Pest megye határon átnyúló kezdeményezésekben is érdekelt lehet az INTERREG V-A Szlovákia-Magyarország Együttműködési Programnak köszönhetően, de Dabas földrajzi elhelyezkedéséből adódóan a város jelentős részvétele nem valószínű.

A megfontolt városi költségvetés politikának köszönhetően Dabas évről évre rendelkezik költségvetési maradvánnyal, mely kisebb beavatkozások finanszírozását teszi lehetővé tekintettel arra, hogy a közhatalmi vagy vállalkozási tevékenységből származó bevétel alacsony. Az előző években a város eredményesen hívott le **hazai költségvetésből dedikált forrást** a Szakorvosi Rendelőintézet fejlesztésére, ez követendő irány lehet az elkövetkezendő évekre is.

További forráshoz jutási lehetőségek:

- Magántőke bevonása
- Piaci forrás, hitelfelvétel a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény rendelkezéseinek figyelembevételével
- Közvetlen uniós források felhasználása
- Egyéb pályázati források, például a hazai költségvetés terhére meghirdetett pályázatok, Norvég Alap, stb.

7.2 AZ ÜZLETI MODELL BEMUTATÁSA

7.2.1 BEAVATKOZÁSOK ADATAINAK GYŰJTÉSE ÉS ISMERTETÉSE DIMENZIÓNKÉNT ÖSSZEGEZVE

Az FVS-sel együtt a tervezett beavatkozások is széles körű partnerségben kerültek kidolgozásra az 1. A partnerségi folyamat ismertetése az FVS tervezés időszakára vonatkozóan c. fejezetben foglaltak szerint. A partnerségi egyeztetés eredményeként körvonalazódó fejlesztési igényeket az alábbiakkal összevetve, kiegészítve alakultak ki a célok, beavatkozási területek és projektek:

- A 2.1 Helyzetfeltárás c. alfejezet adatai és a 2.3 Helyzetértékelés, szintézis alfejezetekben levont következtetések
- A lakossági, intézményi és vállalkozási igényekkel, melyek a Képviselő-testület tagjain keresztül került becsatornázásra a városfejlesztés irányítási rendszerébe a politikai ciklus elejétől kezdve
- A 2.5 Kockázatok és lehetőségek c. alfejezeten feltárt tényezők
- 7.1 Elérhető és bevonható források számbavétele c. alfejezet szerinti finanszírozási források és kööttségek

A következő táblázatok dimenzióként mutatják be a rendelkezésre álló információkat. Az eredmények, kockázatok meghatározásakor a projektek megvalósítása és fenntartása kapcsán felmerülő általánosságok helyett azon tényezők kerülnek kiemelésre, melyek kifejezetten az adott dimenzióra jellemzőek. A „Tervezetten megtérülést (bevétel, jövedelmet) biztosító elemek” pontban azok a beavatkozási területek kerültek feltüntetésre, melyek esetében valamilyen – akár minimális – szintű megtérülés, azaz bevétel keletkezése várható.

69. táblázat: Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése – Prosperáló város

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	4.700 millió Ft
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Helyi piac fejlesztése ▪ Képzőközpont Inkubátorház létrehozása ▪ Befektetésbarát települési környezet létrehozása ▪ Bánya-tó turisztikai célú fejlesztése ▪ Gasztro udvar- Szlovák Alkotóház létrehozása
Források	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ágazati OP-k, leginkább GINOP Plusz, Vidékfejlesztési Program ▪ Helyreállítási és Ellenállóképeségi Eszköz ▪ Hazai támogatások ▪ Saját forrás ▪ Magántőke, vállalkozások hozzájárulásai
Finanszírozás elemek aránya	Kidolgozás alatt
Várható vagy elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Befektetők létségbe áramlása fokozódik. ▪ Helyi vállalkozások megerősödnek. ▪ Az önkormányzat bevételei emelkednek. ▪ Új munkahelyek jönnek létre, a meglévők minősége javul. ▪ A lakosság élefszínvonala emelkedik. ▪ A településen elérhető szolgáltatások bővülnek. ▪ A helyben képződő turisztikai bevételek bővülnek.
Kockázatok	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Az elérhető külső források nehezen előrejelezhetők. ▪ Nehézségekbe ütközhet a megfelelő üzemeltető kiválasztása az újonnan kialakított infrastruktúra elemek esetén.

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Érdekelték	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Az építőipari áremelkedés és a koronavírus és más válsághelyzetek megnehezíti a fejlesztések megtérülési idejének és mértékének becslését. ▪ Kulcskérdés, hogy az önkormányzat rendelkezik-e a megfelelő szakmai kompetenciákkal, szemlélettel a profitorientált fejlesztések megvalósításához és fenntartásához. ▪ Az új létesítmények vagy betelepülők kizorító hatást generálnak. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dabas Város Önkormányzata, intézményei és gazdasági társaságai ▪ A város gazdasági szervezetei ▪ Munkaképes korú lakosság, mint potenciális munkavállalók ▪ Leendő üzemeltetők ▪ Potenciális betelepülők ▪ Lakosság, különösen a fiatalok

70. táblázat: Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése – Zöldülő város

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	870 millió Ft
Megtérülést (bevételek, jövedelmelek) biztosító elemek	Nem releváns
Források	<ul style="list-style-type: none"> ▪ TOP Plusz OP ▪ Hazai támogatások ▪ Saját forrás ▪ Magántőke
Finanszírozás elemek aránya	Kidolgozás alatt
Várható vagy elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Minőségében és mennyiségében fejlődik Dabas zöldinfrastruktúra-hálózata. ▪ A városi közterületek jobban alkalmazkodnak a klímaváltozás hatásaihoz. ▪ Javul a városi klíma a zöldfelületek, vízfelületek fejlesztésével. ▪ A városi létesítmények ökolábnyoma csökken, üzemeltetési hatékonysága javul. ▪ A vizek helyben tartásával és helyben történő hasznosításával fenntartható irányba mozdul el a város vízgazdálkodása. ▪ Az energiafelhasználás összességében csökken, emelkedik a megújuló energiaforrások részaránya a fosszilisok rovására. ▪ Az önkormányzat által képviselt környezettudatos szemlélet továbbgyűrűzik a lakosság, vállalkozások és intézmények irányába. ▪ Javul a városkép a közterületek megújítása által.

**Megvizsgálandó
szempontok**

A szempont részletezése

Kockázatok

- Az energetikai korszerűsítésre vonatkozó pályázati felhívásban elvárt, szén-dioxid kibocsátás csökkenésére vonatkozó fajlagos követelmény megghiúsítja a fejlesztéseket.
- A zöld átállással kapcsolatos jogszabályi környezet változása állandó készenlétet igényel.
- A közterület-fejlesztések adott esetben lakossági ellenállást, társadalmi feszültséget generálhatnak.

Érdekeltek

- Dabas Város Önkormányzata, Intézményei és gazdasági társaságai
- A település lakossága
- A korszerűsített épületek, infrastruktúra-elemek üzemeltetői és használói
- Az új elemek lehetséges üzemeltetői és használói

71. táblázat: Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése – Digitális város

Megvizsgálandó szempontok		A szempont részletezése
Dimenzió	összesített	100 millió Ft
tervezett költsége	beruházási	
Megtérülést (bevételek, jövedelmelek) elemek	biztosító	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Befektetésbarát települési környezet létrehozása ▪ Helyi piac fejlesztése ▪ Képzőközpont Inkubátorház létrehozása
Források		<ul style="list-style-type: none"> ▪ TOP Plusz OP ▪ Ágazati OP-k, leginkább GINOP Plusz, EFOP Plusz ▪ Hazai támogatások, például a Digitális Jólét Program keretében ▪ Saját forrás ▪ Magántőke, vállalkozások hozzájárulásai
Finanszírozás aránya	elemek	Kidolgozás alatt
Várható vagy elért eredmények	elvárt	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A városi szolgáltatások minősége és azok szervezésének hatékonysága javul. ▪ A város vonzereje nő, a lakosok életminősége javul. ▪ Az önkormányzati feladatok ellátásának hatékonyabbá válásával az önkormányzat kiadásai csökkenthetők. ▪ A digitalizáció előtérbe helyezésével vonzóbb munkahelyé válik az önkormányzati szféra. ▪ Az okos megoldások alkalmazásával javul a település közbiztonsága, ezáltal a lakosok szubjektív biztonságérzete is.
Kockázatok		<ul style="list-style-type: none"> ▪ A digitalizáció a humán-kapacitás igényt csökkentheti, az így kieső munkahelyeket pótolni szükséges. ▪ Az okos és IKT megoldások lakossági ellenállást válhatnak ki, különösen az idősebb korosztály körében.

**Megvizsgálandó
szempontok**

A szempont részletezése

- Az önkormányzat és szervezetei szakmai kompetenciáit is fejleszteni szükséges a digitalizáció, smart city megoldások előnyeinek kihasználásához.
- A hard típusú fejlesztésekre történő fókuszálás mellett hátrébe szorulnak a felhasználói kompetenciák fejlesztését célzó szoft elemek.
- Az okos és digitális fejlesztések eredményeihez történő hozzáférés esélye markánsan eltérő lesz a helyi társadalom szegmenseiben, legrosszabb esetben a társadalmi különbségek növekedéshez vezetnek.

Érdekeltek

- Dabas Város Önkormányzata, intézményei és gazdasági társaságai
- A digitalizációval, okos elemekkel érintett városi szolgáltatások lakossági, intézményi vagy vállalkozói felhasználói
- A korszerűsítéssel érintett infrastruktúra-elemek üzemeltetői
- Lechner Tudásközpont Nonprofit Kft.
- Digitális Jólét Nonprofit Kft.

72. táblázat: Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése – Megtartó város

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	25.000 millió Ft
Potenciálisan megtérülést (bevételek, jövedelmelek) biztosító elemek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Járási uszoda építése ▪ Önkormányzati bérlet fejlesztés közszolgáltatáshoz kapcsolódóan ▪ Idősek Otthonainak fejlesztése, építése ▪ Küzdősportok Háza megépítése ▪ Szociális bérlet fejlesztése ▪ Járási Kulturális Központ létrehozása ▪ Művészeti Iskola létrehozása ▪ Paraszport Központ létesítése ▪ Közétkeztetési- és forprofit típusú konyha fejlesztése
Források	<ul style="list-style-type: none"> ▪ TOP Plusz OP ▪ Ágazati OP-k, leginkább EFOP Plusz, GINOP Plusz, VP ▪ Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz ▪ Hazai támogatások, például a Bethlen Gábor Alap keretében ▪ Saját forrás
Finanszírozás aránya	Kidolgozás alatt
Várható vagy elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dabas szolgáltatási-mixe minőségben és mennyiségben egyaránt bővül. ▪ A lakosok életminősége javul. ▪ A város vonzereje mind a betelepülni kívánó személyek, mint a betelepülők számára fokozódik.

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A helyi identitás erősítésével, a helyi értékek tudatosításával elérhető a lakosok helyben maradása, az elszármazott dabasiak visszatérése. ▪ Az aktív szabadidő-eltöltés feltételei bővülnek emelve a lakosság szubjektív jóléti szintjét. ▪ Csökkennek a társadalmi különbségek. ▪ Hatékonyabbá válik a városüzemeltetés és városfejlesztés, ezáltal az önkormányzat optimalizálhatja az erőforrás-felhasználását. ▪ Megvalósul a lakosság és helyi szervezetek fokozottabb bevonása a városfejlesztésbe.
Kockázatok	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A társadalmi felzárkóztatást célzó intézkedések lakossági megítélése nem mindig kedvező. ▪ A dimenzióhoz kapcsoló új szolgáltatások biztosítása, üzemeltetése jelentős erőforrásokat igényel, pénzügyi terhet ró az önkormányzatra.
Érdekelttek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dabas Város Önkormányzata, intézményei és gazdasági társaságai ▪ A fejlesztett és kialakított szolgáltatások fenntartói és igénybevevői ▪ Potenciális betelepülők

73. táblázat: Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése – Kiszolgáló város

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	11.250 millió Ft
Megtérülést (bevételek, jövedelme) biztosító elemek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Buszpályaudvar megvalósítása eszközparkkal ▪ Szennyvíztisztító telep áthelyezése, modernizálása
Források	<ul style="list-style-type: none"> ▪ TOP Plusz OP ▪ Ágazati OP-k, leginkább IKOP Plusz, KEHOP Plusz, esetleg Vidékfejlesztési Program ▪ Helyreállítási és Ellenállóképeségi Eszköz ▪ Hazai támogatások ▪ Saját forrás
Finanszírozás elemek aránya	Kidolgozás alatt
Várható vagy elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dabas szolgáltatási-mixe minőségben és mennyiségben egyaránt bővül. ▪ A lakosok életminősége és szubjektív jóléti szintje emelkedik. ▪ A város megközelíthetőbbé válásának köszönhetően a befelelők, turisták és a potenciális befektetők számára is vonzóbbá válik. ▪ A fenntartható közlekedési módok használata előtérbe kerül a gyalogos és kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása által. ▪ Az ingázás komfortosabbá válásával a munkához jutási lehetőségek bővülnek. ▪ A városban a szolgáltatásokkal történő lefedettség téren egyenletesebbé válik. ▪ A köz- és közösségi szolgáltatások elérhetősége, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok hozzáférési esélye javul.

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Kockázatok	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A dimenzió fejlesztései megvalósításában jelentős szerep jut nem helyi szintű szereplőknek, például közmű-szolgáltatóknak, országos döntéshozóknak. ▪ Az önkormányzat feladata annak biztosítása, hogy a fejlesztésekbe bekapcsolja valamennyi városrészt, ellenkező esetben egyes területek leszakadása prognosztizálható.
Érdekeltfelek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dabas Város Önkormányzata, intézményei és gazdasági társaságai ▪ A fejlesztett és kialakított infrastruktúra-hálózat fenntartói és igénybevevői ▪ Potenciális befelelők, befektetők ▪ Közmű-szolgáltatók ▪ Magyar Közút Nonprofit Zrt.

74. táblázat: Összesítő pénzügyi tábla

Megvizsgálandó szempontok	Tervezett beruházási költség
Prosperáló dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	4.700 millió Ft
Zöldülő dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	870 millió Ft
Digitális dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	100 millió Ft
Megtartó dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	25.000 millió Ft
Kiszolgáló dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	11.250 millió Ft
FVS összesített tervezett beruházási költsége	41.920 millió Ft

7.2.2 A FINANSZÍROZÁSI TERV ÖSSZEFOGLALÓJA

75. táblázat: Városi stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások finanszírozási terve

	Beavatkozás 1	Beavatkozás 2	Beavatkozás 3	Beavatkozás 4
A beavatkozás alapadatai				
A beavatkozás megnevezése	ÖNKORMÁNYZATI BÉRLAKÁS FEJLESZTÉS IDŐSEK FEJLESZTÉSE, ÉPÍTÉSE	OTTHONAINAK DR. HALÁSZ SZAKORVOSI RENDELŐINTÉZET FEJLESZTÉSE, CT BESZERZÉS	GÉZA KÖZÉLKEZTETÉSI-FORPROFIT TÍPUSÚ KONNYHA FEJLESZTÉSE	ESZKÖZ BESZERZÉS
Beavatkozás gazda	Dabas Város Önkormányzata	Város Dabas Önkormányzata	Város Dabas Önkormányzata	Város Dabas Önkormányzata
Potenciális megvalósító partnerek	Még nem ismert	Katolikus Szeretetszolgálat	Dr. Halász Géza Szakorvosi Rendelőintézet	Dabasi Intézményfenntartó Központ
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Projektötlet	Projektötlet	Projektötlet	Projektötlet
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-2027			
Finanszírozási információk				
A beavatkozás tervezett beruházási költsége (millió Ft)	1.500	500	500	200

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

	Beavatkozás 1	Beavatkozás 2	Beavatkozás 3	Beavatkozás 4
--	---------------	---------------	---------------	---------------

Bevételektermelő/jövedelemtermelő Igen Nem Igen

elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás

Milyen finanszírozás vonható be Vissza nem tértendő Vissza nem tértendő Vissza nem tértendő

(vissza nem tértendő támogatás, támogatás támogatás támogatás

hitel, kötvény, városfejlesztési Saját erő Saját erő Saját erő

főkealap, piaci befektető stb.) Magánfinanszírozás

Finanszírozás elemek aránya Még nem ismert

Eredménymérés történt az alábbi Az eredmények pontos előrejelzése még nem történt meg, a 2024.12.31-ig esedékes felülvizsgálatra tervezett.

három kategória szerinti: csak A részletes kockázat-értékelés csak a projektek ismeretében készíthető el 2024.12.31-ig.

társadalmi haszon, minimális

pénzügyi haszon, mérhető

pénzügyi haszon, alkalmas

magánbefektető bevonására

Kockázatok nevesítése A részletes kockázat-értékelés csak a projektek ismeretében készíthető el 2024.12.31-ig.

Fenntartási információk

Készült-e részletesebb értékelés Részletesebb értékelés a fenntartás kapcsán még nem történt, a 2024.12.31-ig esedékes felülvizsgálatra tervezett.

(üzleleti terv) a fenntarthatóságról

Milyen bevételek merülhetnek fel Bérleti díj Nem releváns Forprofit ékeztetésből

a fenntartás során Szolgáltatási díjak adódó árbevétel

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFELJESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

	Beavatkozás 1	Beavatkozás 2	Beavatkozás 3	Beavatkozás 4
Milyen kiadások merülhetnek fel a fenntartás során	Lakások fenntartásának költsége	Ingatlanok fenntartási költsége	Fejlesztett elemek fenntartási költsége	Ingatlanok fenntartási költsége

Milyen kiadások merülhetnek fel a fenntartás során	Szolgáltatásnyújtással kapcsolatos személyi és dologi kiadások	Új eszköz fenntartási költsége	Szolgáltatásnyújtással kapcsolatos személyi és dologi kiadások
--	--	--------------------------------	--

Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztf finanszírozás stb.)	Bevételek Saját erő	Bevételek Saját erő	Bevételek Saját erő	Bevételek Saját erő
--	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------

Externáliák (pozitív, negatív) Az externáliák vizsgálata a fenntartásról szóló részletesebb értékelés részeként, a 2024.12.31-ig esedékes felülvizsgálatra tervezett.

	Beavatkozás 5	Beavatkozás 6	Beavatkozás 7	Beavatkozás 8
--	---------------	---------------	---------------	---------------

A beavatkozás alapadatai	GASZTRO UDVAR- SZLOVÁK ALKOTÓHÁZ LÉTREHOZÁSA	KÜZDŐSPORTOK MEGÉPÍTÉSE	HÁZA FEJLESZTÉSE	RENDELŐK SZENNYVÍZTISZÍTÓ ÁTHELYEZÉSE, MODERNIZÁLÁSA
--------------------------	--	-------------------------	------------------	--

A beavatkozás megnevezése	Dabas Önkormányzata	Város Dabas Önkormányzata	Város Dabas Önkormányzata	Város Dabas Önkormányzata
---------------------------	---------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------

DABAS2030 FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
II.KÖTET

	Beavatkozás 5	Beavatkozás 6	Beavatkozás 7	Beavatkozás 8
Potenciális megvalósító partnerek	Sári-Szlovák Önkormányzat	Nemzetiségi	Háziorvosok	Dabas és Környéke Vízügyi Kft.

	Még nem ismert	Projektötlet	Koncepció
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti tervek rendelkezésre megkezdett	Még nem ismert	Projektötlet	Koncepció

A beavatkozás tervezett időzítése 2022-2027 (kezds, várható befejezés)

Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége (millió Ft)	700

Bevételtermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	Igen	Nem	Nem
---	------	-----	-----

Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Vissza nem térítendő támogatás	néhány támogatás	Vissza nem térítendő támogatás	Vissza nem térítendő támogatás	Saját erő
---	--------------------------------	------------------	--------------------------------	--------------------------------	-----------

Finanszírozás elemek aránya Még nem ismert